

ISSN 0416-2242

vaš četrtkov prijatelj
DOLENJSKI LIST

TABOR MLADIH DOLENJSKIH IN POSAVSKIH RIBIČEV

SEVNICA - V domu sevniške ribiške družine ob ribniku na Lokah se je pretekli ponedeljek začel 3. tabor 17 mladih ribičev iz vseh sedmih ribiških družin (RD) Zveze RD Novo mesto. Mladi ribiči bodo do sobote, 4. julija, veliko pozornost posvetili zlasti okoljevarstvenim temam in ugotavljali, kaj lahko sami ribiči postorijo za zmanjšanje onesnaženosti naših voda.

Ford Pač
Krška vas ☎ 0608/59-059
faks 0608/59-359
Novo mesto ☎ 068/321-423, 321-529

BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o. PE NOVO MESTO
* Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
* Pri nas lahko prodate delnice PID Vizija
* Upravljamo s finančnim premoženjem
BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
☎ 068/342-410

DBD d.o.o.
Dolenjska borznoposredniška družba
Glavni trg 10
8000 Novo mesto

obvešča svoje cenjene stranke, da lahko naročilo za prodajo ali nakup delnic oddajo v naših prostorih na Glavnem trgu 10 v Novem mestu ali pa na enotah Dolenjske banke v Kočevju, Metliki, Črnomlju, Sevnici, Krškem, Brežicah in Ljubljani.

Dolenjska borznoposredniška družba
tel.: 068/371-8221, 371-8228; fax: 068/323-552

BARAGOV DAN V MALI VASI - S slovesno mašo nadškofa in beograjskega metropolita dr. Franca Perka - somaševala sta med drugimi duhovniki tudi stiški opat dr. Anton Nadrah in prelat Janez Zdešar (na posnetku) - so preteklo nedeljo pred rojstno hišo Friderika Ireneja Barage zaključili letošnje prireditve ob spominskem dnevu občine Trebnje - Baragovem dnevu. Dr. Perko je opozoril, da bi po današnjih človeških merilih sicer lahko rekli, da je bilo Baragovo delo neučinkovito, gledano z božjimi očmi, pa gre za Baragov velikanski uspeh, ker se je pri svojem misijonarskem poslanstvu posvetil slehernemu, še tako zelo oddaljenemu Indijancu. Slavnostni govornik Silvester Gaberšek, državni sekretar na ministrstvu za kulturo, je dejal, da Baraga čisto neopazno dobiva svoje mesto tudi v slovenskem kulturnem Panteonu, in izrazil prepričanje, da bo postopek Baragove beatifikacije kmalu končan. Za kulturni spored je lepo poskrbel župnijski pevski zbor Friderik Baraga iz Trebnjega. (Foto: P. Perc)

PROTITOČNE OBRAMBE NI VEČ

Toča spet pobirala pridelek

V Posavju že drugič, neurje prizadelo tudi ribniški konec - Strele netile požare

KRŠKO, BREŽICE, RIBNICA - Slab mesec po hudi uri, ki je dele Posavja zajela 4. junija, se je v nedeljo popoldan nebo znova zneslo nad kmetijskimi posevki.

Najprej se je neurje z močnim vetrom in točo pojavilo na območju sevniške občine. Najhuje je bilo prizadeto območje Drožanja, Podvrha, Trnovca in Pokleka nad Blanco. Potem se je neurje zneslo še nad krško in brežiško občino, najhuje so bili prizadeti kraji Senovo, Sedem, Stranje, Mali Kamen, Sromlje, Silovec, Pišce, Pavlova vas, Bizeljsko, Stara vas, Brezovica, Grgovce in Globoko. Uničenje je precejšnje, saj je ponekod kot jajce debela toča uničila tudi do 80 odst. vinogradov, veliko škode, ki je ta trenutek še ni mogoče oceniti, pa so utrpeli tudi sadovnjaki in poljski pridelki, predvsem krompir in sladkorna

pesa. Izredno močan veter je ponekod na območju Bizeljskega podiral celo drevesa, zaradi česar so bile nekatere ceste nekaj časa neprevozne, veliko dela pa so imeli tudi elektriki z odpravo okvar na električnih vodih. Na krški in brežiški občini bodo zato zbiranje škodnih prijav podaljšali še za kakšen teden.

Na Malem Vrhu je v nedeljo, 28. junija, ob 17.25 strela zanetila požar na gospodarskem poslopju A. U. Požar je v celoti uničil 11 x 10 metrov veliko poslopje, gasilci pa so preprečili, da ogenj ni zajel

še hiše in ostalih zgradb. Pri tem je nastalo za okrog milijon tolarjev škode. Pri gašenju požara sta se dva krajana lažje poškodovala. Neurje pa je prejšnji teden prizadelo tudi ribniški konec, tako da so morali člani PGD Ribnica dvakrat posredovati zaradi udarca strele, najprej pri gašenju skednja v Krzetih nad Sodražico, drugič pa so krotili ognjene zublje, ko je strela na predvečer dneva državnosti zadela gospodarsko poslopje na Mlaki pri Ribnici. Gospodarju je uspelo pravočasno rešiti živino in opremo. V obeh primerih je škoda za več milijonov tolarjev.

E. S., M. G.

MEDNARODNO SREČANJE VETERANOV V BELI KRAJINI - 27. junija 1943 je na Bazo 20 v Kočevski Rog prispel kanadski major William Jones, datum pa pomeni tudi uradni začetek sodelovanja slovenskih partizanov z zavezniškimi državami proti Hitlerjevi koaliciji. V spomin na 55. obletnico tega dogodka sta Zveza združenj borcev (ZZB) NOB Slovenije in Zveza društev vojnih invalidov Slovenije (ZDVIS) pripravila v nedeljo, 28. junija, na nekdanjem partizanskem letališču Prilozje pri Metliki mednarodno srečanje vojnih veteranov, ki se ga je udeležilo več tisoč ljudi. Slavnostni govornik, predsednik države Milan Kučan, je med drugim povedal, da partizanom ni treba sklanjati glav pred ideološkimi obtožbami: "Vaša vojna dejanja so vaša obramba!", je dejal in obsodil kolaboracionizem. Proslave, na kateri so spregovorili tudi metliški župan Branko Matkovič, predsednik ZZB NOB Ivan Dolničar, predsednik ZDVIS Bogomir Vesel, so se udeležili še štirje zavezniški piloti in misije zavezniških držav ZDA, Velike Britanije in Rusije ter odporniških gibanj Češke, Italije, BiH in avstrijskih Korošcev. (L. Murn, foto: M. Klinec)

OB DNEVU SLOVENSKE POLICIJE

Novomeška policija v "pentagonu"

Minuli petek je bila v Novem mestu slovesnost ob dnevu policije in odprtje nove stavbe, vredne 22 milijonov nemških mark - Minister Mirko Bandelj podelil letošnja priznanja

NOVO MESTO - Novomeški policisti in delavci Uprave za notranje zadeve so končno prišli do novih prostorov, v začetku prejšnjega tedna so se vselili v novo stavbo v Bršljinu nasproti BTC.

Minuli petek pa je bila ob dnevu policije v Novem mestu vse-

slovenska policijska slovesnost, na kateri je minister Mirko Bandelj podelil priznanja organov za notranje zadeve in skupaj z načelnikom UNZ Novo mesto Francjem Povšetom odprl nove prostore novomeške uprave za notranje zadeve, policijske postaje in postaje prometne policije. Sloves- (Nadaljevanje na 11. strani)

ODLIKOVANJE ZA INŠTITUT IN SLAVKA GLIHO
LJUBLJANA - Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je včeraj s srebrnim častnim znakom svobode odlikoval Kmetijski inštitut Slovenije, ki praznuje stoletnico delovanja, s častnim znakom svobode pa med drugimi tudi Slavka Gliho "za dolgoletno uspešno vodenje inštituta in za prispevek pri ohranjanju kulturne dediščine." kot je rečeno v utemeljitvi. Slavko Gliha je predsednik odbora za obnovo žužemberškega gradu. Cestitamo!

VREME
V drugi polovici tedna bo spremenljivo oblačno in bolj sveže vreme.

ZLATI ZNAK ZASLUG ZA VARNOST - Minister Mirko Bandelj je zlati znak zaslug za varnost podelil tudi državnemu sekretarju Borutu Likarju, nekdanjemu načelniku novomeške UNZ, ki se je med prvimi začel zavzemati za gradnjo nove stavbe. (Foto: J. D.)

Berite danes

- stran 20:
• Rešeni plošči krških izgnancev
- stran 21:
• Paradižnike jim hranijo računalniki
- stran 22:
• Ko heroin postane vsakdanja nuja
- stran 23:
• Kdor išče mir, ga najde na jugu
- stran 24:
• Devet pogrebov in eno rojstvo
- stran 25:
• Pisateljica ob svečah na krušni peči

Naše medvojno dogajanje ima več obrazov

Iz govora predsednika Milana Kučana v Prilozju

Žal pa je res, da ima naše medvojno dogajanje več obrazov. Res je, da so ideološke delitve, ki segajo desetletja nazaj v slovensko politično zgodovino, v čase pred in med obema svetovnimima vojnama, pripeljala v tistem delu Slovenije, ki so ga okupirali Italijani, tudi do tragičnega bratomornega ubijanja. Res je, da so zmogavci po 9. maju 1945 v opoziciji zmagoslavja in nerazumnega maščevanja zločinsko ubijali v Kočevskem Rogu in drugod v Sloveniji, česar ni mogoče z ničemer opravičiti. A ob vsem tem ostaja tudi resnica, da noben, še tako zatrdan ideološki razlog ne more opravičiti dejanj tistih političnih voditeljev med vojno in še pred njo, ki so nagovorili številne slovenske fante, da so prišli za okupatorjevo orožje in ga uporabili zoper svoje brate. Dejanje teh voditeljev je narodna izdaja in kolaboracija, zaradi katere smo Slovenci utrpeli veliko več gorja, kot ga je že itak prinesla ta svetovna morija.

A vsaj od plebiscitne odločitve za lastno državo, s katero se nismo povpraševali Slovenci po tem, kdo je kaj bil, ampak ali je pripravljen sebe celega postaviti za skupno življenje v sodobni državi s prihodnostjo, in od evropskega praznovanja petdesete obletnice zmage nad nacizmom bi moral, tako kot to že je drugod, veljati čas sprave s preteklostjo, čas razumevanja za žalostni brezup in bolečino tistih, ki so v tej vojni in po njej izgubili svoje najbližje in spoštovanje njihove smrti, čas zbiranja vseh moči našega naroda za novo prihodnost.

DEL KULTURE NARODA

Nogomet tudi za Slovence

Da je nogomet najpomembnejša postranska stvar na svetu, ne drži več. Nogomet ni več postranska stvar, postal je industrija, ki stalno zaposluje na milijone ljudi, v nogometu se obračajo milijarde dolarjev. Nogomet navdušuje milijone, ne pozna razlik med bogatimi in revnimi, med črnimi in belimi. Na tribunah se ne zbirajo le huligani, ob igriščih vidimo tudi kronane glave, najpomembnejše politike, filmske in glasbene zvezde in na stotisoče navadnih ljudi, ki se pridejo pokloniti svojim malim bogovom. V mesecu svetovnega prvenstva priklene ob televizijske ekrane na milijarde gledalcev.

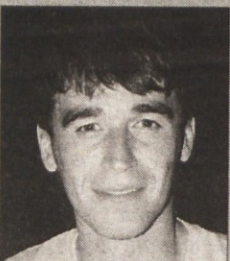
Kaj pa slovenski nogomet? Pri mnogih Slovencih nogomet nosi negativen predznak, saj ga v nekdanji skupni državi južnih Slovanov nekako nismo imeli za svojega, v naših moštvih pa so se zbirali predvsem ljudje iz južnih republik. Nogomet pri nas še vedno nosi pečat športa južnjakov, saj se na in ob igriščih še vedno govori precej neslovensko, a kdaj pa kdaj kdo sodniku že reče sodnik in ne "sudija". Slej ko prej se bo tega negativnega predznaka slovenski nogomet otesel, čeprav na svetovnem prvenstvu naši nogometaši najbrž ne bodo nikoli igrali, tako kot slovenski pisatelj zelo verjetno ne bo dobil Nobelove nagrade za književnost. A to ni pomembno, nogomet je kljub vsemu najbolj množičen šport tudi pri nas. Ne igrajo ga le poklicni igralci, žogo brcajo otroci, ki si na parkirišču med bloki označijo gole kar z dvema kamnom. Vaški turnirji in občinske lige v malem nogometu okoli okroglega usnja zbirajo tisoče. Tudi to je nogomet. Nogomet imamo in ga moramo imeti. Mesto brez nogometnega štadiona je kot vas brez cerkvenega zvonika. Nogomet je postal del kulture naroda.

IGOR VIDMAR

O nogometu vsak po svoje

Dogodki na svetovnem nogometnem prvenstvu v Franciji so in bodo še nekaj časa prav gotovo prva tema pogovorov ne le v moških družbah ob šankih, ampak povsod, kjer se srečujejo ljudje. Nogometnih debat ne morejo zasenčiti niti pogovori o muhastem vremenu, ki je s svojimi ponekod katastrofalnimi posledicami gotovo vredno kakšne besede. Veliko ljudi je zaradi televizijskih prenosov nogometnih tekem odložilo počitnice, nekateri bodo cele dneve presedeli pred ekrani, le redko koga pa bodo športni dogodki leta pustili popolnoma hladnega.

Precej večje težave kot v Sloveniji, ki ne nastopa na prvenstvu, imajo v tistih deželah, kjer njihove reprezentance nastopajo v Franciji, saj poraz njihovih ljubljencev marsikje povzroča hude nemire. Na drugem mestu za poročili o posameznih tekmah so vesti o divjanju opitih in zadržanih ponorelih huliganov, za katere je dober razlog za razgrajanje tako veselje ob zmagah kot razočaranje ob porazih. Prav zato je mnenje naših ljudi o nogometnem prvenstvu tako zelo različno, vsi pa so enakega mnenja o huliganih, ki s športom nimajo nič skupnega, čeprav so najbolj zvesti spremljevalci predvsem na nogometnih tekmah.

BOŽIDAR KUMP, prometno transportni odpravnik iz Uršnih sel: "Pravi navijači spodbujajo ekipo k boljši igri, mednje pa prav gotovo ne sodijo huligani, ki razbijajo in razgrajajo in s tem delajo sramoto tudi državi, iz katere prihajajo. Vse ekipe, ki so prišle na svetovno nogometno prvenstvo, so se morale za to zelo potruditi, zato zaslužijo tudi najboljše navijače."

MINKA KOČEVAR, učiteljica iz Dragomlje vasi: "Svetovno nogometno prvenstvo je gotovo dogodek, ki ne bo šel mimo mene. To seveda ne pomeni, da si ogledam vsako tekmo, sledim pa, kaj se dogaja. Malce sem razočarana nad Španci, in čeprav najljubšega moštva nimam, rada gledam Brazilce in Italijane. Nogomet pa mi je blizu tudi zato, ker je moj mož nogometaš domače ekipe."

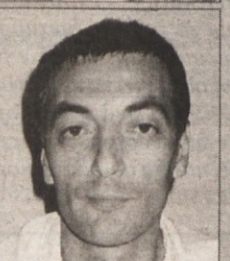
SONJA KRIŽAN, računovodska tehničarka iz Semiča: "Vidim, da je nogomet mnoge tako prevzel, da večino prostega časa preživijo pred televizorji. Šport me sicer zanima, sama pa si ogledam le kakšno tekmo. Negativno sem presenečena nad obnašanjem nekaterih navijačev, ki povzročajo prave izgrede in so preveč arogantni. Pregovor Zdrav duh v zdravem telesu torej le ne drži vedno."

FRANC CETIN, gasilec v PGE Krško: "Mislim, da v nekaterih državah že vnaprej vzgajajo divjaške navijače. Države izrabijo nogomet, da tam sprostijo ventile napetosti. Nestrpne navijače pustijo, da se tam izživijo. Vendar je treba publiko vzgajati. Šport imam rad, vendar ne iger z žogo. Nogomet je preveč masovna igra. Dogajanje tam ljudi poneumlja. Tam je množična histerija."

SONJA POGORELEC, ekonomistka iz Ribnice: "Ni prav, da se v nogometnem dogajanju čuti vpliv medsebojnih odnosov med državami. Odzivi na zmago Irana proti Američanom v Iranu in Ameriki ne sodijo v šport. Športno prvenstvo naj bi bilo prireditelj, kjer se srečujejo različni narodi, vendar naj bi vse skupaj potekalo v športnem duhu. Zaradi vplivov politike prvenstvo izveneva zrežirano."

MIŠO SENČUR, tajnik občine Kočevje: "Kot ljubitelj športa ne morem razumeti, da se imajo tudi tisti, ki povzročajo izgrede, za ljubitelje športa. Gre za ljudi, ki se drugje in na drug način ne morejo izživeti, zato izkoriščajo šport za izražanje svojih političnih in drugih prepričanj. Šport se izkorišča za dnevno in drugačno politiko v neki državi in med državami, kar pa ni prav."

GREGOR PINTARIČ, dijak 1. letnika Srednje gradbene šole v Novem mestu, doma iz Arti: "Meni se zdi divjanje nekaterih navijačev neumno, da ne rečem naravnost - noro. To še posebej velja za zadnje dogodke na svetovnem prvenstvu v nogometu, za angleške in nemške navijače. Verjetno se hočejo taki posamezniki postaviti pred prijatelji (camii), ko se pretepajo celo s policaji!"

JURE MOČIVNIK, maturant 1. celjske gimnazije, doma iz Sevnice: "To, kar počno tako imenovani navijači na SP v Franciji je primitivizem najslabše vrste. Kakšno navijaštvo neki! Mislim, da bi lahko marsikaj od tega, kar se ob športnih prireditvah izrojava v izbruhe nasilja in najnižjih strasti, žal, pretežno mladih, preprečili, če bi se takih pojavov lotili že doma."

ANDREJ FRIS, upokojenec iz Dobrniča: "Vrsto let sem hodil na športne prireditve v Ljubljani, tudi na hokejske tekme. Ko sem nekoč nekega mladeniča opozoril naj ne navija tako nešportno, me je s palico močno udaril po roki, da me je minilo obiskovanje takih prireditev. Mislim, da bi morali na vseh javnih, ne le športnih, prireditvah prepovedati točenje alkohola, kot je v Kanadi."

TOŽBA PROTI KRKI

Sodišče je razveljavilo svoj sklep

LJUBLJANA - Okrožno sodišče v Ljubljani je v ponedeljek, 22. julija, razveljavilo svoj sklep, s katerim je mesec dni prej z začasno odredbo prepovedalo novomeški Krki proizvajati in prodajati enalapril, ki ga pod imenom Enap prodaja kot zdravilo proti visokemu krvnemu pritisku. Kot smo v našem časopisu podrobno pisali, gre za tožbo največje ameriške multinacionalne farmacevtske firme Merck proti novomeški Krki zaradi domnevne kršitve patenta.

Krka je na sklep ljubljanskega okrožnega sodišča vložila ugovor in v njem sodišču očitala nezakonitost. Krka je sodišče tudi opozorila, da bi moralo ob začasnih odredbi določiti tudi varščino za njeno zaščito in povrnitev škode, ki bi jo ukrepi iz začasne odredbe povzročili, če bi se v sodnem postopku izkazalo, da Krka ni kršila Merckove patentne zaščite; Krka je predlagala varščino v višini 124 milijonov dolarjev. Merck pa Krko v patentnem sporu toži za 118 milijonov dolarjev. Vsekakor je za laično razmišljanje zelo čudno dejstvo, da sodišče najprej sprejme odredbo, s katero Krki prepoveduje proizvodnjo in prodajo zdravila, potem pa isto sodišče in ista sodnica svoj sklep razveljavita.

Kakor koli že, Krka je bila s tem že povzročena škoda. Ameriški Merck je takoj po sprejemu začasne odredbe obvestil zdravstvena ministrstva držav, v katerih Krka najbolje prodaja Enap, o prepovedi proizvodnje in prodaje enalapрила pa je prvi svetovni farmacevtski časopis Pharmaceutical World News poročal prej, preden je Krka dobila to odredbo. V Sloveniji so se vztrajno širile govorice, da je Krka izgubila patentni spor, kar da jo bo stalo 118 milijonov dolarjev. Vrednost Krkinih delnic je začela naglo padati, kasneje je njihova vrednost spet začela naraščati, a še do danes ni na prejšnji ravni.

A. B.

ŽE ČEZ TRI LETA V EVROPSKI UNIJI?

SOCERB - Na tem gradu na Primorskem je sedmoletnica državnosti počastila LDS. Ta največja vladna stranka prireja shod svojih članov in simpatizerjev vsako leto v drugem kraju. Lani so bili v Kostanjevici v krški občini. Letos je uvo doma goste pozdravil koprski podžupan. Besedo je za njim povzel predsednik stranke in predsednik vlade dr. Janez Drnovšek. Na množico se je kot velikokrat doslej obrnil na izust, brez lista papirja. Dobrodušno je opisal prehojenih sedem let, ki nam jih zavidajo marsikje v tujini. To smo dosegli v miru, saj smo prav zato lahko iskan kažipot za preostale dele bivše Jugoslavije na jugu. Priznal je, da z marsičim nismo zadovoljni, vendar ni ovir, da zastojev ne bi premagali. Zagotovil je, da bo Slovenija že čez tri leta med stalnimi članicami Evropske unije. Nadaljeval se je neformalen kulturni spored v katerem sta sodelovali koprski folklorna skupina Mandrač in tamburaška skupina iz belokranjskega Dragatuša.

ALFRED ŽELEZNIK

SPOMNILI SO SE JERNEJA MOLANA - Pretekli petek je posebna občinska delegacija v prisotnosti zbranih pripadnikov slovenske vojske, policije, občinske in državne uprave ter vsčanov Rigonc položila venec na spomenik, ki mimoidočega nemo spominja na na tragični dogodek pred sedmimi leti, ko je v boju za samostojno Slovenijo na tistem kraju izgubil življenje pripadnik takratne teritorialne obrambe Jernej Molan. Polaganja venca so se udeležili tudi najožji svojci padlega Jerneja. (Foto: E. Sečen)

Politično usklajeno nad odlagališča!

Na okrogli mizi Zelenih Kočevja - O divjih odlagališč gost tudi Miha Jazbinšek

KOČEVJE - Po vzoru pred nedavnim organizirane okrogle mize o divjih odlagališčih odpadkov, ki so jo pripravili kočevski gozdarji in je zadevala onesnaževanje gozdov, so Zeleni Kočevja prejšnj turek pripravili razširjeno pod naslovom "Živimo med smetmi, ali nam je vseeno?" Razgovor, ki mu je prisostvoval tudi predsednik Zelenih Slovenije Miha Jazbinšek, so sklenili s sprejemom štirih sklepov.

Udeleženci razgovora so ugotovili, da se je reševanja problema divjih odlagališč potrebno

lotiti organizirano na vseh ravneh. Tako bi morala država čimprej pripraviti nacionalni program varovanja okolja in izdelati strategijo ravnanja z odpadki, ministrstvo za okolje in prostor ter vlada pa bi tudi že morala končno pripraviti in sprejeti učinkovite podzakonske akte, ki glede na zakon o varstvu okolja zamujajo že za več let. Svoje bi morali storiti tudi občinski sveti, inšpektorji pa bi morali dosledno kaznovati onesnaževalce, kar je natančno predpisano v 100. členu zakona o varstvu okolja, čeprav, kot je opozoril inšpektor za okolje in prostor **Darji Kljun**, inšpekcije že od januarja 1995 nimajo več nadzora nad občinskimi predpisi in

odloki razen nad odlokom, ki zadeva zavarovanje pitne vode. "Javne službe, ki jih nadzirajo občinski sveti in inšpekcije, niso dovolj kontrolirane. Da bi prišlo do dobrega delovanja teh služb, bi bilo potrebno politično uskladiti delovanje občinskih svetov," je menil **Miha Jazbinšek**. Po njegovem bi morala kočevska občina skupaj s Komunalo pripraviti sanacijski program čiščenja divjih odlagališč, čeprav, kot je poudarila direktorica Komunale **Bernarda Poje**, divja odlagališča niso zajeta v osnovno dejavnost Komunale. Zato bi moral občinski svet sprejeti, naj sanacijo vodi Komunalna preko svoje redne dejavnosti, pomagala pa bi lahko z delavci preko javnih del. Te pa bi lahko, kot je povedala predstavnica kočevskega urada za delo, ob dobro pripravljenih novih programih Komunale tudi dobila.

M. LESKOVŠEK-SVETI

PRIPRAVE ZA OBISK TABORIŠČA NA RABU

Med žrtvami fašizma, ki jih je terjalo italijansko koncentracijsko taborišče Kampor na Rabu, je bilo največ Dolenjcev, Belokranjcev in Notranjcev. Ob 55. obletnici osvoboditve taborišča bodo 12. in 13. septembra na Rabu spominske slovesnosti, na katere vabi Zveza borcev vse internirance in zapornike iz italijanskih taborišč. Prijave sprejema Območni odbor ZB NOV Novo mesto osebno, pisno ali na telefon 325-111 najpozneje do 25. julija 1998. Tam dobite tudi vse potrebne informacije. Predvideni stroški obiska na Rabu, kamor bodo odpotovali 12.9. ob 6. uri z novomeške avtobusne postaje, znašajo 9.200 SIT.

Na letnem srečanju vodstev ZZB Slovenije in ZPB Hrvatske so se 26.3.1998 v Brežicah med drugim dogovorili, da bodo za taborišče Kampor ustanovili mednarodni odbor, v katerem bodo poleg Hrvatov in Židov tudi Slovenci. Sprejeli so pobudo, da bo na osrednji proslavi na Rabu nastopil tudi partizanski pevski zbor Pinko Tomažič iz Trsta.

Komisija za internirance, politične zapornike in druge žrtve nacifašizma

SAMA VZGOJA NI DOVOLJ - "Če ni organiziranega sistema zbiranja odpadkov, je zastoj vzgajati ljudi, kako naj ravnaajo z odpadki," je menil Jazbinšek in poudaril, da je vzgoja sicer pomembna, da pa ne more nadomestiti nečesa, česar ni. (Foto: M. L.-S.)

Melamin zdaj pospešeno investira

V Melaminu letos zaključujejo prvo fazo avtomatizacije obrata Smolarne II

KOČEVJE - V kemični tovarni Melamin v Kočevju bodo letos zaključili s prvo fazo avtomatizacije obrata Smolarne II, ki prinaša številne prednosti, vendar pa postavlja tudi nove zahteve.

"V razvitih zahodnih državah se tehnologija v kemijski industriji popolnoma spremeni že v 3-5 letih," pravi direktor Melamina **Marjan Kozinc**. Začeli so pred tremi leti, ko so za inve-

daljevali v letu 1996 s 4,2 odstotka in lani s 6,3, letos pa se bo znesek za investicije približal 10 odstotkom bruto prihodka podjetja. Tako kot so že lani namenili kar 67 odstotkov celotnega zneska Melaminovih investicij za avtomatizacijo obrata Smolarne II, pa ga bodo do konca leta namenili tudi letos. Z avtomatizacijo proizvodnih linij R1 in R2 bodo namreč zaključili šele prvo fazo že pred tremi leti začete avtomatizacije celotnega obrata.

Vrednost investicije samo v tej prvi fazi znaša 134 milijonov

tolarjev, prinaša pa, kot pravi Kozinc, številne prednosti, med zadnje ekološke.

"Vendar visoka tehnologija postavlja pred nas tudi nove zahteve," pravi Kozinc. Avtomatizacija namreč zahteva višjo raven vzdrževanja naprav in stalno izobraževanje proizvodnih delavcev na kemijskem, strojnem in računalniškem področju. Ob širitvi proizvodnje in zaposlovanju novih delavcev bodo zato v Melaminu zahtevali najmanj srednjo strokovno izobrazbo kemijske, strojne ali računalniške oziroma elektronske smeri.

M. LESKOVŠEK-SVETI

Marjan Kozinc

sticije namenili 2,5 odstotka celotnega prihodka podjetja, na-

Mariborsko pismo

Od protitočne obrambe ostalo samo zvonjenje

Kmetom ostala le jeza

MARIBOR - Prebivalci Maribora in drugih krajev na Štajerskem se v teh vročih poletnih dneh najbolj bojijo toče. Letos namreč toča na Štajerskem klesti kot za stavo. V juniju skoraj ni minil dan, da iz kakšnega kraja ne bi poročali o njej. Lansko leto je toča v Sloveniji povzročila za 4 milijarde tolarjev škode, letos pa je že sedaj mogoče z gotovostjo trditi, da bo škoda še večja.

Štajerci pa se zaradi pogostih neviht s točo ne jezijo samo na vremenske razmere, temveč tudi na vlado, ki je ukinila organizirano obrambo pred točo, ki je po mnenju ljudi še pred dobrim desetletjem skoraj brezhibno delovala. Potem so ukinili radarsko postajo v Žikarcu, kmalu zatem pa so obrambo

pred točo ukinili, češ da je neučinkovita. Na Štajerskem bi težko našli kmeta, ki bi se strinjal s to tezo, saj ga izkušnje učijo ravno obratno: dokler je deloval sistem obrambe pred točo, je toča na Štajerskem klestila enkrat ali dvakrat v sezoni, zadnja leta pa toča spremlja praktično vsako poletno nevihto. Številni Mariborčani so prepričani, da se v Ljubljani z obrambo pred točo ne ukvarjajo veliko zlasti zaradi tega, ker toča centralni del Slovenije ogroža znatno manj kot severovzhodno Slovenijo.

Posebej pa naši politiki kmete razburjajo z izjavami, da bi se morali pred škodo, ki jo povzroča toča, zavarovati pri zavarovalnicah. Pameten slovenski kmet namreč ve, da škoda, ki jo slovenskemu kmetijstvu in s tem tudi nacionalnemu gospodarstvu povzroča toča, ne morejo popraviti skromne premije, ki jih prizadejajo dobijo od zavarovalnice. "Škoda, ki jo Sloveniji povzroča toča, ne bo nič manjša, če bomo po toči dajali denar iz levega v desni žep. To nam ne more povrniti na stotine ton kromarja, pšenice, sajda, zelenjave in drugih kmetijskih pridelkov, ki jih vsako poletje uniči toča," pravijo na Štajerskem.

TOMAŽ KŠELA

PES - Eno najlepših novomeških sprehajališč, ob Krki od kandijskega mosta za Loko do Bršljina, je zadnje čase slabo obljeno. Pa ne, da se ljudje ne bi več hoteli tam sprehajati, ampak se ne upajo. To lepo sprehajalno pot je očitno vzel samo za svojo lastnik popadljivega nemškega ovčarja, ki se divje zapoleta v mirne sprehajalce, ljudi, ki delajo na vrtovih pod Bregom, in napada celo dojenčke v vozičkih. Na opozorila ljudi pa se arogantni lastnik odziva z jezo in nadiranjem, ko pa je njegova žena popadljivega psa hotela privezati, ji moč tega ni dovolil. Naj bi vsaj takega lastnika dali na vrstico...

OLIMPIADA - Član novomeškega občinskega sveta, ki ima za svojo sveto dolžnost, da se oglasi ob vsaki točki dnevnega reda, pa če o stvari kaj ve ali nič (kar je najpogostejše), je v razpravi o proslavi 100-letnice rojstva olimpijke Leona Štuklja izrazil svojo resno zaskrbljenost za finančno usodo tega podjetja. Ko je slišal, da bo na stroške Mednarodnega olimpijskega komiteja za to priložnost v Novo mesto prišlo več olimpijskih zmagovalcev in da mora tudi mesto pridati svoj delež, se je možaku kar skravaljalo, misleč, da v Novem mestu za njegovim hrbtom pripravljajo olimpijske igre. Poznavalec je svet resno opozoril, da so imele do sedaj še vse olimpijske igre izgubo, kar je samo še ena cvetka iz njegovega uveljavelja.

LAK - Z uvedbo nočne izmene v Revozu se ni povečalo samo število izdelanih cliov, ampak tudi onesnaževanje okolja. Ljudem ostaja očitno samo še nemotno nerganje, saj nobene prirobnice ne zaležejo. Pri nas ga ni, ki bi zaščitil človeka, zlasti, če je na drugi strani kapital. Tako je pred časom moralo spet priti do enega tistih "tihih" izpustov, kajti polakirana ni bila le solata na vrtovih v okolici tovarne, ampak se je lak svetil na listih dreves. Kandijska cesta pa je bila do mosta kar spolzka. Celotomobili, parkirani na Glavnem trgu, so bili bolj erotne barve. Ljudje, ki so klicali tako imenovanega ekologa v Revoz, pa so v najboljšem primeru zaslišali glas njegove telefonske tajnice. Ne vidim, ne slišim, ne govorim. Samo lakiram!

Ena gospa je rekla, da ni nihče javno povedal, s čim so si gostje na otvoritvi nove novomeške policijske stavbe zaslužili tako grozno kazen, da so morali več kot uro sedeti na peklensko vročem soncu. Vsak zase pa že ve...

Suhokranjski drobiž

MLADE GLASBENICE - Mlade glasbenice iz Žabnice pri Kranju so nekaj lepih dni preživele pri gostoljubni Ani Fabijan z Jame pri Dvoru. Taborile so v šotirih, prosti čas pa so preživljale ob igri, izletih, igranju na flavto pa tudi ob učenju. Imele so tudi dva javna nastopa, in sicer v gradu Žužemberku in v dvorani na Dvoru z domačimi glasbenicami.

ZAKLJUČEK LETA NA PREVOLAH - Otroci in starši so skupaj z učiteljicami OŠ Prevole pripravili zanimivo družabno srečanje, kjer so družjenje pričeli s kulturnim programom ob dnevu državnosti in zaključkom šolskega leta, nadaljevali pa s športnim srečanjem, kjer so očetje premagali mlade nogometaše, hčerke pa so pri odbojki nadigrale mamic. Ob hrani in pijači so v poznih večernih urah lepo zaključili šolsko leto.

ASFALTIRANJE CEST - Delavci CP Novo mesto te dni vnejo asfaltirajo ceste in poti v Suhi krajini. V soboto so preplastili del ceste od Dvora proti Mačkovicu, od Sadinje vasi proti Lipovcu, na novo je položen tudi asfalt pred pošto na Dvoru. Stroj pa že čakajo na cesti Lašče-Lipje, in kot kaže, bo na vrsti tudi ta cesta.

ŽEGNANJE NA LAŠČAH - Vaščani Lašč pri Dvoru so lepo urečili cerkev sv. Primoža in Felicijana, na novo so prekrili zvonik, streho in prepletkali notranjost in fasado cerkve. V nedeljo je bilo na Laščah tudi žegnanje.

S. M.

20 LET PGD KAMENCE - Prostovoljno gasilsko društvo Kamence iz Novega mesta, ki mu predseduje Anton Kumelj, v teh dneh praznuje dvajsetletnico uspešnega dela. V društvu je vključenih 280 gasilcev in gasilk, ki se redno usposabljaajo za protipožarno zaščito. Štiri gasilske desetine so pod vodstvom poveljnika Milana Barba strokovno usposobljene in pripravljene za gašenje požarov in druge posege na terenu. Največji uspeh kamenških gasilcev do sedaj je bilo deseto mesto z osvojenim zlato medaljo na svetovnem gasilskem prvenstvu v danskem Herningu. Prejšnjo nedeljo so kamenški gasilci pri gasilnem domu na Dolenjih Kamencah prevzeli novo motorno brizgalno, ki jim jo je predal v uporabo Alojz Muhič, predsednik Gasilske zveze Novo mesto. Na sliki: slovesen krst nove motorne brizgalne. (Foto: B. Avbar)

LEP UVOD V GRAJSKE PRIREDITVE - Glasbena skupina Šukar se je tokrat prvič predstavila v Žužemberku, v gradu, ki počasi spreminja notranjo in zunanjo podobo. Pričujoča skupina Šukar je presenetila številne obiskovalce s ciganskimi melodijami, ki jo kot bogato glasbeno dediščino člani Igor Misdarin, Miha Švent, Nenad Ljubotina, Stefan Uranjek in Nenad Kokovič igrajo že od konca osemdesetih let. Člani skupine Šukar so se na koncu zahvalili sponzorjem, predvsem pa Dolenjskemu listu za pomoč in podporo.

GASILCI V DOLENJI STARI VASI - Gasilsko društvo Dolenja Stara vas pri Šentjerneju je v soboto proslavilo 50 let svojega delovanja. Ob tej priložnosti so odprli prenovljen gasilski dom. (Foto: J. D.)

Prenovljen dom s sv. Florjanom

50 let gasilskega društva v Dolenji Stari vasi - Letos so prenovili dom od temeljev, pročelja do strehe - Jožica Medle je na steno naslikala sv. Florjana

DOLENJA STARA VAS - Pred 50-timi leti je v Dolenji Stari vasi, ki je znana po tradicionalnem prazniku žegnaju konj na štefanovo, začel gasilsko društvo. V počastitev tega visokega jubileja in ob dnevu državnosti so v Dolenji Stari vasi minulo soboto pripravili proslavo, na kateri so slovesno predali svojemu namenu prenovljen gasilski dom, ki ga po novem krasi podoba sv. Florjana. Na pročelje doma ga je naslikala domačinka slikarka Jožica Medle, o čemer smo že poročali.

V 80. letih prejšnjega stoletja je Dolenjo Staro vas požar skoraj popolnoma uničil, ko pa je požar v letih po 2. svetovni vojni ponovno uničil nekaj hiš in poslopij, so se vaščani odločili ustanoviti svoje gasilsko društvo. Novembra 1948 so dobili prvo ročno brizgalno, ki jo hranijo še danes, podarili pa so jim jo šentjernejski gasilci. "Odločili so se tudi za gradnjo doma, zemljišče zanj pa je podarila Terezija Tomič," je povedal predsednik PGD Dolenja Stara vas Franc Francič. Leta 1955 so nabavili novo motorno gasilsko brizgalno Savica, leta 1974 pa novo motorno brizgalno Rosenbauer,

ki jim še danes dobro služi. Prav pri nabavi te črpalke jim je veliko pomagal njihov rojak Franc Luzar iz Kanade.

Kasneje so kupili še kombi, leta 1980 pa so obnovili gasilski dom. Štiri leta kasneje so razvili svoj gasilski prapor, leta 1986 pa so nabavili novo gasilsko vozilo s pomočjo prostovoljnih prispevkov, krajevne skupnosti in rojaka Janeza Hoste. V zadnjih desetih letih so posvečali pozornost operativnim dejavnostim. Za 50-letnico so se odločili, da dajo na dom upodobiti zavetnika gasilcev sv. Florjana. Nabavili so tudi precej gasilske opreme in paradne oble-

Nekateri otroci ne poznajo vrtca

V novomeški VVO bodo v jeseni na novo sprejeli v varstvo 311 otrok - Med letom pa le ob izpraznjenih mestih - Programa za otroke, ki so sicer doma, se udeleži zelo malo otrok

NOVO MESTO - V novomeški Vzgojno-varstveni organizaciji so za varstvo otrok, ki se začne s septembrom, prejeli 311 prošelj in vse otroke tudi sprjeli, čeprav vsem staršem niso mogli ugoditi z varstvom na željeni lokaciji. Imajo pa še okrog 35 prošelj za vključitev v varstvo med letom, vendar bodo otroke sprejemali le v primeru izpraznjenih mest. V jeseni bo tako v 14 novomeških vrtcih vključenih okrog 1500 otrok.

Pravnateljica VVO Metoda Turk je povedala, da so lahko vse otroke sprejel le tako, da so v večini oddelkov upoštevali zgornjo mejo normativov, kar pomeni največje možno število otrok, ki ga normativ še dovoljuje. Sicer pa se je število prošelj za vrtčevsko varstvo letos nekoliko povečalo, največ prošelj so starši oddali za vrtce Kekec v Kandiji in Ciciban na Ragovski. Starši veliko povprašujejo tudi po družinskem varstvu oz. po novem po varstvenih družinah. Od septembra bo vrtce imel na voljo 4 takšna varstva.

V vrtce v Žabjaku bo v jeseni vključenih več otrok kot do sedaj, delavke vrtca so namreč šle na teren in pri romskih družinah popisale otroke, ki bodo v jeseni vključeni v vrtce. Sedaj je v vrtcu 20 otrok, v jeseni pa ga bo obiskovalo kar 26 Romčkov. Zanimivo je, da se starostna doba prve vključitve v vrtce zmanjšuje, še pred leti so težko vpisovali male šolarje, v jeseni pa bodo v vrtcu že tudi triletni otroci.

Med letom so sprejeli tudi 140 prošelj za premestitev otroka iz enega vrtca v drugega, več prošelj pa imajo tudi za popoldansko in tedensko izmensko varstvo. V tem šolskem letu so imeli en popoldanski oddelke, v jeseni pa bodo

imeli kar tri. Dobra polovica na novo sprejetih otrok je najmlajših, ostalo so že starejši otroci, ki so bili do sedaj doma. "Še vedno je veliko otrok, ki ne obiskujejo vrtca, pa tudi 80 urnega brezplačnega programa, ki ga plača občina, se jih udeleži zelo malo, kar je za otroke prav gotovo škoda," pove ravnateljica Turkova. Letos spomladi se je v ta program vključilo le 8 otrok, čeprav to starše nič ne stane, največ, kar bi morali storiti, je, da bi otroka pripeljali v varstvo.

KNJIŽNICA MIRANA JARCA POLETI

NOVO MESTO - Knjižnica Mirana Jarca je konec junija prešla na poletni delovni čas, ki bo v veljavi do konca avgusta. Oddelke za odrasle je odprto od 8. do 17. ure, študijski oddelke od 7. do 16. ure, oddelke za mladino od 8. do 16. ure, potujoča knjižnica pa ne posluje. Ob sobotah so vsi oddelki zaprti. Krajevni knjižnici v Straži in na Otočcu poslujeta samo ob sobotah od 8. do 12. ure.

VABLJENI NA STOPIŠKE IGRE

STOPIČE - Prostovoljno gasilsko društvo Stopiče priredi v nedeljo, 5. julija, na igrišču tamkajšnje osnovne šole Stopiške igre pod naslovom "Baje in povesti o Gorjancih". Igre se bodo začele ob 14. uri in jih bo povezoval Sašo Hribar. Sledila bo veselica z ansamblom Mladi Dolenjci. Na veselici se bosta oglasila tudi Berta in Brajdimir. Gasilci bodo poskrbeli za jedajo, pijačo in bogat srečelov.

PRAZNIK OBČINE ŠKOCJAN

ŠKOCJAN - V počastitev praznika občine Škocjan - Knobleharjevega dne potekajo v Škocjanu že od 15. junija najrazličnejše prireditve. V petek, 3. julija, bo ob 20. uri v škocjanski cerkvi 1. Knobleharjeva akademija v počastitev spomina dr. Ignacija Knobleharja z orgelskim koncertom akademske organistke Barbare Pibernik. Osrednja proslava pa bo v soboto, 4. julija, ob 17. uri na prireditvenem prostoru pred gasilskim domom v Škocjanu, kjer bodo podelili občinska priznanja in nagrade. Ob tej priložnosti bodo gasilci prevzeli novo specialno gasilsko vozilo.

M. G.

V poldnevne programe vključujejo tudi begunske otroke: lani jih je bilo v to varstvo vključenih 7, letos pa zaradi odhajanja beguncev na svoje domove le še 2. V novomeških vrtcih so v varstvu tudi otroci iz sosednjih občin, v maju jih je bilo kar 61. Za zdaj v varstvo sprejemajo tudi te otroke, čeprav imajo prednost domači otroci. V vrtcu se želijo prilagoditi staršem, zato so jim ponudili različne programe, vendar je bilo še vedno najbolj sprejeto standardno dnevno varstvo (od 8 do 9 ur), potem poldnevno (od 4 do 6 ur) in tedensko izmensko. Vrtca s podaljšanim delovnim časom, pa glasbeno in športno usmerjenega programa kot tudi varstva na domu pa starši niso sprejeli, čeprav so prej nekateri povpraševali po tem.

J. DORNIŽ

DRUGI POLETNI UNESCO TABOR SLOVENSKEH GIMNAZIJEV

Po lanskeoletnih izkušnjah pri delu v UNESCO-vi ASP mreži je Gimnazija Novo mesto letos prevzela pobudo in organizirala drugi UNESCOV tabor, ki poteka od 29.6. do 4.7.1998 v prostorih Srednje kmetijske šole na Trški Gori. Na taboru dijaki šestih slovenskih gimnazij (Ravne, Celje, Ljubljana, Škofja Loka, Nova Gorica, Novo mesto) pridobivajo nova znanja in informacije v umetnostno-zgodovinski, etnološki, arheološki, geološki in astronomski delavnici, ki potekajo pod vodstvom strokovnjakov iz Novega mesta in okolice. Zaključki bodo predstavljeni v biltenu, ki bo poslan tudi na vrhovni sedež UNESCO v Pariz. UNESCO-va mreža ASP pridruženih srednjih šol je bila v Sloveniji ustanovljena lanske poletje in je del svetovne mreže, ki povezuje srednje šole po svetu pod istimi smernicami, ki so skrb za naravno in kulturno dediščino, skrb za boj proti nacizmu, semizizmu in rasni nestrpnosti in boj za boljši jutri. S taborom želi novomeška Gimnazija čim bolj produktivno prispevati svoj del k tej vsesvetovni organizaciji.

MAJA POTOČNIK

NAJLEPŠE JE PRAV OB KRKI

ŽUŽEMBERK - Člani, gojenici Zavoda ter invalidno mladino iz Kamnika, so za letni tabor, ki ga pripravljajo tokrat že šestič, izbrali prav loko v Žužemberku. Nataša Martinjak je povedala, da so ta kraj izbrali zaradi dostopnosti pa tudi prijaznih ljudi v tem kraju. Namen tabora je pridobiti čimveč izkušenj za življenje invalidov. Zlasti pa se držijo načela: "Nikoli ne reci ne morem!" V taboru je kar 22 mladih in 5 spremljevalcev. Udeležujejo se v različnih športnih disciplinah: jahanju, veslanju, lokostrelstvu, se udeležujejo izletov, kulturnih prireditev itd.

J. D.

Milan Kalin

Tudi v zlatarstvu ni vse zlato, kar se sveti

Kalin v novih prostorih

ŠENTJERNEJ - Pravih izkušenih zlatarjev je na Dolenjskem malo, eden izmed njih je Milan Kalin, ki že 10 let dela v Šentjerneju, na Novomeški 6. Ker mu je tam prostor postal premajhen, je pred kratkim svoje zlatarstvo preselil v nove, večje prostore na Trubarjevo cesto nasproti Šentjernejske kmetijske zadruge enote oz. za slašičarno Košak.

"Za vpis v zlatarsko šolo v Celju me je kot mladega fanta vnušil prijatelj," pripoveduje Milan. Od takrat je minilo že precej let, Milan pa je temu poklicu ostal zvest vse do danes, v prostem času pa je bil tudi rokometni trener. "Pri izdelovanju nakita zelo trpijo oči in hrbtenica," pove tudi temne plati zlatarskega poklica. Veliko lepša plat je tista, ko so ljudje nad njegovo mojstrstvom navdušeni, da se jim zasvetijo oči.

Florjanov večer

DRAGOMLJA VAS - Ta konec tedna je bilo v Dragomlji vasi prijetnejše kot sicer, za kar gre zasluga predvsem tamkajšnjemu prostovoljnemu gasilskemu društvu (PGD), ki je v soboto, 27. junija, pripravo tako imenovani Florjanov večer.

Zabavno je bilo že popoldne na srečanju pobratenih gasilskih društev iz Štajerske in Bele krajine: v gasilskošportnem tekmovanju so se najbolje izkazali mladi gasilci z Grabrova, sledile so ekipe iz Nove Cerkve, Teharjev, Dragomlje vasi, Jugorja in Vojnika. K prijetnemu razpoloženju so poleg tria Pogladič in plesalcev folklorne skupine Tineta Rožanca iz Ljubljane veliko prispevali tudi mladi ljudski godci. Okrog deset se jih je odzvalo povabilu, kot je bilo pričakovati, pa so v roke najraje vzeli harmoniko. Z njimi je poklepetal novomeški kulturni animator Rudi Škof, ki je vodil celotno prireditev, katere ena zanimivejših točk je gotovo bil prikaz zaključka mlatve, kakršna je bila v starih časih, ko ni bilo nobenih strojev.

L. M.

PODELITEV POKALOV - Vse tekmovalne gasilske ekipe so prejele zasluženo priznanja, prvouvrščenim z Gabrova pa pokal podeljuje predsednik PGD Dragomlja vas - Jože Žugelj. (Foto: L. M.)

Z VINOM V LJUBLJANO

METLIKA, SEMIČ - Društvo vinogradnikov Semiča in Metlike je organiziralo prevoz vina v Ljubljano. Gre za posebno štiridnevno popotovanje, ki se je pričelo včeraj, 1. julija, ko so se trije pari konj z vozovi odpravili iz Drašičev preko Metlike, Semiča, Dolenjskih Toplic, po dolini reke Krke, Kočevja, Ribnice, Velikih Lašč, Grosuplja do Ljubljane. V glavnem mestu jih bo v soboto, 4. julija, sprejela županja Vika Potočnik, na Gradu bodo sodelovali na Viteških igrah. Namen 170 kilometrov dolge poti je predstavitev belokranjskega konjarskega društva ter njihovega vina tam, kjer ga ne pridelujejo. Popotovanja sta se udeležila tudi semiški in metliški župan Janko Bukovec in Branko Matkovič.

DEKLIŠČINA IN FANTOVŠČINA ZA SEMIŠKO OHCET

ČREŠNJEVEC - V soboto, 4. julija, ob 18. uri TD Semič in kmetijska Škof vabita na prireditev Dekliščina in fantovščina poročnih parov za "Semiško ohcet". Po dobrodošlici kmetije Škof poročnim parom in pozdravu predsednice semiškega turističnega društva bo sledil zabavni program: preizkus neveste in ženina v hišnih in kmečkih opravilih, kviz, preizkus ljubezni pred usodnim "da" in vasovanje pri dekletu. Povezovalce programa, ki se bo v družbi tria Uni nadaljeval do jutranjih ur, bo Lojze Bojanc.

OTVORITEV NOVIH PROSTOROV

METLIKA - Jutri, v petek, 3. julija, bo ob 11. uri v avli TPC Metlika v Kidričevem naselju slovesnost ob otvoritvi novih poslovnih prostorov Davnega urada Novo mesto, izpostave Metlika.

NAJLEPŠI ČRNOMALJSKI VRT - "Predvsem zadnja leta sem odkrila, da me delo na vrtu pomirja in mi je v veselje," pravi Dragica. (Foto: L. M.)

Vrt prinaša zadovoljstvo

Dragici Vrščaj prva nagrada za najlepše urejen vrt

ČRNOMELJ - Čeprav je Dragica Vrščaj vedela, da je komisija, ki si je na pobudo tamkajšnjega turističnega društva ob letošnjem jurjevanju ogledovala mesto in iskala najlepše urejene vrtove, balkone in terase, med favorite izbrala tudi njo in njen vrt, je bila vseeno presenečena, ko je na prireditvi v soboto zvečer od voditeljice zaslišala svoje ime kot prvonagrajenke. "Na našem vrtu ne vidim nič tako posebnega, čeprav mi je zelo ljub in mi predvsem zadnja leta nudi veliko zadovoljstva," je skromno povedala Vrščajeva.

Vrt je velik in obdaja stanovalniško hišo, na kateri tudi ne manjka najrazličnejšega cvetja, zraven pa je gozd, kar deluje še posebej pomirjajoče. Sicer pa je vrt posajen z najrazličnejšimi grmičevjem, veliko je iglavcev, vmes pa tudi cvetlične grede. Trava je lepo pristrizana. "To je delo mojih sinov, 13-letnega Iva in 9-letnega Jureta, ki jo kosita vsak teden. Sicer pa za

vse skrbim sama," je povedala Vrščajeva, kar je občudovati, saj po smrti svojega moža pred nekaj leti sama vodi podjetje z elektroinstalacijami, v katerem

• Kot prvo nagrado je poleg cvetličnega aranžmaja prejela bon v vrednosti 15 tisoč tolarjev sponzorja vrtnarstva Črnič iz Gribelj.

je zaposlenih kar deset ljudi. Vrščajeva, ki je po poklicu profesorica zgodovine, a v pedagoškem poklicu že nekaj let ne dela več, je povedala tudi, da so že ob gradnji hiše urejali okolico in vrt, saj je ta pomemben del bivalnega prostora. Prvo idejo zasadiš je prispeval arhitekt Boris Lorkovič, kasneje pa so jo dopolnjevali tudi v sodelovanju s črnomaljskim vrtnarstvom Papež. "Lepo se mi zdi, da je vrt po eni strani zaseben, po drugi pa tudi odprt," je zadovoljna Vrščajeva, ki ima z njim še veliko načrtov.

L. MURN

Pitno vodo v vsako belokranjsko vas

Slovesnost ob 100-letnici napeljave prvega belokranjskega vodovoda - Skupen projekt sedmih ministrstev in vseh treh belokranjskih občin, kjer 13 odstotkov nima zdrave pitne vode

BLATNIK, SEMIČ - Oskrba z vodo Bele krajine je prednostna naloga vseh treh tamkajšnjih občin: Metlike, Črnomlja in Semiča. Trinajst odstotkov prebivalstva je nepreskrbljenega z zdravo pitno vodo, kar je vodilo v skupen regionalni projekt Vodna oskrba Bele krajine. Prav 100-letnica napeljave prvega belokranjskega vodovoda v soboto, 27. junija, je bila priložnost tudi za predstavitev zbornika Voda v Beli krajini, ki natančneje predstavlja projekt.

Po maši pri razvalinah cerkve sv. Križa na Blatniku je bila ob tamkajšnjem spomeniku spominjska slovesnost s številnimi gosti: poleg vseh treh belokranjskih županov je prišel minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano Ciril Smrkolj, državni podsekretar v tem ministrstvu ter vodja Sektorja za podeželje Igor Hrovatič, dr. Dušan Plut, ki je kasneje v semiškem muzeju predstavil zbornik, in drugi. Semiški župan Ivan Bukovec se je lotil zgodovinskega pregleda gradnje vodovoda ter opozoril predvsem na pomembno delo takratnega semiškega duhovnika, dekana Antona Aleša.

"Regionalni projekt Vodna oskrba Bele krajine pomeni prvi praktični preizkus sodelovanja občin in ministrstev za skupno reševanje problema, kar preskrba s pitno vodo gotovo je. Resna obveznost je, da bi zdrava pitna voda

prišla v vsako belokranjsko vas in naše ministrstvo bo za to storilo vse," je v nagovoru dejal minister

• V prostorih muzeja v Semiču je 4., 5., 11. in 12. julija od 17. do 21. ure na ogled razstava ob stoletnici prvega belokranjskega vodovoda, med tednom pa po dogovoru na tel. št. 67-083.

Smrkolj in zaključil, da upa, da bo država v prihodnje imela več posluha za podobne projekte.

Kot je na nedavni novinarski konferenci povedala Janja Kokolj - Prošek, svetovalka na kmetijskem ministrstvu, razlogi za podprtje tega velikega projekta niso le redko naseljeno obmejno področje, pomanjkanje pitne vode in podobno, pač pa tudi ta, da so belokranjske občine med sabo zelo povezane in dobro sodelujejo. Gre pa seveda tudi za velik

finančni zaloga - okrog 4,5 milijarde tolarjev. Projekt, s katerim so začeli leta 1996, bo verjetno končan v sedmih letih. Bela krajina, ki ima sicer vode dovolj, bo tako poskrbela za kakovost vode ter zamenjala prešibko in dotrajano vodno omrežje.

L. MURN

APLAVZ NI OBVEZEN Odras nezaupanja

Vse več je učiteljev, ki mukoma pristajajo na to, da bodo spremljali učence na izletih, ekskurzijah ali da bodo odšli z njimi v šolo v naravi. Razlog je preprost: gre za veliko odgovornost, ki pa je skromno ovrednotena. Za celodnevno ubadanje z otroki v šoli v naravi dobi učitelj terenski dodatek, ki ne doseže niti tisoč tolarjev.

Ko so letos pozimi obtičali učenci, vračajoči se z gledališke predstave v Ljubljani, na poledenli cesti blizu Trebnjega in so se vrnili v domači kraj dve uri po napovedanem času, je eden od staršev nadrl spremljajoče učitelje z izrazi iz najbolj vulgarnega besednjaka, in to pred udeleženci ekskurzije, se pravi pred učenci. Nič boljši se ni godilo prosvetarjem iz šole, ki je pripravila naravoslovni dan. Proti koncu programa je pričelo deževati in ena od učenk se je vrnila domov premočena, četudi bi se lahko pred deževnimi kapljami zatekla v avtobus, tako kot so to storili drugi. Pa je svojeglavo pešočila, starši pa so, razumljivo, okrvili učitelje.

Vodstva nekaterih šol že dajejo za vsako udeležbo na podobnih akcijah staršem v podpis dovolilnice kot soglasje, da se njihov otrok lahko udeleži načrtovane dejavnosti. To učiteljev ne odvezuje odgovornosti, jim pa daje občutek varnosti, po drugi strani pa je to odraz nezaupanja, ki bi sicer moralo vladati med učitelji in starši.

TONI GAŠPERIČ

SVEČANOST OB SPOMENIKU NA BLATNIKU - V programu, ki ga je povezovala Sonja Križan, sta sodelovala črnomaljska godba na pihala ter semiški cerkveni moški zbor Sv. Štefan pod vodstvom Agate Adamič. Na sliki je pred mikrofonom minister Smrkolj. (Foto: L. M.)

Trud se je le začel obrestovati

Jeseni naj bi začeli v nekdanji vojaški ambulanti na črnomaljskem Majerju urejati nov Varstveno-delovni center - Bivalna skupnost za varovance v prizidku dijaškega doma?

ČRNOMELJ - O tem, da je v utesnjenem črnomaljskem Varstveno-delovnem centru (VDC) nemogoče delati, čvkaajo že ptički na veji. Kaže pa, da se tudi tem odraslim motenim osebam, ki delajo v centru, obetajo boljši časi, saj naj bi septembra začeli urejati nov VDC v nekdanji vojaški ambulanti na Majerju.

Z dobrodelnimi prispevki in donatorstvom treh belokranjskih občin se je doslej za VDC zbralo okrog 8 milijonov tolarjev. Po besedah črnomaljskega župana Andreja Fabjana gotovo ne bi bilo denarja iz republiškega proračuna, če ne bi začeli z zbiralnimi akcijami v Beli krajini. Vendar so se na ministrstvu za delo, družino in socialne zadeve izmed dveh možnosti, torej VDC z bivalnimi pro

doma, kjer je sedaj VDC.

"Čeprav sta v Sloveniji marsikje bivalni del in VDC v eni stavbi, pa se na ministrstvu nad tem ne navdušujejo. Za nas bi bila sprejemljiva bivalna skupnost tudi v sedanjem centru, saj bi proste preuredili z majhnimi stroški, v njih pa bi bilo prostora za šest ljudi," pravi ravnateljica. Misli o bivalni skupnosti pa ne namerava opustiti.

M. BEZEK-JAKŠE

SODEVSKI PODMLADEK - Legendarnim sodevskim tamburašem, ki igrajo skupaj že več kot pol stoletja, se ni bati, da bi, ko bodo njihove roke obnemogle, ostali brez naslednikov. Jože Mihelič (prvi z leve), ki jih vodi, ni šel daleč po podmladek. Pravzaprav ga je v glavnem našel kar v domači hiši. Na tamburice je začel poučevati kar svoje vnuke: štirinajstletnega Anžeta, dvanajstletno Karin, sedemletno Natašo in devetletnega Gašperja, pridružil pa se jim je še Peter Muhvič iz sosednjega Dola (z leve proti desni). Seveda še vedno veselo brenkajo tudi stari tamburaši iz Sodevcev, velikokrat pa mladi in stari zaigrajo skupaj. (Foto: M. B.-J.)

Sprehod po Metliki

FOLKLORNE SKUPINE IZ BRAZILIJE, Portugalske in Armenije, ki so nastopale na mednarodnih poletnih kulturnih prireditvah Pridi zvečer na grad, so prenočevale in zajtrkovale v osnovni šoli Podzemelj. Človek bi pričakoval, da bodo Brazilci najbolj vročernvi, pa ni bilo tako. Mladci iz Armenije so se pred nočnim počitkom zavrli zaradi dekleta, pri tem so razbili vrata in stransko školjko. Prav zanimivo bi bilo videti poškodbe na njihovih pesteh in beticah, prava paša za oči pa bi bil najbrž pogled na obraz dekleta, zaradi katerega je zavrela vroča fantovska kri.

NA PARTIZANSKI "FESTI" ki je bila na športnem letališču Prilozju, so udeleženci marsikaj izgubili. Med drugim tudi očala, torbico, medalje za hrabrost ter drug drugega. Izgubljeni predmeti in osebe so iskali s pomočjo napovedovalca, ki je bil presečen, kako hitro so izgubljeni predmeti prišli ponovno v roke lastnikov. Rekordno hitro je bila najdena in vrnjena medalja za hrabrost, kar je po svoje tudi razumljivo. Ne gre se namreč igrati s človekom, ki si jo je prislužil in jo tudi dobil. Hrabrost v Beli krajini še vedno počene strah v kosti.

POZNA SE, DA JE V FRANCIJI svetovno nogometno prvenstvo, kajti na grajskem dvorišču je videti na poletnih kulturnih prireditvah med gledalci predvsem ženske. Bržkone bo drugače noč ob 21. uri, ko bo tam nastopila skupina Grand Ballet de Tahiti, dvaindvajsetčlanski ansambel, v katerem ne manjka lepih deklet, katerih prednice so tako očarale slikarja Gauguina.

Črnomaljski drobir

VSEMOGOČNI ROMI? - Očitno je vedno bolj tudi na kulturnih prireditvah mogoče naleteti na vandalizem. Vsaj glede na nedavno jurjevanje je to mogoče reči. Čeprav so organizatorji s posebno varnostno službo poskrbeli za čim boljše varovanje prireditev in so po navali tamkajšnjih Romov pozornost nanje še okrepili, je prišlo do neljubega dogodka z gostujočo italijansko folklorno skupino. Pred klubom Alfa so se Romi lotili plesalk, zanje pa so se seveda zavzele njihovi soplesalci, zato jo je eden hudo skupil in menda dobil štirinajst šivov. Italijani so potem predčasno odpotovali, kar je še posebej hudo, saj bodo letos v sklopu izmenjave pri njih nastopili dragatuški plesalci. Organizatorji so žalostni, da je prišlo do tega, upajmo pa, da ne (p)ostala posebnost Črnomlja to, da je tamkajšnjim Romom dovoljeno vse.

STREHA - Med novosti letošnjega jurjevanja ne spada le nova celostna grafična podoba, temveč tudi baraka s streho za gostince in obiskovalce. Že kar nekajkrat je bila ravno tri dni jurjevanja slabo vreme. Deževje je lepi naravni prostor Jurjevanjske drage spremenil v čisto nekaj drugega. Zato so se organizatorji letos odločili, da jih nič ne sme presenetiti. In kot nalašč dežja ni bilo, streha pa ni niti najmanj prispevala k estetskemu videzu prireditev.

Semiške tropine

EDINI PRAVI ŽUPAN - V soboto je bilo na slovesnosti ob 100-letnici prvega belokranjskega vodovoda mogoče izvedeti marsikaj zanimivega ne le o zgodovini vodovoda, pač pa tudi o vseh treh belokranjskih županih, ki so prišli na Blatnik. Minister Smrkolj je namreč preprosto in naravnost dejal semiškemu županu Ivanu Bukovcu: "Janko, ti si edini ta pravi župan tukaj; črnomaljski Andrej Fabjan je državni poslanec, metliški Branko Matkovič pa je član državnega sveta." Kateri župan je bil najbolj pravi, pa bodo na svoj način pokazale tudi bližnje lokalne volitve.

GODBA IGRALA - Na omenjeni slovesnosti seveda ni šlo brez kulturnega programa. Poleg semiških pevcev je svoje prispevala črnomaljska godba na pihala. Mladi glasbeniki so stali na vročem soncu in zavidljivo gledali ostale, ki so se skrivali med vejami dreves in uživali senco. Njihova glasba naj bi bila uvod v prireditev, ko pa na prostor za gostince ni bilo nikogar, jim ni preostalo drugega, kot da so zaigrali še kakšno. Pošteno prepreženi in prepoteni so potem le našli svoje mesto v senci.

NENAČELNOST ZELENIH
Tajnik Zelenih Slovenije je kadi-
lec! Njegovo docela osebno odlo-
čitev je obelodanil predsednik
Zelenih Miha Jazbinšek na
okrogli mizi o divjih odlagališčih
odpadkov v Kočevju, kjer je s
tajnikovo kadilsko razvado skušal
ponazoriti nedolžnost v zago-
varjanju določenih prepričanj.
Alkohola pri tem gospod Jaz-
binšek ni omenjal!

USPEHI PA TAKI! - Na
osrednji prireditvi ob dnevu dr-
žavnosti prejšnji sredo v Šeško-
vem domu je kočevski župan Jan-
ko Veber ob koncu svojega govo-
ra vsem zaželel veliko uspeha
"tudi" v bodoče. Ob stečajih
šestih podjetij v zadnjih nekaj
letih, ob še vedno veliki brez-
poselnosti in dejstvu, da se o po-
trebi po izgradnji nove šole,
športne dvorane, preselitvi knjiž-
nice in podobnem, v Kočevju tudi
po nekaj letih še vedno bolj ali
manj samo govori, nihče ne ve, na
kakšne uspehe je župan mislil!

NOVA STARA ZASTAVA -
Kočevske mažorete so si za svoj
nastop na nedavnem državnem
prvenstvu želele izposoditi ko-
čevsko zastavo tam, kjer so pri-
čakovale, da bi jo morali imeti.
Žal so se uštele. Kočevska občina
ni imela niti ene za njihov nastop
primerne zastave! Bili pa so tako
ljubeznivi, da so mažoretam
omogočili nabavo nove. Hva-
levredna poteza, ni kaj! - če le ne
bi bila že v izdelavi nov občinski
grb in zastava!

INFOMEGAHERC MED KOČEVJEM IN REKO

KOČEVJE - Prejšnji teden sta
začela sodelovati radio Univox
Kočevje in HRT-studio Rijeka.
Ob vikendih bodo v živo v oddaji
Infomegaherc poslušalce obve-
ščali o turističnih in prometnih in-
formacijah v Sloveniji, Istri, Kvar-
neru in na Jadranu.

Ribniški zobotrebci

**NAJVEČ, KAR SE LAHKO
NAREDI** - Organizacijo lanko-
letne prve izseljenske prireditve
"Srečanje v moji deželi" v Ribni-
ci ribniška občina ni prepustila
naključju. Vendar pa program, ki
so ga pripravili, še zdaleč ni bil
tako bogat kot letos. Skupaj s pri-
reditvami, ki že potekajo in bodo
še vse do nedelje, se bo zvrstilo
kar 14 večjih prireditev. Progam
torej, ki ga bodo ob morebitni
odločitvi Slovenske izseljenske
matice po ponovitvi srečanja v
Ribnici še v tretje prihodnje leto
le težko prekosili!

VSAT TOLAR PRIDE PRAV
- Vitra, Center za uravnotežen
razvoj iz Cerknice v okviru svoje-
ga programa organizacije pomoči
podeželju pripravlja tudi različne
brezplačne študijske krožke. Med
njimi je krožek, ki je namenjen
vsem, ki imajo kakršne koli teža-
ve z zaposlitvijo. Vitra jim ob-
ljublja, da jih bodo v krožku
naučili poskrbeti zase. Slednje pa
utegne biti v Ribnici problem.
Ribničani so namreč znani po
tem, da znajo dobro poskrbeti
zase, tudi tako, da številke o brez-
poselnosti v ribniški občini še
zdaleč ne odražajo dejanskega
stanja brezposelnosti v smislu
upravičenosti prijavljenih do
državne pomoči!

Osilniški nadev

HARMONIKA TOMAŽU -
Najmlajši osilniški harmonikar
Tomaž Stimac nastopa na mnogih
prireditvah in vedno pozanje ve-
lik aplavz. Tomaž pa si je zaželel
novo harmoniko, vodstvo občine,
ki je sklenilo podpirati mlade ta-
lente, mu željo izpolnilo.

**VSEM SLOVENSKI PRO-
GRAMU** - Tudi prebivalci vasi
Bosiljiva Loka, Grintovec, Ložec,
Bezgarji, Belca, Zurge in Papeži
bodo poslej lahko spremljali slo-
venski TV in radijski program.
Kar 50 gospodinjstev je dobilo
satelitske antene, denar za nakup
sta prispevali občina in država.

TRIJEN, ENA NOTER -
Letos zaključujejo šolanje v Osil-
nici (razredna stopnja) trije učen-
ci (Zoran, Ivana in Brigita), ki
bodo nadaljevali šolanje na raz-
redni stopnji v Fari. Vse pa kaže,
da jih bo zamenjala edina prvot-
na Klavdija Gašparac. Število
rojstev v lepi Kolpski dolini moč-
no upada.

Z AVTOM DO KRMIŠČA -
V vasi Grintovec je urejena gozd-
na pot na Loko, da bodo lastniki
lažje prišli do svojih gozdov.
Nekateri pa menijo, da bo to ko-
ristno tudi za lovce, ki se bodo
zdaj lahko kar z avtom pripeljali
do krmišča.

Delitev premoženja

Več denarja, manj pravic

KOČEVJE - Na ponedeljkovem
razgovoru kočevskega župana z
župani Dobropolja, Osilnice in
Loškega potoka o zadnjem kočev-
skem predlogu za razdelitev pre-
moženja nekdanje kočevske občine
so župani izrazili pripravljenost, da
se delitvena bilanca zaključí še v
mandatu zdajšnjih občinskih svetov.
Kljub temu pa na predlagano izpla-
čilo 18 milijonov tolarjev Dobrepo-
lju, 15 Loškemu Potoku in 11 Osil-
nici niso pristali, temveč so zahtevali
precej več.

Do sedaj je kočevska občina Do-
bropolju in Loškemu Potoku plača-
la po 2,8 milijona tolarjev, Osilnici
pa 1,3 milijona.

V zameno za višje poplačilo ob-
veznosti se je Dobropolje priprav-
ljeno odpovedati upravljalским
pravicam do Komunale in ustano-
viteljskim in upravljalским pravicam
pri Hydrovodu, Osilnica se je temu
že odpovedala, Loški Potok pa želi,
da se mu pripravi izračun poplačila
z deležem premoženja Hydrovoda
in brez. Kolikšne obveznosti bo to
pomenilo za kočevsko občino, še ni
znano.

M. L.-S.

ŠKODLJIVI AMANDMAJI

KOČEVJE - Dan pred na-
daljevanjem prejšnji teden
prekinjene seje državnega zbor-
ra pri obravnavi sprememb in
dopolnitev zakona o denacio-
nalizaciji je poslanec in kočev-
ski župan Janko Veber na ti-
skovni konferenci povedal, da
sta predlagana amandmaja
SLS in LDS za Kočevsko nes-
prejemljiva in celo škodljiva.

"Oba predvidevata vračanje
nadomestnih zemljišč, zaveza-
nec za vračilo pa naj bi bil
Sklad kmetijskih zemljišč in
gozdov, ki je po sedanjih zako-
nodaji povsem samostojen in
ni nikomur odgovoren. Ker
ima Sklad na Kočevskem v lasti
kar tretjino vseh svojih zemljišč
v Sloveniji, bi to lahko pome-
nilo drobljenje kočevske zem-
lje," je povedal. Bojazen, da se
ob sprejemu amandmajev to
tudi utegne zgoditi, je pod-
krepil s trditvijo, da jim s Skla-
dom na Kočevskem do sedaj ni
uspelo rešiti še niti enega pro-
blema.

M. L.-S.

DOLENJSKI LIST

Najstarejši 96 let

DRAGA - Ivan Šebal se je
rodil 24. junija 1902 v Prezidu.
V teh prazničnih dneh smo ga
obiskali na domu v Dragi, kjer
živi sam s svojimi spomini, saj
mu je pred mesecem umrla žena.
Ob nedeljah in praznikih ga
obišče sin, ki sicer živi v Ljub-
ljani, in mu kaj postori. Sicer
pa rad zaide na obisk k sose-
dom in se sprehodi do cerkve.
Pred dnevi je bil Ivan po 47
letih v toplicah in pravi, da ga
še vedno od razgibanja boli-
jo vse kosti. Bolečine so po-
sledica internacije na Rabu,
kjer je pretrpel kar 14 mesecev,
pozneje pa je partizanal in se
mu ni godilo kaj bolje. Po voj-
ni je čevljaril, imel celo dva
pomočnika, pa so mu nabili
take davke, da je vse opustil.
Kupil si je konja in delal v
gozdu, sicer pa je rad barantal
z njimi. Zadnji konj mu je po-
ginil pred kakšnim mesecem
in pravi, da je izgubil velikega
prijatelja. Tako preživlja dneve
naš Ivan in pravi, da se življe-
nja veseli. A. K.

PROTI BENCINSKEMU SERVISU

RIBNICA - Na današnji
30. redni predpčitniški seji
bodo člani ribniškega občins-
kega sveta obravnavali tudi
vlogo krajanov Partizanske
in sosednjih ulic v zvezi z
načrtovano gradnjo bencin-
skega servisa s poslovnim
objektom ob Partizanski ce-
sti nasproti podjetja Inles,
investitorja Urban, d.o.o.
Prizadeti krajanji so zbrali
več kot 40 podpisov in so pre-
pričani, da bencinski servis
nikakor ne sodi v njihovo na-
selje, saj bi povečal hrup
motornih vozil in emisija
hlapov goriv močno obreme-
nila njihov bivalni in življe-
njski prostor.

DESETLETNICA IZHAJANJA ZBRKE GLASOVI - Na Predmeji je bilo
20. junija srečanje avtorjev knjig, ki izhajajo že 10 let v zbirki Glasovi. Doslej
je izšlo 16 knjig (dve pa sta v tisku) te etnološke zbirke, v kateri je zbrano
narodno blago predvsem iz obrobij Slovenije in zamejstva, kar velika bele
lisa pa je še ostala v srednji Sloveniji. Srečanje so organizirali ČZD Kmečki
glas, Občina Ajdovščina in Društvo za ohranjanje in varovanje naravne
in kulturne dediščine Gora. Srečanja so se poleg sedmih avtorjev knjig in
predstavnikov organizatorjev udeležili še urednica zbirke Glasovi dr. Marija
Stanonik (četrta z leve) iz Znanstvenega instituta SAZU, pesnik Tone
Pavček, predstavnik Ministrstva za kulturo Božidar Premrl. Na Predmeji
je bilo to prvo srečanje piscev Glasov zato, ker je avtor prve knjige te zbirke
(Javorov Hudič) Franc Černigoj (tretji z leve) doma iz teh krajev, edini pred-
stavnik Dolenjske pa je bil Jože Primc (drugi z desne). Na fotografiji manjka
Igor Glasenčnik, avtor 17. knjige, ki še ni izšla, srečanja pa se je udeležil.

KOSTEL ZA DAN DRŽAVNOSTI - V počastitev dneva državnosti, 25.
junija, so v Kostelu odpli razstavo fotografij živalstva in narave, katerih avtor
je Stane Lavrič. Razstava je v prostorih izpostave Nove Ljubljanske banke
in bo odprta do konca julija. Na prireditvi, ki jo je pripravilo domače
turistično-sportno društvo, so predstavili knjigo Antona Corla "Od Koste-
la do Bilpe", ki opisuje turistične zanimivosti tega dela Kostela in prinaša
zanimive stare pripovedi. Hkrati so predstavili turistični vodnik zgornje
Kolpske doline. Udeležba na prireditvi je bila (tudi za Kočevje)
nadpovprečna. Za zaključek so domačinke udeležence pogostile. Na fo-
tografiji: s svečanosti za dan državnosti v Kostelu. (Foto: J. Primc)

Počastili zmago pri Sisku

Prvič koncert v počastitev zmage pred 405 leti

TURJAK - Turjačani so sveča-
no proslavili 405. obletnico zmage
pri Sisku, ki jo je izvojeval Andrej
Turjak, ki na dan sv. Ahca, 22. junija
1593. Žal te pomembne zmage
ni niti v brošuri pomembnih datu-
mov na Slovensko, ki jo je izdal
pred kratkim slovenski Urad za
informiranje, zaradi česar je pro-
testiral turjaški kulturni in javni
delavec Franc Pečnik.

Letošnje svečanosti so se začele
prvič po tej zmagi s koncertom na
Ahcu, gori pri Turjaku, ki so jo
tako skupaj s cerkvijo poimeno-
vali po zmagi pri Sisku. Tudi ta
koncert je zamisel predsednika
KUD Marij Kogoj Franceta Peč-
nika. Na njem so sodelovali žen-
ski pevski zbor Rozamunda Kud
Marija Kogoj Turjak, moški pev-
ski zbor KUD Primož Trubar iz
Velikih Lašč in vokalna skupina
Horjul. Zaključek ubrange kon-
certa in prvega dne svečanosti pa

Kočevje potrebuje blagovno znamko

Po zaslugi domačega društva keramikov Kočevska dobiva unikatne ročno izdelane spominke

KOČEVJE - V društvu keramikov iz Kočevja, ki bo decembra obhaja-
lo tretjo obletnico delovanja, so že kmalu po ustanovitvi začeli z izdelavo
drobnih spominkov, po katerih naj bi turisti prepoznavali Kočevsko.
Spominke je moč kupiti v Turističnem biroju v Kočevju, vendar pa, kot
pravi predsednica društva Klavdija Križ, njihova prodaja še ni zaživela.

Idejo o izdelovanju spominkov
po motivih in značilnostih Kočev-
ske so člani društva uspešno vklju-
čili v občinska prizadevanja za
razvoj turizma. Občina jim je tako
že v prvem letu delovanja kupila
plinsko peč, v kateri člani društva
na 3-4 mesece skupinsko žgejo
svoje izdelke. "Pri izdelavi spo-
minkov smo časovno in finančno
vezani predvsem na poletne de-
lavnice, za katere nam občina
prispeva denar za vodenje, biva-
nje pa si plačamo člani sami,"

Klavdija Križ

pravi Križeva. Tako bo izdelavi
spominkov namenjena tudi letoš-
nja keramičarska delavnica, ki bo
predvidoma še ta mesec v Pod-
stenah.

Izdelovalcem spominkov sta
Kočevska in Kolpska dolina s
svojimi značilnostmi in posebn-
ostmi, kakršni sta denimo med-
ved in kostelski grad, neizčrpen
vir navdih. Tako pod prsti okoli
30 članov društva, ki svoje znanje

razširjajo tudi na mlade s kera-
mičarskimi delavnicami po vrtcih
in šolah, nastajajo unikatni, ročno
izdelani spominke. Vendar pa ob
sedanjem načinu ponudbe turi-
stom njihova prodaja še ni zaži-
vela. Zato je Križeva prepričana,
da nujno potrebujejo svojo bla-
govno znamko, pod katero bodo
lahko še do nedavnega zelo skrom-
no ponudbo spominkov iz Kočev-
ske ponudili turistom.

M. LESKOVŠEK-SVETE

V REKORDNEM ČASU DO VODE

LOŠKI POTOK - V do-
brem tednu - približno 18.
junija so začeli z vrtnanjem
prve vrtnice v bližini vasi Stari
Kot na nadmorski višini 800
m - so na globini 200 m prišli
do vode. Tako so se uresničila
hidrološka predvidevanja.
Dela izvaja samostojna pod-
jetnica Milena Vertovšek z
ameriškim strojem, kakršni v
celi Evropi delajo samo trije.
Inž. Viljem Vesel, ki vodi
oddelek za gospodarstvo,
pravi: "Hidrogeološke napo-
vedi so se uresničile. Prihod-
nji teden pa bo znano, za
kakšne količine vode gre in,
kar je še važnejše, kakšna je
kakovost vode." Naselji Stari
in Novi Kot sta še brez vodo-
voda. Razumljivo je, da je
zlasti zanje uspešnost vrtnice
izrednega pomena.

A. K.

Tabor nadarjenih

Otroška Forma viva,
ki jo vodi kipar Jakov
Brdar, nagradenec
Prešernovega sklada

KOSTEL - Od 20. do 27.
junija je bil v Fari razisko-
valni tabor nadarjenih otrok
iz vse Slovenije, zdaj pa je
prav tam še otroška Forma
viva, v kateri so nadarjeni
mladi likovniki. Raziskovalni
tabor je vodila Vojka Žerov-
nik, diplomirana sociologi-
nja, ki nam je povedala:

"Na letošnjem taboru je
sodelovalo 42 nadarjenih
učencev osmega razreda,
samih kandidatov za Zoisove
štipendije. Delali so v osmih
skupinah: novinarski, etnolo-
ški, biološki, geografski, zgo-
dovinski, glasbeni, obliko-
valni in angleški. Naš cilj je
raziskovanje omenjenih po-
dročij v tej 'Mavrični dolini'
- tako ime smo ji dali na
prvem takim taboru pred
dvema letoma - in iskanje
možnosti za razvoj mladins-
kega oziroma otroškega tu-
rizma. Za naš projekt kaže
precejšnje zanimanje občina
Kočevje, ki prispeva za tabor
celo več kot Ljubljana, sicer
pa tabor finansira Zavod za
zaposlovanje, Območna eno-
ta Ljubljana.

Zaključek tega srečanja bo
4. julija, ko se bo končala tudi
otroška Forma viva, ki jo vodi
akademski kipar Jakov Brdar,
dobitnik letošnje nagrade
prešernovega sklada. Takrat
se bodo mladi umetniki pred-
stavili z razstavo svojih del.
To bo že tretja taka razstava
po vrsti tu spodaj, v Fari."

J. P.

Vojka Žerovnik

RAZSTAVA V OSILNICI

OSILNICA - Za petruvo so v
kulturni dvorani v Osilnici odprli
razstavo del, ki so jih ustvarili
udeleženci letošnje likovne kolonije
Petra Klepeca. Slikarje, med njimi
je bila večina žensk (tri celo iz Polj-
ske), je predstavil in ocenil njihova
dela Janez Mesessell, ki je ob
zaključku poudaril: "Pokrajina in
naselbinski tip v zgornji Kolpski
dolini ponujata tako tradicionalnim
slikarjem kot sodobnim iskalcem in
eksperimentalistom obilo lepot na
eni strani in prav toliko možnosti
iskanja različnih novih, drznih li-
kovnih izrazov na drugi."

ZAMUDA VEČ KOT POL LETA

LITIJA - Proračun, ki bi moral
biti po sklepu občinskega sveta spre-
jet lani novembra ali decembra, še
danes ni sprejet. Pred skoraj tremi
meseci - 6. aprila - je bil dan osnutek
proračuna svetnikom prvič samo na
ogled. Točka je bila umaknjena z
dnevnega reda, sprejet pa je bil
sklep, da se v roku 14 dni pripravi
nov osnutek. 28. aprila se je to res
zgodilo. Svetniki so imeli nešteto
pripomb in predlogov, po vsej ver-
jetnosti pa so naleteli na gluha
ušesa.

STO LET GASILSTVA - 12. ju-
lja ob 15. uri bo začetek slovesnosti,
ki jo ob 100. obletnici ustanovitve
pripravlja PGD Hrib, ki je najsta-
rejše in iz katerega so nastala še
preostala tri, ki delujejo v KS Loški
Potok. Seveda bo to velik praznik za
vso OGZ in za krajanje, ki so bili
gasilstvu vedno naklonjeni. Želja
društva je bila, da ob tej častitljivi
obletnici izda primerno publikaci-
jo, žal pa je prišlo do odkritja neka-
terih pomembnih podatkov prav
v zadnjih dneh priprav. Točen datum
še vedno ni znan, sklepajoč iz od-
kritih člankov, ki jih je objavljalo
takratno časopisje in še posebej
Gasilec, pa se je to zgodilo maja ali
junija 1898. Na sliki prvi gasilski
dom, ki je bil sezidan kmalu po
ustanovitvi društva in seveda doži-
vel več prenov. (Foto: A. Košmerl)

V ZAGRADCU PRAZNOVALI - Kot mnogokje je tudi KS Zagradec dan državnosti izbrala za svoj krajevni praznik in ga je ta konec tedna obeležila na različne načine. Na novo ustanovljeno športno društvo je izpeljalo nogometni turnir vseh ekip ivanške občine. V petek, 26. junija, je na slavnostni seji sveta KS in upravnega odbora prostovoljnega gasilskega društva (PGD) predsednica KS Marija Zaletelj (v sredini) zadovoljna ugotovila, da složno uspešno uresničujejo široko zastavljene cilje: gradnja novega gasilnega doma, mrliške vežice in razširitev pokopališča ter odprtje oddelka vrtca. Skupaj s predsednikom PGD Silvom Perkom sta se zahvalila vsem, ki so kakorkoli pomagali, saj gre za velike pridobitve kraja, nekaj najzaslužnejšim pa so podelili tudi priznanja: Občini Ivančna Gorica za uspešno sodelovanje ter Janku Rošlju, Igorju Jernejčiču, Heleni Zaletelj, Katji Šuštar, Jožici Ferlin in Nataši Čuček. Pod mentorstvom slednje je zbrane goste razveselila domača folklorna skupina. V soboto so pripravili tradicionalno gasilsko veselico. (Foto: L. Murn)

19. REVUIA GASILSKIH GODB SLOVENIJE - Zvoki sedmih pihalnih orkestrrov so preteklo soboto v vročem popoldnevu izzveneli v ubranem skupnem nastopu, potem ko se je vsaka godba na 19. srečanju gasilskih pihalnih orkestrrov Slovenije na sevniskem Glavnem trgu predstavila s krajšim koncertnim sporedom. Domačini so toplo pozdravili godbenike iz Domagovičev in Kostajnice iz sosednje Hrvaške, godbo iz Loč, Vuzenice, orkester mestne občine Novo mesto, godbenike s Spodnje Poljskave, pobratene s sevniško godbo (na posnetku ob prihodu), letošnjim jubilarantom. Godbenike je v imenu organizatorja najprej v imenu organizatorja srečanja - PGD Sevnica pozdravil predsednik Tone Koren in se zahvalil vsem sponzorjem, nato sta jim spregovorila še sevniški župan Jože Peternel in v imenu GZS Marko Pograjc. (Foto: P. P.)

JANEZ MIKLIČ PRILJUBLJEN MED KRAJANI - Tržiškemu župniku Janezu Mikliču, ki je imel zadnjo junijsko nedeljo srebrno mašo, hkrati pa je praznoval Abrahama in zaokrožil 20 let dela in dušnega pastirstva v krmeljski in tržiški krajevni skupnosti, sta se zahvalila za plodno sodelovanje tudi predsednika svetov obeh KS Rudi Dobnik in Marjan Jamšek. Miklič je spodbujal uspešno obnovo vseh cerkva v župniji, pokazal pa je zvrhano mero razumevanja tudi pri drugih akcijah v KS, denimo pri gradnji mrliške vežice v Tržišču, ki stoji na cerkveni zemlji. Miklič je med drugim strasten ribič in je prikljubljen tudi pri sevniskih ribičih. Na posnetku: trebanjski dekan Janez Petek (prvi z desne) se je v imenu duhovnikov oz. cerkve zahvalil Mikliču (drugi z desne) za njegovo uspešno delo med farani. (Foto: P. P.)

Ošabnost in sprenevedavost močnih

V luči razprav o t.i. drobnih zagatah življenjskega vsakdana na sevniskem občinskem svetu - Nepotrebno alarmiranje gasilcev in tuleče sirene v Loki - Plaz grozi Vetrniku

SEVNICA - "Odkar je Center za obveščanje, javljanje in alarmiranje v Krškem, smo boštanski gasilci že večkrat zastojni hoteli na prizorišče domnevnega požara, v enem tednu celo dvakrat. Ko pridrvoimo tja, kjer naj bi bil požar, pa nas ljudje, ki kurijo travo in podobno, sprašujejo, ali nimamo kaj bolj pametnega početi," se je na zadnji seji sevniskega občinskega sveta hudoval svetnik Alojz Zalašček ml. (SLS) in spomnil na zagato, o kateri imajo podobno mnenje tudi gasilci v sevniskem prostovoljnem gasilskem društvu in gasilski zvezi.

Ločane pa moti neznošen hrup gasilske sirene v središču kraja, zlasti ker ta večkrat tuli zavoljo kakšne okvare tudi 10 minut. Svetnik Franc Strajnar (SKD) iz Loke pri Zidanem Mostu je vprašal, ali ne bi mogel kdo prej izključiti te neznošno tuleče naprave. Pa je dobil odgovor, da to ne gre kar tako, ker gre za daljinsko centralno vodeno alarmiranje... A kaj moremo, takšen način alarmiranja pač po novem ureja zakon, in dokler ta ne bo spremenjen, ne moremo nič, je nemočno skomignil z rameni predsednik

gasilske zveze Sevnice Zvone Košmerl, poklicni tajnik sevniske občine.

Da je življenje skupek drobnih problemov, ki pa kaj lahko postanejo grozovanski, ko se država ali kakšno monopolno podjetje s posegom v okolje ošabno in sprenevedavo postavi nad interese krajanov, kaže primer izgradnje daljnovoda Trbovlje - Brestanica, pri katerem je investitor Eles na cesti proti Vetrniku povzročil zemeljski plaz. Ta ogroža okrog 60 m ceste, ki so jo zgradili krajan, zdaj pa naj bi bili po mnenju gospodov iz Ele-

Čez mesec dni začasno skladiščenje

Stara deponija na Stehanu odprta do konca meseca, s 1. avgustom pa je JKP Grosuplje pripravilo začasno lokacijo odlaganja odpadkov v Špaji dolini - Določeni pogoji odškodnine

IVANČNA GORICA - Medobčinska deponija komunalnih odpadkov na Stehanu je po neljubem zapletu s krajan vasi Spodnje Blato, Gatina, Praproče in Spodnje Duplice, ki so smetišče zaradi neizpolnjevanja obljub bivše grosupeljske občine maja začasno zaprli, in po kasnejšem dogovoru z njimi odprta le do konca tega meseca. S 1. avgustom pa občine Grosuplje, Dobropole in Ivančna Gorica ostajajo brez odlagalnega polja, in ker nova deponija v Špaji dolini še ne bo pripravljena, je JKP Grosuplje pridobilo zasnovano začasnega skladiščenja odpadkov v Špaji dolini, ki naj bi zadostovalo za približno leto dni.

V tem času naj bi bila zgrajena nova deponija, ki bo zadostovala za obdobje 25 let. Direktor JKP Janez Skarlovnik je pojasnil, da ni bojazni, da ne bi bile za začasno skladiščenje izpolnjene vse okoljevarstvene zahteve, to je tesnjenje dna, zajem izcednih vod in odvoz na čistilno napravo v Grosuplje. Po preložitvi odpadkov bo začasno polje, katerega ureditev bo veljala približno 20 milijonov tolarjev, razgrajeno. Ivanški svetniki so na zadnji seji sprejeli sklep o pogojih izgradnje in odškodninah za razvrednotenje okolja in nevarnosti na lokaciji nove komu-

PREVERJANJE

LITIJA - V soboto so pri osnovni šoli Gradec Ministrstvo za obrambo, Uprava za obrambo Litija in Rdeči križ, Območna enota Litija, organizirali tretje regijsko preverjanje usposobljenosti ekip prve pomoči. Udeležilo se ga je 15 ekip, vse so morale oskrbeti ponesrečenca ob potresu in posredovati pri kontaminaciji oziroma zastrupitvi. Rezultati so: Kamnik 2, Kočevje, Ljubljana 1, Domžale, Litija 1, Kamnik 1, Litija 2, Ivančna Gorica, Logatec, Velike Lašče, Medvode, Ljubljana 2, Ribnica itd. Člani litijskega gasilskega društva so prikazali reševanje iz avtomobila ob prometni nesreči z uporabo posebnega orodja in posredovanje ob izlitju nevarnih tekočin.

K. ŠUSTERŠIČ

nalne deponije v Špaji dolini. Občine so se zavezale, da bodo za izvedbo programov izgradnje lokalne infrastrukture za vsako leto odlaganja izplačale odškodnino: KS Grosuplje v višini dobrega milijona tolarjev, KS Žalna nekaj več kot 750 tisoč tolarjev in

KS Višnja Gora tri milijone dvo-sto tolarjev.

Občine bodo tudi pred stalnim delovanjem deponije obnovile cesto R - 331 na odseku Peščenik - odcep Spodnje Brezovo. Ivanška občina se je zavezala, da bo v KS Višnja Gora obnovila lokalno cesto "Cesto na Polzevo", ažurirala že izdelano dokumentacijo javne kanalizacije za Višnjo Goro ter pridobila gradbeno dovoljenje, izdelala zazidalni načrt za del predlaganega zazidalnega območja v Višnji Gori, uredila pomankljivosti in izplačala odškodnino za odvzeta zemljišča za Tomšič - Ciglarjevo cesto.

L. MURN

OBISK IZ HIRSCHAIID

IVANČNA GORICA - Od petka do nedelje, od 26. do 28. junija, je Občina Ivančna Gorica gostila okrog 150 gostov iz pobratenege nemškega mesta Hirschaid. Župan Jernej Lampret je skupaj z drugimi iz županstva goste lepo sprejel in zanje so vse tri dni pripravili pester program, v katerem so dobili lepe vtise o Sloveniji in predvsem Dolenjski. Ogledali so si lahko stiški samostan, Jurčičevino, izvir Krke in Krško jamo, Gradišče in druge znamenitosti, ki jih tu ne manjka. Med Nemci je bil posebne pozornosti deležen njihov mladinski pevski zbor (na sliki), ki je s pesmijo polepsal tudi premiero Jurčičevega Sosedovega sina na Muljavi.

KRVODAJALCI NA IZLETU

TREBNJE - Ob 45-letnici krvodajalstva na Slovenskem je Območno združenje Rdečega križa Slovenije (OZ RKS) Trebnje v soboto, 13. junija, pripravilo izlet za vse krvodajalce, ki so v zadnjih desetih letih darovali kri več kot 20-krat. Na izlet po Dolenjski in Beli krajini so tako krenili trije polni avtobusi. V Mali vasi smo si ogledali spominsko sobo Friderika Barage, v Žužemberku smo precej časa namenili ogledu muzeja in nove cerkve, v vasi Jankoviči pri Črnomlju pa smo se ustavili na domačiji Raztresnovih. Ob dobro organiziranem pikniku z jedajoč z žara in dobro belokranjsko kapljico in ob živi glasbi je čas do večera skoraj prehitro minil. Ob tej priložnosti sta predsednik OZ RKS Dušan Mežnaršič in tajnica OZ RKS Majda Miklič izročila republiško priznanje RKS Francu Petelinu in drugimi posameznikom še 17 priznanj OZ RKS Trebnje.

ALFONZ TRATAR

Ob asfaltu niso pozabili na kulturo

Krajevni praznik Trebnjega priložnost za inventuro dosežkov in problemov - Precej novega asfalta, kanalizacije - Pločniki dostopni tudi za invalide na vozičkih

TREBNJE - Trebanjska krajevna skupnost si je izbrala za svoj praznik 25. junij, dan državnosti. Od 18. do 26. junija se je letos v okviru krajevnega praznika vrstila vrsta predvsem kulturnih dogodkov.

Ob krajevnem prazniku je predsednik sveta krajevnne skupnosti Alojz Zupančič med uspehi omenil preplastitev ulic in krajevnih cest, makadamsko ureditev prostora pri gradu ter razširitev parkirnega prostora pri mrliški vežici in zasaditev grmičevja. Samo za preplastitev krajevnne ceste v Studenec je šlo 2.353 m², za preplastitev ceste na Vrhtrebnjem pa 2090 m² asfalta. Za asfaltiranje krajevnih cest na Vrhtrebnjem so potrebovali še dodatnih 1050 m², za preplastitev Kresetove ulice pa so porabili še 1188 m² asfalta.

KS Trebnje je sodelovala tudi pri izgradnji kanalizacije v Starem trgu in pri ureditvi pločnikov prav tam, pri čemer so imeli Trebanjci pred očmi tudi potrebe invalidov

SREČANJE TREBANJSKIH UPOKOJENCEV

TREBNJE - Društvo upokojencev Trebnje vabi svoje člane na tradicionalno srečanje, ki bo prvo julijsko nedeljo, 5. julija, ob 15. uri v prostorih Trima v Trebnjem.

CELEBRANT SINGERS V TREBNJEM

TREBNJE - V Sloveniji gostuje mednarodni ekumenski ansambel Celebrant Singers. Eden izmed 16 koncertov tega ansambla bo tudi v Trebnjem - nanj vabi Kulturno društvo Trebnje - v ponedeljek, 13. julija, ob 20. uri. Za ta koncert v trebanjskem kulturnem domu ni vstopnine!

NOVA MAŠA MARJANA LAMOVŠKA V ŠENTRUPERTU

ŠENTRUPERT - Med 26 letošnjim slovenskimi novomašniki je tudi 28-letni salezijanec Marjan Lamovšek iz Kostanjevice pri Šentrupertu; v župnijski cerkvi sv. Ruperta bo v nedeljo, 5. julija, ob 10. uri daroval novo mašo. Povprečna starost letošnjih novomašnikov je 29,4 leta, večina izhaja iz delavskih, nekaj pa iz kmečkih-delavskih družin.

P. PERC

Krjavljewe iskrice

SOSEDOV SIN MORAL POČAKATI - Točnost je lepa čednost, vsi radi ponavljamo, težje pa je to uresničevati. Če za koga, potem prav za Nemce velja, da so točni kot ura, pa to ne bo ravno držalo. Ko so Nemci iz pobratenege mesta Hirschaid ta konec tedna preživel v deželi desetega brata, so si med drugim ogledali tudi premiero Jurčičevega Sosedovega sina. Ta je bila napovedana ob 21. uri, pa se je zavlekla za skoraj tri četrt ure, kajti napovedanih gostov ni in ni bilo. Njihova večerja v gostišču Štorovje se je zavlekla in obiskovalci letnega gledališča so svojo nestrpnost, naj se igra že vendarle začne, kar nekajkrat jasno nakazali s predčasnim ploskanjem. No, jeza je minila, ko so gostje prišli, kajti gledalce so pozdravili, (kakšno lepše?) kot s pesmijo! Potem pa so lahko zaživel Jurčičevi junaki iz Sosedovega sina.

PISEC IN PODPIS - Različni predlogi in pripombe ivanške svetniške skupine LDS občinskega sveta niso nobena novost in prav zadnje čase postajajo pogost. Nemalo začudenj pa je povzročilo pismo, ki ga je glede na pisavo na roke zagotovo napisal bivši svetnik Franc Godeša (LDS), z isto pisavo pa je bil podpisan Franjo Rajh. Kako da to ni utegnil Rajh sam, ni jasno. Sicer pa je bila dobrodošlice na zadnji seji občinskega sveta deležna nova predstavica LDS dr. Ana Praznik, ki je nadomestila Franca Godeša, ki je pred kratkim odstopil. Menda ji je že po prvi seji jasno, kako da je imel Godeša vsega dovolj.

Trebanjske iveri

PURMANI DOBILI KRILA

Ko je dolgoletni veliki rejec purmanov Vinko Tomažin iz Drage 27 pri Šentrupertu 23. junija praznil farmo in nalagal purmane na Jatine tovrnjake, je bil nemalo presenečen, saj je eden tovrnjakov ostal polprazen. Tomažin je brž izračunal, da je neznan kam izginilo okrog 400 purankov, starih kakšen mesec in težkih približno kilogram. Da bi purmani izginili kot kafa, čeprav so poleti na farmi odprta okna, je bilo nemogoče, zato so vzeli primer v roke kriminalisti. Očitno okradeni rejec opozarja morebitne kupce purančkov naj bodo pozorni na to, ali imajo odščitnjen ključek, kajti potlej gre po veliki verjetnosti lahko le za ukradene pernate živalce, ki jih na ta način zavarujejo le veliki farmarji, da se ne poškodujejo ob medsebojnem kavsanju.

MOST KOT NOĖTOVA BARAKA? - Most čez Mirno pri Bistrici obnavljajo že toliko časa, da zaradi obvoza mimo Pijavice in Hrastovice krajan negodujejo zaradi močno povečanega prometa. V Hrastovici je doma tudi trebanjski občinski svetnik Ivan Vovk (ZLSD), ki dobro pozna zagato. Na občinskem svetu je vprašal, zakaj se cestarji ne lotijo obnove mostu z delom vsaj v dveh izmenah, namesto da se obnašajo, kot da nimajo kaj početi!

Sevniški paberki

O NOVINARJIH IN AVTOMOBILIH - Sevniški svetnik in poslanec državnega zbora Branko Kelemina (SDS) ni bil pristen na zadnji seji sveta, ker bi ga gotovo bolj kot njegove kolege zanimalo, zakaj še ni objubil pisaške odgovora na njegova vprašanja, kdo bo plačal poškodbo občinskega vozila zaradi prometne nezgode župana in ali je občina res nabavila novo audi, in če ga je, iz katerih sredstev. Seveda ne gre pozabiti, da je Kelemina eden močnih tekmecev sedanemu županu Jožetu Peternelu na lokalnih volitvah. Očitno pa ima Kelemina po nedavnem ostrem dopisovanju v Dolenjskem listu precej v želodcu kolega Alfreda Zeleznika, kajti opozoril je na napačno voden seznam novinarjev na vabilu za 39. sejo občinskega sveta, saj je preveril, da Zeleznik ni akreditiran novinar, in svet je ezopsko ugotovil, ker "Zeleznik ni akreditiran novinar, se ga ne vodi na seznamu novinarjev."

PODPORA - Kolektiv krmeljske osnovne šole, svet staršev in starši so, po besedah ravnateljice Berte Logar, ugotovili, da imajo na šoli pogoje za uvajanje 9-letne osnovne šole. Zoper to niso imeli pomislekov niti ravnatelj drugih šol, mnenja so uskladjili se na sestanku s predstavnikom Zavoda za šolstvo in šport Jožetom Škufco in predstavnikom šolskega ministrstva Chvatalom. Kaže, da bo najtežje o tem pričati še občinarje.

NA POČITNICE V PRETEKLOST - Turistične agencije danes izmišljajo vse bolj nenavadna potovanja, ki naj bi kupcem njihovih storitev pričarala menda takšna doživetja, da jih ti ne bodo mogli nikoli pozabiti ali bodo zato vedno znova trkali na njihova vrata. Nedavno smo v časopis lahko prebrali celo, da nek potovalna agencija v Združenih državah Amerike že zbira plačila za turistični izlet na leto. Ja, tile Amerikanci so res nekaj posebnega, toda tudi mi se ne damo. Še več, celo prekašamo jih! Neka krška turistična agencija namreč s pomočjo velikega transparenta, obešenega nad najbolj prometno mestno ulico, doživetja željne turiste vabi na počitnice leta 1995. O, torej za izlet v preteklost, kakršen doslej ni uspel niti Amerikancem! Res nas zanima, kako bo to uspelo Krčanom.

ZA OBVOZ POSKRBLJEJO - Preden so se v Krškem odločili zapreti pomembno križišče pri "podmornici", so strokovnjaki menda dobro proučili vse načine možnih preusmeritev prometa in nazadnje voznike, ki iz Vidma v mestno jedro in narobe, napotili na obvoznico, ki poteka ob nuklearki in reki Savi. Z novo potjo ni nič narobe, toda tisti, ki stanujejo v najbolj zahodni četrti Vidma pod Polščo, bi za pot po obvoznici porabili trikrat več časa in bencina kot prej. Zato so se znašli in jo raje mahnejo po bližnji kar skozi stanovanjsko naselje. Ker so njihovo početje kmalu odkrili tudi ostali meščani, si danes na ozke ulice, kot so Kanihova, Trdinova in Lapajnetova, skoraj nihče ne upa več stopiti. Za pešce ni prostora.

PRED STOLETJI NISO MISLILI NA MIKROFONE - Na veliki svečanosti, ki je v nedeljo potekala v kostanjeviški samostanski cerkvi, se je kar nekaj govorcev trudilo navzočim z izbranimi besedami povedati čimveč regega o cvičku, a je ozvočenje med zidovi veličastne zgradbe njihove glasove tako popačilo, da jih je malokdo razumel. Da ni vse v moderni tehniki, je prvi pokazal konzularni vikar, mrg. pater Mirko Rihter, ki za blagoslov vina in novih udov evropskega reda vizorov vina ter ob tem izrečenepo izbrane besede ni potreboval nobenega mikrofona ter tako pokazal, da se dober glas sliši tudi deveto vas.

Novo v Brežicah

ROME BI LAHKO VZELI NAZAJ - Dobovčani se nikakor ne morejo sprijazniti s tem, da jih država že tretjič zaporedni uvrstila na seznam novih občin. Pravijo, da se čutiljo zapostavljene in odrinjene, in udajo, da se enako kot država do njih obnaša tudi (do)sedanja brežiška občina, ki da jim namenja premalo denarja. Kar zadeva denar, jim je sedaj gotovo že žal, da so pred leti iz kraja napodili Rome, saj bi od letos na njihov račun lahko pričeli dobivati rento, tako pa nimajo ne ciganov, ne rente in ne obcine.

ISČEJO DOBREGA ZVOZARJA - Zaradi vedno pogostejših neviht s točo, ki ljudem na poljih, sadovnjakih in vinogradih uničuje plodove njihovih dela, nekateri kmetovalci že resno razmišljajo o skupnem boju proti ledeni nevšečnosti. Ker za elektronsko ali kemično obrambo proti toči ni denarja, raket pa si zaradi bližine hrvaške ne upajo uporabljati, razmišljajo o tem, da bi za nedoločen čas zaposlili zvonarja. Šolska izobrazba za to delovno mesto ne bo pomembna, glavno je, da ne bo zvonil po toči, ampak pred njo.

VESELJE IN ŽALOST - Pretekle dni so v Intermarktu, velikem brežiškem trgovskem centru, proslavili tretjo obletnico uspešnega delovanja. Trgovska hiša domuje v prostorih nekdanjega obrata nekdanje Marie Caravan, katero so njeni nekdanji delavci pred šestindvajsetimi leti zgradili tudi na krajem nižji plač in drugih oblik odpuščanja - za boljši pot. Na slavlju trgovcev teh delavcev ni bilo videti, saj jim, kot se danes brezposelnih, ni do tovrstnih obletnic, pa tudi povabil jih ni nihče. Podobna zgodba žal čaka tudi delavce transportnega podjetja Prevoz, ki je šlo v stečaj 26. junija.

PETROV SEJEM

BRESTANICA - Tradicionalnega Petrovga sejma, ki ga na Petrovo soboto prireajo na brestaniškem trgu, se je tudi letos udeležilo veliko obiskovalcev od blizu in daleč. Pravijo, da je šla prodaja suhe robe ter tekstilnih in drugih izdelkov letos kar dobro, na semenj, med svoje podložnike pa sta se odpravila tudi sama grof in grofica Rajhenburška.

NAJBOLJŠI UČENCI ZASLUŽENO NA MORJE

KRŠKO - Krško Društvo prijateljev mladine se je ob koncu šolskega leta odločilo najboljšim šolarjem nagraditi z izletom na morje. Tako je petintrideset osnovnošolcev pretekli konec tedna pod mentorstvom sekretarke društva in pobudnice akcije Vide Ban in njenih pomočnikov štiri dni spoznavalo skrivnosti slovenskega morja, njegove obale in mest ob njem, manjkalo pa ni niti kopanja, zabavnih iger in vožnje s čisto pravo barčico. Otroci, ki so se v ponedeljek zvečer polni prijetnih vtisov vrnili domov, so bili nad akcijo navdušeni, zato bi jo veljalo ponoviti tudi prihodnja leta.

LETAKI O NOvem PROMETNEM ZAKONU ZA TUJCE

LJUBLJANA - V Ministrstvu za notranje zadeve se zavedajo, da je tudi dobra informiranost tujih turistov o varnosti v Sloveniji pogoj za njihovo dobro počutje pri nas. Zato so zanje pripravili posebne letake, ki na kratko predstavljajo bistvene novosti novega zakona o varnosti cestnega prometa, in sicer v italijanskem, nemškem, madžarskem in hrvaškem jeziku. Natisnili so jih 50.000 izvodov. Tudi letos bodo pripravili prometni koledarček, kjer pa bodo informacije o novem zakonu o varnosti cestnega prometa v angleškem jeziku.

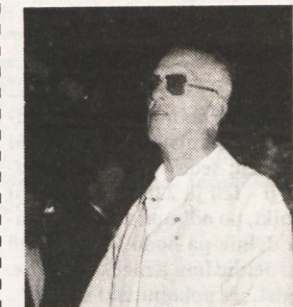
SPREJEM ZA SUPER ODLIČNIJAKE - Brežiški župan Jože Avšič je letos že drugič zapored priredil sprejem za tiste učence osnovnih šol v občini, ki so vseh osem razredov končali z odliko ali osvojili najvišja državna priznanja za dosežke na tekmovanjih v znanju oz. obvladovanju glasbenih instrumentov. Tem so se pridružili še najuspešnejši mladi športniki, dobitniki kolajne na državnih prvenstvih v šolskih športih. Pri slednjih so prevladovali učenci posebnih športnih oddelkov brežiške osnovne šole, "večnih" odličnjakov pa je bilo letoš sedemtrideset. Na sliki: Brežičanka Maša Močnik je iz županovih rok prejela kar dvojce spominskih knjižnih daril, saj je poleg tega, da je bila vseh osem let odlična, letos osvojila še zlato Cankarjevo priznanje. (Foto: E. S.)

Sto zastav domovini Sloveniji

Prva je na predvečer državnega praznika zavihrala pri sv. Vidu nad Čatežem ob Savi

BREŽICE - Za letošnji Dan državnosti lahko rečemo, da je v brežiški občini minil nekako tako neopazno kot nekoč, v prejšnji državi dan borca. Le en prosti dan več in nič drugega. Nobene osrednje proslave, nobene slovesnosti, na kateri bi se zbrale množice ljudi in se povesele, čeprav je bil 25. junija zelo lep, sončen dan.

Edino izjemo so pripravili v vrstah SDS, kjer so na predvečer praznika na priljubljeni razgledni točki pri cerkvi svetega Vida na vrhu Šentviške gore nad Čatežem ob zakurjenem kresu izobesili državno zastavo. Hoteli smo že zapisati, da je šlo za svetlo izjemo, toda ta sicer lepa poteza je bila izvedena nekako preveč sramežljivo in predaleč od oči ostalih občanov, ki o prireditvi niso bili najboljše obveščeni. V mestu pod

Janez Plestenjak

Krčani na Libni počastili dan državnosti

Govoril prof. Plestenjak

KRŠKO - Povsem drugače kot v sosednjih Brežicah so dan državnosti počastili v Krškem. V sredo so na Libni priredili osrednjo proslavo, na kateri so v kulturnem programu sodelovali pihalni orkester Videm Krško, moški pevski zbor Svoboda iz Brestanice, recitatorji osnovne šole Jurija Dalmatina ter ljudski pevci krškega društva Roženkravt. Kulturnemu programu je sledila še prava kresna noč s prižiganjem kresa, klenkanjem, prižiganjem kresničk in tekmovalnim vriskačev, vse v izvedbi planskega društva Videm, za prijetno razpoloženje zares številnih obiskovalcev pa je poskrbel tudi narodnozabavni ansambel. Slavnostni govornik na proslavi je bil letošnji dobitnik Velikega znaka občine Krško, profesor Janez Plestenjak, ki se je z besedami sprehodil po zgodovini slovenskega naroda od prvih kmečkih puntov naprej, spomnil na velikane našega rodu, se dotaknil velikega in stoletja težko pričakovane dogodka osamosvojitve ter na koncu kritično oškrnil sedanjo neenotnost tistih, ki mlado državo vodijo.

Večglasno petje značilno za nas

Z 20. srečanja ljudskih pevcev Slovenije iz Posavja in Dolenjske

SEVNICA - Večglasno ljudsko petje je značilnost Slovencev. Pri Slovincih se takoj zlijejo ljudje z različnimi glasovi v eno samo harmonijo. Kadar pojemo, smo si vsi med seboj dobri, smo zmožni popolne vzajemnosti in harmonije. Ko bi le vsi Slovenci imeli tak posluš za vzajemno harmonijo! Med Slovence, narodom večglasnega petja, ne bi smelo biti nikogar brez pravega poslušja za to večzvočno harmonijo.

Tako je pred poltretjim letom zapisal pokojni akademik, dr. Anton Trstenjak in zaskrbljeno ugotavljal, kakšna škoda je, da sodobna mladina izgublja smisel in veselje do slovenske ljudske pesmi in njenega večglasnega petja ter, žal tudi že na kmečkih gostijah prevladuje trušče popglasbe in neslanih popevk... Če bi imel dr. Trstenjak priložnost, da bi bil preteklo nedeljo v Sevnici na 10. srečanju ljudskih pevcev Slovenije, ki sta ga pripravila sevnška Zveza kulturnih društev pod vodstvom Alberta Felicianja in Odbor za ljudske prireditve z neutrudnim Jožetom Ašičem na čelu, bi bil gotovo boljše volje.

Kajti na jubilejnim druženju ljudskih pevcev se je v parku sevnškega gradu, od koder jih je žal kmalu pregnalo muhasto vreme, zbralo kar 19 skupin in med njimi veliko mladih pevcev. Ko se je po nastopih trebanjskih Ragel, sester Pavlič z Mrzle Planine, pevcev Društva upokojencev Brežic,

DA BODO DRUGI VEDELI

Pri Ivanki Mihelčič, po domače Kolarjevi, z Brezove rebri pri Semiču sem letos v februarju kupila 3 kg težko domačo suho šunko. Naročila sem jo po telefonu, pripeljal pa mi jo je znanec.

Ko sem jo poskusila, sem ugotovila, da ne ustreza kvaliteti, da je prestara, preveč prekajena in zato neužitna. Takoj sem jo po pošti poslala nazaj. Plačal jo je pri prevzemcu že moj znanec, zato sem denar po telefonskem razgovoru zahtevala nazaj, trgovka pa mi je zagotovila, da mi denarja ne bo vrnila, in me istočasno preklinjala in delala za krivo. Želim, da bi bralci Dolenjskega lista prebrali mojo zgodbo in da ne bi še kdo doživel enake nepravilike.

MARIJA NOVŠAK
Ljubljana-Šentvid

RAZSTAVA ILUSTRACIJ REVJE OTROK IN DRUŽINA

LJUBLJANA - v torek, 2. junija, so se Lea Udovč, Lea Lukšič, Tanja Šušteršič in Sabina Kregar z učiteljico Heleno udeležile otvoritve razstave otroških ilustracij revije Otrok in družina v Ljubljani. Razstavo so odprli v čitalnici mestne knjižnice Otona Župančiča. Za ustvarjalce so pripravili tudi krajši kulturni program, ki ga je glasbeno povezoval kantavtor in pesnik Jani Kovačič. Na natečaj so prejeli preko 100 ilustracij z različnimi literarnimi motivi. Med razstavljenimi ilustracijami so pet najbolj izvirnih in domiselnih tudi nagradili. Z naše šole je bila nagrajena Lea Lukšič, učenka 3.r, z lepo knjižno nagrado. V vitrini pa je bilo razstavljenih 7 naših likovnih del, ki so jih ustvarili Iva Ocvirk, Žiga Anžlovar, Lea Lukšič, Špela Turk, Linda Gojković, Ana Vučinić in Sabina Kregar.

HELENA MURGELJ
OŠ Šmihel

10. SREČANJE LJUDSKIH PEVCEV SLOVENIJE - Na jubilejni prireditvi je nastopilo največ skupin iz Posavja, med njimi tudi Društvo ljudskih pevcev Roženkravt Krško (Foto: P. P.)

BRIZGALNE IZ PREJŠNJEGA STOLETJA - Blanški gasilci, ki premorejo v sevnški občini najstarejšo še (pogojno) uporabno ročno brizgalno, celo iz leta 1882, so na tekmovanju sedmih ekip preteklo soboto na sevnškem Glavnem trgu dokazali, da častljiva brizgalna še zdaleč ni zanič, saj so jih prehiteli le Sevnčani in si tako priborili nagrado PGD Sevnica - seveda motorno Tomosovo črpalko. Loška brizgalna (na posnetku) je le 3 leta mlajša od blanške in ji je Gasilska zveza Sevnica prisodila za urejenost 2. mesto, kipec gasilca pa podelila PDG Veliki Cirknik. (Foto: P. P.)

Telovadnica bo!

V Artičah po 21 letih čakanja položili temeljni kamen za novo telovadnico

ARTIČE - Prizadevanja artistskih učiteljev in staršev, da bi ob tamkajšnji šoli vendarle zrastle tudi telovadnica, segajo že v davno leto 1977, ko so o primernih prostorih za izvajanje športne vzgoje prvič pričeli resno razmišljati. Vse kaže, da se jim bo enaidvajsetletna želja uresničila še letos, saj so končno pridobili vsa potrebna soglasja, projektna dokumentacija je gotova, v prihodnjih dneh pa morajo izbrati le še izvajalca del. Prvi gradbeni poseg v Artičah izvedli že v petek, ko so ob navzočnosti vladnega svetovalca s področja vlaganja v šolstvo, Nika Žiberta, učiteljskega zbora ter staršev in otrok položili temeljni kamen, ki pa ni bil takšen, kakršnih smo vajeni ob podobnih priložnostih. Malčki iz vrta so v sveži beton položili svoje skrbno izbrane najljubše kamenčke in tako simbolično pričeli sami sebi graditi telovadnico, ki bo sicer rasla hitreje od njih, a jih bo pričakala pripravljena. "Začetek gradnje telovadnice je za našo šolo zares velik dogodek. Kdaj natanko jo bomo

zares pričeli zidati, bomo izvedeli prihodnji teden, z njo pa bomo rešili več problemov, saj bo v približno 800 kvadratnih metrih velikemu objektu poleg igralne površine dimenzij 18 x 16 metrov in ostalih potrebnih pritliklin prostora še za eno manjšo učilnico ter zobno ambulanto," je ob svečanosti povedal ravnatelj artistske osnovne šole Miha Haler. "V Artičah se radi družimo in rekreiramo, zato bo telovadnica prišla prav tudi za izvenšolske dejavnosti. Ne smemo pozabiti, da je sedanje tukajšnje kulturno društvo nastalo kot sekcija Sokola leta 1931," je še dodal zadovoljni ravnatelj. Če bo vse po sreči, bo telovadnica vseljena še pred zimo.

E. S.

TEMELJNI KAMENČKI - Takole so si artiški malčki s polaganjem temeljnih kamenčkov kar sami pričeli graditi telovadnico. (Foto: E. Sečen)

Dolenjske pekarnarke dobile ISO 9001

Prva pekarna v Sloveniji, ki bo prejela mednarodni certifikat kakovosti

NOVO MESTO - Dolenjske pekarnarke so prva pekarna v Sloveniji, ki bo prejela certifikat kakovosti ISO 9001. Predstavnik certifikatske firme ISQ iz Ljubljane jim ga bo izročil 10. julija, širše pa bodo proslavili ta pomemben dogodek na slovesnosti ob 50-letnici firme oktobra letos.

V Dolenjskih pekarnah so se za težko in zahtevno pot za pridobitev certifikata ISO 9001 odločili pred dvema letoma. "Izdelali smo tako imenovani poslovnik kakovosti z 20 predpisanimi točkami tega mednarodnega standarda," je povedal direktor Lojz Muhič. Projekt je vodila inž. Janja Bajt Smrekar, v njem pa so sodelovali ne samo vsi vodilni in vodstveni delavci, ampak tako rekoč vsi zaposleni v tem 150-članskem kolektivu. "Z upoštevanjem visokih standardov, katerih spoštovanje zahteva certifikat ISO 9001, bomo stalno zagotavljali visoko kakovost naših izdelkov, skrbeli tako

za strogo vhodno in izhodno kontrolo in za najboljši možen potek naše proizvodnje sploh," pravi Muhič.

Dolenjske pekarnarke so med slovenskimi pekarnami po velikosti

PODJETNIŠKI CENTER SODELUJE S FAKULTETO

NOVO MESTO - Podjetniški center Novo mesto je v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto v Ljubljani v petek, 26. junija, organiziral predstavitev prve faze podjetniških projektov, ki jih izvajajo letošnja generacija študentov magistrskega programa podjetništva Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani pod mentorstvom dr. Miroslava Glasa, znanega slovenskega in svetovnega strokovnjaka za podjetništvo. Izvedba predstavitev je potekala v dvorani hotela Krka Zdravilišča v Šmarjeških Toplicah. Po pozdravnem nagovoru je Jožica Povše, sicer svetovalka v Podjetniškem centru Novo mesto, na kratko predstavila namen, vlogo in aktivnosti samega centra, udeleženec pa je zaželela uspešno nadaljevanje študija. V nadaljevanju so bila kot projekt predstavljena nekatera znana in uspešna slovenska mala podjetja. Posamezne projektne skupine so jih analizirale z vidika dejavnosti, prisotnosti na trgu in perspektivnosti. Poseben pomen so namenili težavam, s katerimi se soočajo (tudi uspešni) v malem gospodarstvu.

V PEKARNI - Kruh in slaščice iz Dolenjskih pekarnarke vsak dan jedo tudi v ljubljanskem Kliničnem centru. (Foto: A. B.)

Rudarji ne gredo na cesto

Z obnovo rudniških objektov je začela v Kanižarici rasti nova industrijsko-obrtna cona

KANIŽARICA - V zapiralnem programu Rudnika Kanižarica v zapiranju je tudi rekonstrukcija in dograditev stare elektro-strojne delavnice, ki so jo nekaj potrebovali za rudnik, a je že odslužila. Hkrati bodo rekonstruirali tudi lesni obrat in žago, ki prav tako ne služi več rudarjenju.

V programu zapiranja, ki ga investira ministrstvo za ekonomske dejavnosti, so predvidena namenska sredstva za te rekonstrukcije. Po javnem razpisu je bilo za delo izbrano črnomaljsko podjetje Begrad, ki je začelo z adaptacijo in dograjevanjem v začetku junija, zaključilo pa naj bi ju do konca septembra. Naložba za oba objekta velja 220 milijonov tolarjev, vendar bodo Begradu del plačila poravnali s samskim domom v

Kanižarici, ki je za rudnik neko-risten, saj rudarji ne stanujejo več v njem.

Ko je bil 1. januarja 1996 ustanovljen Rudnik Kanižarica v zapiranju, je bilo v njem zaposlenih 178 ljudi. Danes jih je še 49, od tega jih neposredno pri zapiranju v jami dela 22, ostali pa so na površini ali na čakalju. Sicer pa so doslej opravili 60 odst. zapiranih del, ki potekajo po načrtih in bodo v jami, tako kot so predvidevali, končana do konca decembra prihodnjega leta.

Kot je dejal direktor Rudnika Kanižarica v zapiranju Silvo Grdešič, bodo tako pridobili za morebitne nove programe prostore, v katerih naj bi našlo delo 80 do 100 ljudi. "To pomeni, da bi se lahko zaposlili vsi dela zmožni rudarji, bodisi tisti, ki še delajo pri zapiranih delih, ali pa so na Zavodu za zaposlovanje. Hkrati to pomeni začetek nove industrijsko-obrtna cone v Kanižarici, v kateri naj bi v prihodnjih letih zrastle v prvi fazi 25 objektov, v drugi pa prav toliko.

M. BEZEK-JAKŠE

Poziv vinogradnikom, vinskim kletem in kmetijskim svetovalcem!

Pozivamo vinogradnike in kmetijske svetovalce na terenu k ZMANJŠEVANJU PRIDELKA PO TRSU S POLETNO REZJO. S tem bo bistveno izboljšana kakovost grozdja in vina. S tako kakovostjo grozdja in s tem tudi vina bo ob dobrem trženju možno doseči ustrezno visoko ceno vina tudi v izvozu. Hkrati bo pridelek količinsko zmanjšan, kar je tudi pozitivno, saj ni realno pričakovati, da bi Slovenija čez noč iz države, ki je vino uvažala, postala velik izvoznik vina. Predhodno si je potrebno ustvariti dobro ime, ugled. Zmanjšan pridelek tudi pomeni manjše obremenitve trt in s tem manjše nihanje pridelka iz leta v leto, kar je tudi predpogoj za uspešno trženje. Hkrati pozivamo tako kleti kot vinogradnike, da si na trajnejši način uredijo medsebojne odkupne odnose za grozdje, saj le tak odnos pomeni stabilno količino grozdja in vina, ki omogoča prodajalcu vina iskanje trajnega ciljnega kupca za vino, pridelovalcu grozdja pa zagotovljen odkup grozdja. Ne nazadnje pozivamo kleti, da s pravočasno (pred poletno rezjo) objavljenimi ceniki ali vsaj pričakovanimi razmerji med cenami za

POZIV VINOGRADNIKOM IN VINARJEM

V skladu z 42. členom Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 70/97) je v pripravi nov register pridelovalcev grozdja in vina ter kataster vinogradov. Področje bo urejal Pravilnik o načinu vodenja in vsebini katastra vinogradov, registra pridelovalcev grozdja in vina in proizvajalcev drugih proizvodov iz grozdja in vina, o prijavi letnega pridelka in prijavi zaloga vina, ki bo začel veljati z letošnjo trgatvijo, in sicer za vino letnika 1998.

Vodile se bode štiri evidence:

- KATASTER VINOGRADOV, v katerem se vodijo podatki o površinah, zasajenih z vinsko trto.
- REGISTER PRIDELVALCEV GROZDJA IN VINA IN PROIZVAJALCEV DRUGIH PROIZVODOV IZ GROZDJA IN VINA, v katerem se vodijo podatki o pridelovalcih, ki te površine obdelujejo in pridelujejo grozdje, mošt, vino ter druge in stranske proizvode iz grozdja in vina.
- PRIJAVA LETNEGA PRIDELKA, v kateri se vodi pridelek s teh površin in je skupaj z vpisom v register in kataster osnova za dodelitev naziva porekla temu pridelku.
- PRIJAVA ZALOG VINA, v kateri se vodijo zaloge vina, ki ob pričetku novega vinskega leta ostanejo v kletih.

Na podlagi 8. člena Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina (Uradni list RS, št. 70/97) se v register vpišejo fizične in pravne osebe, ki:

- pridelujejo grozdje in imajo v lasti, zakupu oziroma v drugačni obdelavi 0,05 ha ali več vinograda na ozemlju Republike Slovenije ali manj kot 0,05 ha, če dajejo grozdje, vino oziroma druge proizvode v promet;
- pridelujejo grozdje, imajo stalno prebivališče v Republiki Sloveniji in so imele ob uveljavitvi zakona vinograde v lasti ali zakupu v obmejnih območjih držav, ki mejijo na Republiko Slovenijo, če prepelejo grozdje, vino oziroma druge proizvode na območje Republike Slovenije;
- pridelujejo vino oziroma druge proizvode iz kupljenega grozdja, mošta ali vina.

Novi pravilnik bo usklajen s predpisi Evropske skupnosti in kot tak zahteva pri prijavi podatkov v vse štiri evidence nekaj več podatkov, kot jih zahteva trenutno veljavni Pravilnik o načinu vodenja registra proizvajalcev grozdja in vina in o minimalnih pogojih za vpis v register (Uradni list SRS, št. 16/78). **Po novem zakonu pa so za razliko od starega dolžni vpisati v kataster vinogradov svoje površine tudi tisti vinogradniki, ki svojih pridelkov ne tržijo, če obdelujejo več kot 0,05 ha vinograda** (se pravi tudi ljubiteljski pridelovalci, ki obdelujejo več kot 0,05 ha, vendar pa tem ne bo potrebno prijavljati pridelka, če ga ne tržijo). Eden od razlogov, zakaj je vpis vseh površin pod vinogradi v kataster vinogradov tako pomemben, je tudi ta, da je v Evropski skupnosti za vsako državo članico določena kvota površin, zasajenih z vinsko trto, ki jo lahko neka država ima. Državi članici se tudi na osnovi površin, ki jih ima pod vinogradi ob vstopu v Evropsko skupnost oziroma nekaj let pred vstopom, določi kvota površin, ki jih lahko obnovi oziroma na novo zasadi z vinsko trto! Zato želimo v kataster vinogradov vpisati čim več površin pod vinogradi, ki jih dejansko imamo.

Če do sedaj še niste vpisani v register, se vpišete na tisti upravni enoti, v kateri leži večina vaših vinogradov oziroma v njej leži vaš proizvodni obrat, oziroma imate v njej (v kolikor ste pravna oseba oziroma samostojni podjetnik) sedež, oziroma v tisti, v kateri se vodi register, če se v vam najbližji ne vodi.

Register se vodi na naslednjih upravnih enotah: Ajdovščina, Brežice, Celje, Črnomelj, Gornja Radgona, Izola, Koper, Krško, Laško, Lenart, Lendava, Ljutomer, Maribor, Metlika, Murska Sobota, Nova Gorica, Novo mesto, Ormož, Pesnica, Piran, Ptuj, Sevnica, Sežana, Slovenska Bistrica, Slovenske Konjice, Šentjur pri Celju, Šmarje pri Jelšah, Trebnje, Velenje, Žalec.

Ker je predpogoj za prijavo pridelka (in s tem za dodelitev naziva porekla pridelka) vpis pridelovalca v register in njegovih površin v kataster vinogradov, vas pozivamo, da tisti, ki do sedaj še niste bili vpisani v register, zakon pa to od vas zahteva, in tisti, ki ste že vpisani, pa boste po novem pravilniku dolžni prijaviti manjkajoče podatke in vse nastale spremembe, to svojo dolžnost opravite še pred novo trgatvijo. V nasprotnem primeru bo na upravnih enotah ob prijavi pridelka prihajalo do velikih zastojev ter nepotrebnih komplikacij, ki pa si jih verjetno niti vi niti referenti na upravnih enotah ne želite.

Opozarjamo vas, da se neupoštevanje zakona in pravilnika (če kdo, ki bi moral biti, ni vpisan v register ali pa ne prijavi površin pod vinogradi in ostalih zahtevanih podatkov) kaznuje na podlagi 47. in 48. člena Zakona o vinu in drugih proizvodih iz grozdja in vina.

Podatke za vpis priglašate na obrazcih, ki jih dobite na upravnih enotah, kjer se vodi register, ter pri predstavnikih kmetijske svetovalne službe.

Kakovostno letino vam želi

Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

PREDSTAVITEV PROJEKTOV ŠTUDENTOV

NOVO MESTO - Novomeški podjetniški center je v sodelovanju z Ekonomsko fakulteto iz Ljubljane v petek organiziral v hotelu v Šmarjeških Toplicah predstavitev skupinskih projektov študentov podiplomskega študija "Svetovalci v podjetništvu".

Nov servisno-prodajni center

Odpri ga je Franc Golob

ŠENTJERNEJ - Prejšnji teden je družinsko podjetje Golob VKS v Šentjerneju odprlo nov servisno-prodajni center za tovarna vozila in hkrati tudi pooblaščen servis in prodajo tovarnega programa Iveco.

Nova delavnica je velika pridobitev predvsem za podjetje Golob VKS kakor tudi za Avtotehno GVTO. Prisotne je najprej pozdravil direktor firme Golob VKS Franc Golob, ki je hkrati tudi glavni mojster v mehanični delavnici in se že od mladih nog z vsem srcem posveča avtomehaniki. Gotovo je prav njegova zagnanost in posluš za novosti v tehniki veliko pripomogla k temu dogodku. Spregovoril je tudi župan šentjernejske občine Franc Hudoklin, ki je v pozdravnem nagovoru dejal, da so take otvoritve velika pridobitev za kraj in občino.

Na koncu je imel besedo še član uprave Avtotehne, d. d., iz Ljubljane Janez Bajuk, ki je poudaril, da je to velika pridobitev tudi za Avtotehno in za Dolenjsko, saj je to po razpadu novomeškega Pionirja edini tak servisno-prodajni center v tem koncu Slovenije.

M. H.

NA OTVORITVI - Francu Golobu čestita za pridobitev šentjernejski župan Franc Hudoklin. (Foto: M. Hočvar)

KAKO KAŽE NA BORZI?

Delnice Vizije dobro začele

Glede na to, da je bilo v torek ponovno zaustavljeno trgovanje z delnicami Krke, ker je sodišče ugodilo pritožbi Krke in tako Krka lahko nadaljuje s proizvodnjo enapa, se je to odrazilo na celotnem trgu. Tečaj Krke se giblje med 30.500 in 31.000 tolarji. Razlog za znižanje obsega trgovanja z Lekovimi delnicami pa pripisujem že izplačani dividendi. Tečaj se giblje okoli 48.000 tolarjev.

Še vedno ni pravega zanimanja za delnice nafnih družb. Tako se Petrolove delnice tržijo po okoli 22.000, medtem ko Istrabenzove težko presegajo ceno 2.700 tolarjev. Nekoliko višje tečaje so dosegle delnice Luke, in sicer preko 2.300 SIT, Radenske preko 2.300 ter Moravskih Toplic preko 1.480 SIT. Relativno visoke cene imajo še vedno delnice Aerodroma, in sicer nad 2.000 SIT.

Pri bančnih delnicah velja postaviti delnice Dolenjske ban-

ke, saj se je z njimi povečal promet in zvišal tečaj, ki je že presegel 13.800 SIT. Prav skromen promet sta beležili delnici SKB-ja in Probanke, njun tečaj pa bistveno ni spremenjen.

Na prostem trgu velja izpostaviti delnice Gorenja. Z njimi se trguje še kar živahno, njihov tečaj pa se giblje okoli 1.700 tolarjev. Še vedno ni pravega zanimanja za privatizacijske delnice.

V tem tednu se je začelo trgovanje tudi z delnicami Vizije. Te so na začetku zabeležile relativno visok tečaj glede na ostale privatizacijske sklade, in sicer nekaj nad 350 tolarjev, kar pomeni 35 odst. vrednosti certifikata. To je sicer zelo malo, vendar zaradi presežne ponudbe ni pričakovati v krajšem času bistveno ugodnejših tečajev.

LJUDMILA BAJEC
Dolenjska borznoposredniška družba, d.o.o.
Novo mesto
Tel.: (068) 3718-221, 3718-228

Prisega vinu in lepoti življenja

Pripadniki slovenske veje Evropskega reda vitezov vina v Kostanjevici počastili 900-letnico cisterijanskega reda - Sprejem novih udov - Pavčkova hvalnica cvičku

KOSTANJEVICA NA KRKI - Slovenski konzulat Evropskega reda vitezov vina je v prostorih nekdanjega cisterijanskega samostana v Kostanjevici na Krki v nedeljo priredil osmo veliko slovensko viteško svečanost, s katero so počastili 900. obletnico ustanovitve Cisterijanskega reda, posebno pozornost pa so namenili tudi dolenskem posebnemu med slovenskimi vini cvičku ter se obenem spomnili 70-letnice kostanjeviške Vinarske zadrage.

Slovenski del reda ima blizu 150 članov (hospes), ki delujejo na kulturno-družabnem področju z verskimi, političnimi gospodarskimi in stanovskimi interesi zaradi negovanja, dviganja in širjenja

Recer, sicer direktor brežiškega Vina, ki je na kostanjeviškem srečanju opravil pozdravni nago-

ZAOLJUBA - Med nove ude viteškega reda je pristopil tudi Krčan Niko Žibert, ki je v znak zaobljube takole položil roko na meč. (Foto: E. S.)

• Med nove pripadnike viteškega reda so bili v Kostanjevici sprejeti naslednji Dolenci in Posavci: Stane Jarkovič, letošnji kralj cvička, Marjan Malus, Miloš Medved in Niko Žibert. Dlan štivilnih obiskovalcev svečanosti pa je najbolj ogrel pesnik in član reda Tone Pavček s svojo Odo cvičku.

vinske kulture in z njo povezanih dejavnosti, priznavajo kulturne vrednote ter podpirajo socialne in karitativne dejavnosti. Zavzemajo se še za vse lepo, dobro in resnično, za idealne vrednote, žlahtno duhovnost in viteško prijateljstvo ter so si med sabo stanovsko enakopravni, udeležba na podobnih srečanjih pa je zanje obvezna. Kot prokonzul jih vodi vitez Karl

vor, kateremu je po predstavitvi kostanjeviške vinske kleti in cvička sledil sprejem novih šestnajstih udov iz vse Slovenije v viteški red. Obred je opravil msg. Mirko Pihler, vitez in konzularni vikar, navzoča pa je bila tudi slovenska kraljica vina Katarina Jenžur. Po protokolu bi se moral svečanosti udeležiti še častni vitez, predsednik Milan Kučan, ki pa zaradi državnih dolžnosti ni mogel priti.

E. SEČEN

USPELI ČISTILNI AKCIJI

IVANČNA GORICA - Konec junija so člani Regijskega društva ekološkega gibanja Ivančna Gorica (RDEG) s predsednikom Francem Heglerjem skupaj s krajinami izvedli več kot potrebni čistilni akciji. S finančno pomočjo ivančanske občine in KS Vinja Gora so sanirali črno komunalno odlagališče poleg potoka Kosca v Višnji Gori in odpeljali okrog 40 kubičnih metrov najrazličnejših škodljivih odpadkov (na sliki), ki so drugim zastrupljajo potok Kosce, ki se izliva v Višnjico in ta naprej v Krko. Z več kot 30 krajinami Višnje Gore, Hudega, Ivančnice Gorice in Gorenje vasi pa so se lotili tudi čiščenja obrežja Višnjice na delu Višnja Gora-Ivančna Gorica in odstranili za dva zabojnika odpadkov.

LETNI OGLEDI VINOGRADOV

ČRNOMELJ - Kmetijska svetovalna služba Črnomelj vabi na redne letne ogled vinogradov, ki bodo: v ponedeljek, 6. julija, ob 12. uri na Osojniku - zbirno mesto je pri zbiralnicah mleka; ob 15. uri v Ručetni Gori pri Jakševih zidanih; v torek, 7. julija, ob 9. uri na Plešivici pri Mikulaševih zidanih; ob 11. uri na Tanči Gori pri Finkovih zidanih in ob 16. uri v Stražnem Vrhu pri zadrugi zidanih. Ogled bo vodil specialist za vinogradništvo s Kmetijskega zavoda Novo mesto inž. Jože Maljevič. Obvestite se med seboj.

DAN KROMPIRJA

GRIBLJE - Semenarna Ljubljana, d.d., organizira v sodelovanju s kmetijsko svetovalno službo Črnomelj in s pridelovalcem Antonom Jakofčičem iz Gribelja dan krompirja, in sicer jutri, v petek, 3. julija, ob 10. uri. Zbor bo pred prodajalno KZ Črnomelj, poslovalnica Griblje. Sledil bo ogled in predstavitve sort krompirja na poskusnem polju g. Jakofčiča pod vodstvom inž. Tadeja Sluge s Kmetijskega inštituta Slovenije in ing. Primoža Štuhca iz Semenarne Ljubljana, d.d. Na koncu bo zakuska z razgovori.

• V Evropo gremo kot tele-ta. (V. Habjan)

• Kdor se z upanjem pita, često umre od lakote. (Štolfa)

DROBNICA ŠT. 2

SLOVENJ GRADEC - Druga letošnja številka strokovne revije za rejce in ljubitelje drobnice prinaša članke o pridobivanju boljše krme, paši koz, pitanju kozličev burske pasme, paratuberkulozi, klopov kot zajedalcev drobnice, plodnosti in rogatosti koz, selekciji drobnice in več poročil o delu društev rejcev, med njimi tudi novomeškega in belokranjskega, ki je pred kratkim pripravilo odmevno četrti razstavo drobnice.

VALVASORJEVA KONJENICA - Letošnje že šesto potovanje Valvasorjeve konjenice, ki ima svoj domov na gradu Bogenšperk, je potekalo po Dolenskem in Posavju. Več kot trideset jezdecov se je ustavilo pred Valvasorjevim spomenikom v Krškem, kjer je znameniti polihistor sklenil svojo življenjsko pot. V Brežicah so se pohodnikom pridružili tudi konjeniki posavskega konjeniškega kluba. Po prenočitvi na gradu Mokrice je povorka konj s praporom krenila proti svojemu izhodišču. Konjenike je spremljal litijski župan, poslanec v državnem zboru Mirko Kaplja, ki se je za dobrodoščilo zahvalil brežiškemu in škocjanskemu županu Jožetu Avšiču in Janetu Povšiču. (Foto: M. Vesel)

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: dr. Julij Nemanic

Novo v kletarstvu

V dveh člankih sem že predstavil del dogajanja na simpoziju in sejmu Intervitis v Stuttgartu maja letos. Nadaljujem z opisom nove kletarske tehnike. Mojo pozornost je vzbudil pecljalnik firme Amos iz Nemčije, ki je v Sloveniji zelo spoštovana. Izdelujejo stroje treh velikosti z zmogljivostjo 10, 20 in 40 ton grozdja na uro. Že dolgo vemo, da pecljanje ne sme grozdja zmaličiti, raniti jagodne kožice in poškodovati pecljev. Omenjeni pecljalniki omogočajo razmaknitev spodnjih dveh valjev, zato se jagode le toliko stisnejo, da počijo. S tem strojem so omogočili, da se vsaka sorta grozdja predela na njej ustrezen način. Vsakemu kletarju je prepuščeno, da ugotovi, kako mora ravnati z grozdom, vedeti pa mora, da bolj ko je grozdje zmečkano, več grenčice dobimo v vino, predvsem v belo. Prav rako pecljalnik pri rdečih sortah ne sme jagodne kožice preveč razsekati, saj so najbolj sladke tiste taninske snovi, ki se raztopijo med alkoholnim vrenjem v celi jagodni kožici.

Stiskalnice (preše) poleg visoke avtomatizacije, ki jo omogoča računalnik, doživljamo tudi zanimive konstruktivne spremembe. Eden od proizvajalcev preš je povečal premer koša in ga skrajšal, kar prispeva k boljšemu stiskanju tropa, k manjšemu drobljenju jagodnih kožic. Da bi stiskanje še bolj prilagodili kakovosti vina, so ga povečali na štiri stopnje. Drugi proizvajalec je ponudil za manjše vinogradnike stoječo prešo, prostornine od 400 do 1000 l, s pnevmatskim ali hidravličnim

pritiskom. Cena takih preš je od 5.500 do 9.900 DEM, kar ni pretirano.

Švicarski izdelovalec ponuja preše tudi z manjšim volumnom (od 10 do 50 hl), z avtomatikom, ki naravnava odtok mošta s padcem pritiska, s tem da dovoli največ 1,95 barov pritiska v košu. Francosko-švicarska tovarna preš ponuja triletno jamstvo za prešo in zagotavlja 20-letno delovanje. Najsodobnejše stiskalnice ponujajo tudi Italijani.

Večje povpraševanje po rdečih vinih v zadnjih letih se je pokazalo tudi na sejmu v Stuttgartu v različnih rešitvah novih vrelnih kadi (vinifikatorji). Razvili so nove mešalne sisteme in naprave za mehnično potapljanje "klobuka". Tudi nove rešitve za segrevanje drozge iz gnilega grozdja so se pojavile.

Tudi pri vinskih črpalkah je bilo opaziti veliko izboljšav. Najbolj opremljena črpalka je opremljena s števcem, merilcem višine natočenega vina v posodi in z radijskim krmljenjem. Tangencialni filtri (cross-flow-filtracija), ki so pri nas zelo uveljavljeni, so tudi že doživeli nove izboljšave in podaljšanje jamstev za nemoteno obratovanje. Zanimivo je tudi elektronsko krmljenje tangencialnega filtra znotraj pretoka (40-70 l/m²) glede na sorto, letnik, obdelavo vina in temperaturo med filtriranjem. Ena firma ponuja membrane z 40-odst. povečanjem pretoka ob samo 20 odst. višji ceni. Firma Pall ponuja filter, ki se glede na produktivnost in zanesljivost obratovanja amortizira v dveh letih.

(Nadaljevanje sledi)
dr. JULIJ NEMANIČ

DAN PŠENICE - Črnomaljska kmetijska svetovalna služba je prejšnji teden povabila pridelovalce žit na posestvo Lokve, kjer je skupaj z ljubljanskim podjetjem Agrosaat pripravila t. i. dan pšenice. Skupaj so si ogledali pet vrst pšenice, razlike med njimi, ing. Simon Grmovšek iz Agrosaa (na levi) pa je opozoril predvsem na prednosti novih, na tem območju še slabo uveljavljenih avstrijskih vrst pšenice, kot so profiti, atlantis, toronto in renan. To se je v primerjavi z vrsto ano lepo videlo. Inž. Bernarda Stariha (v sredini) iz črnomaljske kmetijske svetovalne službe (v sredini) je povedala, da bodo nasploh, na glede na opuščanje pridelave pšenice, v prihodnosti predvsem zaradi kakovosti prišle do izraza prav te poznejše sorte.

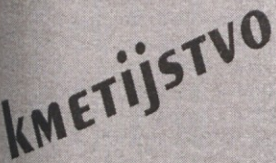
HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotichek

Čas poletnih sadnih sladice

Za MALINOVO TORTO napravimo najprej podlago, za katero potrebujemo 80 g maslenih piškotov, 60 g masla, 3 žlice malinove marmelade, 1 plast biskvitne tortne podlage (premer 26 cm). Za nadev: 750 g malin, 1 žlico poljubnega žganja (borovničeve domače žganje), 2 vrečki želatinskega tortnega preliva, 1 žlico masla, 1 žlico slakdora, 100 g listnato narezanih mandljev. Poleg tega potrebujemo še peki papir in sveže metine lističe. Piškote damo v plastično vrečko, z valjarjem jih zdrobimo v fine drobtine in pomešamo s surovim maslom. Tortni model obložimo s peki papirjem. Na papir damo plast piškotne mase in model postavimo v zamrzovalnik. Malinovo marmelado gladko zmešamo in z njo premažemo piškotno plast. Pokrijemo jo s plastjo biskvita in dobro stisnemo skupaj. Na biskvit damo prebrane maline in jih prelujemo z želatino in žganjem. Vse skupaj postavimo v hladilnik, da se preli strdi. Nato torti snamemo obod. Medtem penasto umešamo maslo in sladkor ter z maso premažemo rob torte in okrasimo s

prepraženimi in razrezanimi mandlji. Izgled sladice osvežimo z metinimi listi.

Uporabite tudi jagode ali ribez, ki bo pravkar dozorel, in presenetite svoje otroke ob zaključku šolskega leta z okusno RIBEZOVO TORTO S SNEGOM. Za podlago potrebujemo 80 g prepečenca, 60 g masla, 3 žlice ribezove ali jagodne marmelade, 1 plast biskvitne tortne podlage. Za nadev pripravimo 750 g rdečega ribeza, 2 vrečki želatinastega tortnega preliva, 2 beljake, 4 žlice slakdora, 100 g sesekljanih lešnikov ali orehov. Biskvit zdrobimo in zmešamo z zmečkanim maslom, nato pripravimo torto enako kot malinovo torto. Beljake stepemo s sladkorjem in trd sneg. Tortni model obložimo s peki papirjem in vložimo vse sestavine za torto. Pečemo jo v ogreti pečici pri 175 stopinjah 30 minut. Pečeno torto vzamemo iz pečice in po površini nabrizgamo sladke sneg v obliki mreže. Torto ponovno postavimo v pečico, da sneg rahlo zarumeni. Vse ostalo napravi-mo kot pri malinovi torti.

TERENSKI OGLED VINOGRADOV

TREBNJE - Kmetijska svetovalna služba Trebnje vabi na terenski ogled vinogradov z inž. Jožetom Maljevičem, in sicer bo v petek, 3. julija, ob 15. uri inž. Maljevič vinogradnikom z območja Šentruperta spregovoril v Apneniku pri zidanih Kačolovih in Uršičevih o aktualnih opravilih v vinogradu; istega dne pa bo ob 17.30 v vinogradu Jožeta Skrjanca in Draga Sinjurja v Čužnji vasi Maljevič govoril še vinogradnikom z območja Trebelnega.

OGLEDI VINOGRADOV

NOVO MESTO - Ogledi vinogradov bodo 9. julija ob 15. uri v Gabrju na Kavciah in ob 17. uri na Tolstem Vrhu pri cerkvi. Ogled bo vodil inž. Jože Maljevič.

DOLENJSKI LIST

Z NOVOMESKE TRŽNICE

Tudi tokrat je bila tržnica dobro založena z najrazličnejšimi pridelki. Krompir so branjevke prodajale po 100 tolarjev kilogram, stročji fižol po 500 do 600, rdečo peso od 200 do 400, zeljne glave po 150, čebulo po 200, merico špinace po 300, česen po 600, glavno solato po 200, grah v zrnju po 600, kolerabo, korenček in redkev po 200, paradižnik po 250, kumare po 200, bučke po 220, breskve po 300, marelice po 500, višnje po 400, ribez po 200 do 300, breskve po 240 do 300, jabolka po 100 do 250, hruške po 300, kozarec borovnic po 700, lisičke po 1000, šopek kamilic po 200, orehe po 1000, med po 800 do 900 kozarec in stekleničke propolisa po 300 tolarjev.

sejmišča

BREŽICE - Na sobotni redni tedenski sejem so prodajalci pripeljali 65 do tri mesece starih prašičev, 90 starih od tri do pet mesecev in 22 starejših. Prvih so prodali 48 po 350 do 390, drugih 68 po 290 do 320 in tretjih 8 po 210 do 230 tolarjev kilogram žive teže.

kmetijski nasveti

STO LET KMETIJSKEGA INŠTITUTA

Kmetijstvo in okolje (7)

Dr. Mihaela Černe in sodelavci: Ohranimo genetsko raznovrstnost

Na konferenci Združenih narodov v Rio de Janeiru je tudi Slovenija podpisala konvencijo o biološki raznovrstnosti, ki ima namen ohranjati genetsko različnost kmetijskih rastlin in zaščititi avtohtone sorte. Naša država ima bogato tovrstno dediščino, njene avtohtone sorte pa so poimenovane po krajih, iz katerih izvirajo, na primer: solata ljubljanska ledenka, ljubljansko zelje, ptujski česen, gribeljska čebula ipd. Z zbiranjem avtohtonih populacij in ekotipov so se v kmetijskem inštitutu začeli ukvarjati po drugi svetovni vojni, ko so potrebovali osnovo za žlahtnjenje. Iz avtohtonih sort in ekotipov so vzgojili štiri nove sorte fižola, jabelski pisaneč, jabelski stročnik in klemen, primerne za zrno in za uživanje v stročje, vzgojili so nizki fižol zorin za zrnje, emonsko in kranjsko okroglo zelje, uporabno za kisanje, sorte trav in detelj (kropa, krim, živa idr.), ki se odlikujejo po trpežnosti.

Komaj verjeten nagli razvoj genskega inženiringa v svetu je pred desetimi leti dodatno spodbudil zbiranje starih sort in ekotipov za potrebe genske banke. V genski banki inštituta hranijo zdaj v obliki semen 135 genetskih virov solate, 1010 virov fižola, 100 avtohtonih rodov čebule, 12 zelja, 34 boba in 140 virov krmnih rastlin. S tovrstnim zbiranjem in shranjevanjem so naši strokovnjaki marsikaj in marsikje že prepoznali, saj so mnogi viri že izginiti. Pri zelju na primer so po 30 letih v okolici Ljubljane ugotovili kar 90-odstotno genetsko erozijo, to je opuščanje pridelovanja avtohtonih populacij.

Ohranjanje genetske raznovrstnosti kmetijskih rastlin zahteva veliko potrebnih strokovnega dela, v katerega so vključene strokovne ustanove, upravni organi, kolekcijski nasadi (za jabolka v Pletterjah) idr., vse tja do mednarodnega urada za vino v Parizu (OIV). V njegovo listo vinskih sort je vpisanih 23 starih slovenskih sort vinske trte.

(Inž. M. L.)

Slikajo, rezbarijo in gnetejo...

Zgornji prostori Galerije likovnih samorastnikov v Trebnjem so bili prejšnji teden skupen atelje devetih likovnih umetnikov iz Slovenije, Hrvaške, Bosne in Hercegovine, Makedonije, Rusije in Turčije. Pisani cvet likovnikov iz Evrope je za teden dni povezal v prijateljsko druženje, izmenjavo izkušenj in ustvarjanje 31. mednarodni tabor likovnih samorastnikov. Pod tem imenom je trebanjska likovna kolonija s tridesetletno tradicijo poznana na vsem območju nekdanje Jugoslavije, glas o nji pa je segel tudi v svet. V treh desetletjih obstoja so trebanjska likovna srečanja obogatila umetnike, udeležence taborov iz mnogih dežel sveta, z osebnimi doživetji in izkuštvji, gostoljubnemu Trebnjemu pa so ostala številna likovna dela, ki jih hrani Galerija likovnih samorastnikov. Z njo in tabori je mesto ob Temenici dobilo prepoznaven kulturni pečat.

Vseh udeležencev letošnjega tabora je sicer dvanajst, vendar se trije, Jan Hruška iz Češke ter Antonio Protto in Giuseppe Lodi iz Italije, srečanja niso mogli osebno udeležiti, poslali pa so svoja dela. Tako je v Trebnje prišlo devet likovnikov: iz Bosne in Hercegovine je Sekula Dugandžić, Petar Petrović in Dragica Smičbrada sta iz Hrvaške, Boro Arsovski iz Makedonije, Evgenij Izosimov iz Rusije, Emin Basaranbik iz Turčije, iz Slovenije pa so Irena Polanec, Nataša Prestor in Ciril Povše. Večina jih je že bila na katerem od trebanjskih taborov, nekateri so v Trebnjem delali že večkrat in sta novince pravzaprav samo dva, Rus Izosimov in domačin Povše. Zato ne preseneča, da je na 31. taboru ob delovnem prevladoval prijateljsko vzdušje, saj so se srečali stari znanci.

Prava taborska veteranka je Irena Polanec, slovenska slikarka s stalnim domovanjem v Parizu, bralcem Jane in tudi drugim najbrž ta čas najbolj poznana kot Slovenka leta 1997. V skoraj dvajsetih letih se je udeležila že desetih taborov likovnih samorastnikov. "Vse mi je znano, okolje in ljudje," pravi. In ko ji čopič zapiše fine črte na še eni od slik ženskega obraza s cvetjem, značilnih za cikel Eva, kritično pripominja: "Zal je naiva zunaj bolj cenjena kot tu, doma. Sama se sicer nimam za slikarko naivo, vendar se taborov rada udeležujem, ker me zanimajo vse tendence v umetnosti. Skrbim me, ker ni novih mladih sil. Ne vem, kaj mlade generacije počnejo danes, a očitno je, da naših naslednikov ni. Bojim se, da je krivda na strokovni strani. Stroka zagovarja in potencira brezdušno umetnost, instalacije, konceptualno umetnost in podobno, kar zame sploh ni umetnost. Naiva pa je vračanje v človeške in umetniške sanje."

Večkratna udeleženka taborov je tudi Nataša Prestor, po rodu sicer Ljubljanka, vendar že dlje časa živi in ustvarja na kmetiji v Lazah na Planinskem polju. Svojo ustvarjalno energijo je posvetila kiparstvu in keramiki. Izdeluje uporabno keramiko in malo lončeno plastiko, ki jo oblikuje po izročilu slovenskih lončarjev; njeni motivi so različni, od upodobitev življenjskih ciklov, živali, rastlinstva, običajev in podeželskih opravil do oseb iz ljudskega izročila. Pod njenimi spretnimi prsti nastaja keramika, ki jo je naslovila Travniki. Dokončala jo bo v svojem ateljeju, saj je treba delo še žgati v posebni peči in pobarvati. "Na taborih se vedno imenitno počutim, vzdušje je nekaj posebnega, ker delamo skupaj. Res bi bilo škoda, če bi tabore kaj ogrozilo. Tega nikakor ne bi smeli dopustiti. Zdi se mi kriminalno, da župnik zaračunava tako visoko najemnino. Upam, da bodo v Trebnjem kmalu odpravili

prostorske težave z galerijo in taborom."

Boro Arsovski iz Kumanovega v Makedoniji je bil že enkrat udeleženec tabora, in sicer točno pred dvajsetimi leti, zdaj je prišel v Trebnje drugič. Z ostalimi likovniki deli mnenje, da je vzdušje na taboru odlično in prijateljsko. Odločil se je, da na taboru naslika enega od svojih priljubljenih motivov, prizor iz vaškega življenja, ki se tudi na makedonskem podeželju ne zadržno spreminja. Kmečka opravila, ki so jih še do nedavnega opravljali ročno, ostajajo živa samo še na slikah, kot je njegov Kosec, možak v tipični obleki s koso na rami. "Inspirira me želja, da bi na svojih slikah ujel in ohranil vse tisto, kar je bilo dolgo značilno za življenje na podeželju, a zdaj tako hitro izginja," pravi makedonski slikar.

Tudi slike na steklu, ki jih ustvarja hrvaška likovna samorastnica Dragica Smičbrada iz Petrinje, so pogled v svet, ki ga ni več, živi pa še v njenih spominih in domišljiji. Prizori iz nekdanjega vaškega življenja, ki jih z oljem slika na steklo, imajo tisto zlahtnost naive, ki jo prepoznamo iz del tako imenovane hlebinske šole. Smičbrada je v Hlebinju živela 18 let in tam začela svojo likovno pot. Pravi, da se v Trebnjem zelo lepo počuti, včasih se ji vzdušje in ljudje, zato se je odločila, da bo taboru pustila kar obe svoji sliki. Cvetje in Zimo, ki sta bili tu narejeni oziroma dokončani.

Upokojenec Petar Petrović iz Djurdjevca v Podravini, torej iz krajev, ki s hlebinsko šolo slovijo kot zibelka jugoslovanske naive, s ponosom pove, da je bil učenec znamenitega naivca Ivana Generalića in da je tokrat na trebanjskem taboru likovnih samorastnikov že sedmič. Tu nastaja slika na steklo, ki jo je naslovil Repa. Dela počasi in natančno, zato bo na taboru ta slika vse njegovo delo. Pravi, da se tu počuti bolje kot doma in da lahko bolj sproščeno dela. "Tudi drugi umetniki bi se morali družiti na tak način, kot se mi, pa bi bilo vsem lepše," zatrjuje.

Novinec med starimi taborskimi mački je domačin Ciril Povše, 35-letni izučeni ključavničar, ki se ob svojem poklicu ljubiteljsko ukvarja z izdelovanjem lesenih kipov in rezbarjenjem. Čeprav je prvič na taboru kot udeleženec, pa so trebanjski tabori v njegovem življenju odigrali pomembno vlogo, saj se je prav ob ogledovanju del v Galeriji likovnih samorastnikov navdušil za kiparjenje. Že deseto leto teče, kar je izrezljal prvi kip, resneje pa se z ustvarjanjem v lesu ukvarja zadnja tri leta. Na taboru nastaja globoki relief z naslovom Mati narava, dodeluje pa še dva, Utopljenec in Usoda, ki ju je začel že poprej. Njegove besede, da se na taboru odlično

obnove. Fasada se bo obnovila v historični obliki, stavbno pohištvo (okna) bodo izdelali novo po vzoru obstoječih, ohranili pa bodo staro okovje. Ponovno bodo uredili pločnik pred hišo, saj sedaj cestišče sega do same hiše, ter dostop s ceste do vrta oziroma spomenika. Tako bo omogočen vstop v hišo skozi vrt večjim skupinam obiskovalcev. Ob cesti bodo uredili novo žičnato ograjo.

Predvidena vrednost obnove fasade je nekaj manj kot štiri milijone tolarjev; od tega bo ministrstvo za kulturo prispevalo 80 odstotkov, črnomaljska občina pa 20. "V naslednjem letu želimo urediti še okolico hiše ter pripraviti prostor za hišo za letne kulturne prireditve," je povedal predsednik KS Vinica Jože Stegne.

L. MURN

počuti, da je vzdušje krasno, nis presenetljive. Ko jih je povedal, bile samo glas več v zboru glasov ubranih v skupno zadovoljstvo. Taki so trebanjski tabori, ustvarjalno in prijateljsko druženje likovnikov. In taki naj tudi ostanejo!

MILAN MARKELJ

Irena Polanec

Nataša Prestor

Boro Arsovski

Dragica Smičbrada

Petar Petrović

Ciril Povše

PRIPRAVILI SO PRIJETEN VEČER - Rudi Škof (na sredi v belokranjski noši) je s pomočjo pesnika Smiljana Trobiša (na sliki levo), slikark Jožice Škof in Jelice Kupec (stojita v ozadju) ter Kamniških kolednikov pripravil Dragomeljčanom bogat kulturni večer. (Foto: MiM)

Tudi poslušalci so zapeli

V Dragomlju vasi počastili državni praznik s kulturnim Rudijevim večerom in otvoritvijo likovne razstave

DRAGOMLJA VAS - Večer dneva državnosti, 25. junija, je bil v tej belokranjski vasi zares prazničen in ljudje si ga bodo za dolgo zapomnili, kot je bilo slišati med obiskovalci. Njihov rojak Rudi Škof, novomeški ljubiteljski kulturni animator, jim je za državni praznik pripravil kulturni večer, kakršnega še niso imeli, in prvič v vsej zgodovini vasi so v kraju odprli likovno razstavo.

Škof je v Dragomlju vasi organiziral enega od kulturnih večerov, ki se jih je v zadnjih treh letih prijel ime Rudijevi večeri. S seboj je pripeljal novomeški likovni ustvarjalci, Jožico Škof in Jelico Kupec, ki sta razstavili svoja izbra-

na dela v dvorani gasilskega doma, novomeškega pesnika Smiljana Trobiša in po vsej Sloveniji znan in priljubljen trio Kamniški koledniki. Na prostoru pred domom domačega gasilskega društva je tako zvenela lepa slovenska pesem, ob tej priložnosti primer- no ubrana na domoljubne tone, slišati je bilo izvirno pesniško besedo, manjkalo pa ni tudi sproščenega pogovora med udeleženci večera, medtem ko so pesmi Kje so tiste stezice, En starček je živel in nazadnje še Zdravljica potegnile za seboj vse prisotne, da so jih družno zapeli.

Presenečenje večera je bila gotovo prva javna izvedba pesmi Sveti Martin, ki jo je na besedilo Rudija Škofa uglasbil Slavko Rauh, zapeli pa Kamniški koledniki. Čast, da odpreta prvo likovno razstavo v vasi, je pripadla Šetincevi mami in Bukovčevemu atu. Prijetno razpoloženje se je nadaljevalo še po končanem kulturnem večeru, k dobremu vzdušju pa je pripomogla zlahtna vinska kapljica domače vinogradiške družine Kramarič, ki je ob tej priložnosti dala na pokušnjo svoja najboljša, na letošnji Vinski vigredi nagrajena vina.

M. MARKELJ

ŽELEZNIK RAZSTAVLJA

NOVO MESTO - Danes, 2. julija, ob osmih zvečer bodo v prostorih restavracije Splošne bolnišnice Novo mesto odprli razstavo del slikarja Franca Železnika.

RAZSTAVA V POSAVSKEM MUZEJU

BREŽICE - Danes, 2. julija, bodo ob osmih zvečer v galeriji Posavskega muzeja odprli razstavo del slikarja Vasilija Josipa Jordana. V glasbenem programu bosta nastopila tenorist Marjan Trček in lutnjist Boris Šinigoj, avtorja in njegova dela pa bo predstavil hrvaški likovni kritik Josip Depolo.

SOSEDOV SIN - Smrekarjev kmet (igra ga Franci Ilovar) še zdaleč ni zadovoljen, da se njegova hči Francka (igra jo Damijana Kutnar) odloči za revnega sosedovega sina Štefana. (Foto: L. M.)

prostem verjetno zaživeli drugi Jurčičevi junaki.

L. MURN

Z besedo, barvo in gibom

Večer literature, slikarstva in plesa na Čandkovi domačiji v Višnji Gori - Razstava del Kristofa Zupeta

VIŠNJA GORA - Turistično in kulturno društvo ter družina Pilko so v počastitev 520-letnice Višnje Gore in dneva državnosti pripravili kulturni večer na Čandkovi domačiji, ki postaja pravo srce višnjegorskega kulturnega dogajanja. V petek, 26. junija, zvečer so v razstavnem prostoru domačije odprli razstavo oljnih slik akademskega slikarja Kristofa Zupeta iz Horjula, pred domačijo pa so pripravili literarni večer, na katerem je igrala Tanja Dimitrijević prebiral prozo in poezijo iz dveh knjig Talala Hadija, filmskega režiserja in književnika, ki je po rodu sicer iz Jordanije, vendar se je že pred desetletji udomil v Sloveniji in se ustvarjalno vključil v slovensko kulturo. Jasna Knez in njena učenka Mirjam Mihelič sta z izraznim in arabskim plesom v večer lepote besede in barve vnesli še plemenitost in eksotičnost giba.

Zupetova razstava na Čandkovi domačiji je pravzaprav galerija portretov. Med razstavljenimi olji namreč odločilno prevladujejo upodobitve znanih in tudi javnosti povsem neznanih osebnosti, naslikanih za družinske potrebe. Slikar se je v desetletjih svojega

Gosta kulturnega večera Talal Hadi in Kristof Zupet.

ukvarjanja z likovno umetnostjo veliko posvečal prav portretiranju, saj meni, da mu ta zahtevna, a tudi hvaležna umetnostna zvrst omogoča ohranjanje v ustvarjanju človeško normo, ki se ji neče odpovedati. Na razstavi je seveda samo drobec Zupetovega portretnega slikarskega opusa, ki obsega več kot 600 oljnih portretov.

M. MARKELJ

Sosedov sin pod zvezdami

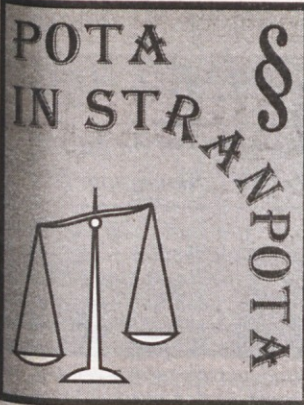
Muljavski gledališčniki spet navdušili s Sosedovim sinom - 17 let neprekinjenega oživljanja Jurčičevih junakov

MULJAVA - Med številnimi Jurčičevimi deli zbujajo posebej veliko spoštovanja njegova najboljša povest Sosedov sin. Prav z njo muljavski gledališčniki letos nadaljujejo lepo tradicijo, da vsako leto - tokrat že sedemnajstič - dramatisirajo povest svojega rojaka. V soboto, 27. junija, so v letnem gledališču znova navdušili številne gledalce, ljubitelje Muljave in Jurčiča.

Sosedovega sina so prvič uprizorili ob stoletnici pisateljeve smrti pod režijskim vodstvom Danice Kastelic, lani in letos pa je za dramatisacijo in režijo odlično poskrbel Janez Eržen. Kot je povedala Tatjana Lampret, so se že lani odločili, da bodo letošnje poletje znova oživili Jurčičeve junake iz Sosedovega sina. "Predstave so bile zelo obiskane, sama scena po ideji Doreta Južne pa izvrstna. Moja ekipa je dolinico spremenila v pravo gledališče. Res pa je, da je bila motivacija igralcev letos malce slabša, kar je razumljivo," je povedala Lampretova. Pri predstavi, ki prepričljivo prikazuje zgodbo o ljubezni med hčerjo bogatega gruntarja in revnega, a delavnega in sposobnega sosedovega fanta, je zaigralo preko petdeset Muljavcev in okoličanov. Prihodnje leto pa bodo po njihovi zaslugi v gledališču na

TRIE VEČERI FOLKLORE - Na dvorišču metliškega gradu je v okviru prireditve Pridi zvečer na grad od petka do nedelje, 26. do 28. junija, potekal mednarodni folklorni festival, na katerem so nastopile folklorne skupine iz Brazilije, Portugalske in Armenije. Na sliki: armenski plesalci v piramidi, znani tudi v naših krajih. (Foto: M. Markelj)

dežurni poročajo

VLOM V AVTOMOBIL - V noči na 21. junij je neznanec v Obrtniški ulici v Trebnjem vlomil v osebni avto, last D. D. iz Kočevja, in ukradel dva zvočnika in dve svetilki. S tem je lastniku povzročil za 30.000 tolarjev škode.

OB DENAR - 26. junija med 20.40 in 21.40 je nekdo iz nahrbtnika 29-letnega K. T. ukradel 100 nemških mark in okrog 30.000 tolarjev. Policija za storilcem še poizveduje.

VOZNIKA PRIDRŽALI - 28. junija zvečer je na lokalni cesti pri Otovcu črnomaljska policijska patrulja ustavljala osebni avtomobil, ki ga je vozil 37-letni B. V., vendar se ni ustavil, zato ga je ustavila naslednja patrulja pri gostilni Žvab. Voznik je kazal znake vinjenosti, vendar je prikus alkoholiziranosti odklonil. Ker je B. V. nadaljeval s kršitvijo, so ga policisti pridržali.

OBŠLA GA JE SLABOST

DOBOVA - 29. junija ob 13.50 so železničarji na Železniški postaji Dobova opravljali premike tovornih vagonov. Pri tem pa je 20-letnega delavca M. A. obšla slabost, tako da je padel proti tiri. Ravno takrat je mimo pripeljala lokomotiva in oplazila in poškodovala. Odpeljali so ga v breziško bolnišnico, kjer je ostal na opazovanju.

NAJBOLJŠI ČRNOMALJSKI POLICISTI

ČRNOMELJ - Občina Semič in črnomaljska policijska postaja sta 20. junija organizirali turnir v malem nogometu, ki se ga je udeležilo 5 ekip z območja semiške občine in ekipa policijske postaje iz Črnomlja. Prvo mesto je osvojila ekipa policijske postaje Črnomelj, drugo strelška družina Iskra Semič in tretje športno društvo Orel. Pokale so podelili v gostilni Pezdirc v Semiču. Udeleženci so sklenili, da turnir postane tradicionalen.

UKRADLI GOLFA

NOVO MESTO - V noči od 26. na 27. junij je neznanec ukradel osebni avtomobil znamke VW Golf, ki ga je imel lastnik B. M. parkiranega pred stanovanjskim blokom. Z njim se je odpeljal v neznan smer. Lastnika je oškodoval za milijon 400 tisoč tolarjev.

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje dipl. iur.
Marta Jelačin

Kaj se zgodi v primeru, da denacionaliziranih zemljišč ni možno vrniti v naravi?

V 2. odstavku 2. člena zakona o denacionalizaciji (Uradni list št. 27/91 in 31/91) je določeno, da v primeru, če vrnitev premoženja ni možna, denacionalizacija obsega plačilo odškodnine v obliki nadomestnega premoženja. V takih primerih mora biti denacionalizacijski upravičenec opozorjen na pravico do nadomestne oblike odškodnine za odvzeto premoženje. Dolžnost osebe, ki vodi upravni postopek, je, da po potrebi opozori stranko na njene pravice v postopku in na pravne posledice njenih dejanj ali opustitev v postopku (140. čl. zakona o splošnem upravnem postopku), saj če je denacionalizacijski upravičenec takega nadomestnega zahtevek ne vložil, pomeni to zanj izgubo pravice do vrnitev premoženja.

Novomeška policija v "pentagonu"

(Nadaljevanje s 1. strani)

nosti so se udeležili številni ugledni gostje, med njimi tudi varuh človekovih pravic Ivo Bizjak, ki je maja 1994 kot tedanji notranji minister položil temeljni kamen za omenjeno stavbo.

Novomeški policisti so več kot deset let delali v neprimernih pogojih dela. Na manj kot 800 m² je delalo 130 ljudi, nekatera dela so morali opravljati kar na hodnikih, prostora za delovne sestanke, za garderobe kot tudi prostorov za pridržanje sploh niso imeli. Polega tega so za stavbo na Vrhovčevi, ki je last Zarje, plačevali najemnino, in sicer po 1,35 milijona tolarjev na mesec. V novi stavbi, ki meri 8.000 kvadratnih metrov uporabljenih površin, se je v en del preselila UNZ, v drugega pa policijska postaja in postaja prometne policije Novo mesto. V novi stavbi so pridobili tudi prostore, ki jih do sedaj niso imeli, od prostorov za pridržanje do strelišča in mehanične delavnice, ki pa še nista dokončana. Sicer pa je v

njej tudi devet samskih sob, sejna soba, delilnica hrane, uredili pa so tudi parkirišča za službena vozila, zaposlene in njihove stranke. Velika dvonadstropna stavba, ki jo nekateri imenujejo kar novomeški "pentagon", je bila zgrajena v štirih letih, stala pa je 22 milijonov nemških mark.

Nove prostore so slovesno predali svojemu namenu ob dnevu policije. Ob tej priložnosti je minister za notranje zadeve Mirko Bandelj poudaril pomen te pridobitve, saj bo policistom nudila boljše delovne razmere, državljanom pa prijazneje in učinkovitejšo policijo. "Kljub številnim neugodnim okoliščinam smo ohranili približno enako raven varnosti kot v preteklih letih. Čeprav naraščata gospodarski in organizirani kriminal, se z njima uspešno kosamo. To potrjujejo številne akcije slovenske policije v boju zoper zlorabo drog, tihotapstvo, zlorabo vrednostnih papirjev, avtorskih pravic in interneta," je

DVE SMRTI NA MAGISTRALKI

BIČ - V prejšnji številki Dolenjskega lista je bila na 1. strani objavljena vest o hudi prometni nesreči na magistralni cesti pri Biču z naslovom Dve smrti na magistralki. Starši v nesreči hudo poškodovanega še ne 22-letnega Borisa Kastelca z Dolža so nas opozorili, da podatki, ki smo jih dobili o tej nesreči, niso točni, kar potrjuje tudi eden od očitilcev. V resnici je do nesreče v ponedeljek, 22. junija, nekaj pred 5. uro popoldne pri Biču prišlo tako: 84-letni Martin Kos iz Ljubljane je s cliom, ne z Renaultom 5, vozil proti Ljubljani. Pri Biču je nenadoma zavil v levo in z vso hitrostjo treščil v nasproti vozečo škodo felicio, s katero se je proti Novemu mestu peljal Boris Kastelic z Dolža, ne pa v tovarnjak. Clia je odbilo v tovarnjak, v škodo in clia pa se je potem zaletel še peugeot zagrebške registracije, ki ga je vozil 54-letni voznik iz Samobora. Na kraju nesreče sta umrla voznik Kos in njegova 77-letna žena Ivana, voznik škode Kastelic in njegova sopotnica, 21-letna Stanka Cvelbar iz Novega mesta, sta bila hudo ranjena, druga Kastelčeva sopotnica, 20-letna Jožica Šalehar z Vrhov pri Dolžu, pa je bila lažje poškodovana.

V ŠPORTU ZMAGA SEVNICI

BREŽICE - UNZ Krško je za svoje uslužbenke organizirala tekmovalna v različnih športnih disciplinah. Skupno je bila najboljša ekipa policijske postaje Sevnica, druga je bila ekipa postaje mejne policije Dobova, tretja pa policijska postaja Brežice.

PRIZNANJE ZA UREJENOST

BREŽICE - Komisija uprave za notranje zadeve Krško je tudi letos ocenjevala urejenost policijskih postaj v Posavju, ob dnevu policije pa je načelnik UNZ Rajmund Veber podelil priznanja. Za najbolj urejeno je bila izbrana policijska postaja Brežice, sledita pa policijski postaji Krško in Sevnica.

TEKMOVANJE EKIP - Prejšnjo soboto je bilo v Šentjerneju preverjanje ekip prve pomoči civilne zaščite Dolenjske in Bele krajine. Preverjanje sta na tamkajšnji šoli organizirala Uprava za obrambo Novo mesto in Dolenjski regijski odbor Rdečega križa. Udeležilo se ga je 8 ekip iz dolenjskih in belokranjskih občin. Najprej je Gasilski reševalni center skupaj s šentjernejskimi gasilci prikazal reševanje iz visokih stavb, sledil je pozdrav šentjernejskega župana Franca Hudoklina in direktorja Uprave za obrambo Novo mesto Boruta Usenika in drugih. Na tekmovalstvu, ki je sledilo, pa so se najboljše odrezali Belokranjci. Zmagala je ekipa iz Črnomlja, ki se bo v jeseni udeležila tudi državnega preverjanja, druga je bila ekipa iz Metlike in tretja iz Semiča. Na posnetku je ena od ekip pri delu. (Foto: J. Dornič)

dejal Bandelj. Povedal je še, da so na področju upravnih notranjih zadev bistveno zmanjšali zaostanek v postopkih v zvezi z državljanstvi. Notranje ministrstvo je pripravilo tudi vrsto predpisov, ki slovensko zakonodajo usklajujejo z evropsko. Poudaril je, da varnost

• **Notranji minister Mirko Bandelj je na slovesnosti podelil zaslužnim delavcem in nekaterim zunanjim sodelavcem letošnja priznanja organov za notranje zadeve. Plaketo organov za notranje zadeve sta prejela doc. dr. Andrej Anžič in Jože Vidic; znak hrabro dejanje Branko Grmšek, Samo Hribnik in Marjan Kovač; zlati znak zaslug za varnost: Tatjana Kogoj, državni sekretar Borut Likar, Jakob Demšar, Ervin Drašler, Anton Gole in Emerik Peterka ter novinar Dela Zarko Hojnik; srebrni znak za varnost Julianne Slifco, pravna atašejka ZDA na Dunaju, bolgarski vodja za mamila Sergei Damjanov Danov in vodja hrvaškega oddelka za zatiranje organizirane kriminalitete Siniša Žarković za sodelovanje v akciji "Kolo", generalni direktor Krke Miloš Kovačič, direktor Laboda Andrej Kirm ter Dragica Vogrinčič, Dušan Mohorko, Franci Povše, Janez Rozman, Branko Šekoranja in Milivoj Šurberk; bronasti znak zaslug za varnost pa častnik za zvezo Interpola na Dunaju David Wolstenholme in Dušan Janžek.**

ni le skrb policije, ampak vseh državljanov, zato bodo v prihodnje še bolj spodbujali različne oblike sodelovanja z ljudmi in tudi njihovo preventivno delo.

J. DORNIČ

NA DVORIŠČU NOVE STAVBE - Petkove slovesnosti ob dnevu policije in otvoritve novih prostorov novomeške UNZ in policijske postaje ter postaje prometne policije so se udeležili številni ugledni gostje. Ob tej priložnosti je minister Mirko Bandelj podelil priznanja organov za notranje zadeve zaslužnim delavcem in nekaterim zunanjim sodelavcem. (Foto: J. D.)

Kadili so travo iz "kinder" jajčka

24-letni Martin iz Bele krajine je mislil, da kadi industrijsko konopljo, ponudil pa jo je tudi prijateljicam - Pogojna obsodba 5 mesecev zapora, pogojno za dve leti

NOVO MESTO - Težko je reči, koliko mladih si krajša dneve s kajenjem marihuane, a podatek, da so policisti med vikendi v Beli krajini pred časom vsakič odkrili vsaj enega kadilca trave, je dovolj zgovoren, da je uživanje te prepovedane droge med mladimi precej razširjeno. Policisti so bili uspešni vse dotlej, dokler se med kadilci trave ni razvedelo za takšno preventivno delovanje, potem pa so se ti očitno potuhnil. Tako so policisti pred letom in pol dobili danes 24-letnega Martina G. iz Črnomlja, ki je travo ponudil še dvema prijateljicam, eni še mladoletni. Zaradi tega je pred kratkim sedel na zatožno klop novomeškega okrožnega sodišča.

Bil je november leta 1996, ko je skupina mladih Belokranjcev praznovala 17. rojstni dan prijateljice. Martina je še z dvema kolegicama po praznovanju pot zanesla v bližnjo diskoteko, in ker ura še ni bila pozna, je Martin s stoeno in prijateljicam povsem nenačrtovano zapeljal na opuščeno poljsko pot. Mladi so si ob poslušanju glasbe prižgali joint, in ko so se že začeli predajati užitek, so jih pri tem zmotili policisti.

Martin priznava, da je dekletoma ponudil joint. Sicer pa je dejal, da je marihuano, ki jo je

Praznik s priokusom pelina

BREŽICE - Prejšnji terek je UNZ Krško v Posavskem muzeju v Brežicah ob dnevu policije pripravila slovesnost, na kateri so podelili tudi priznanja organov za notranje zadeve. Zlati znak je prejel Vladimir Zniderič, srebrnega so dobili Slavica Kralj, Stanislav Povhe, Savo Stojanovič in Ivan Urek, bronastega pa Boris Bizjak, Bojan Bogovič, Bojan Kaplan, Zoran Kerin, Damjan Knavs, Roman Kump, Bojan Kužnik in Rudolf Štojs. Pismo zahvalo je prejelo 22 delavcev UNZ Krško, priznanje za sodelovanje pa tudi občan Marjan Jazbar.

Slovesnost je bila tudi priložnost za komentiranje za večino presenetljive odločitve, ki je pred kratkim prišla iz ust ministra za notranje zadeve Mirka Bandlja, ki namerava vladi predlagati zamenjavo načelnika UNZ Krško Rajmunda Vebera. Med razlogi je poleg tega, da je Veber na tem mestu skoraj 10 let, navedel tudi, da je prav zaradi tega prišlo do "nekritičnega vedenja do podrejenih in premajhne zavzetosti za koordinirano delo policije na terenu, kar se je odrazilo v nekaj strokovnih napakah pri delu policije na območju UNZ Krško". Ker minister na naša vprašanja, katere so bile te strokovne napake, ni hotel odgovoriti, se v javnosti pojavljajo številna ugibanja o tem. Eden izmed očitkov je nedavni nadzor brežiških lokalov, kjer so policisti iskali drogo. "Takšno delovanje je upravičeno, saj je drog v Posavju vse več. Zgovorni so že lanskoletni podatki o zaseženih drogah v Posavju: prav tu smo zasegli največjo

količino ecstasya v Sloveniji, po zaseženi količini konoplje smo bili takoj za Kopro in Ljubljano, pa tudi prijete preprodalcev heroina, ki jih je pred nekaj meseci krško okrožno sodišče obsodilo, ni bilo majhnih zadev," pravi Rajmund Veber, ki bo tudi po odstavitvi - seveda če bo do nje prišlo - ostal v službi na ministrstvu za notranje zadeve, vozil pa se bo v Ljubljano. Nekateri očitajo policiji tudi vzrok za smrt Roma iz Kerinovega grma, vendar so očitki neupravičeni, kajti če bi Rom povedal, da mu šentjernejski Romi grozijo, ga policisti gotovo ne bi poslali v ogenj, pač pa bi lahko zadevo rešili na lažji, manj tvegan način. O uspešnosti UNZ Krško govori tudi ena najvišjih raziskanosti kaznivih dejanj v Sloveniji.

• **Nad novico o zamenjavi načelnika je bil presenečen tudi Jože Avšič, brežiški župan in poslanec v državnem zboru. "Vem, da se nimam pravice vtikati v strokovne odločitve, a prepričan sem, da je Veber z 10-letnim delom pripomogel k uspešni organiziranosti uprave za notranje zadeve Krško, zlasti v ključnih trenutkih preprečevanja vdora jogurtne revolucije v Slovenijo in ob osamosvajanju Slovenije na območju Posavja.**

Kakorkoli že, predlog ministra ponovno vnaša med Posavce strah glede ukinitve UNZ Krško, o čemer se je nekaj časa že govorilo, čeprav je vse bolj jasno, da bližina meje na varnost v Posavju vpliva vse prej kot ugodno. T. GAZVODA

KNJIŽICA S POLICIJSKIMI ŠALJIVKAMI

LJUBLJANA - Ob 27. juniju, dnevu slovenske policije, je izšla brošura "Smejmo se skupaj - vicev na račun policije ni! Vse je res". Minister Mirko Bandelj je v uvodni besedi k brošuri, v kateri je zbranih čez 300 policijskih šaljk, med drugim zapisal, da se v Ministrstvu za notranje zadeve radi nasmejejo, pa čeprav šala leti na njihov račun. To je ministrstvo dokazalo že pred leti, ko je sodelovalo pri izdaji podobne knjižice. V službi za stike z javnostjo so šaljkve zbiral naprej in jih ob nekaj preventivnih nasvetih ter bistvenih novostih novega zakona o varnosti cestnega prometa pripravili za izid ob letošnjem dnevu policije.

• **Senat okrožnega sodišča v Novem mestu je Martina G. spoznal krivega kaznivega dejanja omogočanja uživanja mamila, saj je še dvema dekletoma ponudil prižgan joint, napolnjen z mešanico tobaka in konoplje (Cannabis sativa L.), ki je po enotni konvenciji o mamilih in po odločbi o seznamu mamil razglašena za mamilo, vsebnost sestavin THC v njej pa je bila večja od 1. S svojim dejanjem je v bistvu druge navajal k uživanju mamil, čeprav ga je k temu vodila mladostna nepremišljenost, radovednost in trenutno razpoloževanje. Sodišče ga je zato pogojno obsodilo na 5 mesecev zapora, kazen pa se ne bo izvršila, če obtoženec v preizkusni dobi dveh let ne bo storil novega kaznivega dejanja. Sodba še ni pravomočna. Zaradi najdenega neprižganega jointa je bil zoper Tineta sprožen tudi postopek pri sodniku za prekrške - posest mamila je namreč le prekršek - izrečena mu je že bila denarna kazen 35 tisoč tolarjev, vendar sodba še ni pravomočna, ker se je nanjo pritožil.**

vendar ni bilo nikakršnega upiranja ali nepotrebnih besed, iz avta pa se je vil značilen vonj po kajenju marihuane.

T. GAZVODA

TOPLIŠKI HOKEJISTI ČETRTI V DRŽAVI

DOLENJSKE TOPLICE - Na finalnem turnirju v hokeju na rolerjih, s katerim si v toplejši polovici leta krajšajo čas slovenski igralci hokeja na ledu, so v Tivoliju uspešno nastopili tudi mladi hokejisti iz Dolenjskih Toplic, ki nastopajo pod imenom Picerija Zolna. V kategoriji do 15. leta so se uvrstili v polfinale, kjer jih je z 1:0 premagal kasnejši zmagovalac Hesar. Topličani so v boju za tretje mesto z 1:2 izgubili s Hotelom Špik. V skupnem vrstnem redu vseh turnirjev je zmagalo moštvo Kengo Kings, Topličani pa so bili četrti.

MIRNOPEŠKI TEK je za Mirnopečane, ki so se pred kratkim na referendumu odločili za svojo občino, pravi praznik. Ne le na štartno-ciljnem prostoru, ampak tudi ob progi so ves čas vzpodbujali udeležence in ob prihodu na cilj je bil odobravojočega ploskanja deležen prav vsak. Na sliki množični skupni štart tekov na 21 in 10 km. (Foto: I. V.)

V Mirni Peči Kejžar in Vivodova

Množična udeležba na 16. mirnopeških tekih - Osrednji tek, polmaraton na 21 km, sta dobila Roman Kejžar in Silva Vivod - V ospredju tudi domači tekači

MIRNA PEČ - Prizadevnim mirnopeškim organizatorjem na čelu z neumnim Izotom Golobičem letos na svojo 16. prireditev ni uspelo privabiti močne mednarodne konkurence, a je bil letošnji Mirnopeški tek prav tako kakovosten in zanimiv tekaški dogodek, saj je med blizu 500 udeleženci nastopila večina najboljših slovenskih maratonskih tekačev. V osrednjem teku na 21 kilometrov sta zmagala Mariborčanka Silva Vivod in Roman Kejžar, član Stop Teama iz Sorice. Kejžar je poskusil izboljšati tudi rekord proge, a je že po polovici tekmee uvidel, da mu to zaradi vročine ne bo uspelo, in je popustil.

Od domačih tekačev je največji aplavz mirnopeške publike doživel profesor športne vzgoje na tamkajšnji osnovni šoli, atlet novomeške Krke Robert Dragan, ki je bil na 21 km peti in je tako postal dolenski prvak v pol maratonu, njegov klubski tovariš Šentjernejčan Franci Menič je bil na 10 km tretji, medtem ko je Novomeščanka Mateja Udovc,

nekdanja državna reprezentantka in večkratna športnica leta v Novem mestu, na 10-kilometrski razdalji med ženskami zmagala. Med veterankami se je zmaga na 21 km veselila tudi nakdanja državna reprezentantka v padalstvu Darinka Uhan, ki nastopa za Trim klub Krka.

Ves teden pred Mirnopeškim tekom so potekale razne kulturne in

družabne prireditve, ki so na nek način doživele svoj vrhunec z veselico zvečer po tekovanju, na kateri je udeležencem zaigral in zapel Lojze Slak, ki je v Mirno Peč priletel s padalom tandemom skupaj z državnim reprezentantom Dušanom Intiharjem in v spremstvu domačega padalca Silva Mesojedca.

Zmagovalac letošnjega mirnopeškega teka Roman Kejžar je na cilju visoko dvignil roke.

Izidi: 21 km, moški - 1. Kejžar (Sorica) 1:10:54, 2. Prešnjak (Vidovec) 1:14:23, 3. Kremlj (Poljčane) 1:15:24, 4. Šalamun (Miklavž) 1:17:04, 5. Dragan (Krka Novo mesto) 1:17:57, 10. Kuzmin (Brežice), 11. Škedelj - Močivnik (Novo mesto); **ženske** - 1. Vivod (Maribor) 1:12:13, 10 km, **moški** - 1. Hojak (Ljubljana) 31:41,2, 3. Menič (Krka) 31:25,9, 5. Kozan (Črnomelj) 35:26,9, 6. Jerman (Šentjernej) 35:29,2; **ženske** - 1. Udovc (Klapa d.o.o. Novo mesto) 37:25,2, 5. Bregar (Brežice) 42:48,1, 7. Ljndič (Šmarješke Toplice) 44:38,3; **1500 m, dečki** - 1. Kužnik (Krka), 2. Đordevič (Krka), 3. Vodenik (Sevnica); **deklice** - 1. Repnik (Ljubljana), 2. Radej (Sevnica), 3. Hribar (Sevnica); 420 m, **dečki** - 1. Bučar (Šentjernej), 2. Kramar (Novo mesto), 3. Pekolj (Mira Peč); **deklice** - 1. Šega (Novo mesto), 2. Pate (Ljubljana), 3. Rozman (Kranj). I. V.

MOTOKROS V SEMIČU

SEMIČ - Motoklub Semič bo v nedeljo, 5. julija, ob pomoči glavnih pokroviteljev podjetja Emonec kafe Koper in Radenske pripravil dirko za državno prvenstvo v motokrosu za vse članske kategorije in podmladek. Uradni trening bo ob 11. uri, prva dirka pa ob 13. uri.

385 KILOMETROV V ENEM DNEVU - Ljubitelji kolesarjenja, združeni v kolesarskem društvu Smole, so dan državnosti proslavili na svoj način. V 19 urah so prevozili 385 km od Kopra do Novega mesta. Iz Kopra, od koder so krenili natanko opolnoči, jih je pot vodila skozi Sežano, Novo Gorico, Bovec in preko Vršiča v Kranj, Ljubljano in ob gornjem toku Krke domov v Novo mesto, kamor so po načrtu pripeljali natanko ob 19. uri. S povprečno hitrostjo 26 km/h so 385 km prevozili Izlok Fink, Dušan Gorjanec, Matjaž Golob, Matjaž Zupancič, Bogdan Muška, Franc Mišmaš, Marko Krušič in Borut Vehar. Razen nekaj predtrih gum niso imeli večjih težav, da pa jih dolga pot ni prav hudo utrudila, je Borut Vehar dokazal tri dni kasneje, ko je zmagal na državnem kolesarskem prvenstvu rekreativcev. (Foto: I. V.)

Bo moral Štangelj na tuje?

Sposoben je in želi si nastopati in uspeti na največjih dirkah - Mu bo domači klub to lahko omogočil?

Gorazd Štangelj je na dirki za veliko nagrado Kranja slovenski športni javnosti končno nazorno pokazal, kdo je in kako visoko sodi. Da je Gorazd edini med slovenskimi kolesarji, ki bi se lahko kosal z najboljšimi na svetu, so najboljši poznavalci slovenskega kolesarstva vedeli že dolgo, a 25-letni Novomeščan nikakor ni dobil priložnosti, da bi vse svoje sposobnosti pokazal na eni izmed treh največjih domačih prireditev, ki so najbolj na očeh javnosti: na dirki Po Sloveniji, Veliki nagradi Krke ali Veliki nagradi Kranja. Tokrat je dobil priložnost, ki jo je znal izkoristiti. Danes, ko nanese beseda na najboljšega slovenskega kolesarja, nihče več ne govori le o Martinu Hvastiji, ampak o dveh možeh, Štanglju in Hvastiji.

Po sijajni predstavi Gorazda Štanglja v Kranju, ki jo je teden dni kasneje v skromnejši konkurenci ponovil v Novi Gorici so se začela pojavljati ugibanja, ali ni fant že zdavnaj prerasel domačega okolja in bi moral nositi dres moštva, ki nastopa na največjih svetovnih dirkah, kot so Giro, Tour in Vuelta. Res je, Gorazd vsekakor sodi tja, tega se zaveda tudi sam. Ko se je pred poldrugim letom vrnil iz Italije, kjer se je eno leto učil kolesarske obrti v tedaj najboljšem amaterskem kolesarskem klubu na svetu Fior, je vodilnim močem novomeškega kluba dal vedeti, da ni poceni in da se zanj zanimajo tudi nekatere močna poklicna moštva. Ker so se v Novem mestu prav takrat odločili, da bodo svoje moštvo

registrirali kot poklicno, je Gorazd ostal doma.

Kaj pa v prihodnje? Njegovi cilji so visoki. Kot je ob vrnitvi iz Fiora povedal, želi uspešno nastopiti na največjih dirkah pa tudi na svetovnem prvenstvu, na uspeh pa ne namerava čakati do tridesetega leta. Želi si sicer, da bi prišel do želenega uspeha v domačem klubu, ki pa bo moral po lestvici najboljših na svetu krepko napredovati. Če se to ne bo zgodilo, namerava Štangelj prestopiti v eno izmed moštev, ki je na svetovni lestvici med 10. in 20. mestom. Zaveda se namreč, da ni toliko dober, da bi dobil vodilno vlogo v katerem izmed najboljših desetih moštev.

Trenutno je Krka Telekom na robu najboljših 40-ih, za nastop na kateri izmed največjih dirk pa bi morala napredovati za približno 20 mest. V Krki Telekomu se dobro zavedajo, da so v domačem okolju nekaj vredni le, če je zvezdnik moštva domač kolesar, zato bi Gorazda radi na vsak način zadržali. Tudi cilj kluba je priti na tako raven, da bi lahko novomeški kolesarji nastopali na največjih dirkah. Za kaj takega bo treba precej zvečati klubski proračun in med drugim okrepiti moštvo z dvema ali tremi vrhunskimi tujimi kolesarji, ki bi moštvo prinesli tudi točke UCI, obenem pa najboljšemu domačemu kolesarju krepko pomagali v boju z najboljšimi, saj je kolesarstvo kolektivna športna panoga, v kateri zmagujejo posamezniki. Še tako dober kolesar brez pomoči močnega moštva ne more zmagati. I. VIDMAR

Zmagal tudi na Goriškem

Gorazd Štangelj je zlahka opravil s tekmei tudi na Veliki nagradi Nove Gorice - Spet mošveni uspeh Krke Telekomu

NOVO MESTO - Novomeški kolesarji so tako kot na večini letošnjih domačih dirk igrali glavno vlogo tudi na Veliki nagradi Nove Gorice. Na članski 146 km dolgi dirki so bili na začetku najbolj dejavni Krnjčani, Sašo Sviben (Krka Telekom) in Tadej Valjavec (Sava Kranj) pa sta prva pobegnila in prvih 60 km prevozila samostojno, ko so se jima pridružili še štirje zasledovalci. Dirka se je začela razpletati, ko je ubežnik skupaj s Kranjčanom Rajkom Petkom ujel Gorazd Štangelj, ki sta se ostalih otresla na strmem klancu na Loke, 30 km pred ciljem. V zadnjem krogu se je Štangelj brez težav otresel Petka in pripeljal na cilj debelo minuto pred njim in dve minuti in pol pred prvo skupino zasledovalcev. Novomeščani so tudi tokrat dokazali, da njihovo moštvo na slovenskih cestah nima enakovrednih tekmecev, saj jih je bilo med najboljšimi desetimi kar pet: 3. Sviben, 5. Miholjevič, 7. Murn, 8. Mervar. Zaradi hude vročine in hitrega tempa je večina slabše pripravljenih kolesarjev odstopila, dirko pa jih je končalo le 14. Izkazali so se tudi novomeški mlajši mladinci, ki so dosegli dvojno zmago - 1. Kebelj, 2. Nose, 4. Švajger.

Na sobotnem kriteriju Nove Gorice so Novomeščani nastopili z bolj simboličnim zastopstvom, kar so doobra izkoristili kolesarji Perutnine Ptuja Radenske Roga, ki so se veselili zmage Andreja Hauptmanna, medtem ko je Novomeščan Boštjan Mervar z zmago v zadnjem šprintu osvojil dovolj točk za četrto mesto in vodstvo v skupnem seštevku kriterija slovenskih mest. Na kriteriju je nastopil tudi Bogdan Fink, ki se po hudi poškodbi pred letom dni, ko si je med padcem zlomil stegnenico, poskuša vrniti med najboljše slovenske kolesarje. Za začetek je na kriteriju osvojil dve točki in zasedel deseto mesto. Izkazali so se tudi novomeški mlajši mladinci, saj je Zrimšek zmagal, Švajger pa je bil drugi. Med dečki A je bil Muhvič tretji, med dečki C pa je Baratin zmagal.

ŽENSKI NOGOMET V NOvem MESTU

NOVO MESTO - Vse kaže, da bo Novo mesto dobilo še nogometnega prvoligaša. To, kar ni uspelo nogometašem Elana, ki so v zadnjih kolih zdrsnili na peto mesto drugoligaške lestvice, je zlahka uspelo dekletom, ki so ustanovila svoj nogometni klub in nameravajo nastopiti v prvi slovenski ženski ligi, kjer so lani nastopale štiri ekipe, naslov državnih prvakinja pa je pripadel nogometašicam Bulla Ilirije. Vsak ponedeljek in četrtek se dekleta ob šestih popoldne zberejo na igrišču pri osnovni šoli v Bršlinju. Nogometašice prihajajo iz Novega mesta kot tudi iz okoliških krajev, dve se pripeljeta celo iz Črnomlja. V svoji krstni sezoni ne želijo osvojiti zadnjega mesta, zato vabijo v svoje vrste tudi novinke, ki bi se želele poskusiti v najbolj popularni igri z žogo. Vsa dodatna pojasnila dobite po telefonu 373 522.

APET ZMAGA SURIYE

Na kasaški dirki v Komendi so konji z našega konca osvojili eno prvo in tri peta mesta. V četrti dirki je s kilometrskim časom 1:21,6 zmagala 3-letna šentjernejska kobila Suriya, last Staneta Krainerja. V Suriyinem sulkiju je kot ponavadi sedel Vojo Maletič. Peta mesta so osvojili: v drugi dirki Fuci Fuci (Kovačič, Posavje Krško) 1:27,7, v četrti dirki Fao Lobel (Ivan Humeč mlajši, Šentjernej) 1:23,1 in Jurd (Cetin, Posavje Krško) 1:21,7.

NOGOMET V TRIBUČAH

TRIBUČE - Tamkajšnje športno društvo bo v Tribučah v nedeljo, 5. julija, ob 8. uri pripravilo 10. memorialni turnir v malem nogometu v spomin na Vinka Šegino in Roman Vranešiča. Prijave bodo sprejemali pol ure pred začetkom turnirja, vsa dodatna pojasnila pa dobite po telefonu 52 947.

Triatlonci za naslove v Kočevju

Državno prvenstvo v šprint triatlonu osvojila Erik Pečnik in Mateja Šimic - Kočevci zanemarili idilično okolje jezera - Če bi uredili okolje, evropsko prvenstvo leta 2000

KOČEVJE - V okolici rudniškega jezera v Kočevju je bil v soboto že četrti Dan triatlona, na katerem je nastopilo 130 tekmovalcev iz Slovenije, Italije, Hrvaške in Madžarske. Hkrati so izvedli državno prvenstvo v šprint-triatlonu (750 metrov plavanje, 20 kilometrov kolesarjenja in 5. kilometrov teka). Absolutna prvaka sta postala Erik Pečnik iz ekipe Energia ter Mateja Šimic (Novice Extrem). Ekipno je zmagala Energia pred Novicami Extremom. Na tekovanju so nastopili tudi tekmovalci iz Ribnice in Kočevja, a so bile njihove uvrstitve slabše od pričakovanih.

Tekmovanje v okolici kočevskega rudniškega jezera je vnovič potrdilo velike možnosti, ki jih ima Kočevje za športno-rekreativne in turistične prireditve. Člani Triatlon kluba Ljubljana in več kot 130 tekmovalcev iz Slovenije, Madžarske,

Italije in Hrvaške so bili navdušeni nad razmerami za tekovanje. Žal se Kočevci premalo zavedajo, kaj imajo, saj je okolica jezera že več let zelo neurejena; trstičevje se plazi po hudo luknjasti makadamski cesti, nekakšne kolibe in improvizirane

plaže kazijo okolico, smeti iz vsakega grma bodejo v oči.

Obiskovalci pogrešajo vsaj en kontejner za smeti, saj ga ob obali ni nikjer, zato številni odpadki romajo povsod, največkrat tudi po gladini vode. "Drugod po Evropi, kjer tekmujejo, nam navadno luže prodajajo za suho zlato. Ne vem, zakaj se v Kočevju ne zbudijo in jezera in okolice ne uredijo. Če bi občina pokazala malo več volje, bi lahko v mestu ob Rinži leta 2000 organizirali evropsko prvenstvo v triatlonu, saj so pogoji kljub naštetim pomanjkljivostim enkratni," je ob sobotni prireditvi povedal predsednik TK Ljubljana Ciril Hočevnar.

S POLICISTI PO KOLPI

Regionalni klub mednarodnega združenja policistov IPA za Dolenjsko bo v soboto, 4. julija, s štartom ob 10. uri pripravil šesti mednarodni spust po Kolpi od Prelesja pod Starim trgom do Vinice. Namen spusta je med drugim okrepiti sodelovanje policistov in ljudi v krajih z obeh strani mejne reke, zato vabijo, da se jim s kajaki, kanuji in rafti pridružijo tudi ostali ljubitelji veslanja in reke Kolpe.

Mali nogomet res nezanimiv?

Za medaljo očitno že, ne pa tudi za gledalce

V senci nogometnega svetovnega prvenstva v Franciji je letošnji državni prvak v 1. slovenski ligi malega nogometa - Klub malega nogometa (KMN) Mizarstvo Krošelj Sevnica pripravil novinarsko konferenco o vprašanju, kako medijsko učinkovitejše pokriti ta šport. "Okrogla miza" je postregla s splošno ugotovitvijo, da mali nogomet v Sloveniji še zdaleč nima take podpore, kot bi jo lahko imel, želel imeti in bi jo tudi moral imeti. Sicer pa je že slabi odziv na konferenco nazorno pokazal vsaj približno podobno odnosa do malega nogometa, kajti povabljeni so bili vsi predstavniki klubov malega nogometa in številni novinarji, obojih pa je bilo komaj "za vzorec".

Direktor KMN Mizarstvo Krošelj, Bojan Novšak, je potarnal, da so edini ekipni prvaki z žogo v širšem Posavju in v vrhu ekipnih športov na Dolenjskem, a očitno niti to medijev ne zanima. Tudi z organizacijo Zlate noči malega nogometa na Logu so skušali domačini dokazati javnosti in medijem, da so resen in zainteresiran partner. Za popularizacijo tega športa so se pomerile slovenske velikonogometne državne prvakinje s sevniskimi veterani ter aktualni prvaki medijske lige, ekipa POP TV z

aktualnimi državnimi prvaki - sevniskimi "mizarji". Državni prvak KMN Mizarstvo Krošelj Sevnica je imel že med letošnjim prvenstvom več gledalcev kot sevniški rokometni prvoligaši, zato seveda tudi tokrat, ko je šlo bolj "za fešto", obisk zveste publike ni bil vprašljiv. Potemtakem bi se lahko vprašali, zakaj se razburjajo tile malonogometni fanatiki. Toda tudi tod se "pesem" začne in končna pri denarju, kajti sponzorji nimajo interesa vlagati denarcev v projekte, če ti niso dovolj medijsko pokriti. Da brez ustrezne medijske podpore mali nogomet ne bo preživel, je priznal celo predsednik sevniskega kluba in glavni sponzor prvakov Drago Krošelj.

Edini časopis, ki je redno spremljal mali nogomet, je po mnenju sekretarja komisije za mali nogomet pri NZS Stanka Damiša pri nas le tednik Ekipa, v zadnjem delu sezone pa tudi ljubljanski Dnevnik. Elektronski mediji pri nas pa ne kažejo ravno veliko posluha za nogomet na sploh. Damiš je kritično ocenil odnos poklicnih novinarjev do malega nogometa, saj bi bile informacije s tekem bolj objektivne, če bi jih pisali oni, ne pa ljubiteljski dopisniki...

PAVEL PERC

KRKA ZDRAVILIŠČA
HOTELI OTOČEC
TENIŠKI CENTER OTOČEC

Markoviču edem preprečil na vrh

Topličan bo moral še počakati na prvi osemstisočak - Trikrat poskušal priti na vrh, a je bila višinska bolezen prehitra - Za tolažbo prvenstvena smer v severni steni

Takole je zgledal Andrej Markovič, ko je med prvi poskusom na Daulagiriju dobil možganski edem.

SODRAŽANI ZMAGUJEJO

SODRAŽICA - V 7. kolu notranjske območne balinarske lige so igralci Sodražice premagali Cerkno z 10:6 in so na lestvici tretji. V 8. kolu območne Dolenjske lige so igralci kočevskega Sodčaka premagali Krmelj s 15:1, igralci Valerije pa so izgubili s Krškim s 6:10. (M. G.)

TESNO NA VRHU

KOČEVJE - Izidi 9. kroga občinske lige Kočevja v malem nogometu: Slovenka : Rog 0:5, Lorela : Krempa 2:2, Flamengo : Mozelj 2:3, AS : AG Kovinar 4:6, Kostel : Radar 4:5, Atletiko : Tri zvezde 0:2, Marof : Črni Potok 4:2. Na lestvici s po 25 točkami vodita Atletiko in Marof. (M. G.)

PRVAKI OBČINSKE LIGE - V novomeški občinski ligi v malem nogometu na travi je v sezoni 1997/98 postala prvak ekipa Parketarstvo Cesar, ki je bila najboljša že v jesenskem delu. Drugo mesto je osvojila straška Koala, tretje pa Elfis z Uršnih sel. Na fotografiji zmagovalna ekipa: od leve proti desni stojijo Andrej Cesar (pokrovitelj), Tomaž Kostrevc, Tomaž Dornič, Božidar Horvat, Gregor Markovič, Vladimir Metelko, Andrej Kostrevc; od leve proti desni čepijo: Aleš Gabrič, Božidar Kump, Enver Kroni, Marjan Menger in Željko Martinovič.

V CEROVEM LOGU JE POKALO - Mednarodno tekmovanje v streljanju s pištolami velikega kalibra je strelski šoli Dvojmoč v soboto in nedeljo v Cerovem Logu lepo uspelo. Nastopilo je 118 strelcev iz sedmih držav. V skupnem vrstnem redu je zmagal Avstrijec Roland Kraushofer, druga je bila evropska prvakinja Avstrijka Gabriele Glaser, tretji pa Nizozemec Jackie van Koolwijk. V disciplini standard je zmagal Andrej Feguš iz Ljubljane nad klubskima tovarišema Boštjanom Pavličem in Damijanom Peskom (na sliki med streljanje), od domačih strelcev pa sta bila najboljša glavni organizator prireditve Ludwig Dvojmoč na šestem in Šentjernežčan Samo Jakše na devetem mestu. (Foto: I. V.)

Šport iz Kočevja in Ribnice

- KOČEVSKA REKA - Ob dnevu državnosti je bilo v Ljubljani tradicionalno tekmovanje v streljanju s pištolo in puško velikega kalibra, na katerem so strelci Morisa iz Kočevske Reke v ekipnem vrstnem redu v streljanju s pištolo zasedli 2. mesto, s puško pa 1. mesto. Med posamezniki je bil Zorko s pištolo tretji, skupaj z Markonom pa sta si s puško pristreljala 1. mesto. Zorko je zmagal tudi v kombinaciji.
- SODRAŽICA - V osmem, zadnjem krogu notranjske območne balinarske lige so igralci Sodražice premagali Industrio usnja z Vrhnike z 12:4. Sodražani so točke izgubili le pri trojkah ter v natančnem izbijanju.
- KOČEVJE - Izidi 9. kroga občinske lige Kočevja v malem nogometu: Slovenka : Rog 0:5, Lorela : Krempa 2:2, Flamengo : Mozelj 2:3, AS : AG Kovinar 4:6,

Kostel : Radar 4:5, Atletiko : Tri zvezde 0:2, Marof : Črni Potok 4:2. Na lestvici s po 25 točkami vodita Atletiko in Marof.

- KOČEVJE - Na turnirju v pospešenem šahu v Kočevju je za junij zmagal Igor Mestek, pred Štankom Podkornitnikom in Andrejom Janšo. Mednarodnega kadetskega turnirja v Delnicah so se udeležili trije kočevski šahisti. V močni konkurenci se je najboljši odrezal Aleš Ban, ki je zasedel 5. mesto. V skupni razvrstitvi je Simon Podkornitnik osvojil 7. mesto.
- KOČEVJE - V soboto bo na Bregu pri Kočevju 4. tradicionalni Tek Veronike Deseniške. Tekmovanje bo šlo tudi za Pokal Slovenije, hkrati pa bodo pripravili 1. tek kočevsko-ribniških podjetnikov ter 3. tek 1. specialne brigade Moris. Tekmovanje se bo začelo ob 17. uri. M. GLAVONJČIČ

edem, ki je med himalajci najpogostejši vzrok smrti. Edina rešitev zanj je bila, da se spusti v dolino. Že 500 m nižje se je počutil, kot da se z njim ni zgodilo nič.

Po tednu dni počitka je bil ponovno določen za na vrh. Skupaj s soplezalci je nesel opremo do tretjega tabora na višini 7300 m, je začutil iste znake kot pred tednom in še preden ga je višinska bolezen spet zagrabila, se je obrnil v dolino.

HOKEJSKA ŠOLA

DOLENJSKE TOPLICE - Hokejski klub Dolenjske Toplice bo v ponedeljek, 6. julija, ob 10. uri na igrišču pri osnovni šoli Dolenjske Toplice začel s poletno hokejsko šolo, v katero vabi vse mlade od 6. do 18. leta, ki bi se radi naučili igrati hokej na rolerjih. Vsi udeleženci šole morajo imeti svoje rolerje, ostalo opremo pa si lahko sposodite tudi v klubu. Šola bosta vodila poklicna hokejista Gaber Glavič in Boštjan Kos. Več o hokejski šoli vam lahko pove Rok Barbič po telefonu 65 050.

KOČEVCI V DELNICAH

KOČEVJE - Na turnirju v pospešenem šahu v Kočevju je za junij zmagal Igor Mestek, drugi je bil Štanko Podkornitnik in tretji Andrejem Janša. Mednarodnega kadetskega turnirja v Delnicah so se udeležili trije kočevski šahisti. V močni konkurenci se je najboljši odrezal Aleš Ban, ki si je delil 5. do 7. mesto. V skupni razvrstitvi je Simon Podkornitnik osvojil 7. mesto. (M. G.)

LESTVICA UCI

Na lestvici svetovne kolesarske zveze še naprej vodi francoski kolesar Laurent Jalabert; najbolje uvrščeni slovenski kolesar je Martin Hvastija, s 154 točkami je na 238. mestu, najbolje uvrščeni kolesar Krke Telekom pa je Gorazd Štangelj, ki je s 138 točkami na 261. mestu. Uvrstitve ostalih Novomeščanov: 345. Sviben 93, 388. Šumanov 76, 395. Quaranta 75, 426. Filip 69, 432. Pintarič 68, 536. Murn 47 itd.

BALINARSKE NOVICE

KRŠKO - Posamičnega prvenstva Dolenjske v Balinanju se je v Krškem udeležilo 16 igralcev. Zmagal je domačin Sandi Tomše, nad Borisom Jezernikom, članom Mirne, in Maksom Lokarjem, članom Dane.

KRŠKO - Na prvenstvu posameznikov štajersko-dolenjske balinarske zveze je nastopilo 13 tekmovalcev iz 11 klubov. Zmagal je Miro Gričar (Sodček Kočevje), drugi je bil Boris Jezernik (Mirna) in tretji Mitja Verlič (Vegrad Črnomelj).

NOVO MESTO - Po sedmih kolih dolenjske balinarske lige je vrstni red naslednji: 1. Sodček, 2. Mirna, 3. Krško, 4. Krmelj, 5. Dolenja vas, 6. Dana, 7. Valerija in 8. Cestar.

KRŠKO - Na balinarskem turnirju v počastitev krškega občinskega in krajevnega praznika je zmagal Martinčič (Krško) nad Štimcem (Valerija) in Gričarjem (Sodček). (R. M.)

Tretjič je bil na gori, ko so reševali Blaža Stresa, ki ga je višinska bolezen tako močno prizadela, da so ga le za las rešili. Ko je šel Andrej na goro četrtič, se je zaradi višinske bolezni moral še enkrat vrniti v dolino.

- Kljub temu da ni osvojil svojega prvega osemstisočaka, je Andrej Markovič dal svoj pečat gori. Z Blažem Stresom sta v alpskem slogu preplezala prvenstveno smer v Daulagirijevem Eigerju, 6000 m visokem predvrhu severne stene gore. Za 1000 m visoko smer, ocenjeno z do V. stpnje v kamu in do 80 stopinj v ledu, sta potrebovala 13 ur. Andrej steno primerja s Triglavsko severno steno, le da leži za več kot 3000 m višje.

no. Bal se je že, da enostavno ni za tako visoke gore. Tu treniranost in plezalno znanje ne pomaga, si ali pa nisi. Potolajil ga je Tone Škarja, ki mu je povedal: "Če nisi rojen za osemstisočake, spoznaš lahko šele po nekaj letih in ne v svojem prvem poskusu."

I. V.

TOKRAT POVŠE

SEVNICA - Na junijskem hitropoteznem turnirju šahovskega kluba Milan Majcen iz Sevnice je zmagal mojstrski kandidat Martin Povše nad Zvonkom Mesojeđcem in Bojanom Kuzmičem. V skupnem seštevku vodi Zvonko Mesojeđec. (J. B.)

Subotič izkoristil domači bazen

Dvojna zmaga mladega krškega plavalca na šprinterskem državnem prvenstvu v Krškem - Med dekleti sta se izkazali Jevnikova in Pribošičeva - Zvezdi prvenstva Mankoč in Slapšakova

V soboto in nedeljo so prizadevni člani plavalnega kluba Celulozar v krškem bazenu pripravili letošnje šprintersko prvenstvo v plavanju, na katerem sta v absolutni konkurenci največ dosegla Radovljčanka Urška Slapšak in Ljubljčanec, član Ilirije, Peter Mankoč, krčani pa so zadovoljni tudi s svojimi plavalci, saj je obetavni Dimitrij Subotič med dečki zmagal na 50 m prosto in 50 m delfin.

Med deklicami se je spet izkazala Nika Jevnik, ki je osvojila tri medalje - srebrno v kravlu, bronzni medalji v delfinu in hrbtnem slogu, medtem ko je bila v prsnem četrtu. Med mladinkami pa je blestela Nika Pribošič, ki je bila v hrbtnem slogu tretja, v prostem slogu in delfinu pa četrtu. Celo domače plavalne strokovnjake je presenetila štafeta 4 X 50 m mešano, saj so Rok Kerin, Jaka Marušič, Dimitrij Subotič in Tomaž Jevnik dali vse od sebe in osvojili četrto mesto, za njimi pa os zaostale celo prve štafete Olimpije in kranjskega Triglava. Na prvenstvu je bilo doseženih tudi šest državnih rekordov: na 50 m hrbtno ga je med dečki dvakrat popravil Kranjčan Andraž Zaplotnik, Peter Mankoč pa je v isti disciplini dosegel absoluten rekord. Rekordne so bile tudi štafete na 4 X 50 mešano - dvakrat Velenje med kadetinjami in Radovljica med članicami.

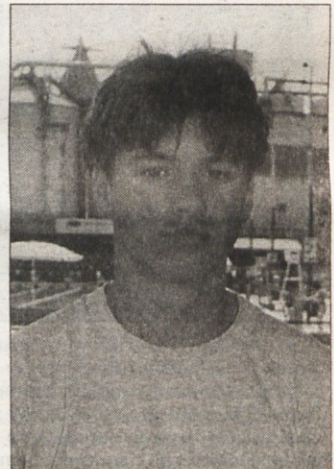
Izidi: 50 m prosto, moški, dečki - 1. Dimitrij Subotič (Celulozar Krško) 27,30, 7. Jaroslav Kovačič (Celulozar Krško) 28,17; kadeti - 1. Antolič (Branik Maribor) 25,99, 7. Tomaž Jevnik (Celulozar Krško) 27,49; mladinci - 1. Jončevski (Kamnik) 25,10; člani - 1. Blatnik (Radovljica) 24,44; absolutno - 1. Blatnik 24,58; ženske, deklice - 1.

Sambailo (Radovljica) 29,75, 2. Jevnik (Celulozar Krško) 30,27; kadetinje - 1. Pandža (Velenje) 29,31; mladinke - 1. Godec (Ilirija Ljubljana) 28,63, 4. Nika Pribošič (Celulozar) 29,30; članice - 1. Slapšak (Radovljica) 27,38; absolutno - 1. Blatnik (Radovljica) 27,53, 8. Pribošič (Celulozar) 30,16.

50 m prsno, moški, dečki - 1. Pernat (Branik Maribor) 34,64; kadeti - 1. Markič (KK) 32,03, 5. Marušič (Celulozar) 33,25; mladinci - 1. Velikonja (Ljubljana) 31,97, 6. Bizjak (Celulozar) 35,23, 7. Bajc (Celulozar) 35,34; člani - 1. Govše (Olimpija) 31,43; ženske, deklice - 1. Sambailo 37,27, 4. Jevnik (Celulozar) 38,91; kadetinje - 1. Piškur (Radovljica) 36,89; mladinke - 1. Turk (Olimpija) 36,00; članice - 1. Kežžar (Radovljica) 34,67;

50 m hrbtno, moški, dečki - 1. Zaplotnik (Triglav Kranj) 30,74; kadeti - 1. Sulek (Branik) 30,55, 8. Kerin (Celulozar) 32,40; mladinci - 1. Hribar (Triglav) 29,90; člani - 1. Mankoč (Ilirija) 28,97; absolutno - 1. Mankoč 28,63; ženske, deklice - 1. Sambailo (Radovljica) 34,93, 3. Jevnik 35,18; kadetinje - 1. Usar (Branik) 32,74; mladinke - 1. Marentič (Kamnik) 33,33, 3. Pribošič (Celulozar) 33,71; članice - 1. Slapšak (Radovljica) 31,28; absolutno - 1. Slapšak 32,01.

50 m delfin, moški, dečki - 1. Subotič (Celulozar) 29,50; kadeti - 1.

Dimitrij Subotič

Vodičar (Ilirija) 28,21, mladinci - 1. Prodnik (Kamnik) 26,78; člani - 1. Mankoč 26,09, 6. Kerin (Celulozar) 29,06; absolutno - 1. Mankoč 26,36; ženske, deklice - 1. Novakovič (Ljubljana) 33,33, 3. Jevnik (Celulozar) 33,51; kadetinje - 1. Kopač (Olimpija) 31,77; mladinke - 1. Brežnik (Olimpija) 30,44, 4. Pribošič (Celulozar) 32,48; članice - 1. Slapšak (Radovljica) 29,55; absolutno - 1. Slapšak 29,60.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Krka je končno v prvi ligi

Novomeški tenisarji so premagali še Žalec - Jutri v Novem mestu začetek prvenstva za igralce do 16. leta

NOVO MESTO - Pred tednom dni se je moštvo novomeškega teniskega kluba Krka, ki je v rednem delu prvenstva druge slovenske teniške lige v svoji skupini zmagalo, v Šmarjeških Toplicah pomerilo z moštvom Maxi group iz Žalca, ki je zmagalo v drugi skupini druge lige. Novomeščani tudi tokrat niso dovolili presenečenja in so se z zmago s 7:2 brez težav uvrstili v prvo ligo, medtem ko se bodo Žalčani za mesto med prvotilgaši jeseni pomerili še s tremi zadnjeuvrščenimi moštvii prve lige. Za Krko so nastopili Iztok Božič, Gregor Krušič, Marko Škerjanc, Sandi Bradac, Blaž Turk, Nikola Maljkovič, Tomaž Budja in Maj Jožef.

Po mnenju vodstva je to največji uspeh kluba, ki bo letos proslavil 75 let tenisa v Novem mestu. Ob tej priložnosti bodo Novomeščani od

27. julija do 2. avgusta na Otočcu pripravili moški ATP turnir z nagradnim skladom 10.000 dolarjev, še predtem pa bodo od jutri pa do srede na igriščih pod Portovalom pripravili državno prvenstvo za kategorijo do 16. leta. Tekmovanja bodo potekala od 9. ure do večera, nastopilo pa bo več kot 150 najboljših slovenskih tenisarjev v tej kategoriji.

Na zadnjem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije do 16. leta je v Novi Gorici Maj Jožef nastopil v četrtfinalu, na podobnem turnirju za igralce do 12. leta v Velenju se je Vuksiničeva uvrstila v drugo kolo glavnega turnirja.

Na članskem turnirju za odprto prvenstvo Slovenije se je v Novi Gorici v drugi krog uvrstil Nikola Maljkovič, na turnirju za igralce do 18. leta pa je v drugem krogu igrala Aleša Šantelj.

V ČETRTO GRE RADO - Novomeški avtomobilist Alojz Pavlič (TPV avto) je imel na letošnji četrti dirki za pokal clio v soboto na Grobniku že četrtič najboljši štartni položaj, saj je na treningu tudi tokrat dosegel najboljši izid. Za razliko od prejšnjih dirk mu je tokrat uspelo ostati na čelu tudi na sami dirki. Drugo in tretje mesto sta osvojila hrvaška dirkača, samo med slovenskimi vozniki pa sta se na stopničke za zmagovalce povzpela še dva Dolenjca, drugi je bil Lojze Udovč iz Malkovca pri Mokronogu, tretji pa Peter Pavlič (AMD Novo mesto), medtem ko je Branko Uhernik odstopil. V skupnem vrstnem redu vodi Udovč, drugi je Peter Pavlič, Alojz Pavlič pa se je z zmago na Grobniku prebil na četrto mesto.

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 23. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznikova pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesorazmerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Ostro obsojamo žaljive besede tožila Drobniča

Dol. list št. 25, 26. junija

Ne vem, zakaj se javnost tako razburja nad izjavami generalnega državnega tožilca Antona Drobniča. Iz sebe meče tisto, kar se je pač v njem nakopičilo, predvsem sovraštvo. Za ta položaj so ga izglasovali tisti, ki niso nič boljši od njega. In taki mu tudi zdaj dajejo po-tuho. Nekaj krivde za vse to pa nosi tudi del javnosti - volilci. Zdaj so vidne posledice na vseh področjih, od gospodarstva preko socialnega varstva do brezpravnja. Kaj si hočemo?! Kar smo si izvolili, to imamo in tako bo tudi vnaprej.

Samo na dan volitev imamo ob-last v svojih rokah, če odštejem su-gestije s prižnic, ki potiskajo ljudi v še večjo revščino. Tudi to so mnogi

že spoznali. Ne bodo nas reševali razni varuhi človekovih pravic. Kaj ne vidite, da je to samo slepilo? Splošno znano je, da ni možno reševati socialnih problemov z isti-mi zakonskimi instrumenti, s kateri-mi so bili ti problemi ustvarjeni.

Upam, da bomo na prihodnjih volitvah bolj pazljivi.

MARIJA L.
Novo mesto
(poln naslov v uredništvu)

“Ne” za črno gradnjo in Odločajmo

Dol. list št. 24, 18. junija

Odmev na prispevek vaščanov Zaloga...

Ko sem zadnjikrat napisal nekaj besed (Dol. list 9.4.1998) o črni gradnji na lokaciji nekdanjega Mišičevega mlina v Zalogu pri Novem mestu, sem takoj prejel grožnje po telefonu. Povsem nepri-jetne so bile, tako zelo neprijetne, da sem nemudoma zaposlil naše drage policiste in kriminaliste. Četudi je omenjena gradnja še ved-no črna, pa se z njo vseeno strinja tudi nekaj vaščanov Zaloga, kar so nedvoumno povedali in s podpis-i celo zajamčili, da pač ne bi kdo mis-lil kako drugače, ne dolgo tega na istem mestu v časopisu (Dol. list, 18.6.1998). Svoj glas za legalizacijo pa sta pridala še sveta dveh kra-jevnih skupnosti. Ja, koral je res tako lepo slišati, četudi ni gregorijanski. Veličastno zveni.

Gotovo gre slišati glas ljudstva, kot pričakujejo vaščani Zaloga v tem primeru, toda prav ta glas je že bil ne le slišan, temveč tudi uslišan, ko se je sprejemala ustrežna zako-nodaja in drugi pravni akti, ki obravnavajo gradnje, posege v pro-stor, varovanje narave in seveda tudi črnograditeljstvo. Vaščani Zaloga se torej danes v resnici ne strinjajo z zakonodajo, ki predvideva sankcio-niranje črnih gradenj. Toda "oce-

njevati s pravnega in zakonskega stališča, krajani ne moremo", so zapisali v svojem pismu, to je res škoda, kajti problem gradnje v Za-logu je namreč zgolj v nezakonitem posegu v prostor, v ničemer drug-em. Toda to sploh ni malo.

Takih posegov je bilo v sloven-skem prostoru v zadnjih desetletjih celo morje, država je skušala s po-pularno imenovanim Jazbinskovim zakonom temu storiti konec, storiti prelom v odnosu do pojava črnih gradenj. Pa ni bilo tako, črne grad-nje v Sloveniji še kar klijajo. Zdra-va pamet je bojda zmeraj najpam-etnejša.

Res je, če povzamem vaščane, da sporni objekt nikakor ni najbolj gro-zen objekt na tem prostoru in goto-vo se je moč zgolj zgroziti nad še zdaleč ne zaključeno podobo BTC-ja prav poleg (zakaj glede tega vaščani nič ne rečejo?). Toda BTC, res je smešno, ne stoji na varovanem območju reke Temenice, sporni ob-jekt pa pač stoji.

Prostor Zaloga oz. Česče vasi je bil v analizah pred leti spoznan kot najprimernejši prostor za lociranje industrije na širšem novomeškem področju. Ne glede na to je seveda moč v tem prostoru razpoznati po-tencial oz. pogoje tudi za drugačno rabo prostora, npr. za razvijanje mestnega športno-rekreacijskega parka. In konec koncev je to pro-stor, katerega idiliko in naravno le-poto je ljubil že pisatelj Janez Tidi-n prav, ki se je tam izredno rad sprehajal.

Z lepoto je problem. Tudi zako-ni je ne morejo ustvariti, zato ni nič čudnega, da se BTC, četudi je zgra-jen v skladu z vsemi pravnimi akti, slabše vklaplja v dani prostor kot sporni objekt, ki je črna gradnja. Toda hiš pri nas žal neposredno ne rušimo, če so grde, ne rušimo jih na podlagi njihove estetske podobe. Če bi bilo tako, bi poleg BTC gotovo raje porušili vrsto drugih v zadnjih desetletjih zgrajenih hiš v vasi Za-log, ki so s svojo "arhitekturo" in urbanistično nelogiko dodobra uničile duha in lepoto in s tem tudi pogled na skromno vasico Zalog, ki jo nadvladuje ljubka cerkva na

gričku. Vasica pač ni bila spome-niško zavarovana in se je tam lahko zidalo po mili volji. Spomeniško zavarovan pa ni bil niti objekt nekdanjega Mišičevega mlina, kot se zdi, da vaščani zmotno mislijo, zato tudi sploh ni sporno, ali je sedaj tam še mlin in kup pripadajočih gospodarskih objektov ali pa jih ni.

Objekt na lokaciji nekdanjega Mišičevega mlina je danes črna gradnja, obstajajo poti, da to ne bo več, vprašanje pa je ali tam, kjer to lahko storijo, tudi obstaja volja za to. Novomeški občinski svet te vo-lje pač še ni pokazal, celo nasprot-no, prigovarjanje, želje in tako ime-novani argumenti novomeškega sekretarja za okolje in prostor Miloša Dularja, ki si je zelo prizade-val legalizirati to črno gradnjo, mestnim svetnikom na njegovo žalost niso prišli do živega. Njega pač niso uslišali. Morda pa bo uslišan in ne le slišan ljudski glas prebivalcev Zaloga. Naj pač dobijo, kar jim gre, kar si želijo.

Konec koncev se zaradi legaliza-cije ene črne gradnje ne bo porušil svet, toda tudi kaj dosti lepši ne bo, bo pa brez dvoma drugačen. Pa tudi turistična soba žal še ne pomeni tu-rizma, kot očitno menijo vaščani Zaloga, še najmanj pa soba poleg parkirišča za tovornjake in skladišč, res pa je, da ne vem, kaj vaščani smatrajo pod pojmom turizem.

Upati je, če bo seveda objekt lega-liziran, torej, da bo stal še leta in leta in da se bo v njem in okoli nje-ga veselo razvijal turizem, da torej ne bodo vaščani Zaloga v zvezi s to stavbo pisali nobenih peticij več. Nekdo bi jim zaradi njihove dobre volje, izkazane v medijih, lahko vsaj kaj dal, nekaj denarja, kakšno ob-činsko investicijo morda, kapelica je že prav grozna. Hkrati pa je upati, da bodo tudi občinski uradniki že končno spoznali, da je njihovo prvo vodilo pri delu zakon.

TOMAŽ LEVIČAR

Novo mesto

• Moda je ženskega spola in taka je njena narava. (Weber)

POL STOLETJA KERINOVE GOSTILNE - V petek zvečer so v prisotnosti številnih sorodnikov, prijateljev, znancev in zvestih gostov proslavili 50-letnico znane in priljubljene Kerinove gostilne "Gadova peč" v Podbočju. Sedanja lastnika Jože in Magda bosta tudi letos praznovala 50-letnico, gostilno pa sta imela že Jožetova starša Vida in Pepi. Za presenečenje na proslavi so poskrbeli Jožetovi prijatelji, ki so pripeljali legendo slovenske narodnozabavne glasbe Slavka Avsenika; ta je navdušil goste in še posebej Jožeta Kerina, ki je njegov veliki občudovalec in tudi sam dober harmonikar. Prireditve je vodila igralka Violeta Tomič. Sicer pa so za ples in dobro razpoloženje igral ansambel Igor in Zlati zvoki. Na posnetku za spomin sta Magda in Jože Kerin med Slavkom Avsenikom in njegovim sinom Gregorjem. (Foto: A. B.)

TRADICIONALNI GASILSKI AVTORELI - S štartom na Dvoru, postaja-mi na Ajdovcu, Rebri, Smihelu in s ciljem v Žužemberku se je odvijal tokrat že 28. gasilski avtoreli, ki ga organizira Gasilska zveza Novo mesto. V Suhi krajini se je pomerilo preko 70 gasilskih ekip v različnih gasilskih disciplinah. Avtoreli so si ogledali tudi novi poveljnik GZ Slovenije Matjaž Klarič, direktor Uprave za obrambo Borut Usenik, predsednik GZ Novo mesto Alojz Muhič, regijski poveljnik Janko Gornik, šentjernejski župan Hudoklin in direktor firme Tios Silvo Znidaršič. Konkurenca je bila letos zelo močna, ekipe so bile dobro pripravljene, tako da se je vsaka napaka maščevala s kazenskimi točkami. In najboljši? Veterani iz Stranske vasi so nastopili edini v konkurenci in vse čestitke tudi njim za njihov nastop. Rezultati: Članice A: 1. Mirma Peč, 2. Dolenja Straža, 3. Šentjernej, 4. Zbure, 5. Brusnice. Člani B: 1. Mirna Peč, 2. Maharovec, 3. Zbure, 4. Škocjan, 5. IPGD Novole Straža. Člani A: 1. Kamence, 2. Ratež, 3. Vav-ta vas, 4. Soteska, 5. Vrhpolje. Vse omenjene ekipe so dobile pokale, medtem ko je PGD Kamence dobilo še prehodni pokal iz rok poveljnika GZ Slovenije Matjaža Klariča. Na sliki: skupinski posnetek po razglasitvi rezultatov. (Foto: J. Mirtič)

KAKO PRESEČI RAZKLANOST SLOVENSKE DRUŽBE

Tako enostranskih dokumentov ni moč podpreti

V javni razpravi "Izjava o narodni spravi" in "Deklaracija o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima"

Predstavniki parlamentarnih strank so uskladili in poslali v preso-jo svojim strankam dva dokumenta o spravi, ki naj bi jih sprejel Državni zbor, in sicer "Izjava o narodni spravi" in "Deklaracija o protipravnem delovanju komunističnega totalitarnega režima in o razmejitvi med komunističnim režimom in demo-kra-tično Republiko Slovenijo".

Uvodoma naj povem, da sem doslej imel za primerno sodelovanje naše stranke pri poizkusih pripraviti neki skupni dokument, na podlagi katerega bi dosegli vsaj minimalno soglasje o tem, da sprejemmo zgo-dovinska dejstva polpretekle dobe z vsemi pozitivnimi in negativnimi oboležji. Da presežemo razklanost slovenske družbe glede na ocenje-vanje preteklosti in da preteklih dej-ster ne zlorabljam za današnje politične obračune ter da usmerimo svoje moči v reševanje sedanjih problemov in v projekte bodočnosti. Sedanja polarizacija nas venomer vrača nazaj v preteklost in nas odvraca od sodobnih razvojnih vprašanj slovenske družbe. Pri tem je bilo potrebno računati, da je nujno iskati kompromise in usklaje-vanja tudi s tistimi strankami, ki imajo do ocene polpretekle dobe povsem drugačna mnenja, pričaku-joč, da je po neuspehu z lustracijskim zakonom tudi pri njih priprav-lenost doseči sporazum in preseči sedanje stanje. V tem smislu sem kot član stranke podpiral in uteme-ljeval upravičenost takega sodelo-vanja ne glede na moje nestrinjanje z nekaterimi postopki predsednika stranke.

Vsebinska obeh dokumentov žal kaže na to, da so bili pomisleki upravičeni. V dokumentih gre zgolj za posredno (Izjava) in neposredno (Deklaracija) obtožbo narodnoosvobodilnega boja kot revolucije, opravičevanje kolabo-racije in zlasti za totalno obsodbo po-vojnega obdobja.

"Izjava o narodni spravi" že v svoji preambuli "obsoja zlorabo narodnoosvobodilnega boja za re-volucijo" in blago nadaljuje z upo-števanjem "izročila proti vsakršni tuji oblasti (ne okupaciji)" in "totalitarni ideologiji" in obsoja vsako

"prostovoljno" kolaboracijo z tujo oblastjo in ideologijo." Torej obso-ja konkretni narodnoosvobodilni boj, o konkretni kolaboraciji in kolaborantih s konkretnim fašističnim in nacističnim okupatorjem pa ni niti sledi.

V prvem členu izjave se izreka obžalovanje za vse "žrtve okupacije, revolucije in kolaboracije" in "žrtve povojnih pobojev." Že sama termi-nologija in vrstni red žrtve kaže na enostranskost tega "obžalovanja". Kje so v tem tekstu padli borci za svobodo, zavezniki antifašistične fronte, aktivisti, ki so se bojevali z orožjem v roki proti zavojevalcu? Zelo natančno so našteje vse druge žrtve, padli borci in v OF organizirani aktivisti in rodoljubi, ki so se proti okupatorju (in seveda njegovim sodelavcem) borili na življenje in smrt in pri tem padli za domovino, pa niso vredni posebne navedbe. Žalostna je domovina, ki se ji ne zdi vredno omeniti svojih za svobodo padlih borcev.

Z ustreznimi popravki spornih delov teksta pa bi bilo vendarle mogoče Izjavo kot dokaz dobre vo-lje in želje podpreti kot samostojen dokument, brez Deklaracije...

Seveda pa dobi tekst Izjave po-polnoma drugačen smisel, če ga povežemo v celoto z drugim doku-mentom, to je z "Deklaracijo", ki je po mojem mnenju popolnoma ne-sprejemljiv zaradi enostranskega prikazovanja in poenostavljanja zgodovinskih dejstev povojnega ob-dobja. V tekstu se navajajo samo napake in brezpravna dejanja, nikjer pa niso omenjene tudi pozitivne stvari. Pri tem ne gre za prikrivanje ali zanižanje resnično storjenih na-pak ali zločinov, obsodba le-teh ni sporna. Ni pa mogoče pristati na to, da je bilo celotno povojno obdobje diktatura stalinističnega tipa, ne gle-de na posamezna časovna obdobja in ne glede na temeljne razlike med sistemi v državah realnega socializma v okviru stalinističnih deformacij in stvarnim stanjem v avnojski Jugo-slaviji, posebej v Sloveniji.

Tekst deklaracije ni objektivien je pisan po želji slovenske radikal-ne desnice, domače in emigrantske.

Največ, kar je - upam - drugače mislečim soavtorjem teksta uspelo, je vrinek v zadnjem odstavku po-glavlja I. V njem se priznava, da so bile "kršitve v različnem obdobju različne" in da se je zaradi "pritiska demokratične javnosti in vpliva nastajajoče opozicije" dopustilo prehajanje v večstrankarski sistem. Seveda brez reformne vloge sloven-skih komunistov.

Deklaracija izgublja s takšnim tekstom svoj osnovni namen. Z njo želi slovenska desnica še naprej poglabljati razdor med Slovenci. Sedaj je očitno - to pa dokazujejo tudi javne izjave tožilca Drobniča, škofa Rodeta, Klepa, Janše in Peter-leta - da ima "sprava" po njihovem en sam namen: popolno diskredi-tacijo narodnoosvobodilnega boja in sedanje slovenske levice. Z lažmi in potvarjanjem zgodovinskih dej-ster ne želi zgolj popravljati svojo nadvse klavarno vlogo v slovenski polpretekli zgodovini, ampak tudi dokončno obračunati s slovensko levico in pripraviti ugodne pogoje za vrnitev Slovenije na čas pred drugo svetovno vojno in ustvariti novo "dolino šentflorjansko" s klerikalno oblastjo. Zato želi tudi s pomočjo teh dveh dokumentov doseči pri domači in svetovni javnosti sprati s sebe Efiilatov madež sramote izdaj-stva. Tega poizkuša doseči s tem, da do kraja izniči zgodovinski pomen narodnoosvobodilne vojne sloven-skega naroda. Zato je potrebno prekvalificirati NOB v državljansko vojno, borce partizane pa v skupino kriminalcev, ki jim je bil edini cilj prevarati nevedno slovensko ljud-stvo in osvojiti oblast, preko katere niso počeli nič drugega kot 45 let mučili, ubijali in uničevali Slovence. Pri tem, imajo še dodatno težavo: demokratični tujnini prikazati ne samo "moralno upravičenost prisil-ne" (in ne prostovoljne) kolabo-racije z izrazito genocidnim okupa-torjem, ampak predvsem prikriti svojo tedanja fašistoidno politično usmerjenost, saj so že pred vojno in do njenega konca vojne izražali so-glasje z nacistično in fašistično ideologijo. Dokaz za to neprijetnost niso samo izjave občudovanja do

fašizma in nacizma predvojnih slo-venskih klerikalnih veljakov. Ostali so zvesti privrženci te ideologije do konca. Prisega slovenskih domo-brancev Hitlerju aprila 1944, ko so mu s sklicevanjem na Boga ob pri-sotnosti škofa Rožmana obljubili zvestobo do smrti, ni bila nikakršna taktična poteza, kot sedaj zatrjuje-jo še živi zaprisežniki in njihovi nasledniki, temveč iskreno izpove-da-na zaobljuba zvestobe. To prisego so do konca spoštovali. Tako so jo razumeli tudi zavezniki.

In drugo: s skrajno demonizacijo obdobja avnojske Jugoslavije kot izrazito nasilniškega, terorističnega sistema brez vsakih človekovih pra-vic, brez pravnega reda, kot stereoti-pa izrazito radikalnega stalinističnega sistema, se želi zanižati tudi vse tiste pozitivne zadeve, ki so bile v tem času storjene. Pohvala prejšnjega sistema vseh nehoti uidejo celo nekaterim vročim kritikom pretek-losti. S popolno diskreditacijo prejš-njega sistema si želi slovenska desni-ca za stalno utreti pot na oblast, zlasti še zato, ker za celo vrsto sodobnih problemov slovenske družbe nima pravih rešitev. Avtorjev teksta ne zanima dejstvo, da je oborožena bor-ba slovenskih partizanov vrnila Slo-veniji Primorsko, ne zanima jih dej-stvo, da je po osvoboditvi namesto Kraljevine Jugoslavije nastala v okvi-ru nove Jugoslavije Federativna re-publika Slovenija namesto nekdanje Dravske banovine. Agrarno refor-mo, s katero je bila ob napakah odvzeta predvsem posest fevdalnim lastnikom in Cerkvii ter tujim vele-posestnikom, se označuje kot kraja, čeravno je bila tudi nadaljevanje nedokončane reforme v stari Jugo-slaviji. Ustava iz leta 1974 je po zaslu-gi tedanjih slovenskih funkcionarjev določala pravico narodov do samo-odločbe vključno s pravico do odce-pitve, kar je dalo formalnopravno podlago, da je Slovenija leta 1991 z oboroženim odporom lahko uresni-čila svoje dolgoletne težnje po lastni državi. Danes je popolnoma jasno, da je pot do slovenske samostojno-sti nujno peljala tudi preko narod-noosvobodilne borbe in avnojske Jugoslavije.

V dokumentu je prezrto dejstvo, da so šele leta 1945 ženske dobile aktivno in pasivno volilno pravico. Kritikov seveda ne moti dejstvo, da je do tedaj bila polovica prebivalcev brez volilne pravice. Bolj jih moti, da je bila vsaj začasno odvzeta volilna pravica vojnim zločincem in kolabo-rantom. Avtorjem deklaracije se ne zdi pomembno omeniti velike struk-turalne spremembe v slovenski druž-bi, policentričnega razvoja, dviga živ-ljenjskega standarda za večino pre-bivalstva, urejenega zdravstva, mož-nosti šolanja vseh, tudi revnih, mož-nosti zaposlovanja, gradnje stano-vanj na principih solidarnosti itd. Ideja o samoupravljanju res ni mog-la uspeti ne v času in ne v prostoru, v katerem je bila sprejeta. Je pa bila zgodovinski poizkus uresničiti socia-listične ideje o enakopravnosti vseh ljudi kot odgovor na stalinistične deformacije in z željo za presega-njem kapitalističnega sistema. Sicer pa je naloga resne sociološke analize ugotoviti, v koliki meri je družbena participacija navadnega državljana danes v Sloveniji večja v primerjavi z zadnjimi leti samoupravnega so-cializma, ki pa seveda ni mogel uspe-ti iz drugih razlogov. In kakšna je na primer bistvena razlika med ravnajem nekdanje enopartijske oblasti in sodobne partitokracije v vladni koaliciiji, ki ima pravice ljudi na jezi-ku zgolj pred volitvami. Boj za socia-lizem seveda ni končan in tragično za moderno socialdemokratsko levico bi bilo, če se odreče načelom enako-pravnosti ljudi in jo trajno zamenja s "humanim" kapitalizmom, ki sicer dokaj uspešno deluje tudi zato, ker svetovna levica še ni našla pravega odgovora o pravi družbi prihodnosti. Prav tako v tekstu ni upoštevano dej-stvo, da je bila bivša Jugoslavija za-rali različne razvitosti v posameznih delih zelo heterogena in da so neka-tere napake takratnega družbenega sistema izhajale tudi iz prilagajanja sistemskih rešitev stanju v manj raz-vitih področjih, kar slovenski rea-lnosti ni vedno ustrezalo. Tudi zato so se sredobežne sile najmočnejše pojav-ljale v Sloveniji. Kritiki prav tako ne vidijo nikakršne razlike med de-formiranimi stalinističnimi sistemi v

deželah realnega socializma in stan-jem v Sloveniji, zlasti v zadnjih 20 letih skupnega življenja v Jugoslaviji. In končno, če bi pristali na takšno iz-krivljeno ter zato neresnično "pro-tipravno" sliko polpretekle dobe, postavljamo pod vprašaj tudi vse ali vsaj večino mednarodnih pogodb, ki naj bi jih "totalitarni režim" sklenil z drugimi mednarodnimi subjekti. Med temi pogodbami so tudi tiste, ki so zgodovinsko usodne za Slovence. Izgleda, da je sovraštvo do preteklo-sti in brezkompromisno hlepenje po trajni oblasti pri nekaterih akterjih slovenske desnice večje, kot so kori-sti slovenskega naroda, kar dokaz-ujejo tudi s poniglavim obnašanjem pred tujci.

Iz navedenega sklepam, da Zdru-žena lista socialnih demokratov ne more podpreti navedenih doku-mentov. Pri tem menim, da je Izja-vo o narodni spravi mogoče spreje-ti, če se besedilo dopolni in spreme-ni, tako da se ustrežno navede pomen narodnoosvobodilnega boja in žrtve tega boja. Tako dopolnjeno besedilo bi bilo lahko sprejetov v DZ kot samostojen dokument. Če je slovenski desnici v resnici kaj do takega pravnega dokumenta, bi ga lahko sprejela.

Deklaracija o protipravnem delo-vanju komunističnega totalitarnega sistema in o razmejitvi med komu-nističnim režimom in demokratično republiko pa je v celoti nesprejem-ljiva. Pri njej ni mogoče dopolnje-vati in spreminjati besedila, ker gre za konceptualno nesprejemljivo, enostransko in zato izkrivljeno za-snovo. Taka deklaracija ni namenje-na spravi, temveč nadaljnjemu povečevanju že obstoječega razko-la med Slovenci. Namenjena je revanšizmu, s katerim bi slovenska desnica izvajala brezpraven pro-grom nad številnimi poštenimi državljani in opravičevala kolabo-rantsko vlogo tedanjih klerikalnih veljakov in vrha Rimokatoliške cerkve na Slovenskem. Predvsem pa slovenska desnica potrebuje takšno deklaracijo za svojo opravičevanje preteklih dejanj pred svetovno demokratično javnostjo in kot na-domestilo za pomanjkanje njenih pravih razvojnih programov.

Če je slovenska levica, organizira-na v Združeni listi socialnih demo-kratov, zvesta svojemu programu in demokratičnim vrednotam evrop-ske socialne demokracije, potem ne samo zaradi preteklosti, ampak predvsem zaradi prihodnosti takega dokumenta ne more podpreti.

SILVO GORENC
Krško

Blateni šentjernejski spomeniki

Odmev na prispevek novinarja Jutranjka o prenovljenem spomeniku borcem in aktivistom

Oglašam se na prispevek "Šentjernejski spomeniki" novinarja Ivo Zajdela, ki je bil objavljen 13. maja v časopisu Jutranjka (za katerega zelo dvomim, da bi objavil moj ugovor). Novinar se že v podnaslovu sprašuje, "ali o se šentjernejski borci sramovali 'samo' šestnajstih imen na svojem spomeniku".

Spomenik je obnovljen s pomočjo sponzorjev in nekaterih svojcev. Od krajevne organizacije ZZB in udeležencev NOV Šentjernej sem bil zadolžen, da kot predsednik gradbenega odbora za obnovo spomenika zberem vse podatke o borcih, aktivistih, talcih in žrtvah bombnega napada nemških avionov, torej vseh, ki so bili ubiti na ožjem območju Šentjerneja,

MALI ANDREJ IN "OSA" - 12-letni Andrej Turk s šrange pri Jablanu ima dobrega prijatelja, in naj se še tako čudno sliši, je to osel oziroma oslica z imenom Osa. Pred dvema letoma so jo kupili od strica. Doma imajo kmetijo in Andrej je priden že tudi na traktorju; toda čeprav imajo v hlevu osem konjev, najraje jaha prav njo. Rad skrbi zanjo, jo čisti in hrani. Letos je z njo prijezdil celo v maškare in povedal, da je bilo prav imenitno, ko so skupaj s drugimi otroki hodili po vasi. Andrej je povedal, da komaj čaka, ko bo Osa aprila dobila mladička. Na sliki je skupaj s prijateljem Jožkom Kosom. (Foto: L. Murn)

neja, ter tistih, ki so bili pokončani na samem pokopališču v Šentjerneju.

Res je bilo na bakreni plošči starega spomenika napisanih 65 borcev aktivistov in žrtev, ki so padli ali so jih pobili nemški in italijanski okupatorji ter domobranci. Pravite, g. Zajdela, da je nekdo del napisu počrnil, toda vaše pero piše zelo ostro in žaljivo. Dvomite o tem, da je to skrunitev? Ne vem, kako se temu reče po vaše, po moje je to vandalizem. Seveda so za to krivi komunisti, ki so pobili 10 odstotkov prebivalstva, skupaj torej 615 žrtev. No, na glavnem spomeniku, ki mu ni usojeno, da bi stal, kjer si je to zamislil odbor, sestavljen iz vam ljubše strani, je napisanih 417 imen.

O ti država, kako si kruta, da ne dovoliš postaviti spomenika tam, kjer si je odbor to zamislil z g. župnikom Trpinom, ki je trdno

prepričan, da bi spomenik morala plačati država! Na podružnični cerkvi v Šmarju je na zunanji strani prenovljene cerkve, za katero je svoj del dala tudi država, spominska plošča, ki je posvečena med vojno padlim ter po vojni pobitim legionarjem in domobrancem, pa ni bilo nobenih problemov.

Sedaj pa je problem tukaj. Mar vam niso povedali Šentjernežani, da je za takšen spomenik potrebno veliko denarja? Zato bi ga odbor želel dobiti od države. Ne vem, če so svojci res pripravljeni prispevati toliko denarja, saj jih večina slabo živi ali pa niso več živi. Ostanje samo še vprašanje: prvič je naštetih 615 žrtev, sedaj se je številka zmanjšala na 417. Gre za manipulacijo?

Omenil bi še knjigo Žrtve 2. svetovne vojne, ki jo je izdala župnija Šentjernej leta 1995. Tam je po vašem pisanju, g. Zajdela,

MIRNČANI NA KAMNIŠKEM SEDLU - Društvo upokojencev Mirna šteje okoli 400 članov, ker je med njimi tudi nekaj takih, ki gredo radi v gore, se je v soboto, 20. junija, zbralo 40 članov planincev in krenilo z avtobusom proti Logarski dolini. (M. Golob)

"Ne boj se izzivov časa"

TREBNJE - Na svečani akademiji, ki je bila ob spominskem dnevu občine Trebnje, Baragovem dnevu, pretekli petek na CIK-u v Trebnjem, smo v veznem tekstu slišali besedila iz Baragovih misijonskih pisem, s katerimi je bil vsa leta misijonarjenja tesno povezan z domovino pa tudi z ostalo Evropo. Prisotne je pozdravil župan Alojzij Metelko. Slavnostni govornik je bil dr. Stane Granda, predsednik Zveze zgodovinskih društev Slovenije.

Svoj govor je dr. Granda zaključil z naslednjo mislijo: "Samo iz takih odprtih razmer se rojevajo veliki ljudje, kakršni je bil Friderik Baraga. Ni rezultat dolenske zatohlosti, ampak njene odprtosti proti svetu. Ko danes nekateri iščejo pot v Evropo, imate Trebnjani človeka, ki je velik del Evrope že pred skoraj 200 leti obvladal in ji kazal svet onkraj oceana. Baragovo življenje je najboljše deviza za sodobno Trebnje: misli in delaj, ne boj se izzivov, ki jih pred tebe postavlja čas..."

Kulturni program so oblikovali profesorji Glasbene šole Trebnje, začele in končale pa so ga Ragle. Vsi so bili izredni, zato jih je publika nagradila z bučnim aplavzom. Naj še omenim, da je lepo uspel tudi pohod po Baragovi poti, ki privlača vsako leto več ljudi, razveseljuje pa je pozornost vaščanov ob poti.

IVANKA VIŠČEK

pa je v posmeh vsem stala kočura, za katero velika večina ne ve, čemu služi. Morda je ta hišica nadomestek za ureditve zobozdravstvenih ambulant, na kar prebivalci čakamo že eno leto.

Če Mirna Peč res želi postati občina, mora poskrbeti za zdravstveno varstvo ljudi, potem šele prodajati meglo. Toliko v razmislek tistim, ki načrtujejo "razvoj" kraja in bolj mislijo na razne obrtne cone kot pa na svoje davkoplačevalce.

MARTINA KRAMAR

Mirna Peč

Mirna Peč za Žabjakom

Če kdaj, je tokrat vrlim načrtovalcem občine Mirna Peč res uspelo. Ker se ne morejo primerjati s kraji, kjer zgledno skrbi za zadovoljevanje potreb občanov, so Mirno Peč primerjali z Žabjakom. Šli so celo tako daleč, da so trdili, da je Mirna Peč za njim. Žalostno, toda resnično. Mirna Peč je na dan poizvedovalnega referenda res izgledala približno tako: povsod je bilo polno smeti, pred stavbo KS je bila nepokošena trava, razbita okna kulturnega doma so bila preplepjana s frazami, da smo za Žabjakom. Pred kulturnim domom

Karol Rustja

Gradnja proge Trebnje - Sevnica

Trebnje so si nekaj dni delili Nemci in Italijani: Italijani so zasedli železniško postajo, Nemci pa trg. Med njimi je prihajalo do trenja. 20. aprila so Nemci na železniški postaji Trebnje zažgali italijansko zastavo. Iz Trebnjega so se Nemci 24. aprila 1941 umaknili proti Mokronogu, vendar so jim morali Italijani 1. maja prepušiti Mirno in se umakniti do Gomile. Mejna črta se je ustalila šele 10. junija 1941, ko so se Nemci umaknili na novo razmejitveno črto. Ta je od Tržišča na potok levo levo bregu potoka Hinje, nato je presekala cesto Krmelj-Šentjanž blizu Borštnarjeve hiše, zavila nad Krmelj in se nadaljevala proti jugozahodu pod Hinjicami in Govejim Dolom. Krmelj je bil razen Borštnarjeve hiše in bolnice na italijanskem okupacijskem področju. Tako je bila celotna proga Trebnje-Tržišče-Krmelj od 10. junija 1941 na italijanskem okupacijskem področju. Vendar je že 8. junija pripeljal po Mirnski dolini vlak brez kljukastega križa in v spremstvu italijanskih vojakov. Pred tem so Nemci s postaje Mirna odpeljali tri vagona tirnic, ki so bile tam pripravljene za rekonstrukcijo proge, in izpraznili postajno blagajno. Po umiku Nemcev je italijanska železniška milica zasedla vse železniške postaje. Nov voznik red je stopil v veljavo 22. junija 1941, Tržišče je bila obmejna postaja.

Med Trebnjem in Sevnico sta vozila dva para direktnih potniških vlakov, dva para sta vozila le med Tržiščem in Sevnico, štirje pari vlakov pa med Trebnjem in Krmeljem. Po

novno so vozni red spremenili 10. septembra 1941, ko je vozilo 6 parov vlakov na relaciji Novo mesto-Trebnje-Krmelj.

Po sporočilu nemških železnic so 7. aprila 1943 s takojšnjo veljavnostjo prekinili promet med Sevnico in Tržiščem. Od 1. julija 1943 dalje sta po spremenjenem voznem redu med Trebnjem in Krmeljem vozila le dva para mešanih vlakov. Za lokomotivo je bil službeni vagon, zatem potniški, sledila sta dva blindirana (oklopljena) vagona z vojaško posadko, na koncu pa še tovorni vozovi (lokomotiva-Di-Ci-2 blindiranatorvor). Za poštno pošiljke je v službenem vagonu skrbel uslužbenec pošte.

Desni breg Save so Nemci izselili in tja naselili kočevske Nemce. Progo od Sevnice do meje so kontrolirali večkrat z izvidniškim vlakom, prišli so tudi do Tržišča. Ko so Nemci izselili Slovence iz krajev ob Savi, so tja novembra in decembra 1941 po Mirnski dolini vozili posebni transporti kočevske Nemce iz Kočevja, Stare Cerkve pri Kočevju, Črnomlja in Semiča.

Prva zabeležena partizanska akcija na progi Trebnje-Krmelj je bila 5. maja 1942 pri postajališču Gomila v km 504, ko so preko proge položili jeklene drogeve, ki sta do tedaj nosila napis "Pazi na vlak" ob cestnem prehodu. Pet dni zatem je mina poškodovala tirnico v km 207 (pri cestnem prehodu pred usekom Žajavice pod Primštalom). Pri potnem prehodu v km 6.556 (približno 1 km pred Mirni) so partizani 14. maja 1942 požgali tri brzojavne drogeve in jih položili

preko proge ter prerezali brzojavne žice. Približno na istem mestu so naslednji dan partizani streljali na vlak. Na postji Mirna so 18. maja neznatno poškodovali vse tri kretnice.

Takoj za postajališčem Pijavice so 3. junija 1942 partizani požgali 31 brzojavnih drogov in odstranili nekaj tirnic, tako da se je vlak, ki je pripeljal iz Tržišča, moral vrniti. Naslednji dan so razdrli del proge na nasipu v km 4,7 (približno 700 m pred postajališčem Gomila), zaradi česar je iztirila lokomotiva 127.004. V km 3,6 in 8,3 (Dol pri Trebnjem in na Mirni pred mostom čez Mirno) gre proga skozi manjši usek. Partizani so 8. junija useka minirali, tako da je na progo padlo približno 3 m³ kamenja.

Za rušenje poge so partizani potrebovali orodje, zato so 10. junija 1942 vdrli v skladišče na postaji Mokronog in se oskrbeli z orodjem. Ker Italijani proge niso varovali, so partizani z lahkoto progo večkrat onesposobili za promet. Tako so v noči od 20. na 21. junij 1942 v km 6,720 (km pred Mirno) dvignili in prevrnili več tirnih polk (prage in tirnice) in tako prekinili promet. V km 16,5 za postajališčem Pijavice so 28. junija odvilijake tirničnih spojev in premaknili tirnice. Italijani so 4. julija na Mirni nastanili manjšo posadko, zatem so tja pripeljali delovni vlak z delavci in materialom, tako da so nemudoma popravili progo, ki je bila 6. julija že vozna.

V noči med 15. in 16. julijem so na mostu čez Mirno v km 17,7 med Pijavicami in Tržiščem odvilijake tirnične, eno vrgli v reko, drugo pa so skrivali.

Za usekom Žejavice v km 3.365 (pri Dolu) so partizani 27. oktobra minirali progo, kar pa ni imelo posebnega učinka, zato so približno na istem mestu 2. novembra miniranje ponovili. Tedaj je na mino zape-

natančen popis žrtev revolucije. Verjemite mi, da je knjiga polna laži in goljufij. Omenil bom samo dva primera. Na strani 178 je podatek o C. A., ki je bil legionar od 1942 in so ga partizani odpeljali v novomeške zapore. Med nemško ofenzivo je bil skupaj s še dvema legionarjema izpuščen, padel pa je pod streljo nemškega oficirja. Na strani 30 piše, da so Albina Žarna ubili partizani leta 1944, a to ne drži. Na dan smrti je bil na obisku pri svoji družini, ko se je vrnil nazaj v postojanko, se je s svojo brzostrelko ponesrečil.

Podatke smo dobili v muzeju, ki se je prej imenoval Muzej narodne revolucije Novo mesto, nekaj iz knjig Cankarjeva brigada, XV. brigada, Gubčeva brigada, Vojska pot Gorjanskega bataljona. Še drugi viri: Ivo Pirkovič, Jože Pencica, Rudi Vogrič, Radko Polič, Zdravko Dizdarec itd. Podatke smo dobili tudi od svojcev pobitih ter pokopanih v Šentjerneju, ki niso bili imenovani na nobenem spomeniku. Naj omenim le dva: Jožef Medved in Viktor Becele ležita na Otočcu. Tam pa, kjer je spomenik, leži 16 partizanov, to je skupni grob. Toliko o goljufiji številka 1.

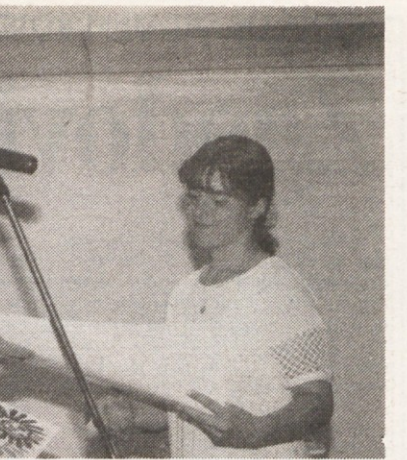
O drugi pa le to: Ste res tako hudobni in pripisujete talce in žrtve bombnega napada partizanom? Ali veste, kdo je odbiral talce za streljanje? To je bil vaš legionar Franc Pregelj, po vojni obsojeni zločinec, ki bo seveda tudi na vašem spomeniku. Vabimo vas, da se ogledate pri nas v Šentjerneju in nam daste verodostojne podatke. Če bodo točni, bomo napako popravili. Sicer pa pustite jih na miru, naj mirno počivajo v svoji domači zemlji, ki so jo tako ljubili. Ako pa delate to iz hudobije in hudobije tistih Šentjernežanov, pri katerih ste bili, potem vam 'bog pomagaj'. Moram se dotakniti še simbola solze, ki je še premajhna, glede na to, koliko solz je bilo pretočenih za dragimi, ki počivajo zaradi nasilne smrti, zaradi ljudi, ki niso ljubili svojega bližnjega, čeprav jih je tako učila krščanska vera.

JOŽE HRIBAR za ZZB in udeležence NOV krajevne organizacije Šentjernej

ZAHVALA

V nesreči, ki je prizadela našo družino (o tem je poročal tudi Dolenjski list), je pogorelo gospodarsko poslopje. Nastala je velika škoda, ki pa ni primerljiva z nesebično pomočjo, ki so jo izkazali pri požaru vaščani Podlpe, gasilci iz Ajdovca, z Dvora, Rebri, Žužemberka in GRC iz Novega mesta. Radi bi se zahvalili še kranjskim Podlpe, Velikega Lipovca, Sel, Srednjega Lipovca, Ajdovca in vsem sorodnikom za pomoč pri podiranju lesa v gozdu, žaganju lesa in pri obnovi našega skednja, Branetu in Mateju Hren z Dvora za brezplačen prevoz opeke, ki jo je omogočil z ugodno prodajo Marjan Golob iz Malenske vasi, Kozanu iz Straže za brezplačen prevoz lesa, Jakčevim iz Vrbovca za darovani les ter Janezu Senica in Cirilu Nahtigalu za napeljavno žlebov. V tej nesreči resnično nismo ostali sami, zato hvala tudi vsem tistim, ki smo jih prezrli ali pa jih nismo poimensko imenovali.

KMETOVI iz Podlpe

USPEH LIKOVNIKOV IZ ŠKOCJANA - Povabljeni smo bili, da sodelujemo na razstavi otroške likovne umetnosti na Češkem, in tako smo se odločili za plastično oblikovanje mase kot funkcionalni in dekoracijski element. Nastale so domišljajske zelo bogate mase: Dolgouhec, Robot, Benečanka, Pegasta Urška... Na natečaju so sodelovale države iz vsega sveta. Škocjanska šola je bila edina iz Slovenije, ki je sodelovala s kiparskimi izdelki. Vsi naši učenci so osvojili diplome in te je ob dnevu vrtca, 15. junija, podelil konzul veleposlaništva Češke republike Tomáš Vostry (na sliki). Nagradenci so: Suzana Smrekar, Nuša Povše, Tina Lužar, Bernarda Zorko, Janja Oberč, Simona Lužar, Silva Cimperman, Petra Lekše, Jože Lekše in Dane Brajdič. Na mednarodnem razpisu otroške likovne kolonije Bitola 1998 je diplomu prejel učenec 7.r. Jernej Leskovar, Mitja Praznik pa je osvojil srebrnega konja na mednarodnem natečaju Likovnega sveta iz Stor na temo Konj. (Foto: Fotografski krožek, tekst: Marjeta Cvelbar, 7.r.)

POSVOJITEV V TREBNJEM - Takole je v ponedeljek 18-letni Andrej Cerovšek iz Gorenje vasi v poročni sobi Galerije likovnih samorastnikov v Trebnjem podpisal ustrezne listine, ki jih je pripravil Center za socialno delo Trebnje za to slovesno posvojitve. Andrej je s tem, ko so on in njegova posvojitelja, Darinka in Ivan Modic upokojenca iz Tomišlja pri Igu (sedita v prvi vrsti), podpisala te papirje, je Andrej prevzel tudi priimek svojih dosejanih srčnih in dobrototnih rejnikov. Bo po tej poti krenila tudi Andrejeva sestra, 17-letna Polona (prva z leve), ki z bratom živita v toplem domu Modičevih že 9 let? Za prvo tovrstno slovesno posvojitve v teh krajih sta vsem čestitala tudi Viktorija Bevc, strokovna sodelavka Združenja Dete-ljica, in trebanjski župan Lojze Metelko. (Foto: P. Perc)

ZAKLJUČEK PODALJŠANEGA BIVANJA - V četrtek, 18. junija, smo učenci 2. in 3. razreda z učiteljico podaljšanega bivanja na šmihelski osnovni šoli pripravili zaključno srečanje za starše in učiteljice razredničarke. Pripravili smo nastop, v katerem smo prikazali del dejavnosti, ki smo jih ustvarili v podaljšanem bivanju, zapeli in zaplesali smo ter zaigrali na instrumente. Naši opisi dogodkov, želja, slike in risbe so se pojavile v raznih časopisih in revijah ter na televiziji. Sodelovali smo na mnogih likovnih in literarnih natečajih ter povsod dosegli lepe uspehe. Na prireditvi so se starši in otroci preizkusili tudi v kvizu. 13 učencev je prejelo knjižne nagrade, ker so objavljali v Kmečkem glasu. Ogledali smo si tudi razstavo izdelkov in nagrad. Starši so bili nad izdelki svojih otrok navdušeni. To druženje nam bo ostalo v prijetnem spominu. (Foto in tekst: Helena Murgelj, OŠ Šmihel)

brzojavne drogeve. V noči od 1. na 2. maj so napadli postajo Mokronog, zažgali skladišče in 5 vagonov lesa. Isto noč so razdrli progo pri Gomili. Italijani so progo usposobili za promet 5. maja. Toda že 18. maja je bila pri Gomili ponovno neprevozna, saj so na dveh mestih tirna polja prevrnili čez nasip. Ko so partizani 31. maja 1943 streljali na vlak pri Mirni, sta bila ranjena kurjač Anželj in strojevodja Ludvik Žagar.

Nekajurno prekinitev prometa so partizani dosegli 27. junija, ko so razdrli progo v km 7,4 (pred postajo Mirna). Tudi 10. avgusta so prekinili promet za 12 ur, ko je Gubčeva brigada minirala kretnico na postaji Mirna. Večji uspeh so dosegli 13. avgusta 1943 z miniranjem proge pri Gomili: na mine je zavozil poloklepni vlak in se iztiril. Partizani so vseh 11 vagonov zažgali. Ko je 15. avgusta tja pripeljal pomožni (delovni vlak), je ponovno zapeljal na mino, ranjena pa sta bila strojevodja Ludvik Žagar ter kurjač Alojz Verek. Progo so do 19. avgusta popravili, vendar je že 21. avgusta ob 23. uri vlak pri Mirni zapeljal na mino, tako da je bil promet za 12 ur prekinjen.

Večja akcija je sledila 24. avgusta 1943, ko so partizani zažgali postajno poslopje Mokronog in minirali tir na postaji Mirna. Intenzivne akcije so partizani nadaljevali: 28. avgusta so minirali most v km 7,48 na postaji Mirna in v km 8,385, to je most čez Mirno, zato je bil promet na progi Trebnje-Krmelj 1. septembra uradno ukinjen. Potniški promet je bil na tej progi za nekaj časa ukinjen že 31. decembra 1942. Partizani so 6. septembra uničili železniški most v km 8.711 (pri Zidarju - Draslerju) pod Praprečami pri Sentrupertu, 9. septembra pa čuvajnico v Tržišču. Po odhodu Italijanov so 11. oktobra zažgali postajo Trebnje in porušili progo Kamna Gorica-Gomila.

Zgodovinske izkušnje za prihodnost

Sporazumno dosežena samostojna demokratična državnost nas zavezuje, da strnemo svoje moči v iskanju skupne prihodnosti. V njenem imenu in na podlagi presežene preteklosti se moramo najprej odtrgati od medsebojnih razdvajanj. Zgodovinsko izkušnjo moramo sprejeti kot sestavni del našega zorenja za demokratično in socialno varno prihodnost. Naša zgodovina je del evropske zgodovine. Nismo se mogli ogniti ne desnim ne levim radikalnim gibanjem, ki so si hotela prisvajati narod v imenu ene resnice ali pa revolucionarno reševati nakopičena socialna, gospodarska in politična vprašanja. Nacifašizem pa je slovenski narod neposredno ogrožal, obsodil ga je bil na smrt.

Zaradi skupne ogroženosti evropskih narodov je po napadu držav fašistične osi, ki so začele drugo svetovno vojno, nastala antihitlerjevska koalicija. Ta si je zagotovila zmago tudi s sodelovanjem napadenih Sovjetske zveze in Združenih držav Amerike.

Slovenski odpor proti nacifašističnim napadalcem in okupatorjem je bil nujen in zgodovinski dejanje, v

interesu vsega slovenskega naroda in vsega demokratičnega sveta ne glede na to, da so v njem sodelovali slovenski komunisti in da so z njim poleg nacionalne samoodločbe dosegali tudi možnost za socialno revolucijo.

Odločilni deli slovenske katoliške cerkvene hierarhije in tradicionalna vodstva meščanskih strank pa so se že sredi tridesetih let odločili za drugačno usmeritev. Odločili so se za sožitje s fašizmom in nacizmom. To so utemeljevali s potrebo boja proti komunizmu; na podoben način so opravičevali oboroženo sodelovanje z okupatorji s pravico obrambe pred "nasilnim" osvobodilnim gibanjem, prepričani, da narod z osvoboditvijo lahko počaka. To je v našem narodu povzročilo razkol in bratormorni boj s tragičnimi posledicami, ki nas spremljajo do današnjih dni in jih del današnje politike izrablja v strankarske namene. S starimi nasprotji obremenjuje nove generacije, z diskreditiranjem levega pa si želi povrniti privilegiran položaj, ki ga je imel pred drugo svetovno vojno.

Temu namenu prikraja tudi zgodovino in bi radi dokazali, da je bil

slovenski narod žrtev komunistične zarote. Toda osveščeni del slovenskega naroda se je ne glede na različnost političnih usmeritev v tridesetih letih že sam zavedel, kako skrajno ogrožen je slovenski narod, in se je bil pripravljen proti nacifašizmu tudi bojevati. Tudi zaradi izkušnje, ki sta jo s fašizmom imela Primorska pa tudi Koroška po nacistični osvojitvi. Prodor nacizma v nemško manjšino na Štajerskem je Slovincem naznanjal najtežje čase še pred nemškim napadom. Nastajalo je množično gibanje, ki je iz zavesti nacionalne ogroženosti združevalo različno misleče. Zato je bila Osvobodilna fronta, ki je nastala takoj po okupaciji, deležna tako množične podpore, ko je pozvala Slovence na vsem narodnostnem ozemlju k neodložljivemu odporu. Skupno je bilo tudi prepričanje o nujnosti socialnih sprememb na Slovenskem.

Osvobodilno gibanje je vojno končalo na strani zmagovite protihitlerjevske koalicije. Kolaborantska stran, ki se je samovoljno poistovetila z interesi Cerkve, pa kot del premagane nacifašizma. Nikoli ni bilo

sporno, da so slovensko osvobodilno gibanje vodili komunisti, da je njihovo vodstvo imelo svojo vizijo prihodnosti in da se je trudilo, da bi svoj model reševanja socialnih in nacionalnih vprašanj moglo po vojni tudi vsiliti. V tem pogledu se slovenski komunisti niso bistveno razlikovali od tistih v zahodnoevropskih deželah. Vsem je bila sistemski vzor Sovjetska zveza. Toda v zahodnih deželah so v združbi protinacističnih bojevnikov lahko uveljavili le tolikšen del svojih vizij, kolikšen je bil njihov bojni delež v antihitlerjevi koaliciji. Drugače je bilo v vzhodni Evropi, kjer so komunisti prišli na oblast s pomočjo Rdeče armade. Vendar tudi tam s soglasjem zahodnega sveta. Takšna je bila cena za sovjetsko pomoč pri uničevanju fašizma.

Dosegli visoko stopnjo medsebojne pomiritve

V Sloveniji je bila pot do revolucije drugačna. Zaradi stališč Cerkve in kolaborantstva meščanskih strank pa tudi zaradi sorazmerno šibke tradicije domače parlamentarne demokracije, ki sta se ji obe največji stranki pred vojno odrekli, ko sta se druga za drugo povezovali z beograjskim diktatorskim režimom, so komunisti na Slovenskem po osvoboditvi države osvojili monopolni politični položaj. Vendar jim vloge pri uveljavljanju nacionalnega interesa, pri razvoju gospodarstva in socialnega napredka ni mogoče odrekat.

Ne glede na posameznosti in podrobnosti, ki so spremljale naš povojni razvoj, ne more biti dvoma, da je bil že osvobodilni boj bistven korak na poti združitve in državne osamosvojitve Slovenije. O tem govorita tudi priključitev Primorske in okrepjena vloga Slovenije v jugoslovanski

tem koga izločali iz ideoloških razlogov. Dosegli smo bili tudi že visoko stopnjo medsebojne pomiritve. Vendar v jugoslovanskem okviru ni bilo mogoče doseči nove kvalitete političnega življenja, še posebno ne spriče srbske, k prevladu prizadevanje se politike. Z največjo mero nacionalnega konsenza, skupaj s komunisti, smo se odločili za samostojno Slovenijo in za parlamentarni sistem z usmeritvijo, da se kot enakopravni narod vključimo v evropsko integriranost.

Toda navdušenje nad osamosvojitvijo je naglo bledelelo. Institucij sistema so se polastile strankarske elite, ki jih žene nepotešljiva strast po oblasti in po prisvajanju nacionalnega bogastva, ustvarjenega s skupnim delom zadnjega polstoletja. Volja volilcev ni spoštovana, radi bi uveljavili posebne mehanizme za pridobivanje oblasti in eliminirali demokratično izvoljene predstavnike. Strašijo z boljšeševski in komunistično kontinuiteto, ustvarjalnih načrtov, ki bi nas združevali za prihodnost, pa ne zmorejo.

Prenehanje s sramotenjem preteklosti

Dejanska kvaliteta našega političnega življenja se zato ni bistveno izboljšala. Namesto ene imamo več partij, ki si prizadevajo za monopol na oblasti, celo za monopol nad dušami. Strankarski protekcionizem omogoča odkrito ropanje družbenega premoženja, država se birokratizira in pretirano obremenjuje gospodarstvo. Narasča brezdušen odnos do državljanov, na pohodu je revščina. Strankarsko polaščanje odgovornih mest v gospodarstvu in politiki je že povzročilo ogromno škode. V zamudi smo z vključevanjem v evropske integracije.

Na podlagi vsega navedenega, menimo, da je že skrajni čas, da prenehamo z nesmiselnim in vsem škodljivim sramotenjem svoje lastne in nedeljive preteklosti, da sprejmemo skupne zgodovinske dosežke in vsi skupaj obžalujemo preštevne žrtve za našo osvoboditev, združitev in osamosvojitve. Skupaj se obrnimo k prihodnosti, saj samo v njej lahko resnično izkažemo in dokažemo svojo človečnost in ustvarjalnost in skupaj storimo vse, kar zdaj drug drugemu očitamo, da nismo storili ali da smo storili napak.

Poziv slovenskemu parlamentu

Z vstopom v združeno Evropo se slovenskemu narodu odpirajo nove možnosti, a tudi nove preizkušnje. Zato pozivamo slovenski parlament, naj sprejme takšno stališče do preteklosti, ki nas ne bo razdvajalo tudi v prihodnosti. Pokaže naj našo zrelost za preseganje preteklih delitev. Predvsem naj izreče priznanje vsem, ki so si v dolgi zgodovini slovenskega naroda prizadevali za njegovo osvoboditev, združitev in osamosvojitve, in naj vse skupaj usmeri k takšni prihodnosti, ki bo zagotavljala socialni napredek in nacionalno identiteto tudi prihodnjim rodovom. To bo parlament dosegel le, če bo povedal, kako bodo lahko državljani Slovenije znošno živeli drug z drugimi in drug ob drugem, ravno s priznavanjem dejstva, dokazanega tudi v zgodovini, da smo si različni in da bomo takšni tudi ostali, saj smo ljudje. Izrazi naj našo zgodovinsko izkušnjo, da je v državi, ki jo imamo zdaj sami v rokah, nujno potrebno skrbeti, da se naše razlike nikoli več ne spremenijo v grožnje in ne prerastejo v nasprotja, podobna državljanski vojni. Izrazi naj stališče, da je politika, ki hoče krepiti svoj vpliv z vzbujanjem nasprotij in sovraštva, nevarna in značilna za življenje na robu državljanske vojne.

Izrazi naj prepričanje, da je bila slovenska zgodovina pomembna tudi za druge narode, ker je v Evropi in v

svetu krepila smisel za priznavanje enakopravnega in enakovrednega obstoja malih narodov. Opozorilo naj bo večjim in bolj uveljavljenim narodom, da bomo vsi skupaj živeli svobodno le, če ne bo nihče več poskušal malih narodov podrežati sebičnim interesom velikih, kakor so to doživeli in se temu uprli Slovenci. Slovenija se ne zdaj ne v prihodnje ne more odrekati svoji identiteti, saj bi s tem kompromitirala tudi idejo o upravičenosti in ugledu malih narodov.

Krepi naj občutek državljanov, da lahko žive brez strahu, da se tisto, kar je bilo v življenju prejšnjih in našega rodu že preseženo, ne bo nikoli več povrnilo. Tak občutek varnosti je pomemben dejavnik kvalitete življenja danes in jutri. Narod, ki je v svoji novejši zgodovini doživel kar dve polaščanji medsebojno izključujočih se ideologij, je dozorel za boljšo prihodnost.

Ena od teh ideologij je narodu hotela vladati z zanikanjem spoznanj sodobnega sveta, da je razločevanje "cesarjevega" od "božjega" pogoj svobode vseh in pogoj medsebojnega spoštovanja. Navsezadnje ga je obremenila še z grehom kolaboracije, z njegovimi krivnic, sovrazniki vsake svobode.

Druga je zanikala spoznanja sodobnega sveta, da je priznavanje politične svobode in z njo zvezanih človekovih pravic pogoj svobode vsem in pogoj spoštovanja med vsemi. Obremenila je narod z duhovno in stvarno dediščino svoje oblastne nasilnosti v gospodarskih in družbenih odnosih.

Obe ideologiji sta narod potisnili v stanje notranjih napetosti, ki jih ne bo poravnalo niti prihodnje stoletje, če osamosvojena Slovenija ne bo ustvarjala za to potrebnih razmer, utemeljenih na načelih svobode, kakor jih sprejema demokratična Evropa. In če teh razmer ne bo utemeljevala na priznanju vsega, kar je slovenska družba že sama dosegla v preseganju vseh oblik polaščanja, pa najsi bodo to dobri dosežki te ali one človekove roke. Obe sta njegovi, leva in desna.

Usodna prijaznost zmage

Slovenci morajo biti kakor vsi drugi narodi kritični tudi do svoje zgodovine. Prizadevati si morajo, da svoje izkušnje ne spreminjajo v zamero in sovraštvo, marveč v življenjsko modrost sožitja v raznolikosti. Pri tem je treba upoštevati tudi slabo izkušnjo triumfalizem, pijanost zmage.

Prvi ji je zapadel slovenski politični katolicizem. Po zmagah na volitvah v stari Avstriji in v kraljevski Jugoslaviji je menil, da je narod njegova last, posebno še zato, ker je po svoji večini veren. Celó še potem, ko sta mu bili za zmago že potrebni javnost glasovanja in privilegirana delitev poslastik mest, je njegov politični vrh verjel, da mu je potrebna le še malenkost, da namreč lahko iz naroda izloči ljudi, ki so politično in versko drugačni. Drugačni naj ne bi bili pravi Slovenci.

Drugi je pijanosti zmage zapadel slovenski komunizem, ko je po zmagi nad okupatorji, h kateri je res veliko pripomogel, nasledel prepričanje, da mu zgodovina daje pravico narod popeljati v boljšo družbeno ureditev po lastnem viđenju, ne da bi mu dopustil trajno demokratično odločanje o oblasti.

Triumfalizem te ali one idejnopolične sile, stare ali obnovljene, je, tisto, pred čemer naj slovenski parlament posvari narod in državljane, če jih hoče obvarovati pred razdiralno močjo zgodovinsko že preseženih delitev.

Potreben je celovit pogled na slovensko zgodovino, ker je to tudi pogled na našo življenjsko moč, na izkazano zmožnost samobitnosti. Ta zmožnost se izkazuje celo v razliki zgodovini, ko se je moč naroda pogubno zapravljala in je v bratormornem boju njegova kri odtekala na mlin njegovih rabljev. Morda je bil v tistem strašnem času najbolj viden najvišji seštevek narodove energije, njegove celote, četudi v njegovem protislovju. Zdaj ima narod v svoji državi možnost, da vso svojo energijo, ki gotovo ni nič manjša, kot je bila v stiskah vseh vrst, nedeljno usmeri v svojo korist, v svojo prihodnost. Slovenski narod in vsi državljani Slovenije želijo biti deležni evropskega razvoja. In v prid jim bo, če se ga bodo udeleževali kot aktivni dejavniki, kot ustvarjalci svojega dela Evrope, za katerega odgovarjamo vsi enako, brez razlik. Le odločiti moramo modro, kakor nam narekuje zgodovinska izkušnja: demokratično, brez posebnih pogojev, tako ideoloških kot političnih.

Slovenija naj živi tako, da bo lahko vsak njen državljan s prepričanjem in zadoščenjem rekel: to je res moja dežela, meni in tebi domača in varna, ki me v sili ne bo zapustila in ki jo bom branil, če bo potrebno, tudi za ceno življenja.

To naj priporoči slovenski parlament državljanom Slovenije, če hoče kaj reči o odnosu do zgodovine in o naši prihodnosti.

Podpisana predlagava vsem, ki so podobnih misli, da to izjavo javno podpro.

VLADIMIR KAVČIČ, pisatelj
Dr. JANKO PLETERSKI, zgodovinar

Mercator

v akciji

od 22.6. do 6.7.'98

Zobna krema

Dentol anti-plaque

75 ml
Henkel Zlatorog

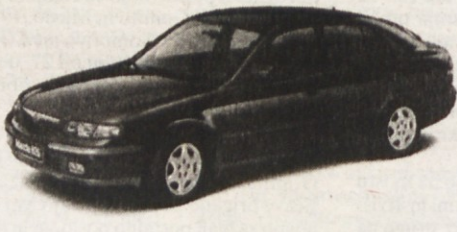
stara cena **214,90**

169,00

in še 27 posebej označenih izdelkov!

<http://www.mercator.si> Ponudba velja do prodaje zalogi!

Tri dobre novice. In ena sama cena!

Prišla je nova **Mazda 626 Karavan**. V serijski opremi ima tako kot 4- in 5-vratne Mazde 626, tudi klimatsko napravo, ABS, 4 zračne blazine, družinsko celico, 3-letno garancijo in še marsikaj. Dobite jo za **enako ceno** kot katerikoli drugo Mazdo 626 z enako opremo. Izberite svojo Mazdo 626 za **samo 2.999.999 tolarjev!**

PRI VAŠEM POOBLAŠČENEM TRGOVCU Z VOZILI MAZDA

NOVO MESTO:

MSM, tel. (068) 37 29 60

BREŽICE:

BOGO BAUMKIRHER,

tel. (0608) 61 078

ZAGORJE:

AVTOHISA KRŽIŠNIK,

tel. (0601) 63 399

LJUBLJANA:

GAMA CENTER, tel. (061) 141 43 38,

GRUDA, tel. (061) 26 82 83,

AMBROŽ LVM, tel. (061) 34 22 58

MARIBOR:

ŠERBINEK, tel. (062) 42 45 00 50

CELJE:

STIGMA 93, tel. (063) 41 12 51

NOVA GORICA:

AUTORENT, tel. (065) 28 460

RADECNICA:

MOHOR MM, tel. (069) 65 137

Stoletnica nekega rojstva

Ob rob vrnitve pesnika Antona Podbevška v novomeška nedrja

V naslovu tega skromnega pripevka bi lahko stale še nekatere kvintesenčne besede za obeleževanje jubilejev, kot na priliko: refleksije ob 80. obletnici konca neke vojne in začetka nečesa tretjega, kar je potem propadlo, 50-letnice nečesa, kar je bilo vmes in je močno prizadelo centralni živčni sistem naroda, in 10-letnici nečesa, kar še ni propadlo. Za kaj gre?

Verjetno se je po dolgotrajnem zlohotnem in narodovo voljo po svobodi in samosvojesti ubijajočem vzdušju, ki je nekaj sto let pestilo in ugonabljal slovenstvo, obenem pa je vzpodbujalo njegov odpor in samoniklost, vredno vprašati: ali ni morda kar tako, zaradi nemarnosti, zaradi slabega spomina ali kisle pameti (Podbevškov kisli propeler domovine), alkoholnega uma in škodoželjne pritlehnosti, del tega zla, ki se smrtonosno oklepa narodove volje do smisla in vleče k dnu sile biti in bistva, tudi himera poza-be? Ali ne gre nemara nemo vpijoč v defileju zdaj in ta hip, ko se delamo do skrajnosti zinfomatizirani, vsevedni in kibernetko predelani v grumovski antenor in podbevškovski nadbitni titanski Um, mimo nas in v črno pozabo nekaj, kar bi moralo že danes stati kot pomnik zgodovine ozaveščanja in osvobajajoče samozavesti? Ko bi bil dragi Janko Jarc še živ, bi mi bržkone pritrdil. Ker pa njega ni več med nami, poskusimo odgovor najti sami. Ali vsaj vprašanje odgovorno zastavimo!

Čestitke, Anton Podbevšek, za nekaj nad 83 zemeljskih in 17 zagrobnih, vse skupaj 100 nadnaravnih let! Ni slabo! Čestitke tudi najmlajši generaciji novomeških razumnikov, ki so pripravili slovesnosti ob tej pomenljivi obletnici, ki je obenem pravzaprav generacijska obletnica prvega reda - saj bi večina ustvarjalcev takratnega uporniškega študentskega vala, po Mušiču imenovanega novomeška pomlad, letos ali drugo leto obhajalo stoletnico. Živ med njimi je pač samo eden, 'bradlja Štukelj', če parafraziram Šalamuna, kar tudi ni brez sleherne

simbolične vrednosti, čeprav je marljivega telovadca le stežka primerjati z olimpijsko držo duhovnega vrhovodstva nekega Antona Podbevška, kozmičnim valovanjem nekega Mirana Jarca ali pa dovršene umetelnosti nekega Božidarja Jakca.

Pred natanko 10 leti se je zaradi hudih prilik in nenavadne inercije tega lokalnega sveta, ki si jo je privoščila sicer vsevedna in čuječa zgodovina, zgodilo prvo javno, zavestno in oblastem prijavljeno praznovanje obletnice Podbevškovega rojstva, njegove 90-letnice rojstva. Prav ta in takšna ali morda šele najavljajoča se zgodovina je hotela, da se je takrat, tiste dni v rožniku 1988, dogajala še veliko bolj usodna in dalekosežna manifestacija narodove volje po samobitnosti in drugačnosti. Večinoma resda v Ljubljani, ko smo Roško cesto in društvene prostore pisateljev polnili z upanji in strahovi, z odločnostjo in manifesti, izjavami, nastopi in idejami, s pesmimi in voljo po sebstvu in svojosti. Vendar pa, in prav zaradi pesnika Podbevška, tudi v Novem mestu, kar je kronikarjem tistega časa zaradi nepazljivosti ali vnaprejšnje gotovosti za zdaj ušlo.

Kako simptomatično! Praznovanje obletnice rojstva odbitega pesnika in malce tudi preroškega jasnovidca je sovpadalo z nenavnim rojevanjem slovenske države. Nenavnim tudi v evropskih zgodovinskih razmerah. Še vedno in morda zadnjikrat je duhovno svojstvo človekovo, njegova umetniška drža, pripravljala tla za politično rojstvo in življenje neke male evropske države. Takorekoč v zadnjih izdihljajih starega tisočletja in na pragu najnovejšega veka je sovpadalo po naravnih ali umetniških zakonih praznovanje Podbevškovih nadnaravnih 90 let in edino novomeško javno izrekanje proti procesu ljubljanske četverice in za slovensko osamosvajanje.

Pesniški in protestni nastop sem pripravil podpisani ob sodelovanju nekaterih mlajših Novomeščanov in Društva slovenskih pisateljev na

Križatiji v rožnatih nočeh tistega enkratnega rožnika. Filmske in gledališke alternative, FIGA, ki se je prelevila iz nekdanje skupine novomeških disidentov Pro & contra - prva in dolgo časa ob ljubljanskih 'Perspektivah' in katoliške inteligence bržkone edina dejavna in artikulirana idejna in duhovna opozicija ideološkemu režimu prejšnje države na Slovenskem - je bila uradni prijatelj te novomeške soareje, ki je slavila prevratnika Podbevška in takratno prevratniško držo celotnega državotvornega slovenstva.

In kakšna je povezava med Podbevškom in Slovensko državo? Moč pogleda posameznika? Drugačnost videnja? Samozavestno, neprilagojeno izražanje te svojosti?

Proces v rožniku 1988 proti J. B. T. Z. - naj govori in pišejo lepoumni in plesarski drugorazredni umi in duhovi tako ali drugače - je definitivno drzen in malone nadrealističen poseg v dogajanje, v inercijo zgodovine v trenutku, ko je zgodovi-

• **Pozneje, ko sem že v samostojni Sloveniji predlagal županstvu, da bi morali eno od pomembnejših ulic v mestu imenovati po Antonu Podbevšku in enega izmed prominentnih trgov v mestu, denimo Novi trg, preimenovali v Trg novomeške pomladi, je tisto slavno, novopečeno politično vodstvo, demokratično izvoljeno sicer, vendar pa še vedno enako zakotno kot vsa prejšnja novomeška županstva, kar zadeva kulturo in podobne reči, hitelo v Ljubljano spraševati, kdo da je in ali je dovolj pomemben pesnik tale Anton Podbevšek, da bi po njem imenovali kakšno sodobno komunikacijo, namesto morda Ceste 13. skupine odredov 25. brigade iz Zajčje dobave. Na srečo so jim ljubljanski kulturniki odgovorili, da je. Tako imamo v Novem mestu tudi Podbevškovo ulico, čeprav je neke na obrobju mesta. Podobno kot Podbevškova antipoetika na obnebu slovenske književnosti.**

na še nezrel sir ali pa - ker ta jezik pri nas bolje razumemo - komajda šele mošt, nikar pa vino.

Zveza med obema, med odbitim ali podbitim, nadrealističnim ali dadaističnim ali futurističnim Antonom Podbevškom in komajda osvobajajočo se nacijo, med takratnim praznovanjem obletnice in manifestacijo volje po lastni državi ali bolje rečeno protestom proti procesu, ki ga je uprizoril, upajmo, da zadnji totalitarizem na tem ozemlju, je takrat dala eno dokaj zaokroženo misel - misel o svobodi in samosvojesti 'slovenske cele', subjekta, ki se je vil iz otrple ne-zgodovinske pozicije na stranskem dvorišču in hotel smiselno poseči čez, presegati zgolj danost in trpnost - in se zaokrožila - morda v obupu in razočaranju nad to isto slovensko celo - v oseben, čeprav idiosinkratičen dokaz o svojem lastnem bivanju: brez programa, brez črede, brez odmeva, v svobodi, osamljenosti, v goloti lastne biti in do bistva ogoleli odgovornosti prav do te iste kurbe - zgodovine.

Rad bi danes, ob tej 100-letnici gospoda Antona Podbevška, izrekel zahvalo vsem tistim, ki so se pred desetimi leti udeležili in podprli akcijo v počastitev obletnice rojstva nekega odštekanega novomeškega poeta in obenem že notoričnega manifesta za samostojno Slovenijo. Želim samo, da bi se znanstvena, leksikalna, enciklopedična in zgodovinska slovenska srenja do teh lepih in pomenljivih dejanj vedla bolj znalsko, pokončno in odgovorno. Hvala Dolenjskemu muzeju, v katerem je takrat še močno donel duh Janka Jarca, da nam je pustil vzganjati tisto majceno zgodovino na svojih tratah, in vsem, ki so mi pomagali nositi stole in postaviti ozvočenje. Hvala zlasti pokojnemu Franciju Zagoričniku, ki se je kljub bolezn dobro odzval vabilu in sodeloval v akciji. Hvala Milanu Marklju in Marjanci Kočevar, domačima pesnikoma, da ste zmogla pogum in vstopila na tisti majavi voz. Hvala Društvu slovenskih pisateljev, kantavtorju Pengovu in še mnogim, ki so mi pomagali izpeljati to soarejo. Hvala tistim redkim novomeškim razumnikom in rodoljubom, ki so se odzvali in nas prišli poslušat.

FILIP ROBAR DORIN

STRADUN V PLAMENIH - Šemsa Hadžimahović, leto 1981

Preroška sporočilnost slike

Že dolgo me kako umetniško delo ni tako vznemirilo kot oljna slika Straduna dubrovniške slikarke Šemse Hadžimahović. V meni je zbudila misli o tem, kako umetnine niso samo trenutna izpoved umetnika, v hipu ujeta podoba, zapisana misel, uglasbeno razpoloženje, ampak je še mnogo več. Stvaritve so tudi dokazno gradivo nekega obdobja in nekega stanja, kot je naprimer omenjena slika Straduna, te tako prepoznavne ulice v Dubravniku. Zagledala sem jo lani novembra v stanovanju svoje hčerke. Obesili so jo v dnevni sobi nad sedežno garnituro. Pomislila sem, kako je zares lepa in kako lepo se barvno ujema s pohištvom. Samo na to sem pomislila, ko sem jo prvič zagledala. Bolj so me zanimali tisti, ki so sedeli pod njo, moji vnuki. V kratkih trenutkih, ko smo skupaj, so važnejši od vsega drugega, Stradun je večno enaka ulica, oni pa se od obiska do obiska tako spreminjajo, da se ne morem načuditi.

Letos pa sem bila pri njih cel mesec, pa sem imela čas še za kaj drugega. Marsikaj sem videla, kot da vidim prvič. Tudi to sliko. Ko sem se zastrmel vanjo, sem imela vtis, kot da Stradun gori, cerkveni zvonik z znamenitimi zelenci pa je poškodovan, odbit mu je sam vrh. Hčerka mi je potem pripovedovala o njej zanimivo zgodbo:

"Tole sliko je naša umetnica Šemsa Hadžimahović narisala že 1981", je rekla in stopila na kavč, obrnila sliko, da vidim dokumentarni zapis same

umetnice. "Bila je v lasti neke družine. V bombnem napadu decembra 1991, to se pravi deset let po nastanku slike, je bomba padla naravnost v tisto stanovanje in ga raztreščila. Vse je bilo uničeno, tako tudi slika, ki se je z drugimi uničenimi stvarmi znašla na kupu smeti v naši ulici Prijeko. Zagledala sem jo, ko sem med novim bombardiranjem tekla v zaklonišče, in jo pobrala. Vsi so me začudeno gledali, kaj bom z njo, pa nisem znala razložiti. Kakor da me, pomečkana in ranjena, prosi, naj jo vzamem. Že takrat se mi je zdelo, da je v njej polno simbolike. Kot da je umetnica vide-la deset let prej ranjeni Stradun. Poravnali smo jo in shranili. Šele lani, ko je bilo že vsega hudega konec, smo jo odnesli k steklarju, da jo uokvirji, in šele takrat videli, da je v njej še vedno izstrelek (geler). Izbrali smo tak okvir, da je slika lahko čimbolj taka, kot smo jo našli.

Za vse to je zvedela tudi avtorica slike. Bila je ganjena in pretresena. Obiskala nas je in na hrbtni strani sama napisala vse pomembne podatke o zgodovini slike. Tudi za svojo razstavo smo ji jo enkrat že posodili. Slikarka je postala naša prijateljica. Glej, tudi tile dve слиki, ki jih vidiš (bile so rože vese-lih barv), je narisala za Željko, tole prelepo morje pa za njenega zdravni-ka v Pulju. Pri nas visi le začasno."

Bile so prelepe, a jaz sem strme-la le v preroško sliko, ki bo večno pričala o tistih težkih dneh.

IVANKA MESTNIK

Kdo se lahko ubrani?

Philipsov televizor z zaslonom 55 cm po udarni ceni 49.900 SIT!

Pri Philipsu smo v času nogometne vročice ceno barvnega televizorja 21PT135B namerili na 49.900 SIT! In za to ceno vam ponujamo odlično sliko na BlackLine zaslonu, možnost nastavitve ostrine, izbiranje preko menujev, OSD izpis, programiranje preko daljinskega upravljalnika, shranjevanje nivoja glasnosti za vsak program posebej, 70 spominskih mest, samodejno nastavitvev izklopa. Le kdo se lahko ubrani takšni ponudbi?

PHILIPS

Obrnimo svet na bolje.

Televizor 21PT135B boste našli v vseh prodajalnah naših izdelkov. Informacije:

Bofex-Big Bang	Eltus	Mercator	Merkur
061 187 35 40,	061 159 86 99,	067 22 534,	064 1401 204,
Coming	Kovintehna	062 787 128,	Metalka trgovina
061 755 833,	063 432 160,		061 185 44 32.

PREPUSTITE SKRB ZA SVOJ AVTO STROKOVNJAKOM!

V Avtoservisu Tuhtar iz Sevnice bomo za vaše vozilo poskrbeli tako, kot je treba. Sodobna oprema in dobro usposobljeni delavci so najboljšo zagotovilo za kakovostno opravljeno servisno storitev. Poleg tega vam v Avtoservisu Tuhtar ponujamo tudi Proton, motorno olje vrhunske kakovosti, ki zanesljivo ščiti in varuje motor vašega avtomobila. Motorno olje Proton je preizkušeno v najtežjih tehnoloških razmerah, zato mu zaupa največ slovenskih mehanikov in voznikov. V Sloveniji je Proton motorno olje številka 1!

PETROL PROTON MOTORNA OLJA NOVIH DIMENZIJ.

NA DEBELEM RTIČU - Četrtošolci OŠ Žužemberk s podružnicama Ajdovec in Dvor - skupaj nas je bilo 58 - smo tudi letos preživeli šolo v naravi na Debelem Rtiču. Bilo je lepo, združili smo prijetno s koristnim in uresničili zastavljeni program. Hvala vsem sponzorjem, ki so pripomogli, da je bil ta "predpočitniški" teden za nas še kvalitetnejši. Neplavalcev domov nismo peljali. (Vzgojitelj OŠ Žužemberk)

TABOR CICIBANOV PLANINCEV - 6. planinski tabor za cicibane planince iz novomeških vrtcev smo letos izvedli v Kranjski Gori. Udeležilo se ga je 56 otrok, starih od 6 do 7 let. Otroci so na taboru utrdili in dopolnili spoznanja o planinstvu, ki so jih pridobivali med letom v vrtcu in akciji Cicibani planinci. Opravili smo nekaj planinskih tur. Otroci so uživali v spoznavanju čudovite gorske narave, v medsebojnem druženju in kovanju novih prijateljstev ter zabavnih igrar. Vsem pa se bo najbolj vtisnil v spomin obisk v Kekčevi deželi (na sliki so ostrmeli, ko so zagledali Kekca). (Majda Markovič)

VARČEVANJE IN NAGRADNI IZLET - Učenci 7. a in b smo ob pomoči svojih mentorjev sodelovali pri projektni nalogi Živi varčno, da boš živel bolje. Dolenjska banka je naše delo nagradila z izletom. Na pobudo razredničarke Terezije Draginc smo povabili tudi svoje starše, brate in sestre. V soboto, 6. junija, smo se, polni pričakovanj, z dvema avtobusoma odpeljali proti Gardalandu. Bilo nas je sto. Vsak obiskovalec je ne glede na starost doživel nekaj enkratnega. Zahvaljujemo se našima razredničarkama Tereziji Draginc in Nataliji Orlič ter mentorjem za pomoč pri vodenju projekta, posebej pa Dolenjski banki, Mariji Rus za vodenje izleta in Zdenki Pezdirc za spodbujanje pri delu. (Učenci 7. a in b OŠ Mirana Jarca Črnomelj)

NAJBOLJ ČISTI ZOBJE - Učenci 4. a razreda semiške osnovne šole z razredničarko Tatjano Štubljar nimajo le najbolj čistih zob na šoli in v Beli krajini, ampak v celi Dolenjski. Medicinska sestra Mira Novak je prihajala celo leto nenapovedano v razred in preverjala čistočo njihovih zob. Zmagovalni četrtošolci, ki tekmujejo za čiste zobe že štiri leta, so za nagrado dobili prehodni pokal in uro v obliki zoba, najbolj pa so se razveselili srečanja zmagovalnih razredov v Ljubljani. (Foto: M. B.-J.)

MLADI DOFISNIKI

NASTOPI SEM NA PRIREDITVI

V šoli smo imeli prireditve, na kateri smo nastopili člani pevskega zbora in učenci glasbene šole, nekateri člani novinarskega krožka pa so prebrali spise o vodi. Jaz sem igral na klavir dve pesmi: Tango in Sonatino. Zelo sem bil vesel, ko so mi zaploskali. Ko smo člani pevskega zbora nastopili, smo svojo nalogo zelo dobro opravili. Na koncu smo dobili knjižico Preproste besede - šolsko glasilo. Tudi voda je moj svet. Prireditve mi je bila zelo všeč.

DAMJAN BRCAR, 3. r.
novinarski krožek OŠ dr. Pavla
Lunačka Šentrupert

ZLAGAL SEM SE

Še se spomnim. Bilo je pred dve-ma letoma, ko sem se zares grdo zlagal. Ko sem prišel iz šole, sem mamici rekel, da ne bom nič jedel in da grem k mami po šolske copate in torbo, češ, da sem jih pozabil pri njej. Ona je seveda rekla, da lahko grem, toda jaz nisem šel tja. Zlagal sem se ji. V resnici sem se usedel na kolo in šel v šolo po torbo in šolske copate, ker sem jih pozabil tam. Ker me dolgo ni bilo nazaj, je mamico začelo skrbeti. Šla je k mami, toda tam me ni bilo. Odšla je po ključke za avto, ko pa se je hotela uvesti vanj in se odpeljati po vasi, če me bo kje našla, sem se pripeljal. Ni bila jezna, toda izvedeti je hotela resnico. Povedal sem ji, kaj se je zgodilo, in ji obljubil, da ji bom vedno povedal, kam bom šel, ona pa je rekla: "Raje ljubi resnico kot laž!" In tega se tudi držim.

ROK BARBO, 5. a
OŠ Mirna Peč

Fiesa

V soboto zjutraj v Fieso smo odšli, nikoli ne bi nazaj prišli. Zelo lepo nam je bilo, zato vam pišemo to. Plavalimo, čofotali in razne igre se igrali. Naša soba je bila nova, čista, sveža in pospravljena. Zvečer na sprehod smo odšli, in se ful kul zabavali. Ko prišla je temna noč, pravljice smo poslušali in se Emiliju smejali. Bila je lepa temna noč, zato smo si voščili lahko noč.

ERIKA, MAJA, MARIANA,
SIMONA
Učence 3. in 4. r. OŠ Prevole

NEDELJSKO KOŠILO

Danes je nedelja. Mamica kuha kosilo. Vsi v družini smo dobre volje. Nedelja je poseben dan. Mi otroci nimamo šole, očka nima službe, mamica pa je tudi včasih doma. Želim si, da bi bila nedelja vsak dan.

MARCEL KOS, 1. r.
OŠ Krmelj

DOBILA SEM NAGRADO

Bil je četrtek, zelo vesel dan, posebno zame, saj mi je učiteljica Helena povedala, da sem dobila nagrado za natečaj v reviji Otrok in družina in da bomo odšli v torko ponjo v Ljubljano. Končno je prišel ta dan. Pred šolo smo z Leo Udovč, Sabino Kregar in Tanjo Šušteršič počakale mentorico Heleno Murgelj in se z njo odpeljale v Ljubljano. Pot je bila dolgočasna, tam pa smo bile spet vse vesele. Najprej smo morale najti Mestno knjižnico Otona Župančiča, kjer je bila prireditve. Ogledale smo si razstavo risbic, med katerimi je bila tudi moja, nagrajena. Pripravili so program s pevcem Janijem Kovačičem, potem pa mi je urednica revije čestitala in podelila nagrado. Sledila je pogostitev. V avtu sem odprla darilo. Dobila sem Veliki družinski atlas živali, česar sem bila zelo vesela. Vso pot domov smo s prijateljicami gledali knjigo. Upam, da bom še kdaj doživela tako osupljiv dan.

LEA LUKŠIČ, 3. r.
OŠ Šmihel Novo mesto

KONCERT

V sredo je bil v prosvetnem domu Artiće koncert otroškega in mladinskega pevskega zbora ter otroške in mlajše folklorne skupine. Otroški zbor je zapel 14 pesmi, mlajši folkloristi so zaplesali belokranjski splet, otroška folklorna skupina pa je prikazala pastirske igre. Na koncert je prišlo veliko staršev.

LIDIJA PIŘŠ, 7.b
OŠ Artiće

NAGRADNI IZLET

- Krkaši so peljali učence naše šole na nagradni izlet. Polni pričakovanj smo se zjutraj zbrali pred šolo. (Aleš)
- Najprej smo se ustavili na gradu Bistra in si ogledali Tehnični muzej Slovenije. Najbolj so mi bili všeč stari avtomobili. Zanimali so me motorji in Titovi avtomobili. Po ogledu izvira Ljubljance smo imeli dobro malico. (Boštjan)
- Pot smo nadaljevali proti Cerkniškemu jezeru. Ogledali smo si maketo in poslušali razlago. Medtem nas je zunaj čakal voznik Lojze, ki nas je s konjsko vprego popeljal po jezeru, ki je bilo suho. Le ponekod je bilo malo vode. Vožnja je bila čudovita. (Damjan)
- Pohiteli smo k dobremu kosilu s sladoledom. (Marija)
- Sledil je ogled gradu Snežnik. Grad je dobro ohranjen. V njem je veliko lepega starega pohištva. (Simon)
- V polharskem muzeju imajo veliko nagačenih živali. Najbolj so mi bile všeč pastir. Vodič nam je zanimivo pripovedoval. (Klemen)
- Med vožnjo domov smo se zabavali. Izlet je bil lep in potrdil se bom, da bom šel še prihodnje leto. Krkašem se zahvaljujem. (Janez)

Učenci 3. r. OŠ Dragotina Ketteja, Novo mesto

IZLET DOLENJSKE BANKE

Napisal sem spis Ponosen sem na očija, ki smo ga poslali na razpis Dolenjske banke, ta pa me je povabila na izlet v Novo mesto in na Otočec. V Novem mestu smo si ogledali razstavo Kapiteljska njiva in na njej so mi bili najbolj všeč oklep, celada in kratak meč. Bili smo tudi v kapiteljski cerkvi. Videli smo znamenito sliko na oltarju in bili smo v kripti. Cerkev nam je razkazal g. prošt. Potem smo šli na Otočec, kjer je bila razstava cvetja. Lahko smo si ogledali tudi razstavo hladnega in ognjenega orožja.

NEJC RIBIČ, 2. r.
novinarski krožek OŠ dr. Pavla
Lunačka Šentrupert

"VINO" BREŽICE

V sredo, 28. maja, smo si ogledali delniško družbo VINO. Zelo je znan po vinu belizelčanu, ima pa tudi svoj šampanjec - baron Moškon. Je edini proizvajalec z angleško licenco Schweppess. Na tržišče dajo kar pet različnih proizvodov. Spoznali smo, kako iz grozja nastaja vino. Videli smo nekaj naprav, ki so značilne za polnilnico vina. Večino dela opravljajo tu ženske, le v skladišču je potrebna moška roka. Pridelujejo tudi ledeno vino. Imajo tudi modro frankinjo iz leta 1992. Vse polnilnice so vodene avtomatsko in pri pridelavi sodeluje 10 do 13 delavcev. Na Bizeljskem imajo vinograde in v gradu Orešje klet, za katero so značilni stari sodi. Sodelovali so tudi na tekmovanju z vini na sejmu VINO Ljubljana. Dobili so kristalni vrč za najbolj urejeno klet v Sloveniji.

POLONČA PETACI
literarni krožek OŠ Globoko

NA MRZLICO IN KAL

V sončnem sobotnem jutru smo se zbrali pred Domom 14. divizije Senovo. Odpotovali smo z avtobusom proti Trbovljam. Med vožnjo smo se zabavali, čeprav je bila ura še zgodnja. Ob klepetu, uživanju svežega zraka in občudovanju narave smo prispeli do Mrzlice. Okrepčali smo se in se sprostili ob igrar. Nekateri smo odšli na najvišjo točko in od tam videli Bohor. Pot smo nadaljevali proti Kalu. Dobro razpoloženi in razigrani smo prispeli do koč. Fantje nismo zdržali brez žoge. Na poti domov smo se posladkali s sladoledom.

ROK UMEK, 5.c
OŠ 14. divizije Senovo

Srečanje s pisateljem Partljičem

1. junija smo imeli na naši šoli dan odprtih vrat in zaključek bralne značke. Bilo je zelo slovesno, saj smo gostili pisatelja, poslanca in predsednika bralne značke Toneta Partljiča. V telovadnici smo pripravili krajši program. V njem smo nastopili člani pevskega zbora, recitatorji male šole in 3. r., člani dramske skupine Poljančki in mladi tamburaši iz Sodevcev. Tone Partljič je bil zelo zanimiv in prisrčen. Pripovedoval nam je o svojem otroštvu, učiteljevanju, o

Za lep nasmeh

2. junija je bila na OŠ Prevole zaključna prireditev celoletnega projekta z naslovom Za lep nasmeh. Vanj so bili vključeni učenci nižje stopnje. S pomočjo staršev, zobozdravnic dr. Mirjane Povše, zobne asistentke Milojke Hočevar, medicinske sestre Marije Pišek, nekaterih učiteljev predmetne stopnje in seveda g. ravnatelja Jožeta Hribarja je projekt stekel brez zapletov. Vsem sodelujočim se za podporo zahvaljujemo. V projekt smo vključili vse predmete. Veliko smo delali v podaljšanem bivanju, interesnih dejavnostih in doma. Večina učencev je došla, da je za zdrave zobe potrebno redno umivanje, zdrava prehrana in reden obisk pri zobozdravniku. Ob večkratnem pogovoru z zobozdravnikom je tudi strah pred njo izginil.

MATEJ ŠKUFCA, BRANKA ŠKUFCA, AMALIJA ZAJC
OŠ Prevole

NAGRADNI IZLET

Ker smo četrtošolci sodelovali pri tekmovanju za čiste zobe, smo si jih skozi vse šolsko leto pridno umivali. In ker smo imeli vsi lepe in bele zobe, smo dobili nagrado. Razredničarka nam je sporočila, da smo zmagali in da bo praznovanje v ljubljanski Hali Tivoli. Težko smo pričakovali ta dan. Z avtobusom smo se odpeljali v Sevnico, kjer so se nam pridružili še tamkajšnji učenci. Pri vходу v dvorano so nam postregli s sokovi, jabolkami, pecivom. Vodičljica nam je predstavila skupino Čuki, ki je zapela in zaigrala, mi v dvorani pa smo tudi zaplesali, vendar ne tako dobro, kot je to storila plesna skupina Mojce Horvat. Za konec so se nam pridružili še akrobati Žabe. Občudovali smo jih in jih s ploskanjem spodbujali. Kar nekoliko žalostni smo bili, ko smo se odpravili domov. Moj razred in jaz smo bili zelo srečni, da smo bili nas tej zabavi. TINA BREČKO, 4. r.
OŠ Blanca

SONČNO JUTRO

Ko se zjutraj sonček prebudi, svoje tople žarke na prelepo travo spusti. Jaz gledam v nebo, vsa vesela se smejim in srečna v šolo odhitim.

BARBARA CVELBAR, 5. r.
OŠ Milana Majcna, Šentjanž

POSTALI SMO KOLESARJI

V 3. razredu smo vsi radi hodili h kolesarskemu krožku. Ko smo že veliko znali, smo pisali teste in jih uspešno opravili. Komaj smo čakali, da smo se začeli voziti s kolesom. Morali smo vložiti veliko truda, da smo bili pripravljeni na preizkus. Pri tem so nam veliko pomagali policisti iz Krškega. Ko nas je čakala zadnja vožnja, smo bili vsi trdi od strahu. Vedeli smo, da jo moramo opraviti brez napak. Bili smo veseli, ker smo vsi opravili izpit. Nestrpnost smo čakali na podelitev izpitov. Podelil nam jih je policist, g. Ivan Kostrev. Tako smo tudi mi postali pravi kolesarji. S kolesom se bomo vozili le s čelado!

Učenci 3. r. OŠ Koprivnica

NAMESTO DARILA - ZA POSOČJE

Šolsko leto je hitro minilo. Običajno ob koncu leta učenci kupimo učiteljem darilce ali cvetje, da se jim zahvalimo za trud in potrpljenje. Letos pa smo se učenci 7. e razreda in razredničarka odločili, da zbrani denar namenimo vrstnikom v Posočju, ki jih je prizadel potres. Upamo, da jim bo naš prispevek prišel prav, saj poznamo pogovor: kamen na kamen palača. Pa lepe počitnice vsem!

Učenci 7. e OŠ Šmihel

Kako naj ti kdo pove, da te ima rad?

- Pričakujem, da bova na romantičnem kraju. On bo imel v roki rdečo vrtnico in me bo gledal v oči in rekel: "Rad te imam." (Katarina)
- Najprej bi se morala nekajkrat srečati. Potem pa bi mi z občutkom in ljubeznijo povedal, da me ima rad. (Lana)
- Ker sem sramežljiva, mislim, da bom to besedo težko sprejel. Bil bi pa ponos, da me nekdo spoštuje in me ima rad. (Jože)
- Pričakujem, da bi mi to povedala iz srca in čim manj sramežljivo. (Janko)
- Pričakujem, da bi mi povedala iz srca, lahko pa tudi po telefonu ali po pošti. (Sandi)
- Pričakujem samo, da bi rekel: "Rad te imam!" Lahko pa bi mi podaril še šopek vrtnic. (Klavdija)
- To mi mora povedati kje na samem, potih, pa kar se da romantično in nežno. (Irena)

KATJA BARBIČ, 7. a
OŠ Artiće

Od ideje do peskovnika

V Žužemberku imajo ob vrtcu prostorno igrišče, na katerem je najbolj živi del peskovnik. Utesnjeni peskovnik je povzročal pogoste konflikte med otroci, njihova igra ni bila več sproščujoča, zato so delavke Vrta čutile in videle, da bi z novim večjim peskovnikom dosegli sproščenost. "S projektom 'Peskovnik - igralni prostor otrokovega raziskovanja in ustvarjanja' smo sodelovali na Celjskem sejmu 'Vse za otroka'."

Vzgojiteljice smo ugotovile, da je peskovnik premajhen. V projektu smo sodelovale vse vzgojiteljice, hišnika, starši otrok in tudi otroci. S pomočjo zunanjih sodelavcev inž. Viktorja Hrovata, GPG Tehnike iz Novega mesta, KS Žužemberk, ki je prispevala mivko, Stelema, d.o.o. iz Žužemberka, ki je prispeval finančno pomoč za nove avtomobile, bagre ter lopatke, grabljice in kanglice, je sedaj igra res umirjena in sproščujoča, je povedala vodja Vrta Olga Longar. Olga je vodja Vrta že štiri leta, z otro-

ki pa predano dela že celih 25 let. Da delo in program v vrtcu poteka nemoteno, je tudi velika zasluga ravnateljice mag. Jelke Mrvar, ki ima veliko razumevanja in podpira vse ideje, vključno tudi to, ki je nastala s pomočjo vseh omenjenih.

S. M.

ŠENTJERNEJSKI KEMIKI NA PRVENSTVU - "Kje je rešitev, če ni v čimbolj predanem, hitrejšem in tršem delu?" smo se spraševali učenci pri dodatnem pouku iz kemije z mentorico Dušanko Prah. Prišli smo do zaključka, da res samo v delu. Prizadevnost je obrodila sadove. Na državnem tekmovanju mladih kemikov 23. maja smo si priborili kar sedem zlatih Preglovih priznanj. Osvojili so jih: Katarina Bračiča, Jožica Sinkovec in Barbara Košak iz 7. r., Petra Klepac, Jernej Kovač, Marjeta Benčina in Jasmina Jordan iz 8. r. Na sliki Preglovi nagradi z mentorico prof. Dušanko Prah. (Petra Klepac, OŠ Šentjernej)

IZ VLADNEGA URADA ZA ŽENSKO POLITIKO

Materinstvo kot ovira za zaposlitev

Težave pri zaposlovanju zaradi materinstva - Neprijetna vprašanja na razgovorih za službo - Sklepanja delovnega razmerja za določen čas - Pomembna je sprememba zakonodaje

V zadnjem času se na Urad za žensko politiko pri slovenski vladi obrača vse več žensk, ki se srečujejo s problemi pri iskanju zaposlitve, ob sprejemu v službo in na delovnem mestu. Večina teh problemov je posredno ali neposredno povezana z nosečnostjo in starševstvom.

Ženske, ki kličejo brezplačno telefonsko številko (080 12 13), povedo, da jih na razgovorih za službo delodajalci pogosto sprašujejo o njihovem zasebnem življenju; o zakonskem stanu, družinskih razmerah, številu otrok, načrtovanju družine, varstvu otrok itd., kar vpliva na odločitve o sprejemu v službo. Ženske občutijo vprašanja, ki zadevajo otroke, kot najbolj diskriminatorna, saj se večina razgovorov za službo pri tem vprašanju neha. Če odgovorijo, da nimajo otrok, so neustrezne kandidatke, saj bodo verjetno šle na porodniški dopust. Če pa imajo majhne otroke, so prav tako neustrezne kandidatke, saj se namreč večina delodajalcev želi izogniti izostankom zaradi nege otrok. Dogaja se tudi, da so morale ženske ob zaposlitvi za nedoločen čas podpisati izjavo, da določeno obdobje ne bodo imele otrok. Še bolj običajna je praksa sklepanja razmerja za določen čas, ki ga v primeru nosečnosti delodajalec ne podaljša. Ženske, zaposlene za določen čas, kar je danes prevladujoča oblika zaposlovanja, si velikokrat niti ne upajo zanositi, saj vedo, da s tem postavljajo pod vprašaj svojo službo. Veliko pa je tudi primerov, ko žensko po preteku porodniškega dopusta in dopusta za nego in varstvo otroka ob vrnitvi na staro delovno mesto čaka prerazporeditev na drugo delovno mesto ali sklep o prenehanju delovnega razmerja zaradi nujnih operativnih razlogov.

Na Uradu za žensko politiko pravijo, da tudi statistični podatki kažejo, da postajajo nekatere kategorije brezposelnih žensk vse manj konkurenčne na trgu delovne sile. Delež žensk do starosti 26 let z višjo in visoko izobrazbo, ki iščejo zaposlitev, znaša tako že kar dve tretjini iskalcev prve

zaposlitve v tej kategoriji. Poleg tega se delodajalci na primer v letu 1996 pogosteje želeli zaposliti moške kot ženske, kar kaže, da imajo trenutno na slovenskem trgu delovne sile na splošno moški pri zaposlovanju prednost pred ženskami.

Za reševanje teh težav, s katerimi se srečujejo ženske pri iskanju zaposlitve ali na delovnem mestu, so potrebne spremembe zakonodaje. Novi predlog zakona o delovnih razmerjih vsebuje določbe, za katere na uradu upajo, da bodo prispevale k odpravi diskriminacije žensk na trgu delovne sile. Poleg dobre zakonodaje, ki bo sankcionirala kršitve, bo potrebno tudi odločnejše ukrepanje delovne inšpekcije, hitrejša obravnavna na sodiščih, osveščanje delodajalcev ter izobraževanje delavk in delavcev, da bi bolje poznali svoje pravice. Urad za žensko politiko podpira tudi predlog, da bi z zakonom oz. predpisom natančno določili vsebino oglasov za prosta delovna mesta, kar bi preprečevalo spolno diskriminacijo. Zavzema se tudi za

predlog, da bi država sprejela pozitivne ukrepe v obliki davčnih olajšav, na primer za delavca ali delavko, ki ga delodajalec sprejme v delovno razmerje za čas nado-meščanja delavca ali delavke na porodniškem dopustu in dopustu za nego in varstvo otroka.

Nekaj podatkov o položaju žensk na trgu delovne sile. Med delovno aktivnim prebivalstvom je bilo leta 1996 skoraj 47 odst. žensk, njihov delež med zaposlenimi je okrog 49 odst., med samozaposlenimi dobrih 28 odst., med pomagajočimi družinskimi člani in članicami pa dobrih 62. Največ žensk je zaposlenih v zdravstvu in socialnem varstvu, v izobraževanju in kulturi ter gostinstvu in turizmu ter trgovini. V industriji in rudarstvu jih je bilo v povprečju zaposlenih dobrih 24 odst., od tega največ v proizvodnji končnih tekstilnih izdelkov ter v proizvodnji obutve in galanterije. Ženske so predstavljale tudi več kot polovico med zaposlenimi v finančnih, tehničnih in poslovnih storitvah, skoraj polovica pa jih je bilo tudi med zaposlenimi v javni upravi,

skladih, združenjih in organizacijah.

Največ brezposelnih žensk je med iskalci in iskalkami prve zaposlitve, več kot polovico. Na uradu pravijo, da ti podatki zgovorno kažejo na slabše zaposlitvene možnosti žensk v novih

• POZIV URADA - Urad za žensko politiko poziva ženske, ki so morale pri razgovoru za zaposlitev podpisati pogodbo, da določen čas ne bodo zanosile ali so po vrnitvi s porodniške ostale brez zaposlitve ali so jih na razgovorih za službo spraševali o otrocih in jih zaradi tega odločili, da kličejo na tel. 080 12 13 vsak delavnik med 8. in 15. uro, da bi skupaj lažje našli rešitev.

pogojih gospodarstva, h katerim vsekakor prispevajo starševstvo in skrb za otroke, družine in dom, kar se pripisuje samo ženskam in kar jih dela za bolj rizično delovno silo.

JOŽICA DORNIŽ

IZŠLA JE NOVA ŠTEVILKA TRT

Pred dnevi je društvo Kerini in Stritarji izdalo že 10., pomladansko številko svojega časopisa Trte. Mirko Jančigaj v uvodniku predstavlja oba nosilca družin, ki sta osnova za oblikovanje tega enkratnega društva: posestnika in poslovneža Andreja Stritarja in Janeza Kerina. O obeh piše, kako umna gospodarja sta bila in koliko skrbi sta vlagala v gozdove. - Trte poročajo o majskem pikniku, ko se je ob lovskem domu pri Velikem Mraševem zbralo kar 114 članov društva. Andrej Kirn poroča o predstavitvi nove knjige dr. Janeza Baniča o Stihovem Jožetu, ki je bila 3. aprila v Podbočju. Župnik France Novak objavlja kratek oris župnije Sv. Križa ob 750-letnici prve omembe kraja, Vida Kerin pa opisuje polstoletnico znane gostilne Gadova peč. Trte poročajo še o nabiranju gob na Gorjancih, o pevskem zboru Lipa zelenela je, natisnili so več anekdot in poročilo o Danielu Bellu, izgubljenem in ponovno najdenem Baniču iz Arizone. Tg.

ŠIVILJA - V industriji je največ zaposlenih žensk v proizvodnji končnih tekstilnih izdelkov. Delovna mesta v tekstilni industriji pa so na žalost tudi med najmanj plačanimi. (Foto: J. Dornič)

PETRUVO V DEŽELI PETRA KLEPCA - Minulo soboto so Osilničanje spet svečano proslavili svoj praznik petruvo. Tudi tokrat so dali poudarek v besedi pesmi, igri in noši nekdanjim običajem in opravilom. Osrednja osebnost je bil spet Peter Klepec, nato pa še kresnice, šumarji (gozdni delavci), grabljice, kosci, vurmoharji (urarji) in tudi harmonikarji. Program je z duhovito besedo posvezovala Branka Alič, udeležence je pozdravil župan Anton Kovač, direktor RTV Slovenije Janez Čadež pa je povedal, da je prav na petruvo dobilo še zadnjih 50 hiš v deželi Petra Klepca slovenski TV in radijski program, za kar so bili ljudje na tem območju doslej prikrajšani. Na fotografiji: kresnice in Peter Klepec. Za praznik so v kulturni dvorani odprli še razstavo del udeležencev letošnje likovne kolonije Petra Klepca, na Kolpi je bilo tekmovanje v ulovu največje ribe, zvečer pa je bila veselica, na kateri je igral ansambel Henček. (Foto: J. Primc)

JUBILEJI SEVNIŠKIH GODBENIKOV - Uvod v sevniško Grajsko poletje 98' je 24. junija v grajskem atriju žal skazilo deževno vreme. Jubilejni koncert ob treh visokih jubilejih sevniške godbe: 90-letnici najzgodnejših dokumentiranih začetkov godbe, 70-letnici Gasilske godbe na pihala in 20-letnici Delavske pihalne godbe na pihala pri PGD Sevnica, ki se je v začetku tega leta preimenovala preprosto v kulturno društvo Godba Sevnica, tudi z namenom, da nadaljuje bogato glasbeno tradicijo, so morali prekiniti. Priložnost pa so izkoristili za zahvale zaslužnim. Predsednik UO godbe Lado Močivnik je izročil listino o častnem članstvu svojemu predhodniku, prvemu predsedniku novejših godbe Francu Ogorevcu, in prvemu dirigentu te godbe Bogomirju Hrovatiču (prvi z leve, drugi Močivnik, sledita ustanovna in edina še aktivna člana godbe izpred 20 let, Ludvik Žuraj in Igor Paskvale, ki je ob tej priložnosti prejel tudi zlato Gallusovo značko). (Foto: P. Perc)

SREČANJE GODB V DOBREPOLJU - KUD Dobropolje in domača godba na pihala sta v nedeljo pripravila tradicionalni Dan godbe. Prireditelji, na kateri so nastopili godbeniki iz Novega mesta, Stične, Vodice, Kočevja, Ljubljane-Bežigrada in Dobropolja se je začela s promenadnimi nastopi na Ponikvah, v Zdenski vasi, Vidmu, Velikih Laščah, Kompolju in Strugah. Osrednja prireditev s parado godbenikov, narodnih noš in kočevskih mažoretka pa je bila na Vidmu, kjer so godbe igrale vse do poznih ur. (Foto: M. Glavonjič)

STO LET SODRAŠKIH GASILCEV - Največja letošnja gasilska prireditev v ribniški občini je bila v nedeljo v Sodražici, kjer so člani tamkajšnjega PGD proslavili sto let uspešnega delovanja. Pred pričetkom proslave je bila velika parada več kot 150 gasilcev iz občinskih gasilskih zvez Ribnica, Loški Potok, Velike Lašče, Grosuplje, Nova vas, na proslavo pa so prišli tudi gasilci iz Tinj pri Slovenski Bistrici, s katerimi Sodražani sodelujejo že četrto leto. V paradi je nastopilo tudi 31 gasilskih vozil z opremo, zbranim so pokazali tudi brzgalno iz leta 1991, ki je še vedno uporabna, desetina PGD Sodražica pa je pokazala vajo z lestvami. Ob tej priložnosti so podelili 13 občinskih in 14 državnih priznanj, trije gasilci so prejeli priznanje veterana, 89-letni Anton Lovrenčič, najstarejši sodraški gasilec, pa je prejel priznanje častnega člana. (Foto: M. Glavonjič)

ENERGIJA KOT OBVLADLJIV STROŠEK

Povsod možni še veliki prihranki

Ob javnem razpisu za subvencioniranje energetskih pregledov (Uradni list št. 45, 12. junija 1998)

Energija predstavlja v večini podjetij enega od obvladljivih stroškov. Za zmanjševanje porabe energetskih virov in s tem stroškov za energijo obstaja mnogo možnosti. Dosežen prihranki neposredno povečajo dobiček podjetja, poleg tega pa pomeni zmanjšanje rabe energije tudi občutne koristi za okolje.

Običajno se možni prihranki v obliki varčevalnih ukrepov ovrednotijo v okviru strokovne študije, tako imenovanega energetskega pregleda. Energetski pregled zato predstavlja presek skozi celotno rabo energije (ogrevanje, električna energija, voda, hlajenje, klima) in torej ni parcialen kot na primer pregled kotlovnice. Kajti le medsebojna primerjava rabe energije in stroškov nas lahko usmeri k težišču aktivnosti za racionalno rabo energije. Energetske pregledne izjave za to usposobljeni neodvisni zunanji izvajalec, ki ni obremenjen z zgodovino in načrti podjetja ali ustanove. Kot takega ga zanima predvsem racionalna raba energije oz. možnost znižanja stroškov za energijo. Energetski pregled je osnovni korak na poti k sistematičnemu spremljanju rabe energije in izvajanju ukrepov učinkovite rabe energije.

Nekateri izmed ukrepov so organizacijske narave. Njihovo izvajanje ne zahteva finančnih virov. Vendar so to le eni izmed možnih ukrepov. Energetski pre-

gled vsekakor nima za cilj poiskati le te, saj jih lahko odkrije naročnik energetskega pregleda sam. Je pa vsekakor pomembno, da so ti ukrepi primerljivi z ostalimi (investicijskimi), saj je na ta način veliko lažje od zaposlenih zahtevati spremembo navad in usmeritev k skrbnejšemu ravnanju z energijo in vodo.

Rezultat energetskega pregleda podjetja, večstanovanjske zgradbe ali ustanove je končno poročilo energetskega pregleda, ki vsebuje seznam ukrepov z opisom varčevalnega potenciala vsakega ukrepa, stroškom izvedbe in dobo vračanja. Varčevalni potencial ukrepov je predstavljen v prihrankih denarja (SIT) in prihrankih energije (GJ, kWh). Glede na stroške ukrepov so le-ti razdeljeni na organizacijske ukrepe (ki so brezplačni), ukrepe z nizkimi stroški investicije in kratkim vračilnim rokom in ukrepe z visokimi stroški investicije in dolгим vračilnim rokom. Za slednje se izkaže, da se njihova doba vračanja zelo skrajša, če se izvajajo hkrati z investicijskim vzdrževanjem. Poleg tega je v končnem poročilu narejen seznam ukrepov za vsak energent oz. vrsto energije posebej, na primer: ukrepi za varčevanje z električno energijo, zemeljskim plinom, tekočim naftnim plinom, kurilnim oljem, mazutom, tehnološko vodo. Če se v okviru energetskega pregleda

ugotovi, da obstajajo možnosti za kompleksnejše posege v podjetje, na primer uvedbo kogeneracije (sočasna proizvodnja elektrike in toplote), pa rezultati energetskega pregleda predstavljajo vhodne podatke za študijo izvedljivosti kompleksnejših rešitev.

Na podlagi opravljenega energetskega pregleda imajo naročniki možnost pridobiti dolgoročno posojila Sklada za učinkovito rabo energije (obrestna mera 60% komercialne obrestne mere, vračilni rok do 8 let, možen dvoletni moratorij na glavnico). Nekatere ukrepe je možno financirati tudi s posojili Ekološkega razvojnega sklada, kolikor gre za zamenjavo tehnologij z okolju manj obremenjujočimi oz. prehod na čistejšo energijo. Poudariti velja, da je lažje izkoristiti notranje rezerve v podjetju, kar energetski prihranki vsekakor so, kot pa za isti znesek povečati dobiček od prodaje. Ne glede na to, da je za posamezne ukrepe potreben denar, saj je potreben tudi za energijo, torej tudi za tisto, ki se je porabi preveč, če energetsko varčevalnih ukrepov ne izvajamo.

Energetska strategija Slovenije predvideva energetske učinkovitost, dolgoročno zanesljivost in zadostnost energetske oskrbe, sprejemljivost za zdravje, okolje in prostor, minimiziranje tveganj, ekonomsko učinkovitost, družbeno sprejemljivost ter tehnično

učinkovitost in predvidljivost. Cilji energetske strategije so: izboljšati energetsko učinkovitost za 2% letno v naslednjih 10 do 15 letih, povečati delež energije iz obnovljivih virov na 6% do leta 2010 (vključno z hidroenergijo pa na 12%) v primerjavi z letom 1993, ko je delež obnovljivih virov znašal 0,7% oz. 6% ob upoštevanju hidroenergije. Izvajanje energetske strategije bo mogoče le ob doslednem izvajanju političnih instrumentov, kot so tržne cene energije, ki upoštevajo tudi stroške vpliva na okolje in družbo, izobraževanje in osveščanje, energetsko svetovanje, predpisi in sporazumi, finančne spodbude (na primer subvencioniranje energetskega pregledov podjetij, ustanov in večstanovanjskih objektov), inovacije in tehnološki razvoj. Varčevalni potencial je velik. Tako znaša tehnični potencial v zgradbah 60%, v industriji pa 30%. Z ukrepi z vračilnim rokom do 5 let je možno v industriji privarčevati 20% energije, v zgradbah pa z ukrepi z dobo vračanja do 10 let polovico tehničnega potenciala ali 30%. Energetske pregledne izjave podjetje HELA iz Novega mesta. V uradnem listu št. 45 (stran 4602) z dne 12.6.1998 je objavljen javni razpis za oddajo subvencij. Predmet razpisa je subvencioniranje energetskega pregledov podjetij, ustanov in večstanovanjskih objektov.

ANDREJ GOLOB, dipl. inž. gradb.

POTOŠKE POSEBNOSTI

Največji in najmanjša

Kdor ima čas, veselje in možnost brskati po različnih arhivih, lahko večkrat naleti na stare zapise o potoških ljudeh in njihovem življenju. Tokrat objavljamo fotografijo, ki je bila objavljena v Ilustriranem Slovencu (Teden-ska priloga Slovenca št. 246 z dne 27. 10. 1929, št. 43) na strani 343. Pod sliko je zapis: V Loškem Potoku so baje največji ljudje. Avtor fotografije je znani lovski pisatelj Alojz Knava s Hriba, kar kaže, da mu fotografija ni bila tuja in je natanko vedel, kaj mora ovekovečiti.

Slovenec je še zapisal, da sta na fotografiji Ivan Turk (Kindrov), ki je meril 186 cm iz Malega Loga in Alojzija Lavrič s Hriba. Kindrova družina je vedno slovela po velikih in močnih ljudeh. Sin Ivana je bil celo 6 cm večji od svojega očeta. Koliko je merila Alojzija, lahko ocenimo le

SKRAJNOSTI - Alojzija in Ivan

s primerjavo, znano pa je, da je bila pridna pletilja in heklarica in se s tem preživljala vse do smrti.

A. KOŠMERL

SPOMIN NA UMETNIKA

Rešeni plošči krških izgnancev

Kiparja Vladimira Štovička lahko obiščemo v njegovi galeriji v Leskovcu pri Krškem

V začetku junija so po treh mesecih v brežiškem Posavskem muzeju zaprli veliko pregledno razstavo Vladimira Štovička, enega najbolj znanih in uglednih slovenskih medaljerjev in kiparjev. V tem času jo je obiskalo nad 1.500 ljudi, ki so z navdušenjem občudovali 130 umetnikovih del, ki v večini izvirajo iz stalne mojstrove galerijske postavitve v Leskovcu pri Krškem, nekaj pa so jih posodili tudi zasebniki in druge zbirke.

Štovičkovo bogastvo sem si ogledal dvakrat: 12. marca, ko so razstavo odprli, in nekaj tednov kasneje, ko so umetnine in drobne plastične podobe žarele v vseh treh razstavnih prostorih s prepričljivo govorico mojstrskega ustvarjalca in neutrudnega snovalca, ki nam je v dolgem in plodnem življenju zapustil dragoceno bogastvo. Zlasti ob drugem obisku Štovičkove razstave je spomin pohitel nazaj v oktober 1965.

Takrat sva z Marjanom Moškom na nasvet prof. Janka Jarca obiskala mojstra v Leskovcu nekaj dni pred njegovo prvo samostojno razstavo v Novem mestu. Smehljaje naju je gledal, kako nemirno begava z očmi s stene na steno, s podstavka na vrtljivo delovno mizico in spet v omare, kjer so se za steklom blestele bronaste in slonokoščene plakete ter medalje. Atelje je bil poln kipcev in večjih kipov, mavec se je mešal z bronom, vabili so naju mojstrovski osnutki v glini in lesu. Bogat in pester muzej v malem.

Akademski kipar Vladimir Štoviček je bil prijeten in moder sogovornik. Nikoli še nisem srečal tako milega, vljudnega in vseskozi skromnega umetnika, ki bi podaril dotlej nepoznanim časnikiarjem tolikšno odprtost pri odkrivanju prehojene poti. Veliko nama je povedal o svojem življenju in vstopanju v svet umetnosti, o stikih z velikimi umetniki v Pragi, Parizu, Dunaju, Egiptu in drugih deželah. Leta 1941 se je srečal tudi z gestapom. Naduti Nemci so prišli vohljati v atelje, kjer so opazili v glini modelirani skupini ljudi s culami. Grozili so mu in popoldne spet prišli spraševati, kaj pomeni ta plastika. Z zgovornostjo jih je prepričal, da kot kipar modelira to, kar vidi okoli sebe.

„Če pa ne smem delati, naj gre tole v nič!“ je dejal presečenemu Nemcem in vprčo njih razbil plošči. A že dopoldne je negativna odtisa obeh plošč zakopal v zemljo sredi ateljeja.

„Iznanci s Krškega polja! Glejta, vse tole sem videl na lastne oči in hotel ohraniti...“

Ponosen je držal v rokah rešeni plastiki in nama dejal, da sta plošči najdragocenejši med njegovimi osebnimi spomini. Tu, na domačem pragu, so ga hoteli okupatorji med vojno dvakrat ustreliti. Vedel je, da so ga pustili Nemci doma še z nekaterimi drugimi krškimi izobraženci kot talca.

Kar sem ga poznal, je bil mojster Štoviček vedno dobre volje, nasmejan in poln dobrohotnega humora. Pri nekem obisku v ateljeju sem ga čez leta povprašal, po kakem pravilu se ravna, da je vedno tako svež in sposoben za ustvarjanje.

in smrti v decembru 1989 (v starosti 93 let). Poudarili so, da se je po vrnitvi v domovino 1931 skoraj „povsem posvetil umetniškemu oblikovanju plaket, medalj, novcev in podobne miniaturne reliefne plastike. Vendar tudi kiparstva v klasičnem pomenu ni nikoli opustil.“ (Ivan Sedej v Delu, 21.12.1989)

Dr. Špelca Čopič je v zgledno urejenem katalogu ob Štovičkovi razstavi med drugim zapisal: „Njegovo delo prenaša v bodočnost neko doseženo znanje tehnične narave. S pomočjo realizma ohranja elementarno zvezo med videno in doživeto

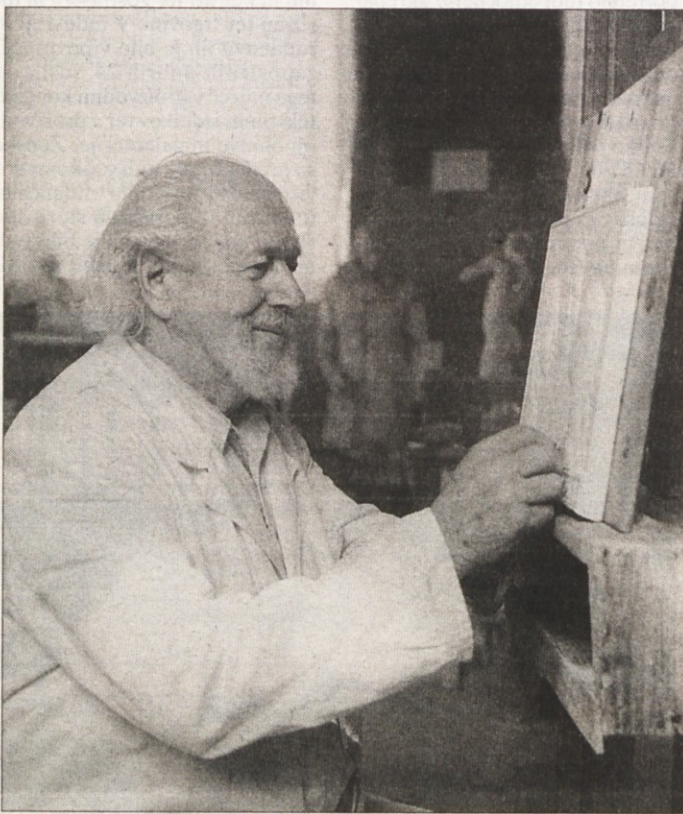
naravo ter med ustvarjalcem in gledalcem, tako da se med seboj prepoznata in razumeta.“ Kmalu se bo začelo novo tisočletje in Štovičkove podobe - velika zbirka medalj in plaket in na njih ohranjeni motivi in portreti - predstavljajo delček življenja Slovencev v 20. stoletju. Kot dragoceno pričevanje bodo po mnenju dr. Čopičeve samo pridobivale vrednost.

Kdor je zamudil ogledati si bogati pregled Štovičkovih del na razstavi v Brežicah, si lahko njihov večji del vedno ogleda v Galeriji Štoviček v Leskovcu pri Krškem. Njena lastnica je občina Krško, kateri je umetnik ob svoji 80-letnici podaril vsa dela iz zasebne umetniške zbirke skupaj z ateljejem v Leskovcu. Obisk stalne galerijske postavitve Štovičkovih umetnin v Leskovcu bo osrečil vsakogar, ki želi videti tisto notranjo resnico slehernega okolja, ki seva skozi obliko.

Mojster Štoviček je bil plemenit in do kraja odkritosrčen umetnik, zato so taka tudi njegova dela. S prodirljivim pogledom in širokim poklicnim znanjem je videl in podarjal lepoto v vseh svojih delih. V Franciji se je srečal tudi z umetnostjo Augusta Rodina, enega največjih kiparjev vseh časov. Občudoval je njegova dela. Med sodelovanjem z mnogimi umetniki se je takrat potrpežljivo in nenehno izpopolnjeval ter dosegel mojstrstvo v plastičnem podajanju globin opazovanega predmeta, telesa ali obraza.

Vladimir Štoviček je ljubil življenje in poslanstvo umetnika. Živel je za svoje delo in še vedno nam govori. Odblesk njegovega srca je v vseh predmetih, ki jih je oblikoval in nam jih zapustil. Obisk v njegovi galeriji v Leskovcu nas o tem vedno znova prepriča. In obogati.

TONJE GOŠNIK

KIPAR MED DELOM - Vladimir Štoviček med modeliranjem v domačem ateljeju leta 1979. (Foto: J. Teppey)

„Recept za dolgo življenje? Človek ne sme biti nikoli brez dela! Vsako jutro žlico medu, večkrat na dan kozarec mleka, pri malici ali po kosilu tudi kozarec dobrega vina, ob vsem tem pa skromno, enostavno življenje...“

Tako je bilo življenjsko vodilo velikega umetnika, polno izkušene modrosti. Njegov lik razumevajočega in osebno izredno skromnega človeka, a hkrati resničnega umetnika, so 12. marca v muzeju predstavili krški župan Danilo Šiter, avtorica razstave kustosinja umetnostne zgodovine Jožica Vrtačnik Lorber in umetnostna zgodovinarica dr. Špelca Čopič. Spomnili so se nedavne stoletnice mojstrovega rojstva (1896)

DRUŽINSKA SLIKA - Mojster Vladimir Štoviček z ženo Ljudmilo in hčerčkama Tanjo in Duško junija 1971 pred leskovskim gradom. (Foto: T. Gošnik)

ZDRAVNIŠKA RAZLAGA

prim. mag. dr. TATJANA GAZVODA

Boli v prsih zavaljo srca?

Če ste zaskrbljeni zaradi srca ali če imate katerega od bolezenskih znakov, ki smo jih opisali v Dolenjskem listu 4. junija, pojdite na pregled k osebnemu zdravniku. Prav tako tudi, če so v družini primeri srčne bolezni, možganske kapi ali zvišanega krvnega tlaka.

Najprej vas bo zdravnik natančno izprašal. Točni podatki o zdravstvenem stanju so vedno izjemno pomembni, včasih celo bolj kot temeljit zdravniški pregled. Zdravnik bo lahko samo na osnovi bolnikovih podatkov ugotovil, ali je bolečina v prsih posledica okvare srca ali ne!

Z vašim zdravnikom se morate odkrito pogovoriti tudi o morebitnih osebnih in čustvenih težavah, saj lahko pomembno vplivajo na vaše težave. Lahko mu zaupate tudi najbolj intimne stvari, in bodite prepričani, da ne bo zlorabil vašega zaupanja.

Kako poteka zdravniški pregled?

Pred osebnim pregledom vas bodo v ambulantni stehitali. Potem bo zdravnik s slušalkami stetoskopa poslušal delovanje srca in pljuč, vam izmeril srčni utrip in krvni tlak ter pregledal tudi očesno ozadje in tako ugotovil stanje krvnih žil na očesni mrežnici, ker je to edino mesto na telesu, kjer jih je moč opazovati. Njihovo stanje zdravniku pove, kakšne so krvne žile drugod po telesu.

Če se zdravniku na osnovi podatkov o bolezenskih težavah in po preiskavi srca in ožilja ter krvnega tlaka zdi vse v mejah normale, verjetno ne bo zahteval še dodatnih preiskav. Če pa si včasih težave ne zna povsem razložiti, bo opravil še nekaj testiranj.

JUBILANTA - 15 let združenja pevskega zbora Simon Jenko in Miško Kranjec.

VESELI DRUŽBI - Pesem pomaga ohranjati narodno zavest.

SLOVENCIM NA TUJEM

Pesem nas plemeniti in druž

Pred več kot 15 leti so se Slovenci, ki delajo in živijo v Erlangu, na pobudo Avgusta Jošta v Domu Kriegenbrunn zbrali fanije Adi Poš, Martin Premužič, Jože Pečenko, Peter Zorec, Jože in Tone Tkalec, Hinko Šerbinek in Dominik Štrubej, ki so znali lepo zapeti. Dogovorili so se, da bodo poslej skupaj prepevali. V Nuernbergu, kjer so se že povezovali v slovenskem kulturnem in športnem društvu Simon Jenko, sprva niti niso vedeli za načrte svojih rojakov v bližnjem Erlangu iz slovenskega društva Miško Kranjec, zato se je po informacijah Avgusta Jošta brž navdušila za združenje moški pevski zbor iz obeh društev skupina pevskega zanešnjakov okrog Martina Zgubiča, Feliksa Fuša, Konrada Hohkrauta, Karla Topolnika in Franca Glavača. Poiskali so še druge člane,

v svojem okolju našli tudi pevovodjo Alojza Tementa, ki vse do danes skrbi za uglašeno petje zdomcev, zaupanje pevcev pa vsa ta leta uživa tudi predsednik zbora Jože Mlakar.

Pevcem ni naporno prihajati enkrat tedensko na vaje tudi 60 km in dlje, ki potekajo ob četrtkih izmenično v Erlangu in Nuernbergu. Tako ne zatruje le Pavle Korencan. Nekateri so prenehali prepevati, združenemu moškemu pevskemu zboru Simon Jenko-Miško Kranjec, kot se uradno imenuje zbor, pa sta se pridružila tudi Nemca Klaus Roekmer in Rainer Boeckelt. Pesem nas plemeniti in druž, to je bilo geslo nedavnega jubilejnega koncerta zbora v Nuernbergu in to iz pripovedovanja pevcev, tudi nemško govoročih, ni puhlica. Kajti tisti, ki so že davno odšli za kruhom v

tujino, zapolnjuje praznino v srcu v tujem svetu in odganja domotožje, mlajšim, v Nemčiji rojenim Slovincem pa na najboljši način, predvsem s slovensko pesmijo, ohranja narodnostno identiteto. Različni jeziki, meje, državna urede in svetovni nazori niso ovira, to so dokazali že številni skupni nastopi slovenskih in nemških zborov.

Slovensko petje v deželi Frankovski ni ostalo brez odmeva, saj so skoraj vsi pevci že dobili bronaste Gallusove značke, ob tokratnem jubileju pa je svetovalec za mednarodno sodelovanje pri Zvezi kulturnih društev Slovenije Vlado Ravnikar izročil pevcem kar 15 srebrnih in 4 bronaste Gallusove značke. Pevcem in organizatorjem zbora je ob jubileju čestital tudi generalni konzul Repub-

like Slovenije Fedor Gregorič. Poudaril je, da s petjem daleč od domovine in organizacijo raznih prireditev, tudi z nemškimi pevskeimi zbori, prispevajo, da smo Slovenci priznani kot kulturno enakopravni evropski narod in na svoj način tudi odstirajo vrata Sloveniji v EU. Navdušen nad nastopom jubilarcev, njihovih gostov MoPZ Triglav iz Sindelfingena, Fantov z Brezovske gore iz krške občine, ki je pokrovitelj SKSD Simon Jenko, in še posebej okteta Jurij Dalmatin iz Sevnice je bil predsednik bavarsko-slovenskega društva dr. Adolf Eichenseer. Sevnice je vabil na elitno Slovensko noč v Muenchen, kjer so že nastopili tudi tokratni jubilarci.

Ob jubilejnem koncertu so se pevci posebej zahvalili pevovodji Tementu in mu za njegovo 60-letnico podarili diatonično harmoniko, Marjanu Packu za pomoč Tementu in seveda svojim dragim prijateljem iz Sevnice, pri katerih so že tudi gostovali.

PAVEL PERC

HIDROPONSKA PRIDELAVA PRI NAS

Paradižnike jim hranijo računalniki

Ko spodaj dozori paradižnik in se obira, se zgoraj oblikujejo že novi cveti. Rastlina se pri tleh čisti in spodbuja, zgoraj raste. Trenutno so sadike paradižnikov dolge okrog 5 metrov, do konca svoje življenjske dobe (iztekla se bo decembra) bodo zrastle do 15 metrov. Takrat jih bodo odstranili, nadomestile pa jih bodo že vzgojene nove sadike. In krog pridelave se bo ponovil. Govorimo o hidroponski pridelavi paradižnika, prvi tovrstni pridelavi sploh pri nas in med prvimi v vzhodnem delu Evrope.

Z njim Slovenija sledi pridelavi prihodnosti, in to po zaslugi Janka Bostelega, podjetnega agronoma in lastnika družbe Agrocenter v Krškem. Že od začetka maja v rastlinjakih na Čatežu obirajo paradižnike lastne blagovne znamke Zarja. Kupci so jih dobro sprejeli in zdaj je največja težava v tem, da paradižnika ni niti približno za vse dovolj!

Ko je Bostelega iskal podporo v ministrstvu in pristojnih organih, so samo zmajevali z glavo, saj naložba v hektar takega nasada terja milijon mark, pa tudi sicer je za tovrstno pridelavo potrebno veliko poguma in znanja. Bosteleva družinsko podjetje se je znašlo po svoje. Ideja za hidroponsko pridelavo je tlela že tri leta, pred letom in pol pa je padla odločitev. Na področju znanja se je Bostelega oprl na Biotehnično fakulteto v Ljubljani, najel že pripravljene rastlinjake Agrari-actevja na Čatežu in zbral 30 milijonov tolarjev lastnega denarja za naložbo in hektar nasada.

Paradižnik v kockah

Podjetje Agrocenter je nastalo pred štirimi leti in se ukvarja največ z veleprodajo sadja, zelenjave in pijač. Kot pravi Janko Bostelega, jim tako ni bilo težko ugotoviti, da Slovenija 80 odst. vse zelenjave uvažata. Opravili so temeljito tržno analizo, ki je pokazala, da so tržne možnosti za paradižnik izredno velike. "Slovenija ima v avgustu paradižnika preveč, nekaj ga ima še v juliju in septembru, a takrat, ko ga tržišče res potrebuje, ga nima. Zato nas je zanimala predvsem pridelava zunaj glavne sezone, kar hidroponska metoda omogoča - paradižnik je tako na trgu od aprila do novega leta," razlaga Bostelega.

Z gradbenimi deli so začeli decembra lani. Tehnično opremo so večinoma uvozili iz Nizozemske, vse, kar se je dalo, pa so nabavljali doma. V sodelovanju s podjetjem Termo iz Škofje Loke so prišli do ustreznih plošč iz kamene volne, ki jih zavijejo v folije kar sami na Čatežu. Konec leta bodo plošče zamenjali z novimi, da bi preprečili morebitne okužbe. Seme je bilo tokrat zasejano v poskusnih rastlinjakih Biotehniške fakultete in so jih v januarju prenesli na Čatež, kjer so jih donegovali in jih v drugi polovici marca - ne posadili, ampak v

Janko Bostelega

PRVA SLOVENSKA ZNAMKA - Zarja je prva slovenska blagovna znamka za paradižnik. Vse kaže, da se ji obeta lepa prihodnost. Tako menijo tudi številni obiskovalci, ki si prihajajo ogledovat pridelavo na Čatežu - sedanji in bodoči kupci, slovenski kmetijski svetovalci, študentje.

kockah iz kamene volne postavili na sistem. Okrog 1. maja so začeli zoreti prvi paradižniki, po dveh tednih pa se je že vzpostavilo optimalno zorenje. Od takrat oberejo na dan 3 do 5 ton te vrtnine, take količine pa naj bi dozorevale dnevno vse do decembra. Zadnji mesec v letu bo dal zrele paradižnike samo, če bo dovolj sončen. V vsakem primeru bodo rastline konec decembra končale svoje poslanstvo in zamenjale jih bodo nove.

Rastlina zraste 15 metrov

Rastlinjaki so zdaj polni visokih rastlin, resnici na ljubo: čateški so preniški za pravo pridelavo, a za prvi poskus očitno zadostujejo. Vsaka rastlina raste v kocki kamene volne, te pa so postavljene v vrsti na dolge plošče iz enake snovi, zavite v folijo. Posebnost take pridelave je, da rastline nimajo nobenega stika z zemljo. Še več, zemlja je natančno pokrita s folijo, s čimer je onemogočeno prehajanje različnih boleznin na rastline. Kar malce futuristično se zdi, ko slišimo, da vsaka od rastlin vse, kar potrebuje za zdravo rast, dobi po sistemu cev - vodo in primerna hranila. In kdo hrani paradižnike, da dobijo vsega ravno prav? Pridelava je računal-

niško vodena, in to tako, da številni senzori zaznavajo, kako poteka življenje posamezne rastline, kakšna je svetloba, sevanje, temperatura, in glede na to rastlini odmerja hranila in vodo.

Nečesa pa računalniki le ne morejo opraviti - oprashaevanja. To delo so naložili čmrcljem. Za hektar velik nasad bi bila potrebna tri gnezda čmrcljev. Na Čatežu imajo za zdaj samo eno, saj so se srečali s težavami pri uvozu, ker Slovenija doslej česa takega še ni uvažala. Čmrclji so uvoženi iz Nizozemske, kjer jih redijo posebej za te namene. Imajo svojo hišo in v njej svoj red. Eden izmed njih je vedno dežurni in ven prihajajo po določenem redu. Čmrclji so izbrani za to delo, ker so leni in ne bežijo iz rastlinjakov pa tudi zato, ker ne pičijo. Ker je za zdaj žuželk premalo, oprashaujejo se delavci sami s tresenjem rastline.

Okolju prijazna pridelava

Prednosti hidroponije lahko žanje le dober poznavalec gojenja in fizionomije rastlin (rastline je treba opazovati) in predvsem natančen človek. Pri taki pridelavi namreč ni improviziranja, zato je treba že takoj na začetku postaviti celoten sistem. Poskusi na majhnih površinah se ne splačajo oz. so tehnično nemogoči, saj ne gre brez računalniško vodenega sistema.

V Agrocentru so se za hidroponsko pridelavo odločili kar iz nekaj razlogov. V prvi vrsti tak način omogoča, da na isti površini stalno pridelujejo eno samo kulturo in tako tržišče zalagata vse leto. Prepričani so tudi, da je to pridelava prihodnosti za vrtnine in rože. Največ take pridelave je zdaj na Nizozemskem, v Veliki Britaniji, Franciji in delno v Italiji. Od vse površine v Evropi so jih kar 70 odst. zgradili v zadnjih dveh letih, kar kaže na skokovito rast.

V običajnih razmerah pridelava na istem mestu povzroči, da se v zemlji izredno koncentrirajo bolezni in škodljivci, tu pa je zemlja izključena. To je še posebej pomembno danes, ko je v Evropi vse manj kmetijskih površin, še manj pa je zdravih in neonesnaženih tal. Zelo pomembno je tudi, da je rastlina pri hidroponski metodi manj izpostavljena boleznim in zato ni potrebno uporabljati toliko pesticidov. Herbicidov sploh ne uporabljajo, ostalega pa vsaj za 80 odst. manj kot pri

običajni pridelavi. Na Čatežu, na primer, do konca junija niso uporabili še nobene zaščite, zdaj pa so morali uporabiti insekticid zaradi bele muhe, ki se seli k njim iz sednjih cvetličnih rastlinjakov. Gre torej za okolju prijazno pridelavo, ki ne obremenjuje tal z zaščitnimi sredstvi ali gnojili.

Zarja je prva

Pridelava prvih rdečih sadežev ni končni cilj Janka Bostelega in njegovega podjetja, zato so vzporedno s postavitvijo pridelave izdelali tudi lastno blagovno znamko Zarja, pravzaprav prvo znamko domačega paradižnika. Temeljito so se lotili tudi izdelave embalaže, pri čemer so se zgledovali po tujini, saj so ugotovili, da naše kupce odvrata od domače zelenjave ali sadja predvsem neprimerna embalaža. Tako temeljit pristop se je podjetju bogato obrestoval. Kupci so Zarjo izredno dobro sprejeli in jo ocenili za paradižnik ustreznne kakovosti in dobrega okusa. Letos bo na Čatežu dozorelo 200 do 300 ton paradižnika, kar je veliko premalo. "Čeprav bi lahko ves pridelek prodali enemu samemu velikemu kupcu, ga raje, kljub večjim stroškom, razdelimo po vsej Sloveniji, saj gre za naložbo v prihodnost," pravi Bostelega.

Paradižnik s Čateža ima velike prednosti zaradi manjših stroškov dela, stroškov prevoza in predvsem zagotavlja boljše kakovost, ker hitreje pride do potrošnika. Zaradi tega je povpraševanje veliko (za pridelek se že zanimajo tudi Hrvati in Avstrijci, vlaganja pa so pripravljeni podpreti tudi tujci), kar podjetju narekuje hitro in skokovito povečanje proizvodnje.

Kot vse kaže, se bodo odločili za počasnejšo in bolj gotovo pot. Ker gre za zahtevno pridelavo, ki je pri nas še v povojih, je treba najprej povsem osvojiti tehnologijo pridelave in jo preizkusiti v naših razmerah. Zato - tako ocenjuje Bostelega - pa je potrebno še vsaj eno leto izkušenj. Tako naj bi v naslednjem letu pridelavo povečali vsaj za tretjino, hkrati pa, morda ob podpori države, izvedli natančno spremljanje pridelave in obnašanja rastlin. Taka raziskava mora biti opravljena v našem okolju, saj izkušnje ni mogoče enostavno prenesti iz tujine. V prihodnjem letu bodo uvedli tudi računalniško vodeno klimatizacijo prostorov, ki je za paradižnike nujno potrebna.

BREDA DUŠIČ GORNIK

Dr. Jože Osvald

Odločil se je za domače znanje

Na Čatežu v rastlinjaku poskusno raste tudi 17 različnih sort paradižnikov. Gre za projekt, ki poteka v sodelovanju z Biotehniško fakulteto in bo pokazal, kateri hibrid je najbolj pravi za čateško lokacijo in za trg. Letos so se odločili za vzgojo dveh hibridov, drugo leto bodo sledili rezultatom raziskav.

Kot je povedal dr. Jože Osvald iz Biotehniške fakultete, ki se že 8 let ukvarja s hidroponsko pridelavo vrtnin, preizkušajo na Čatežu visoko- in nizkostebelne rastline, da bi videli, kako rodijo in kako dobre sadeže dajo. "Rezultati raziskav so ugodni, vendar smo iskali nekoga, ki bi se lotil pridelave. Vsak, ki ne upošteva vseh navodil, je obsojen na neuspeh, verjamem pa, da v tem primeru do tega ne bo prišlo," optimistično pozdravlja Bosteleva projekt dr. Osvald.

Mag. Nino Petrovič z iste fakultete poudarja, da gre za kombinacijo začetnih rezultatov, ki so jih dosegli v tujini, in domačega znanja. Misli, da bo edino s tako načrtovano proizvodnjo mogoče konkurirati Evropi. "Veseli nas, da se je gospod Bostelega odločil za naše znanje in za naše svetovanje. To ni poskus, ki bo doživel uspeh ali ne, uspeh je zagotovljen."

ZAČETEK JE BIL UBIJALSKI

Brez podjetniškega znanja ne gre več

Podjetje Grand, d.o.o., je največje in eno najuspešnejših zasebnih podjetij v črnomaljski občini. Vendar pa marsikdo od tistih, ki direktorju in lastniku podjetja Zdravku Šavorju morda zavida to uspešnost, ne ve, koliko ovir je moral preskočiti v dobrem desetletju, odkar se je odločil za obrt.

Zdravko Šavor je, potem ko je bil deset let zaposlen v Iskri kot elektrotehnik, leta 1987 začel z elektroinstalatersko in elektromehanično obrtjo. Prizna, da si ni žele v službi postal za zasebni posel, zato je bil prvega pol leta, ko je začel z obrtjo, skoraj brez dela. In ko je že skoraj obupal, je dobil toliko dela pri Pionirju, da ga sam ni več zmogel. Leta 1990 je imel že štiri zaposlene, po Markovičevem zakonu pa je še z dvema sodelavcema ustanovil podjetje Grand, d.o.o. Elektroinstalatersko dejavnost so razširili še na proizvodnjo strojev za pakiranje, naprav za mesnopredelovalno industrijo ter neonskih cevi in svetlobnih napisov. Čeprav je posel kar dobro teklen, so povečevali tudi število zaposlenih, Šavor tistih časov nima v najlepšem spominu. "Bilo je ubijalsko, saj je bila velika inflacija in zaradi zamika plačila smo samo v enem tednu izgubili 20 tisoč nemških mark," pravi.

Dve leti po ustanovitvi skupnega podjetja sta dva družbenika izstopila, Šavor pa je postal direktor Granda. Danes priznava, da je temu botrovalo njihovo skupno

neznanje, saj je razvoj podjetja presegal njihovo dotedanje obrtniško znanje. Vendar ta sprememba ni povzročila bistvenih pretehtov v proizvodnji. Leta 1993 se je podjetje preselilo v prenovljeno stavbo vojašnice na Majerju, kjer ima danes 1.300 kvadratnih metrov pokritih površin, še nekaj prostorov pa v najemu v sosednjih poslopih. Na rast in razvoj Granda pa kažejo tudi podatki direktorjeve Efra v okviru programa Phare, ki jih ima Zdravko za zelo verodostojne. Na lestvici Efre, ki spremlja razvoj malih podjetij v centralni in vzhodni Evropi, je bil Grand leta 1995 glede na rast med 750 najbolj dinamičnimi podjetji, lani pa že med prvimi 500. Šavor je prepričan, da je k rasti podjetja od leta 1995 naprej precej pripomoglo sodelovanje s podjetjem Status iz Metlike. Takrat so namreč spremenili program in se začeli usmerjati v proizvodnjo različnih, bodisi povsem plastičnih izdelkov ali kombiniranih s steklom, namenjenih predvsem gospodinjstvu. Takšen program imajo še danes, vsako leto pa ga dopolnijo z nekaj novimi izdelki, ki jih razvija in trži Status.

Zagotavlja, da ne razmišlja o bistveno spremenjenem programu, saj gredo izdelki, ki so sicer zelo uporabni in praktični, dobro v prodajo. Žal jih je v glavnem moč dobiti le na tujih trgih. Ima pa še precej načrtov o razvoju novih izdelkov, ki jih ni želel iz-

dati. In ob tem, ko sam tako vztrajno načrtuje, ga moti, da v Sloveniji ni nikakršne strategije za razvoj gospodarstva, medtem ko je kapital za rast podjetij občutno predrag. "Nesprejemljivo je tudi, da vrednost marke ne spremlja inflacije, tako da smo samo v našem podjetju v zadnjih treh letih zaradi tečajnih razlik izgubili 500 tisoč nemških mark," potarna. V njegovo načrtovanje pa sodi tudi pridobivanje certifikata kakovosti ISO 9002. S pripravo nanj so pričeli jeseni 1996. Vse delo so opravili sami ter v začetku letošnjega junija uspešno zaključili uvajanje certifikata. Pohvalijo se

Zdravko Šavor

lahko, da so edino domače zasebno podjetje v črnomaljski občini s takšnim certifikatom, razmišljajo pa že, da bi prihodnje leto osvojili še certifikat ISO 9001, torej za kakovost v proizvodnji in razvoju.

Zdravko Šavor, ki pri svojem delu sicer s pridom uporablja znanje, ki ga je pridobil v elektro stroki, se danes, ko je na čelu podjetja s 34 zaposlenimi, dobro zaveda, kako pomembno je znanje podjetnikov. "Vem, da so po strokovni plati slovenski podjetniki dobro podkovani in prav nič ne zaostajajo za francoskimi ali nemškimi. Manjka pa jim podjetniškega, marketinškega, menedžerskega znanja. Mnogi se ne morejo znebiti stare miselnosti, da bo morda kdo drug poskrbel zanje. Velik problem pri nas je še vedno lažna sociala. Podjetja ne bodo mogla dolgo živeti, če bodo socialne ustanove, čeprav jih država sili prav v to," se jezi. Zdravko se je, zavedajoč se pomanjkljivega znanja iz podjetništva, odločil za študij menedžmenta na visoki šoli v Ljubljani, ki ga že končuje, hkrati pa pridobiva tudi državno licenco za svetovanje v podjetništvu. Svoje znanje in izkušnje, ki jih zagotovo ni malo, ne želi obdržati zase, ampak jih prenesti tudi na druge. Upa, da jih bodo s pridom uporabili, morda pa bo kateremu prizaneseno z marsikatero težavo, s katero se je moral Zdravko, takrat še neuk, sam spopasti.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Is Tulinovih zapiskov

• **Kratkotrajna prijaznost** - Od konca je zadovoljen z meščani marsikteri tujec, kajti so vsakemu tako prijazni, da bi mu v rit zlezli. Ali to traje le kratek čas, kmali začno ga pikati in obirati, razun če je posebno bogat ali kak šef.

• **Vse steptajo in pogrizajo** - Ovce in koze dajo goniti gospodarji zdaj v marcu na svoje in tuje njive, da vse steptajo in pogrizajo. Beriči so klicali, da bo od vsake glave vselej po 1 forint kazni plačati, kdor bo še to delal, in sicer precej brez tožbe, če bo treba tožiti, pa še več. Kmetje pravijo, da je ta oklic dober ali ne bo nič izdal, ker ne bo jemal nihče sosedu drobnice ali se z njim radi nje ravsali.

• **Moralisti, a le za druge** - Dolenski fantje so strašni moralisti, kedar kdo drugi greši, proti sebi so pa kaj prizanesljivi. Dobro označuje jih pesem: Men'se pa Marička smil', ki b' rada moja bla - pa jo drug' falotje zmirej zapeljujeja.

• **Dosti nezakonskih mater** - Kurbe hodijo v Semič v pepelnico na izpraševanje. Stareje se zlorado smejaajo tistim mlajim, ki so letos prvi krat prišle na ta izpit. Nezakonskih mater je dosti po beli Krajini, ali perazarica samo ena.

• **Vse se nosi v mesto** - Vse se nosi iz obližja v mesto. Doma obidi 50 hiš in nič ne boš mogel kupiti. Vzrok je izgovor da se more v Ljubljeno mesto zopet priti in tu papati, pupati, zijati in poslušati vsakovrstne marne.

• **Rad dobro papka** - Črğa se hudo jezi in drži, kedar se ima kazniti kak nemčur. Zdaj je zopet siten, divji in hudoben kakor gad. Krotak bil je le dotlej, dokler mučila ga je putika. Mož ima to strast, da rad dobro papka - celo v tujih hišah n.pr. v Prežeku je že prejnji dan izpraševal, kaj se bo jutri jelo, da, celi jedilnik sostavljaj je sam. Bog mu pošlji spet kaj kmali to blagotvorno puto!

• **Hinavska priljudnost** - Dolenec se škricev sploh odkriva in jih pozdravlja, če jih vidi za hrbtom pa jih kolne. V krčmi napiva s posebnim navideznim spoštovanjem tudi gospodi, če nečajo piti, pa jih jame zmirljati in ko odidejo pogovarja se s tovarši tako, da ne bo pred dobro, dokler vseh škricev ne pobijejo kmetje.

POGOVOR Z ZDRAVLJENIM ODVISNIKOM

Ko heroin postane vsakdanja nuja

Ko je bil star 15 let, je prvič poskusil heroin. Čeprav je vedel za vse možne posledice, ga je droga omrežila. V šestih letih je stakla tako močne niti, da je mislil, da mu ni pomoči. Tudi na smrt je pomislil. Zato se je odločil za zdravljenje. Pri 22-ih je poln grenkih izkušenj, čeprav ima občutek, kot da zadnjih 6 let sploh ni živel. Vsa ta leta, ki bi bila lahko sicer najlepša, so bila izgubljena. "Želim, da mladi izvejo za zgodbo in iz svojih izkušenj vidijo, da se takšno življenje ne izplača," pravi 22-letnik iz sevniške občine.

• Si začel s travo?

"Travo sem prvič poskusil v 8. razredu iz radovednosti. Ponudil mi jo je sošolec. Vendar moram poudariti, da ne držijo trditve nekaterih, da če začneš kaditi travo, boš gotovo pristal pri heroinu. To ne drži. Imam prijatelje, ki že dalj časa kadijo travo, pa niso nikoli poskusili drugih trdih drog, in sem prepričan, da jih tudi ne bodo, poznam pa tudi takšne, ki so na heroinu, pa niso nikoli kadili trave. Trava ni odskočna deska za heroin."

• Kje si torej prvič prišel v stik s heroinom?

"Ko sem kadil travo in še nisem poskusil heroina, sem bil proti njemu, saj sem poznal nekatere odvisneže in sem lahko videl, kakšni so. Prvič mi je dal heroin prijatelj, ki je bil narkoman. Ni mi ga dal zato, ker bi me želel vezati nase, da bi pač imel novega odjemalca, kot se to običajno dogaja, pač pa mi ga je dal, ker sem bil sam radoveden, kakšne občutke ti da. S tistim prijateljem potem nisem imel več stikov."

• In občutki?

"Občutki so bili tako prijetni, da se jih ne da opisati. Žal nisem vedel, da si pravzaprav že prvič, ko ga vzameš, na zanesljivi poti k odvisnosti. Najprej še ne telesno, pač pa psihično. Ko sem imel novo možnost, da se "šutnem", sem jo izkoristil, čeprav sem vedel, da ne smem. A ko vidiš,

da ti ni nič, da pa se imaš fino, da nisi odvisen, se spuščaš še globlje, dokler ne spoznaš, da si dobil nož v hrbet. Tako sem se najprej fiksiral enkrat na mesec, potem dvakrat, kmalu vsak petek, pa vsak petek in soboto, dokler nisem horsa potreboval vsak dan. V začetku je gram heroina zadostoval za 20 šutov, na koncu pa je bil gram le za en šut, kar je pomenilo 300 mark na dan."

• Torej nisi bil dovolj trden, da bi rekel ne!?

"Vsak, ki prvič poskusi heroin, je prepričan, da ne more postati odvisen, ker ima občutek, da je z njegovim telesom vse v redu, da je vse tako kot prej. Odvisnost pride čez čas, potem pa moraš jemati. Prideš namreč tako daleč, da se bojiš krize bolj kot smrti. Narkomani pogosto mislijo na samomor, ker vidijo, da ni izhoda. Grozen je občutek, ko veš, da potrebuješ nekaj, da živiš. Takrat postane droga druga hrana."

• Pa šola?

"V srednjo šolo sem začel hoditi v Ljubljani. Dve leti sem bil gor, a nisem nič naredil. Špical sem, v internatu smo se ga zadevali, seveda smo si tudi igle menjavali, in ni šlo. Takrat se ti pravzaprav

fino zdi, da počneš nekaj, kar je prepovedano. Greš se tajne scene, za katere drugi ne smejo vedeti, in to je zanimivo."

• Od kod ti denar?

"Znašel sem se pač, a nikoli nisem za drogo vlamljaj ali kaj podobnega. Tudi zadolževal sem se in dolgove sem začel odplačevati, ko sem se pričel zdraviti. Ker sem bil znan kot uživalec mamil, so se name obračali tudi drugi, in sem jim nabavil drogo, pa naj je šlo za travo ali heroin. Na štop sem se odpravil v Zagreb ali Ljubljano."

• Kako si jo spravil čez mejo?

"Čisto enostavno. Na vlaku jo skrijem v en kupe, sam pa si v drugem."

• Torej si s tem tudi služil?

"Seveda, toliko, da sem imel zase. Okoli mamil pa se vrtil ogromen denar. Na primer: ker dobro poznam sceno, bi preko zvez dobil kilo heroina za 40 tisoč mark, z mešanjem (vsaka roka ga zmeša in redči) bi lahko zanj dobil 100 tisoč mark. Torej se s tem še kako splača ukvarjati! Prekupčevalcem pa gre le za denar, ne za človeška življenja. A težava je v tem, ker je mafija zelo povezana s policijo, tudi slovensko. Na Hrvaškem na primer sem heroin kupoval od

kriminalista, ker sem pač imel dobre zveze. Če bi komu dobavil 20 gramov horsa, bi lahko s tem zaslužil že 800 mark. Tega sedaj ne počnem več, ker vem, da nisem toliko močan, da heroina ne bi spet poskusil, če bi ga imel doma."

• Torej veš, koliko odvisnikov je v Posavju?

"Prednjačijo Brežice z okolico, kjer jih je na heroinu kakšnih 30, v krški občini jih je manj, še manj pa v sevniški občini. So vseh starosti, od 16. do 55. leta. A treba se je zavedati, da je človek, ki je odvisen, za en šut pripravljen tudi ubijati, posiljevati ali se predati prostituciji. Poznam moškega iz Posavja, ki je ženo vozil okrog, da se je prodajala za denar, da sta le imela za drogo. Sta pa starša majhnega otroka. Pred nekaj leti sta dva Posavca naredila samomor, ker nista dobila metadona: eden se je obesil, drugi je požrl strup za podgane."

• Kako to, da si se odločil za zdravljenje?

"Ker tako ni šlo več. Na dan sem potreboval toliko horsa, da finančno nisem več zmogel. Spoznal pa sem tudi, da sem bolnik, čeprav človek potrebuje kar nekaj časa, da to spozna in si prizna. Doma sem se bal povedati. Raje sem imel krizo. Ko nisem zmogel več, sem povedal domačim. Reakcija je bila obupna. Mama mi najprej sploh ni hotela verjeti, potem pa je bilo veliko solz. A imam srečo, da sta starša reagirala tako, kot sta, in sta mi poiskala zdravniško pomoč. Slabše je bilo z mojo prijateljico, ki so jo starši, ko so izvedeli, da je na heroinu, strpali v psihiatrično bolnico, kjer so ji abstinenco krizo "lajšali" s tabletami za živce, a danes je tam, kjer je bila pred dvakratnim neuspešnim zdravljenjem - na heroinu."

• Torej je metadonsko zdravljenje pri tebi uspešno?

"Najhujše se je spuščati iz odvisnosti. Dobiš dozo metadona, a ne zato, da si zadet, pač pa da si zdrav.

REŠITEV NA POTI K NEODVISNOSTI OD DROG - Metadon in konoplja

LEDVIČNI BOLNIK

Že dvoje desetletij živi z dializo

Zdravi ljudje imajo vsak dan praznik, pravi turški pregovor. Tega se zavemo, ko zbolimo. Ker pa je življenje najlepši dar, se splača boriti in kljubovati boleznim, pa čeprav to zahteva povsem drugačen način življenja. Splača se zaradi drobnih radosti; prijateljstva, tople besede nekoga, ki te ima rad, vselega nasmeha, stiska rok, sonca, ki vsako jutro vidi.

Tudi Tonetu Žuglju z Dobrave pri Metliki so prav gotovo skozi življenje pomagala drobne radosti, z njihovo pomočjo je vsakič znova zbral dovolj moči, da kljub bolnim ledvicam še vedno živi. Čeprav jih ima šele šestintrideset, se že dvajset let vsak drugi dan vozi na dializo. Dobro leto se je vozil z rešilcem iz Metlike v Ljubljano, potem pa so oddelek za dializo odprli v Novem mestu, kamor se vozi še sedaj.

Prvič so se pri njem pojavile težave z ledvicami pri osmih letih starosti. "Preboleval sem mumps, vendar ker ni bilo močne vročine in drugih znakov, ga ni bilo opaziti," pove Tone. Potem pa so se začele težave z ledvicami, nekaj mesecev je bil v šoli pa spet nekaj mesecev v bolnišnici in doma. Zdravili so ga v celjski bolnišnici, potem so ga poslali v okrevališče pri Zalcu, kjer pa se mu je stanje tako poslabšalo, da so ga domov poslali nezavestnega. Tudi doma je bil še nekaj časa v nezavedi in vsi so mislili, da bo umrl.

Star je bil 10 let. Potem ko se je zbudil iz nezavedi, se je njegovo sorodstvo iz Ljubljane poznimalo na Pediatrični kliniki na Vrazovem trgu in tako je Tone prišel k prof. dr. Iztoku Jakšetu, ki ga je zdravil vse do 16. leta starosti. "Najlepše mi je ostala v spominu prav ta bolnišnica, kjer sem se z vsemi razumel, sestre in zdravniki so bili moji prijatelji," pove Tone. Poznal je vse aparate in nemalokrat je s svojim znanjem pomagal tudi sestram.

Da bi kljub bolezni dokončal šolo, je bival v okrevališču za mlade ledvične in srčne bolnike v Šentvidu pri Stični. In ko se je za prvomajske praznike z vlakom vračal v Metliko, je bilo zelo vroče, zato si je zaželel sladoleda. "Dobil sem pljučnico in takrat se mi je sladoled za vedno zameril," pripoveduje Tone. Spet je pristal v ljubljanski pediatrični bolnišnici, kjer so ledvice najprej poskušali pozdraviti, ker pa se mu stanje ni izboljšalo, ampak so mu celo odpovedale roke in noge, so ga junija 1978 prvič peljali na dializo in potem štirinajst dni vsak dan po 3 ure. "Za spoznanje je bilo bolje, vendar ker so mi odpovedale mišice in rokah in nogah, se je bilo potrebno ponovno naučiti hoditi." Tone je bil zaradi tega v bolnišnici kar 2 meseca. Potem se je vrnil domov na Dobravo.

Tako se že dvajset let vozi vsak drugi dan na dializo, ki tra-

ja po 4 ure in pol. Najprej v Ljubljano, potem v Novo mesto. Zaradi bolezni ni dokončal šole pa tudi redne službe ne more opravljati. Živi doma pri starših in bratu, kjer po svojih močeh postori kakšno malenkost. "Na dializo sem se moral navaditi, saj mi pomaga živeti, vendar me vsakič tako izčrpa, kot da sem kopal v vinogradu," pravi slikovito. Pred leti je bil tudi na spisku čakajočih za presaditev ledvice, pa se mu je pred štirimi leti stanje poslabšalo: težave je imel s srcem in s presaditvijo ledvice; tudi v primeru, da bi jo imeli, ne bi bilo nič. Sedaj se mu je zdravstveno stanje izboljšalo,

vendar o presaditvi noče preveč razmišljati, kajti Tone se zaveda, da je dolgo upanje tudi dolgo trpljenje. Če pa bi ledvica bila na voljo, pravi, da bi se takoj odločil za operacijo. Pozna namreč dekle, ki ji je darovana ledvica povsem spremenila življenje. Tako kot ostali ljudje živi, dela in ima družino. Njej jo je podarila njena stara mama. Tudi Tone bi lahko živel tako. Z ledvico nekoga, ki je življenje izgubil v prometni nesreči, bi zaživel zase in zanj. Vendar Tone ni edini, ki čaka na presaditev, takšnih bolnikov je pri nas veliko.

JOŽICA DORNIŽ

Tone Žugelj

Zelo prav se mi zdi, da te vzdržujejo z metadonom. Seveda se ne smeš fiksati, kar v zdravstvenem domu redno mesečno kontrolirajo in ti lahko metadonsko zdravljenje, če ne spoštuješ pravil, tudi odvzamejo. Priznam, nekajkrat sem vzel heroin, a sem to povedal tudi zdravniku. Na metadonu sem sedaj dve leti in pol. Začel sem z 20 tabletami, sedaj mi je uspelo zmanjšati na 10 tablet, kar je še vedno veliko, saj že dve tableti za zdravega, droge nevarnega človeka pomenita zadetost."

• Nekateri metadonsko zdravljenje obsojajo, češ da je narkomanom le potuha...

"Ne zdi se mi prav, da ljudje narkomane obsojajo kot lopove, gnoj in podobno. Ne zavedajo se, da so odvisniki bolniki, imajo eno najhujših bolezni, saj lahko človek zaradi krize ali overdosa umre, in da se lahko to zgodi vsakemu. Kruto je namreč, ko vidiš, da odrasli narkomani iščejo otroke, da jih navajajo na drogo, da najdejo odjemalce. A ko se odvisnik odloči za zdravljenje, je že naredil ogromen napredek."

VAŠA ZGODBA

DINA JAKLIČ ZARADI KATJE

Po oknu tiho škreblija dež... Zbudila sem se. Noč je bila mokra in dišalo je po jeseni. V glavi so se mi začele motati misli.

Že tretje leto sva s Katjo sami. Po zakonskem brodolomu sem mislila, da se je zame življenje končalo. Ločitev je bila mučna z vsem tistim pranjem umazanega perila iz vseh let zakona na sodišču in občutkom, da izgubljáš dostojanstvo in spoštovanje pred ljudmi, ki po službeni dolžnosti poslušajo očitke z ene ali druge strani. Potem je odšel, seveda z grožnjami, češ bom še videla, kako bo, ko naju ne bo več hranil. S tistim "naju" je seveda mislil name in na najino Katjo.

Katja. Bila je rožnat, po piškotih dišeči dojenček. Koliko noči sem prebedela, ko se je drla na vse grlo. "Trebušni krči," je dejal pediater, "Ne da se veliko pomagati," so govorile znanke. Čajčki, nina-nana in moje obupno dremanje v kratkih trenutkih predaha med otroškim jokom. Kako sem si takrat želela spati!

Katja. Tiha, zamišljena štirinajstletnica. Preprič z možem, grobe besede in očitki so rezali rane v njeno mlado dušo. Ja, predvsem zaradi Katje sem stisnila zobe in vztrajala pri ločitvi. Po tolikih letih skupnega življenja se mi je sesipal svet in bala sem se, kaj bom počela v dneh, ko bo Katja po malem začela odhajati iz najinega doma.

Odšel je in ostali sva sami. Katja je bila takrat pred vpisom v srednjo šolo, jaz pa s kupom neplačanih položnic, brez sredstev za preživljanje in zaradi ločitve z globoko rano v srcu in duši. Blizala se je jesen in dež je tako kot nočoj pričel škreblijati po malem oknu najine podnajemniške sobice. Noč za nočjo sem se zbudila in mrzlično razmišljala, kaj naj naredim, da bi Katji omogočila vpis na srednjo šolo, da bi ji nudila vse, kar potrebuje za vsaj malo bolj brezskrbno mladost. "Frizerka naj bo!" mi je svetovala moja osivela mama. "Hitro bo pri kruhu in ti jo boš fraj!" Ta navet sem takoj zavrnila. Zavedala sem se, da se Katja mora šolati, če želim, da bo imela lažje življenje, kot sem ga imela jaz.

Bila sem petnajstletnica s končano osnovno šolo. Pri mami doma ljubimec in nobenega razumevanja zame, še manj za odločitve, kaj bo z menoj. Vrečka v roki in pred vrati tovarne. Nato grobo izražanje nečolanih žensk o "porivanju" in o ljubimcih, ki

• Vendar se travi še nisi odpovedal.

"Pravzaprav me je sedaj rešila trava. Najhuje je namreč, ko si navajen biti vsak dan zadet, ko brez tega ne gre. Ko si na metadonu, pogrešaš prav zadetost. V Amsterdamu je organizacija, kjer narkomani preprečujejo tako, da odvisnikom od heroina priskrbijo kakovostno travo, in imajo največje uspehe. Mislim, da narkomana lahko ozdravi le bivišni narkoman. Le ta pozna občutke in zato lahko oprosti kak spodrslija. Slovenija bi nujno potrebovala ustanovo za zdravljenje odvisnosti. Pa tudi naša policija se zadeve ne loteva na praviem koncu: išče in se znaša nad tistimi, ki imajo v žepu vsega za en joint, namesto da bi našla velike dilerje."

• Te je heroin spremenil?

"Ko si odvisen, dobiš heroinski notranji jaz. Postaneš pokvarjen. Delaš, na kar si prej niti pomisliti nisi upal. Izgubiš prijatelje, kajti med narkomani ni prijateljstva - "zajebe" te, kdor te more ali mora, da le dobi svoje. A sedaj je drugače: pol leta nisem poskusil heroina, delam večerno šolo, postal sem drug človek, za kar gre zahvala železni volji, staršem in ljubezni. Prepričan sem, da sem s heroinom končal. Sicer pa: v letih svoje odvisnosti sem doživel smrt šestih prijateljev in znancev, ki niso našli izhoda iz odvisnosti."

TANJA GAZVODA

so jih čakali pri vratarju ob koncu delovnega dne. Imela sem drugačno vizijo življenja, zato sem se vpisala v strojeopisni tečaj. Zaposlila sem v pisarni. Potem sem spoznala Matjaža. Z njim je čas hitro stekel. Dobilasva stanovanje, potem Katjo in pričela graditi novi dom. Delala sem veliko. Služba, Katja, kuhanje in vse ostalo, kar se razume, da je žensko delo. Lepega dne sem prestregla besede znanke: "Poglej, kakšna je, vsa zgarana in skušana kot kura. Ni čudno, da ima Matjaž drugo." Šele takrat sem pričela nadzorovati, kaj Matjaž počne, in kmalu ugotovila, da zahaja k mnogim mlajšim tajnicam v svojem podjetju. Če ne bi imela Katje, bi verjetno naredila samomor. Z nikomer nisem mogla govoriti o tem. "Preveč si mu stregla," bi najbrž rekla mama, moji mlajši, pametnejši sestra pa vse skupaj ne bi bilo nič čudnega, saj je sama že več let ljubica človeka s tremi otroki in ženo, ki je verjetno prav tako skušana kura, razpeta med domom, otroki in možem.

Odločila sem se za ločitev. Premišljala sem, kako bom zapolnila praznino, ki bo nastala zaradi Matjaževega odhoda. Ozrla sem se naokrog in naenkrat opazila stvari, ki jih prej nisem nikoli. Vse okrog ločeni pari, nekateri celo večkrat, svet pa se je vseeno vrtil naprej. Znanec mi je dejal: "Veš, čez sto let se nihče ne bo vprašal, kaj je bilo s teboj. Živi tako, da bo tebi všeč!"

Prvič sem pogledala na življenje okrog sebe drugače. Vsa tista pravila o morali, o dolžnostih, navadah in strah pred tem, kaj bodo rekli ljudje, sem porinila v stran. Našla sem si honorarno delo, vstajala zgodaj, pripravljala zajtrke za Katjo, hodila po tople zemljice in jo telefonsko zbudila iz službe. Ko je Katja vsak večer odšla spat, sem navadno še pomila posodo in po nekaj ur tipkala diplomske naloge, da sem drugo jutro lahko plačala kakšno položnico.

Dež škreblija... Moja hči obiskuje tretji letnik srednje šole. Kar srečni sva, lepo se razumeva. Sama še vedno veliko delam. V delu sem našla zadovoljstvo, samozavest. Imam svoj avtomobil, kup prijateljev in znancev, s katerimi se včasih povesešim. Včasih tudi zavzoni telefon in Matjaž povpraša, ali ga kaj pogrešava. Prijazno poklepetam z njim o vsakdanjih stvareh.

Dež škreblija... Reka življenja teče naprej. Odnáša nas, naša življenja in spomine. Zaprem oči in potonem v prepotrehen spanec.

V ENI NAJUŽNEJŠIH SLOVENSКИH VASI

Kdor išče mir, ga najde na jugu

Če le najdejo priložnost, Belokranjci radi potujejo nad zapostavljenostjo, nad tem, da so pozabljeni od boga in države ter da si morajo največkrat pomagati sami, kakor pač vedo in znajo. Na srečo pa niso vsi takšni, da bi le jadikovali in čakali, kdaj se jih bo kdo usmilil.

Nasprotno, vedno več jih je, ki so se začeli prilagajati novim tržnim razmeram. Je že res, da še vedno ne morejo iz svoje kože in da svojo dobroto, prijaznost, ustrežljivost in gostoljubnost velikokrat zastoj razdajajo na vse strani. A vendar so le to spoznali, da bi bilo moč od turistov, ki se zlasti po osamosvojitvi Slovenije vse pogostejše odločajo za počitnice v Beli krajini, tudi kaj iztržiti. Na to idejo so prišli tudi pri Žagarjevih v Damlju, eni najjužnejših slovenskih vasi. Gospodar Zvonko se spominja, da so zlasti čolnarji, ki so se pripeljali po Kolpi, večkrat spraševali, kje bi lahko prespali. Odstopili so jim sobico, pa še z jedačo in pijačo so jih postregli. Vse seveda za vbojajme. Prav ta ustrežljivost je Zvonka potem, ko je po stečaju črnomaljskega Belta ostal brez dela, pripeljala na idejo, da bi za goste uredil prijetnejše prostore ter si s pestro ponudbo služil vsakdanji kruh.

Zvonko ima veliko srečo, da mu kot najmlajšemu pri hiši stoji ob strani pet bratov in sestra, ki so se sicer raztepli po svetu, a se radi vračajo v domače gnezdo. Bili so veseli, da se bo kmetija v vasi, ki šteje le še dvanajst naseljenih hiš s tridesetimi dušami, ohranila, zato so brata vsak po svojih močeh podprli, da je povsem preuredil stari skedenj. Danes sicer prav nič več ne spominja na nekdanje gospodarsko poslopje, saj je v lično urejeni jedilnici prostora za 50 ljudi, nad njo pa so uredili dve štiri-posteljni in eno triposteljno sobo, kuhinje, sanitarije in kopalnice.

Zvonko prizna, da je dobil tudi nekaj denarja, ker se je po poldrugem letu na Zavodu za zaposlovanje odločil za samozaposlovanje. Dobrodošla so bila tudi posojila, ne pozabi pa pohvaliti črnomaljske občine in Kmetijske svetovalne službe, ki sta ga obveščali o razpisih za posojila, pomagali pri zbiranju dokumentov in promociji.

Prve goste so Žagarjevi sprejeli konec preteklega leta, a pravijo, da bo šele letošnje poletje pokazalo, če lahko en človek preživi z zaslužkom od turistične kmetije. Žena Marija je namreč še obdržala službo v črnomaljskem Danfossu. "Da je socialna varnost večja," pravi, kajti h kruhu mora spraviti tudi še trinajstletno Tino in osemletno Matejo. "Kot vsak začetek je tudi naš težak, ker še marsikdaj pridejo na površje začetne težave. Vedno znova ugotavljamo, da bi morali dopolniti še

to ali ono, tako da vse vlagamo v kmetijo. Poleg tega nas še ne pozna veliko ljudi, čeprav je marsikateri gosta pripeljal k nam dober glas, ki so ga razširili o nas gostje pred njim. Pa tudi predstavitev na letošnjem sejmu Alpe-Adria je bila zelo dobrodošla, tako da imamo za letošnje poletje že precej rezervacij," je zadovoljen Zvonko.

Žagarjeva dejavnost je dobrodošla dopolnitev kmetovanja, ki bi ga skoraj lažje imenovali vrčkarstvo. Kakšnih velikih možnosti za kmetijstvo v dolini z zgornjim imenom Suha dolina, ki se stiska med Kolpo in hrib Sebetih, namreč ni. Je pa moč z umnim sajenjem in sejanjem pridelati toliko, da je poleg štiričlanske družine dovolj še za goste, naj gre za zelenjavo, pšenico, koruzo, oves, prašiče in perutnino. Marija je še posebej vesela, če lahko goste razveseli z dobrotami iz svoje kuhinje. Nedavno so zgradili krušno

peč, v kateri Marija peče odlične kruhe. Zvonko se pohvali z domačim žganjem sadjevcev, za katerega je na razstavi "Dobrote slovenskih kmetij" na Ptujju letos dobil srebrno priznanje. Sami pripravljajo tudi domače likerje, sušijo sadje in še kaj. Prizadevajo pa si, da bi tudi sosede prepričali, da bi obiskovalcem prodali del pridelka. Vendar večina na to ni navajena. Lažje jim je dati, kot prodati.

Žagarjevi so prepričani, da je sedaj za vse, ki se v Beli krajini kakor koli ukvarjajo s turizmom, dela dovolj. Zato dobro sodelujejo z drugimi turističnimi kmetijami, gostom priporočajo ogled belokranjskih znamenitosti ali jih celo sami popeljejo na izlet po Kolpi, v krajinski park Lahinja, Adlešiče, Vinico in še kam. "Čeprav je pri nas za tiste, ki si želijo mir, raj, pa se zavedamo, da cele dneve ne morejo preždeti v Damlju. S tem ko jih napotimo tudi drugam, želimo le izboljšati belokranjsko turistično ponudbo, saj v drugih, ki se ukvarjajo s turizmom, ne vidimo konkurence, temveč dobrodošle sodelavce," pove Zvonko. Sicer pa ima tudi njihova domačija zanimive korenine in Zvonko s ponosom ohranja tradicijo. Pri Žagarjevih se je namreč leta 1732 rodil zdravnik Janez Mihael Žagar, ki je bil v tujini bolj poznan in cenjen kot doma. Zaradi uspehov pri zatiranju nalezljivih bolezni pri ljudeh in živini ter za publicistično delo mu je Marija Terezija podelila celo plemiški naslov. Imel je svoj grb, ki so ga Žagarjevi prevzeli kot zaščitni znak kmetije. A povsem po stopinjah svojega pomembnega prednika le ne nameravajo stopati. Vsaj za začetek si želijo predvsem, da bi jih dobro spoznali in znali ceniti v domovini.

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

ZAORALA LEDINO - Marija in Zvonko Žagar pred svojo turistično kmetijo

STARI OBIČAJI

Posedanje pred hišami vredno ohraniti

Osilniška posebnost je posedanje na klopih pred hišami. To so ugotovili urbanisti med pripravo načrta za razvoj Osilnice in menili, da je treba to posebnost Osilnice ohraniti. Takih klopi je bilo včasih več, ob zadnjem obisku pa sem naletel le na dve, ki pa sta bili tisto sobotno popoldne zelo zasedeni. Na njih so posedali domačini in obiskovalci ter modrovali o tem in onem.

Na eni izmed klopi je sedel 70-letni Josip Štimac z 62-letno ženo in 25-letnim sinom, na obisku pa je bil še sinov "pajdaš" iz Gerova. Josip je kupil staro opuščenno hišo, ki je bila last Toma Podnarja, v hiši pa sta nekdanji bili še trgovina in do pred nekaj leti tudi mesnica. Josip Štimac, čigar ime in priimek kažeta na hrvaška pokrajina nizka, dobi jo k njej še slovenski dodatek, da znaša skupaj okoli 42.000 tolarjev.

Spomin na ribe iz Kolpe

Na klopi pred sosednjo hišo je posedala družina 66-letnega Stanka Štimca z gosti. Stanko se je priselil v Osilnico iz sosednjega Hrvaškega pred 34 leti. Pravi, da so tudi že v Hrvaškem kot kasneje v Osilnici posedali na klopih pred hišami in se pomenkovali.

"Nekoč sem lovil ribe pri Vidrini steni, to je kakšen kilometer in pol od tod. Tako rečemo tistima dvema skalama sredi Kolpe. Naenkrat se iz Kolpe požene nekaj proti meni. Ustrašil sem se in po napadalcu udaril z ribiško palico. Tista žival - mislil sem, da je stekla lisica - se je umaknila za kaka dva metra, nato pa spet skočila proti meni. Spet sem jo skušal udariti in

spet se je umaknila. Tako sva se kar nekaj časa lovila. Starejši ljudje so mi povedali, da je bila tisto vidra, ki se je najbrž skušala igrati z mano."

"Poleti smo ribe lovili na sake. Notri je bila kar pogosto vidra, ki je prišla jest ribe. In ni ga bilo saka, ki ga ne bi vidra pretrgala..."

"Vedno smo po košnji 14 dni lovili ribe. Imeli smo dve mreži. Velike ribe so ostale notri, manjše pa so pobegnile. Nekoč smo ujeli za štiri polne pletene koše rib. Danes pa v Kolpi ni rib niti za seme..."

"Nekdaj je bila pred večino hiš klop pa še pod lipo, pred obema gostilnoma pa še pred

grajsko hišo. Nekdaj je vsaka hiša imela svoj pridevek (svoje ime). V naši hiši je bila nekdanja imela..."

"V tisto šolo sem hodil tudi jaz," se je spomnil Stanko Malnar-Pešček oziroma Poštarski. Leta 1948, ko sem hodil v prvi razred, se mi je šolski strop odrl na glavo. Takrat me je učila učiteljica Rezka Ožura, ki zdaj živi v Kočevju..."

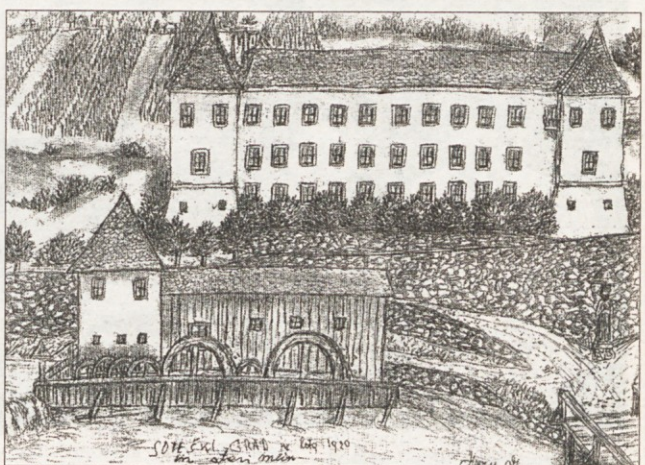
"Muhe za ribolov je izdeloval pokojni Edo Tomac. Imel je samo eno roko pa je delal muhe, ki jih je težko narediti, tudi če imaš obe roki. Tiste muhe so bile videti grde, prava strašila, a so nanje ribe skakale kot neumne. Jaz pa sem navezal lepe

OSILNIŠKA NAVADA - Takole posedajo popoldne v senci na klopih pred svojimi hišami Osilničani in njihovi obiskovalci. Na fotografiji na klopi prvi z leve Josip Štimac s sinom in ženo, na stolu pa sedi obiskovalec. (Foto: J. Primc)

Veliko trave, nikjer pa krave

Pred hišo posedajo že od tedaj, ko je skozi Osilnico vodi-

SPOMIN NA SOTEŠKI MLIN - V ozadju soteški grad

SPOMIN NA SOTEŠKI GRAJSKI MLIN

Ko so mlela mlinska kolesa

Soteški grajski mlin na Krki je mlet že v davni. Še ne dolgo tega je s svojimi vrtečimi kolesi in stopami dajal kraju romantičnost in lepoto. Navduševal je tudi Valvasorja, ki je oba gradova in mlin tudi grafično prikazal. Okoliški prebivalci so z oprtami, ročnimi vozički in vozovi vozili žito v mlin.

O soteškem mlinu in mlinarjih je bilo kaj malo napisanega. Veliko dogodivščin o mlinu so vedeli povedati stari, že pokojni domačini. Največ mi je povedal Mirko Repar z Dvora, ki se je rodil prav v soteškem mlinu.

Prvi mlin je bil postavljen s tlako podložnikov in je mlet za grajske iz Stare Soteske, ki je bila tistikrat zelo naseljena, saj je bil po Valvasorjevih zapisih tam sedež deželnega sodišča in še nekaj drugih oblastnih ustanov. Že takrat je veljalo, da so bili ob gradovih, ki so jih postavili ob rekah, tudi mlini, ki so v začetku mleli le za grajske potrebe.

Ko je bil na levem bregu Krke sezidan nov grad, so dali tik pod njim postaviti tudi nov mlin, ki je mlet tudi za podložnike iz okoliških vasi. Ta stavba še stoji, le lesenega dela mlina v prvotni obliki ni več. V mlinu je stanoval stalni mlinar z družino. Po odpravi tlačanstva in zemljiški odvezi pa so se tudi razmere v mlinu spremenile. Tlačanske merice ni bilo več. Do mlina so z obeh strani speljali široko kolovozno pot. Do leta 1900 se je v soteškem mlinu vrstilo več rodov mlinarjev. Vseh ni mogoče naštet, a najbolj znane rodovine so bile Janca Fiolta, Silvestra Petana, Jožeta Muhiča in Novakovih.

Takrat je bil soteški mlin zelo v čislju, tako, na primer, kot cerkev. V mlinu se je dobila

moka za posvetno življenje. Mlinska kolesa so se vrtela noč in dan. Ustavili so jih le zaradi nujnih popravil in v hudih zimah. Takrat je imel mlin štiri kamne in šest stop. Kdor je z oprtami v mlin prinesel moko, je dobil kos kruha, če pa je pripeljal z vozom, pa je dobil kosilo.

Prav o tem mlinu se je širil glas, da se v njem melje najboljša ajdova moka, pa tudi o tem, da v njem ne jemljejo prevelike merice za mletje. Soteški mlin je privabljal ljudi od blizu in daleč. A ne le zaradi dobrega mletja, pač pa tudi zaradi številnih rakov in rib, ki sta jih bila struga in bližnja okolica polni, ko je Krka po nalivih upadla.

Mojster Repar je že leta 1900 v grad in mlin napeljal elektriko, ki je tako izpodrinila lojenke, sveče, petrolejke in karbid. Na prelomu stoletja so italijanski mojstri v Soteski zgradili nov jež, ki mu ni bilo para v vsej dolžini Krke.

V preteklosti je bilo živih mnogo ljudskih pripovedk, med drugim tudi o tem, da v mlinu straši, ker je mlinar mlet tudi na veliki petek, ali o tem, da se je v mlinu skrivala Veronika Deseniška, pa kako sta se ljubila lepi mlinar in zala grofova hči in so ju zalotile hudobne oči, zaradi česar je bilo lepe ljubezni konec. Princeška je šla med debele zidove samostana, mladi mlinar pa je od žalosti skočil pod mlinska kolesa.

Mlinsko kolesje se je dokončno ustavilo leta 1927, ko je dal Auersperg - Javornik na tem mestu zgraditi hidrocentralo. Novi čas je Krko zelo osiromašil. Mlini so umrli, počasi pa umira nekoč ena najčistejših slovenskih voda.

TONE VIRANT

muhe, take, da bi jih najraje kar sam pojedel, a se ribe zanje niso zmenile..."

"Na osilniškem koncu sem bil prvi, ki je ujel 7 kilogramov težkega sulca. To je bilo pred 25 leti. Tisti dan smo pred odhodom na lov sulca vezali ribiči piškurje (vabe za sulca) in jaz sem dejal, da imam tak občutek, da bom ulovil enega, 5 kil težkega. In res mi je mrcina prišla. Težko sem vlekel in se bal, da mi bo sulec pobegnil, saj sem imel star laks, ki ga ne bi bilo težko strgati. Previdno in počasi sem ga vlekel k bregu in nato kar na prod. In ko je bil meter ali dva od brega, se je vrstica strgala in sulec bi lahko pobegnil v vodo, a se je kar nekaj ribičev, ki so lovili z mano, vrglo nanj in mu preprečilo pobeg. To se je dogajalo ob Kolpi v Bosljivi Loki pri kraju, ki mu pravimo Pri ustih... Riba se lovijo, na sulca pa nisem šel že vse od osamosvojitve Slovenije."

"V vasi Hrvaško je bil doma še začasa stare Jugoslavije višji finančni preglednik (inšpektor). Nekoč je prišel domov na obisk, prav ko je njegov oče kot krivolovec uplenil srno. Sin inšpektor se je razjezil na očeta in mu govoril, kakšen greh je storil.

Dejal je sestri, naj pismeno prijava odnese na pošto v Kuželj. Sestra pa je pismo vrgla stran in potem čakala v grmovju toliko časa, kot bi hodila do Kuželja in nazaj. Tako je očeta rešila..."

"Tisti inšpektor je bil res strog. Če je videl, da je kdo sadil domači tobak, ga je takoj prijavil... Nosil je veliko sabljo, sem ga videl, ko je prišel na dopust. Umril je leta 1950..."

"Vas Hrvaško je sodila v občino Brod na Kolpi, Osilnica pa je bila samostojna občina, včasih pa je sodila tudi pod Čabar. To je bilo takrat, ko so bile še banovine in se je vse pogosto menjalo..."

"Danes stari sedimo pred hišami in debatiramo o tem in onem. Nekdaj pa je bila Osilnica polna mladine. Na eni strani so sedeli na klopi fantje, preko ceste pa na drugi klopi dekleta. To je bilo lepo! Še posebno, če je prišel kakšen muzikant. Takrat smo odšli v kakšno hišo in plesali..."

Vse kaže, da bodo urbanisti in stari ljudje ohranili nekdanjo navado posedanja na klopih pred hišami. A kaj bo čez leta, saj že zdaj ni mladih, ki bi nadaljevali to tradicijo...

JOŽE PRIMC

NAŠE KORENINE

Spomini na neko drugo Evropo

Prvič smo se srečali na vlaku, povsem naključno. Bilo je to v drugi polovici šestdesetih let, v času, ki se ga mnogi še spomnimo kot časa sprememb, iskanj in številnih prelomnih idej. Pred božičem je bilo, zunaj je debela snežna odeja pokrivala Evropo, nas pa je pot vodila iz skandinavse sivine proti svetlejšim prazničnim pričakovanjem v domovini. Živahne in pisane mednarodne družine, ki so se oblikovale na vlaku od Stockholma, so se na kopenhagenski železniški postaji spet razblinile in se preoblikovale v bolj homogene grupe, ki so jih tiri ponesli proti različnim ciljem v južni Evropi. Tam je vsak prisluhnil bolj domačim zvokom in se jim pridružil. Slovenske govorice med samozavestnejšimi glasovi nemške, italijanske, španske, grške, turške, srbohrvaške in še mnogih drugih skoraj ni bilo slišati. Toda srce je vztrajal iskalec in zazna še tako pritajene znake. Tam nekje v severni Nemčiji smo se že dobro poznali. Frida in Niko sta bila, mlad slovenski par, na poti iz švedskega univerzitetnega mesta Uppsala, ki jima je dajalo kruh, domov v Brežice in v Krško vas. K domačim na praznovanje in na skupno pričakovanje novega leta 1968.

Kolesa so udarjala svoj enakomerni ritem in zasnežena nemška pokrajina je brzela mimo nas. Frida je z roko pokazala nekam v tisto svetlo sivino in rekla: "Tam nekje sem bila rojena." Verjetno se mi je to takrat, v tistem zanosu internacionalnosti, zdelo celo imenitno. Šele precej let pozneje sem dojel vso pretresljivo resnico o ljudeh, ki so morali zapustiti svoje domove in sprejeti drobtine, s katerimi jih je hotel pokoriti nemški osvajalec. Za dojetje te resnice pa je bilo potrebno še veliko srečanj in veliko pogovorov, predvsem pa veliko časa.

Zdaj, trideset let pozneje, sedimo okoli mize v Krški vasi. Tam, v domači vasi Prahove Fríde, sta si Niko in Frida postavila lastno hišo, toda med Švedsko in domom sta še vedno razpeta. V Uppsali imata svoje stanovanje in v njeni bližini tudi letno hišo. A nikjer na svetu ne zorijo tako slastne češnje kot na Kozelcu nad Krško vasjo, kjer so imeli Prahovi od nekdaj svojo zidanico in vinograde. Prav te češnje so Frido zvalile domov. Ali pa so češnje le izgovor za domovinski napoj, ki ga mora vsake toliko časa spiti duša?

Kakor koli že, sedimo in se pogovarjamo o času pred Frídinim rojstvom. Takrat, ob nemški zasedbi, je bila Prahova kmetija ena trdnejših v vasi. Gospodar Ivan in njegova žena Franciška sta imela pet otrok, ko je treščila vest: izgnanstvo. Dvanajstletni Jožek se v splošni paniki ni dal zmešati. Ukrepal je na skrivaj in preudarno. Večini železnega orodja je odbil toporišča in ga zložil v lesen zaboj. Dodal je verige in steklenico dobro zapečatene slivovke ter vse skupaj zakopal v skednju. Ko so se po skoraj štirih letih

vrnili, je bilo orodje že malo zarjavelo, a je prišlo zelo prav in v pridnih rokah je hitro dobilo pravi lesk. Tudi slivovka je bila še vedno okusna.

Jože se spominja delovnih taborišč v bližini Göttingena, kjer so bili nastanjeni. "Ne smemo enačiti vseh Nemcev," pravi. "Jaz jih ne sovražim, tudi dobri so bili med njimi. Eden pa je bil posebno strupen. Hotel je, da ga po hitlerjansko pozdravljamo. Nekeč sem ga srečal in nisem dvignil roke v pozdrav, pa me je grobo oklofotal. Vodja taborišča pa je bil pošten človek in ni verjel Hitlerju, a tega javno ni smel pokazati. Videl je, kaj se je zgodilo in mi svetoval, da bo bolje, če se temu človeku v prihodnje na daleč izognem. Ali pobiranje kompirja! Otroci smo stali v zboru, kmetje pa so prišli in si odbrali svoje pomagale. Mi smo dobili dobrega gospodarja in dovolj hrane. Vsi pa niso imeli te sreče. Ko so drugi dan kmetje spet prišli, so otroci v drugi skupini zajokali. Vodja taborišča je od njih zvedel, da so morali ves dan tlačaniti brez hrane. Razjzil se je in skopi brezdušni kmetje so morali oditi brez pobiralcev."

Tako pripoveduje Jože, najstarejši od Prahovih otrok. Najmlajša, Frida, iz izgnanstva nima kaj povedati. Ona ima Göttingen zapisan v osebnih dokumentih le kot rojstni kraj, spomin pa je tisti čas prijazen izbrisal. Izkoreninjenost je ženskam v Prahovi družini tako rekoč v krvi. Sredi šestdesetih je na Švedsko odšla Zinka, starejši sestra pa se je kmalu pridružila tudi Frida z možem Nikom Perkmanom iz Brežic. Nekajkrat na leto potujeta v domovino in na eni od teh poti smo se pred tridesetimi leti tudi spoznali.

Seveda so se stvari od takrat precej spremenile. Frida, ki je bila v domovini trgovka, je na Švedskem dolgo delala v pekarni in je sedaj predčasno upokojena. Niko, ki se je v Brežicah izučil za mehanika in potem delal pri tamkajšnjem Agroservisu, pa je še zaposlen. Kot večini naših izseljencev na Švedskem je njegova tamkajšnja življenjska pot v skladu z njegovo vraščenoostjo v okolje, poznavanjem kulture, okolja in jezika. Začel je kot mehanik pri Volkswagenu, tam napredoval do mesta kontrolorja, potem pa si je omislil lastno firmo z učili. Preko svojih poslovnih stikov se je seznanil z razmerami na eni največjih švedskih univerz in zdaj je tam v službi kot inšpektor. Je pa tudi dragocena vez med našimi strokovnjaki, ki se prihajajo na sever izpopolnjevati v starodavno uppsalsko zakladnico znanja.

Češnje so obrane, Frida in Niko pa sta odletela nazaj na Švedsko. Bosta že našla kak drug vzrok, da bosta spet prišla. Jože pa bo ostal. Kot upokojenec s svojo Stanko živi v Krški vasi. Iz zemlje mu ni treba več vleči zarjavelega orodja, zato pa je živa zakladnica minulih časov. V spomin in opozorilo.

TONE JAKŠE

750 LET ŽUPNIJE STARI TRG

Devet pogrebov in eno rojstvo

Letos mineva 750 let, odkar je bila leta 1248 ustanovljena samostojna župnija Stari trg ob Kolpi. V fari so začeli s praznovanjem tega visokega jubileja že ob lanskem 1. maju, ko so razglasili praznično leto, ki ga bodo zaključili 20. septembra letos z mašo ter vaškim sejmom z veselico, kakršnega so v trgu poznali nekdaj.

V prazničnem letu so se že ali se še bodo zvrstile številne slovesnosti. Med drugimi je bil prvo junijsko soboto dan odprtih vrat župnije. Ob tej priložnosti je župnik Jože Pavlakovič predstavil župnijo in njeno zgodovino. Letos namreč mineva tudi 777 let, kar je nastala v Poljanski dolini ob Kolpi samostojna duhovnija, medtem ko je leta 1228 oglejski patriarh Bertold ustanovil župnijo Črnomelj, poljanski vikar in ozemlje pa sta prešla pod črnomaljsko župnijo. Samostojna župnija Stari trg, ki je nastala 20 let pozneje, je zaobjela vso Poljansko dolino. Ob jožefinski reformi konec 18. stoletja pa se je z odcepitvijo župnij Spodnji Log, Nemška Loka in Sinji Vrh starotrška župnija skoraj za pol zmanjšala, a je dajala in še vedno daje pomemben pečat življenju na ozemlju, ki ga je nekdaj obsegala. Zanimivo je, da Valvasor omenja v Starem trgu cerkvi sv. Barbare in sv. Janeza Krstnika. "Verjetno je bila sv. Barbara gotski del sedanje cerkve, tam, kjer je danes zakristija, pa je bil sv. Janez. Povezali so ju z ladjo, pozneje pa so dodali stranski ladj. Tako je sedanja cerkev, ki je dobila današnjo podobo leta 1863, vsaj četrtina druga. Lahko pa se pohvalimo, da je po površini tlorisa to največja belokranjska cerkev, a tudi njena notranja oprema je med najbogateljšimi v Beli krajini," pravi župnik Pavlakovič.

Poleg župnijske cerkve sv. Jožefa so v župniji še cerkve sv. Sebastjana v Predgradu, Marijinega vnebovzetja v Zagodacu, Marije Magdalene v Radencih in sv. Andreja v Starem trgu. Župnik Pavlakovič sedaj obnavlja dve cerkvi in sicer sv. Vida v Lazah, ki je po ocenah stara okrog 777 let ter sv. Antona v Kovači vasi, ki ima najstarejšo gotško kapelo v Beli

krajini. Sv. Jurij v Dolu pa je žal popolnoma podrt. Sicer pa je vse štiri župnike, ki so službovali v starotrški fari po 2. svetovni vojni, združevalo predvsem eno: iskali so poti in načine, kako bi

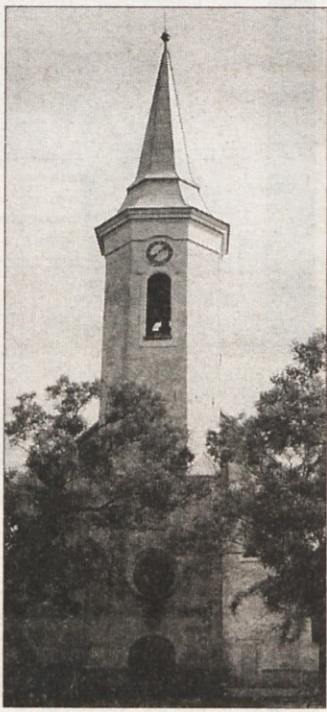
Jože Pavlakovič, starotrški župnik, ki opravlja bogoslužje tudi v sosednji župniji Spodnji Log-Nemška Loka.

obnavljali cerkve. Čeprav tovrstno delo ni lahko, je bilo morda pred desetletji še veliko težje kot danes. Župnik Martin Gorše, ki je služboval v Starem trgu od leta 1947 do 1974, namreč ni imel možnosti, da bi obnavljal, a tudi smel ni. V tistem času so celo podrl cerkvi v Dolu in Nemški Loki. Šele v sedemdesetih letih mu je uspelo prekriti zvonik farne cerkve in cerkev v Predgradu.

Za Goršetom je prišel župnik Janez Kebe, v treh letih, kolikor je služboval, pa so dokončali novo streho in strop v predgrajski cerkvi. Ko je bil naslednjih trinajst let župnik Lojze Rajk, so uredili cerkve v Čepljah, Radencih, na Vidmu in Kalvariji ter z velikimi naporji povsem obnovili romarsko cerkev v Zagodacu. Cerkev so dobile kar pet novih zvonov, restavrirali so oltar v Predgradu in nabavili nove orgle. Tudi župnik Pavlakovič, ki je v Starem trgu od

leta 1990, ne drži rok križem. Obnavljajo namreč župnišče, cerkve sv. Vida, sv. Antona in farne cerkev, na kateri bodo letos popravili streho in uredili fasado. V Radencih je restavriran oltar, urejujejo električne priključke, zvonjenje, ure ter osvetljujejo cerkve. Pavlakovič, ki se je najprej izučil za mizarja in nekaj časa tudi opravljal to obrt, kar sam izdeluje in postavlja križe ter obnavlja vaške kapelice.

V starotrški fari so prvotno prebivali le Slovenci, pozneje so se začeli priseljevati Kočevarji in za njimi še Uskoki. Prvi so se med 2. svetovno vojno odselili, drugi asimilirali. Nekdaj je bilo v fari vsaj dva tisoč ljudi, po gosti posejanih cerkvah in šolah pa je moč sklepati, da jim je šlo očitno kar dobro, pri čemer sta odločilno vlogo imela trgovanje in obrt. Kako bi si sicer lahko razlagali, da so na razdalji borih desetih kilometrov zrasle kar štiri velike cerkve: poleg starotrške še v Predgradu,

Župnijska cerkev sv. Jožefa v Starem trgu, ena največjih in najbogatejših v Beli krajini.

Zagodacu in Nemški Loki. Vendar župnik Pavlakovič danes žalostno ugotavlja, da se je predvsem zaradi tega, ker je industrija v te obkoljske kraje prišla prepozno, veliko prebivalcev odselilo. Zlasti po zadnji svetovni vojni so krajani množično odhajali v mesta, danes pa je župnija že skoraj povsem postarana. Število prebivalcev se vsako leto zmanjša za odstotek ali dva in samo v letošnjih petih mesecih je bilo v fari devet pogrebov, a le eno rojstvo. Vendar je župnik optimist in upa, da se bo število rojstev in smrti izenačilo ter da število prebivalcev ne bo padlo pod 550. Svoje upanje utemeljuje tudi s tem, da bodo mladi ljudje ostajali v Poljanski dolini ali se začeli celo vračati. Po osamosvojitvi Slovenije se je namreč začela dolina hitro turistično prebujati, kar bo dalo možnost za zaposlitev marsikateremu prebivalcu. Pri tem razvoju po Pavlakovičevih besedah tudi župnija ne namerava stati ob strani. Eden od njenih prispevkov za še lepšo podobo teh sicer tako lepih krajev z neokrnjeno naravo je namreč tudi, da bodo uredili zunanost cerkva in jih osvetlili.

MIRIAM BEZEK-JAKŠE

PRGIŠČE MISLI

- Vsak neomikan človek je kari-katura samega sebe. (Schlegel)
- Največje bogastvo je samozadostnost. (Epikur)
- Velik človek pogosto dela velike napake. (Björnson)
- Nič ni tako nevarno kot neizkušen prijatelj. Boljši je pameten sovražnik. (La Fontaine)
- Sosedov konj je boljši od moje-ga zato, ker ni moj. (Montaigne)
- Stanovitven občutek dolžnosti je krona značaja. (Smiles)
- Kdor zasmehuje preteklost, zasmehuje naša lastna življenja. (M. Kožuh-Novak)
- Dejansko je Rode emigrant, on drugega izkustva nima. Hoče ustreči emigrantom, da bi dokazali, da so edino oni imeli leta 1945 prav. (Grmič)

DOMAČI HRAM KAMNOSEŠKE UMETNOSTI

Izpolnjena zaobljuba avstrijskega vojaka

Kogar pot zanese po nekdanji rimski cesti od Žužemberka proti Trebči vasi, lahko na levi strani ceste že od daleč opazi štiri metre visoko veličastno znamenje iz izklesanih kamnitih blokov, ki sestavljajo obelisk. V sredini je na velikem kelihi postavljeno znamenje križanega Kristusa, ulitega v nekdanji železarni na Dvoru. Na obeh straneh sta pritrjena dva keruba, prav tako ulita na Dvoru. Celotno znamenje ali Naralov pil je sestavljeno iz velikih kamnitih blokov. Srednji, na katerem je pritrjen simbol Križanega, je izklesan iz več delov, ki so mojstrsko povezani.

Iz trpljenja Križanega je zaznati tudi trpljenje izdelovalca, mojstra Jožeta Novaka iz Kacnberga pri Trebči vasi. Oba stranska simbola se po izdelavi razlikujeta in predstavljata dve veličastni vazi. Obelisk je zaradi varnosti pri vrhu povezan s kovano jekleno vezjo.

Naralov pil ima več letnic, kar da slutiti, da je ljudski umetnik brez ene noge delal svoj zaobljubni spomenik več let. Prva letnica 1884 je vklesana na sredini keliha, tako tudi na desni strani velike vaze. Leva stran ima letnico 1885, stranski del podstavka pa 1886. Znamenje je klesala in izdelovala roka, ki je nekoč daleč v Benečiji vihtela bridko sabljo za cesarja Franca Jožefa I. Veliko raje bi božala svoje dekle, ki jo je mojster imel, predno je šel za več dolgih let v vojno. Potem pa, ko je videl toliko gorja, se je zaobljubil, da bo po vrnitvi domov izdelal obelisk. To je tudi izpolnil.

Spomenik je velike vrednosti, klesala pa ga je roka invalida.

Izdelan je v beneškem slogu, ker je bil umetnik dolga leta tam vojak in kasneje ujetnik. Jože Novak je živel v preteklem stoletju. Doma je bil v Kacnberku, na Mačkovem hribu št. 1. Domačija je še ohranjena in stoji na samem. Oskrbujeta jo njegovi daljni sorodniki Danijela in Nada Arkar. Ohranjenih je še veliko predmetov, ki jih je izdelal njun prastric, še preden je šel služiti avstrijsko vojsko. Po več kot 10 letih v tujih krajih se je naučil več jezikov, okusil je vojne grozote in komaj ostal živ. Vojno ujetništvo gaje do kraja prekalilo.

Nekega dne se je nenadoma pojavil v domačem kraju, ko so že vsi mislili, da je mrtev. Komaj se je doobra nagledal domačih hribov in dolin, po katerih je v ujetništvu hrepenel noč in dan. Najprej se je lotil zaobljubljenega spominskega znamenja, katerega sliko si je ustvaril daleč proč od domačega ognjišča. V Lačnem hribu, nekoliko stran od domačije, je od spomladi do jeseni kopal kamne, primerne za obdelavo, pozimi pa jih je z volovsko vprego na lesenih "vlačugah" pripeljal domov. V zimskih dneh je v veži neutrudljivo klesal in oblikoval kamite elemente po merah in oblikah svoje-ga načrta. Tretjo zimo je delo končal. Dvorska železarna mu je ulila železno razpelo in angle.

Za Jožeta je bila pomlad 1886 najlepša v njegovem življenju. Ljudje so prihajali z vozovi od blizu in daleč. Poljubljali so njegove roke, ki so izdelovale spomenik, kakršnega do tedaj še niso videli.

Od časov, kar to znamenje stoji, je minilo že 112 let. Dosluženi

avstrijski vojak in ljudski umetnik z Mačjega hriba pa je želel v hram kamnoseške umetnosti spremeniti tudi svojo domačijo. Za hišo stoji okrogla kamnita miza, ohranjeno je še klesano kamnito korito. V škarpo je postavljenih nekaj kamnitih krogel z obdelanimi podstavki. Na zahodni strani hiše je pokrit balkon s dvema klesanimi stebroma. Sorodnici hranita tudi več nabožnih predmetov iz lesa. Ohranjena je tudi Novakova omara, ki kaže tudi njegovo rezbarsko spretnost.

O tem ljudskem umetniku ni kaj dosti zapisanega. Da pa ni pozabljen in da med ljudmi še živi, pričajo Naralov pil in drugi izdelki njegovih rok v rojstni hiši. Umrli je od kapi pred 1. svetovno vojno.

TONE VIRANT

DELO MOJSTRA - Omara, ki jo je Jože Novak izdelal leta 1855.

KAMNITO KORITO - Spomin na Jožeta Novaka

SREČANJE Z ANGELCO ŠKUFCA

Pisateljica ob svečah na krušni peči

V skorajda stoletje in pol stari kmečki hiši sredi gozda, v Mleščevem na koncu Dednega Dola pri Višnji Gori, je Angelca Škufca vesela vsakega dneva, ki ga dočaka. Čeprav je pri 65 letih sama in le v družbi živali, bolehnata, brez elektrike in vodovoda, le z osmimi tisočaki in pol družbene pomoči, ve, da je v življenju delala pravilno. Od tod tudi črpa dobro voljo in življenjski optimizem, ki tako manjka današnjemu človeku. Škufčeva pa je nekaj posebnega tudi zato, ker ji je, kljub temu da ima končane štiri razrede osnovne šole, uspelo napisati knjigo, ki jo je pred kratkim izdal Stiški samostan.

Kot bi šel na konec sveta, se zdi, ko se prvič odpravljajo k Agelci. Ozka pot, ob kateri poteka teče potok Višnjica, postaja vedno ožja, polna je peska in čudnega kamenja, gozda ni ne konca ne kraja, ko vendarle ugledaš kapelico in malo naprej v daljavi hišico z nekaj poslopji. Angelca je lepo dopolnena, ne prevroče in presoparno, izkoristila za delo na njivi. Okopava krompir, ki letos kar lepo kaže. "Ja, lepo, da ste prišli," se razveseli obiska, čeprav se ne pozna.

Mladost zaznamuje bolezen

Vesela je vsakogar, saj včasih minejo tudi tedni, ko ni nikogar mimo. V hiši že 23 let živi čisto sama. Tu je nekoč živela s teto in stricem, ki sta jo posvojila, ker sama nista imela otrok. Angelca se je namreč rodila v številni družini s 14 otroki, njeno otroštvo in mladost sta tako zaznamovala pomanjkanje in revščina. Ko je teta umrla, je živela le še s stricem in potem sama. "Stric je bil dolgo nepokreten, sama sem skrbela zanj. Bilo je hudo, ko je umrl, saj sem videla, da me zdaj nihče več ne potrebuje. Ampak sem se utrdila in ni me strah živeti sama," odločno pove.

Ta njen pogum je vreden občudovanja tudi zato, ker je Angelca že vrsto let huda bolnica. Ko je imela 29 let, se je začelo in ni bilo lahko sprejeti dejstva, da ima miastenijo gravis ali živčno mišično obolenje, ki ji počasi jemlje življenjske moči. "Sicer pa zdravniki 14 let sploh niso povedali, kaj mi je. Šele po 24 letih mi je prijateljčin zdravnik povedal, da moja bolezen ni ne za umreti ne za pozdraviti," pravi, saj nima preveč dobrih izkušenj z našimi zdravniki. Trenutno se kar dobro počuti, bilo pa je že obdobje, ko ni mogla več hoditi in ko je zaradi sonca začasno izgubila spomin.

Zase skrbi sama. Nekaj časa je še mlela, po stricovi smrti leta 1983 pa se je mlin dokončno polomil in tudi ljudje so žito začeli nositi v stiški mlin. Njivo in vrt, na katerih ima najnujnejše za preživetje, obdeluje s pomočjo sorodnikov. Na soncu zaradi bolezni ne sme biti. Veliko veselja ima z rožami, ki jih je polna vsa hiša. Polno cvetočih lončkov krasi tudi dvorišče. Včasih je kakšen tolar zaslužila s pletenjem, odkar pa so ji odpovedale roke, to počne le za kratek čas. Nepogrešljivi sta ji mucki, ima kokoši, včasih pa je v njenem hlevu prežvekovala tudi krava.

Zalostna je, da od države dobiva vsako leto manjšo podporo. Lani je na primer prejela 13, letos pa le še 8,5 tisoč tolarjev družbene pomoči. "Kot da se je vse pocenilo! Človek je tako odvisen od dobre volje ljudi. Če mi ne bi pomagali sorodniki, prijatelji, bi morala že umreti! Sicer sem navajena živeti skromno, vendar ni treba misliti, da je to lahko. Še posebej danes, ko vsi imajo vse," z resnim glasom pove Angelca in dodaja, da je ni sram revščine, kajti ve, da je živela pravilno in da je naredila veliko dobrega. Ponudi pecivo, ki ji ga je prinesel neki znanec iz pekarne. Čudno izgleda, kot neka skorpja, čeprav je okusno. Tamkajšnje slaščičarke so namreč pozabile dodati moko in tako je pecivo neprimerno za prodajo. "Užitno pa je," pravi zadovoljna Angelca.

Brez knjig ji ni živeti

Knjige so ji v življenju ostale zveste prijateljice, čeprav se to za

žensko, ki je končala le štiri razrede osnovne šole - med vojno ni bilo rednega šolskega pouka - sliši

VESELJE Z ZEMLJO - Kljub temu da so ji zdravniki prepovedali delo na soncu, Angelca vseeno obdeluje svojo njivico in vrt.

KO PRITEČE VODA - Angelca nima vodovoda, a se je dobro znašla. Ob hiši, kjer stoji star mlin s kolesi, je izvir Višnjice. Vodo je usmerila tako, da teče ob hiši. Kadar jo potrebuje, skozi zidno odprtino potegne žleb, po katerem voda priteče v lonec. Prav ponosna je na svoj vodovod. (Foto: L. M.)

bolj čudno. Ali pa tudi ne. Angelca pravi, da ji je ljubezen do knjig menda že prirojena, in se spomni, kako je tudi njen oče rad bral. "Peš je šel v Ljubljano, da si je za prihranjeni denar kupil knjigo." Knjiga je povezana tudi z njeno prvo lažjo. Da bi ji doma pustili več časa za branje, se je mami zlagala, da je učiteljica rekla, da zelo slabo bere. Toda laž je bila kmalu razkrita, saj se je mami, ki je Angelco vedno videla pri knjigah, to čudno zdelo. No, ljubezen do knjig je ostala.

Njen Šopek cvetja in trnja

Od kod Angelci toliko poguma in moči, da sedaj v rokah drži svojo knjigo? Začelo se je še, ko je živela skupaj s stricem. Nekoč je napisala pismo uredništvu Kmečkega glasu za rubriko Zdravnik svetuje, v katerem je razkrila svoje zdravstvene težave. Bila je veselo presenečena, ker so njeno pisanje objavili, in na misel ji je prišlo, da bi napisala še kaj drugega. "Nikomur nisem povedala. Mislila sem si, da če bo objavljeno, me ne bo sram, če pa ne, pa tako ne bo nihče vedel za moj poskus," se pravi strahov in negotovosti pri objavljanju zelo živo spominja Angelca. Kmalu je poslala šaljivo zgodbičico Pisani njivi. Bila je objavljena, prišel je honorar in še

zda ve, da je zanj strico kupila novo srajco.

Tako je počasi začela pisati kratke zgodbe, ki so zdaj zbrane v knjigi Šopek cvetja in trnja, ki jo je v zbirki Bernardova knjižnica izdala Cistercijska opatija Stična. Njen urednik opat dr. Anton Nadrah je v spremni besedi zapisal, da je Angelca veliko kratkih zgodb, ki jih piše življenje, povezala v šopek. V njem pa ni le cvetje, ampak tudi trnje, zato tak naslov. "Prijetno branje je hkrati tudi koristno, saj je v vsaki zgodbi žarek resnice, predvsem resnice, ki raste iz vere in razsvetljuje naše življenje." Bralci so tako knjigo kot že prej črtice, objavljene v Prijatelju, Ognjišču in Kmečkem glasu, lepo sprejeli, česar je Angelca še posebej vesela.

Prijateljstvo s Simonom Ašičem

V začetku je pisala na roke, kasneje pa na pisalni stroj, za kar

gre zasluga pokojnemu patru Simonu Ašiču, njenemu dobremu prijatelju. Nasploh Angelci Stična pomeni duhovni dom, in kadar ji je ob življenjskih težavah zmanjkalo duhovne moči, je pohitela tja. Zda se tja odpravi redkeje, saj je cerkev v Višnji Gori kljub vsemu bližje. Prav rada pa se spominja patra Ašiča. "Ko me je ob nekem obisku okregal, zakaj sem se polenila in nič več ne pišem, sem mu povedala, da mi je zaradi bolezni mišic roka tako opešala, da le z največjo težavo še kaj malega napišem. Takoj je odhitel in se kmalu vrnil s pisalnim strojem, ki je v samostanu ostal od nekega pokojnega duhovnika. Po Simonovi zaslugi sem tako spet lahko pisala," je pripovedovala Angelca.

Z Angelco sta si dopisovala, pater Simon pa je v Mleščevu večkrat prišel tudi na obisk. Ko ji je nekoč v pismu omenil, da bi rad prišel k njej, pa ne more dobiti šoferja, mu je napisala: "Kaj menite, ko bi vi živeli na primer eno stoletje prej, ko še ni bilo avta, ali bi bili res samo hišni jetnik? Mislim, da bi prav pridno hodili po dušnopastirskih potih in pot po dednodolski dolini bi bila za vas lep sprehod, obisk pri meni pa zame še kako duhovno potreben." Dva dni pozneje je prišel in pozneje še večkrat, dokler ni res opešal in avgusta 1992 umrl. "Bil je moj duhovni vodja in nikoli ne bom pozabila njegovih besed: 'Angelca, do naslednjega ovinka!'"

Brez elektrike in vodovoda

Šopek cvetja in trnja ni čisto navadna knjiga tudi zato, ker je bila napisana ob svečah na krušni peči. V Angelčinem domu, ki je zelo oddaljen od drugih hiš, namreč še ni posvetila elektrika, in ker ponoči ne more najbolje spati, ravno takrat najpogosteje začuti potrebo po tovrstni izpovedi. Ne preostane ji drugega kot sveče. Pozimi je tako ali tako vseskozi v "ta veliki" sobi s krušno pečjo. "V kamniti, vlažni hiši je pozimi le kakih pet do šest stopinj Celzija, tako da sem vseskozi na peči. Pisalni stroj dam na kolena in pišem. Ne samo zgodbi, rada si tudi dopisujem in nič me bolj ne razveseli kot obisk pismonoše," se nasmeje.

Vodo si je v hišo napeljala s pomočjo prijateljev, zelo iznajdljivo, s pomočjo ostankov starega mlina ob hiši, česar je še posebej vesela.

Sreča tudi v samoti

Čeprav Angelci življenje tudi zaradi bolezni ne prizanaša, pa vendarle vse sprejema z dobro voljo. Največja opora so ji zveza z duhovniki in drugimi bolniki, saj je članica slovenskega krščanskega bratstva invalidov in bolnikov. Vsako leto se dobijo na njeni domačiji, imajo mašo in kasneje piknik. "Mnogo ljudi je dandanes žalostnih in brezvoljnih zaradi raznih težav. Ampak nikar misliti, da je tebi najhujše," razlaga svoj pogled na življenje. "Samota je nekaj človeško lepega. Lahko se poglubiš vase, se pogovarjaš sam s sabo, tako da samoto koristno izrabljam. Je pa težko, ko ti življenje prinese udarce, takšne in drugačne, in jih morаш nositi sam. Ponavadi jih ne kažem in le redko komu potožim, kadar mi je hudo," pravi Angelca in hudo mušno pripomni: "Ja, kdo bi pa prišel rad k meni, če bi bila vsa zagrenjena in čemerna!"

Besedilo in slike: LIDIJA MURN

PRGIŠČE MISLI

- Razum je najboljši kapital. (Pregovor)
- Nazadnje zdravstvo tako ali tako odpove. Od njega ne moremo pričakovati dokončne rešitve, saj smo vsi umrljivi. (Minister Jereb)
- Shrljivo je, da morajo mlade delavke podpisovati, da ne bodo imele otroke. (Igralka Milena Zupančič)

KNJIŽNA POLICA

Kronika 20. stoletja

Izteka se zadnje stoletje v tem tisočletju, ob njegovem koncu pa je že povsem jasno, da je bilo v mnogočem izjemno, naj gre za izredne razvojne dosežke ali za dotlej še nevidene strahote vojne, ekološkega in ideološkega divjanja. To je stoletje človekovega vstopa v vesolje in začetka informacijske tehnologije, a tudi stoletje dveh strahotnih svetovnih morij, eksplozij atomskih bomb in onesnaženih voda, zraka, tal. Če je zgodovina učiteljica, potem je lahko prav z 20. stoletjem njen pouk še kako nazoren in pomemben. Ne preseneča torej, da je prikaz 20. stoletja pogosta tema strokovnih in poljudnih knjižnih izdaj. Med njimi je posebej pozornosti vreden projekt nemške založbe Bertelsmann, ki je zasnovala Kroniko 20. stoletja v duhu sedanega časa multimedijsko, v besedi, sliki, filmu in zvoku. Svetovno zgodovino iztekajočega se stoletja so namreč podali v desetih 190-stranskih knjigah in spremljajočih desetih enournih videokasetah. Za nas je projekt aktualen, ker se je zanj odločila tudi Mladinska knjiga in pripravila njegovo slovensko izdajo. Prvi par od deseterice knjig in kaset je pred kratkim prišel na naš knjižni trg.

Mladinska knjiga se je odločila, da kot prvo izda knjigo in kaseto, ki predstavljata šestdeseta leta, tej pa bodo v razmiku treh mesecev sledila še preostala desetletja, podana na enak način. Vsaka knjiga Kronike 20. stoletja je zasnovana tako, da ima na začetku uvod svetovno uveljavljenega zgodovinarja ali politologa (v tej knjigi je to zgodovinar prof. dr. Imanuel Geiss), ki strnjeno oriše značilnosti izbranega desetletja, nato sledi deset kronik za vsako leto posebej z navedbo najpomembnejših dogodkov v svetovni politiki, znanosti, tehniki, kulturi in športu, v nadaljevanju pa se vrstijo zaokroženi, vsestransko poučni članki o izbrani temi, podkrepljeni z veliko zgodovinsko dokumentarno sliko ter s pregledom različnih stopenj dogajanja ali teme, o katerih teče beseda.

Video kaseti ni zgolj slikovna, zvočna in filmska ilustracija knjige, ampak njeno dopolnilo, še posebej zanimivo, ker je gradivo skrbno izbrano iz vseh najpomembnejših arhivov sveta, tudi iz doslej nedostopnih vzhodnoevropskih. Domači, slovenski delež v svetovnem dogajanju, ki ga je prispevala Mladinska knjiga, je vključen tako na strani knjige kot na video. Na tako privlačen in nazoren način prikazana kronika 20. stoletja je vredna ogleda in premisleka o nakupu.

M. MARKELJ

Stoji učilna zidana

Osnovna šola Trebnje s štiri-razrednimi podružničnimi šolami Dobrič, Dolenja Nemška vas in Šentlovrenc je letos slavila 140 let. 16. junija 1858 je bil namreč podpisan odlok kneza škofijskega konzistorija v Ljubljani o ustanovitvi šole v Trebnjem. Že leto poprej so postavili zidano šolsko poslopje, "učilno zidano". Istega leta je bila ustanovljena tudi šola na Catežu, deset let kasneje pa še šola v Šentlovrencu, medtem ko korenine šolstva na Trebanjskem segajo še desetletja nazaj.

Trebanjska osnovna šola ob tej priložnosti ni ostala le pri proslavi, ampak je poskrbela, da so jubilej pospremili z nečim, kar je trajnejše od občasnih prireditev - izdali so lepo oblikovano in vsebinsko bogato publikacijo Stoji učilna zidana. Gre pravzaprav za zbornik, ki prinaša vrsto prispevkov več avtorjev, nekdanjih in sedanjih učiteljev in učencev ter svetovalnih delavk, njegova rdeča nit pa je časovni sprehod skozi šolstvo na Trebanjskem in pregled sedanega stanja. Urednica publikacije učiteljica Jožica Žabkar je bila ob svetovalni delavki Mariji Kovač tista gonilna moč, ki je projekt raziskovanja trebanjske šolske preteklosti v šolskem letu 1996/97 pripeljala do konca ter v sodelovanju z učitelji in učenci zbrala veliko zanimivega gradiva, ki je našlo svoj prostor na straneh zbornika.

Vsebinsko publikacije začenja Uvodna beseda ravnateljice Stefane Kamina, sledi prav tako uvodno naravnana predstavitev mesta Trebnje izpod peresa Milene Ratajc. Zgodovinski del knjige začne Marija Kovač s kratkim pregledom zgodovine šolstva na Slovenskem, Roža Zakšek oriše nekdanji in sedanjí šolski okoliš, Stefan Kamin začetke osnovnega šolstva v

njem, nakar Marija Kovač oriše razvoj šol v Dobriču, na Catežu, v Šentlovrencu, Dolenji Nemški vasi, Svetinjah in Trebnjem. Naslednji sklop prispevkov, v katerih nekdanji učitelji sami ali v pogovoru s kolegi obujajo spomine na minule šolske čase, daje zgodovinskim kronikam človeške in osebne razsežnosti. Bolj podatkovno naravnani, a zato nič manj dragoceni prispevek Ivanke Višček, ki je pripravila leksikonski pregled pomembnejših osebnosti, ki so znanje črpale na kateri od trebanjskih šol, medtem ko je Joža Vidmar predstavila šolsko knjižnico nekoč in danes, Jožica Žabkar pa pregledala izhajanje šolskega glasila Žarje. Zbornik zaključujejo drobni zapisi nekdanjih in sedanjih učencev, pregled Zoisovih štipendistov in dobitnikov zlatih priznanj ter razmišljanje ravnateljice Kamina o šoli danes in v prihodnosti.

Publikacijo je oblikoval Lucijan Reščič, jo opremil s svojimi izvirnimi ilustracijami ter pri opremi uporabil bogato in pestro dokumentarno slikovno gradivo. Stoji učilna zidana je knjiga, s kakršno se najbrž lahko pohvali le redkokatera slovenska osnovna šola, če sploh katera.

M. MARKELJ

Kratka zgodovina Slovenije

Univerzitetni profesor dr. Janko Prunk že v uvodu svoje najnovejše knjige piše, da je tak naalov izbral namenoma, da bi se čimbolj približal in poenotil s pisanjem in poimenovanjem zgodovin pri drugih evropskih državah in narodih v našem času. Prunk je namreč prepričan, "da je bil civilizacijski razvoj ljudi na prostoru Slovenije poleg drugega zelo močno pogojen z značajem tega ozemlja". Tega pa označujeta izredna prehodnost, hribovitost, deloma kras in dokaj skope naravne danosti.

Kratka zgodovina Slovenije je bila pravzaprav spočeta že v četu 1994 kot brošura pri založbi Mihelač in je služila predvsem potrebam Urada za informiranje Republike Slovenije (dr. Prunk je bil kratek čas tudi minister). Dve leti pozneje je na dvakraten obseg razširjeno knjižico izdala založba Grad v angleškem in nemškem jeziku in je postala promocijsko gradivo tistega urada, preko knjigarn pa je našla pot tudi do številnih bralcev angleškega in nemškega jezika. Njeno vsebino in oceno pa je Prunk večkrat preverjal pri svojih študentih na Fakulteti za družbene vede v Ljubljani, ki pri predmetu novejša svetovna zgodovina, po njegovih besedah, zelo pogrešajo kratek pregled slovenske zgodovine. Zlasti zavoljo tega se je odločil, da svojo knjigo izda tudi v slovensčini (znova pri založbi Grad), predvsem z razširjenim in s poglavljenim 20. stoletjem. Posvetil jo je 150-letnici Zedinjene Slovenije.

Knjiga (njen izid so omogočili Ministrstvo za znanost in tehnologij ter Občina in Zveza kulturnih društev Sevnica) je razdeljena na 6 poglavij in obsega 210 strani srednjega formata. Kratka zgodovina Slovenije zajema nekdanji in sedanjí slovenski prostor v vzhodnih Alpah, obronkih Panonske nižine ter ob severnih obrežjih Jadranskega morja od starejših kamene dobe pa do začetka letošnjega leta. To zajemanje zgodovinskega razvoja do leta izida knjige je pri nas novost, zgodovinsko pa redkost. Prunkova knjiga zajema tudi slovensko diasporo v Evropi, v obeh Amerikah in v Avstraliji od šestdesetih let prejšnjega stoletja do danes.

Prunkovo delo je po besedah prof. Janeza Kosa napisano z veliko vehemenco in solidnim literarnim znanjem, zato vzbuja bralcu občutek verodostojnosti in temeljitega poznavanja snovi. Kosovi poglobljeni analizi Prunkove knjige na sevniskem gradu 17. junija, na kateri je sodeloval tudi avtor, se je s krajšim, bolj poetično obarvanim prispevkom pridružil še zgodovinar prof. Rado Kostrevec, ki Prunkovo najnovejše delo doživlja, kot da ga avtor s pravo lahkoto pelje na popotovanje mimo zapletenih procesov in zgodovinskih dogajanj, da se počuti kot na udobnem vlaku in kot bi se pogovarjal z najboljšimi omikani o osebnosti preteklih stoletij. Zato bo ta Prunkova knjiga zagotovo pritegnila širok krog bralcev. Bilo pa bi zelo koristno za promocijo Slovenije tujcem, če bi našli sorazmerno malo denarja še za prevod Kratke zgodovine Slovenije, vsaj v angleščino in nemščino.

PAVEL PERC

HIŠICA SREDI GOZDA - Kar dobro uro potrebuje Angelca, da od svoje hišice sredi gozda iz Dednega Dola pride do Višnje Gore, kamor vsako nedeljo odide k maši. Pot do hiše je ozka in posebej pozimi težavna, zlasti če nihče ne pride narediti gazu.

ZADRUGA "RESA", z.o.o., Krško

objavlja razpis za prosta dela in naloge

GRADBENEGA KOMERCIALISTA

Področje dela: vodenje gradbišč, priprava ponudb, tehnični obračun

POGOJI:

- končana VI. ali najmanj V. stopnja gradbene smeri
- opravljen strokovni izpit
- poznavanje dela s PC računalniki
- najmanj 5 let delovnih izkušenj v gradbeni operativi
- nastop delovnega razmerja 1.8.1998

Zaposlitev je za nedoločen čas s polnim delovnim časom in tremi meseci poskusne dobe.

Prijave z dokazili naj kandidati pošljejo v 8 dneh od objave razpisa na naslov: ZADRUGA "RESA", z.o.o., KRŠKO, Cesta krških žrtev 67, 8270 KRŠKO.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh od poteka roka za prijavo na razpis.

RESISTEC, d.o.o., & Co., k.d.

Enota Kostanjevica na Krki

Krška c. 8

8311 Kostanjevica na Krki

potrebuje za enoto v Kostanjevici na Krki sodelavca za opravljanje del

samostojnega komercialista v nabavi/uvozu.

Pogoji:

- V. ali VI. stopnja izobrazbe komercialne ali tehnične usmeritve,
- aktivno znanje nemškega in angleškega jezika,
- znanje računalništva,
- izkušnje pri delu v nabavi/uvozu.

Delo je za določen čas z možnostjo kasnejše zaposlitve za nedoločen čas.

Pisne vloge pošljite na gornji naslov v 8 dneh po objavi.

RADIO LOGATEC SPRAŠUJE IN NAGRAJUJE

LOGATEC - Notranjski radio Logatec ta teden zastavlja dvoje nagradnih vprašanj: Naštetje vsaj sedem vrst pizz, ki vam jih ponuja Halo Pizza Grical (Nagrada družinska pizza.) Kateremu spolu je namenjen program modne konfekcije iz Butika Deborah? (Nagrada majica v vrednosti 3.900 tolarjev.) Odgovore je treba do sobote, 4. julija, poslati na naslov: za NTR Logatec, p.p. 99. Logatec, za oddajo "99 minut za obešanje, 81 minut za grde, umazane, zle". Nagradjenca prejšnjega tedna sta Tjaša Sunišk in Velenja in Marjan Blažek iz Ljubljane - Vič.

**STP, trgovsko podjetje
Novo mesto, d.o.o.
Črmošnjice 5 b, Novo mesto
zaposli prodajalca tehnične
stroke v trgovini Elvod,
Ljubljanska 27, Novo mesto.**
Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi na zgornji naslov.

TRGOVSKO PODJETJE ZRNO, d.o.o. RAKA zaposli VODJO RAČUNOVODSTVA

POGOJI:

- VI. ali višja stopnja izobrazbe ekonomske smeri
- 3-letne delovne izkušnje
- poznavanje dela z računalnikom

Poizkusni rok: 6 mesecev.
Pisne ponudbe pošljite v 8 dneh po objavi na naslov:
**Trgovsko podjetje Zrno, d.o.o.
Gmajna 6 a, 8274 Raka**

Ob prazniku

Tako lepo vihra zastava
rdeča bela, v sredi plava
če misli kdo, da je bahava,
o, ni o, ni laskava.
Ljubezen je srčna prava,
za nas v vetru plapolja,
da bi nikdar ne končala,
naš rod na vek spremljala.
Ta lipov list in barva
bela, rdeča, sredi plava,
to naša je zastava!

JOŽE GAŠPERIČ

PLAVA LAGUNA

POREČ

POČITNICE V POREČU

so nekaj posebnega, so doživetje!

Posebej pa Vas želimo informirati o posebnostih letošnje ponudbe za termin **do 25.7.1998.**

Vse apartmaje **Astra, Citadela** in **Laguna park** smo opremili s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase!

Dnevna najemnina apartmaja že od 89 DEM!

Dobrodošli v avtokampih **Zelena laguna, Bijela Uvala** in **Naturist center Ulika**. V vseh so bazeni, rekonstruirane in nove sanitarije, urejene plaže, pristanišča za čolne, športni centri, marketi in še marsikaj.

Pričakujejo Vas rekonstruirani in popolnoma obnovljeni hoteli **Laguna park, Plavi** in **Zorna** s TV sprejemniki, direktnimi telefoni in sušilci za lase in klimatskimi napravami.

Cene polpenziona po osebi na dan že od 65 DEM!

V hotelih B kategorije **Delfinu** in **Galebu** so **cene polpenziona po osebi dnevno manjše od lanskih: že od 55 DEM!**

V vseh hotelih so vam za zajtrk in večerjo na voljo samopostrežne buffet restavracije!

POLEG VSEGA NUDIMO ZNATNE POPUSTE ZA OTROKE!

Turistična taksa je 2,20 DEM po osebi na dan!

Otroci do 12 let je ne plačajo, od 12 do 18 let pa samo 50%.

INFORMACIJE PRI AGENCIJI VAŠEGA ZAUPANJA

ALI PA PRI

PLAVA LAGUNA, POREČ

tel.: **00385/52/410-101**

fax: **00385/52/451-044**

KRKA ZDRAVILIŠČA, d.o.o.

NOVO MESTO

objavlja prosto delovno mesto

RECEPTORJA

v PE Hoteli Otočec

Od kandidatov pričakujemo:

- srednjo šolo družboslovne, ekonomske ali gostinske turistične smeri,
- 2 leti ustreznih delovnih izkušenj,
- znanje nemškega jezika, zaželeno je tudi znanje italijanskega jezika,
- veselje do dela v gostinsko turistični dejavnosti,
- zanesljivost, prijaznost in komunikativnost.

Vse, ki vas dinamično delo receptorja zanima in ustrezate zahtevam, vabimo, da pošljete pisne prijave z dokazili v 8 dneh na naslov: KRKA, tovarna zdravil, d.d., Novo mesto, Kadrovska služba, Šmarješka cesta 6, 8000 Novo mesto.

Dodatne informacije dobite na telefon: 068/312-566.

PONUDBA SKB banke

STOP! SKB KREDIT URESNIČUJE VAŠE ŽELJE!

Kjerkoli zagledate znak z napisom **STOP! SKB KREDIT**, so vam na voljo ugodni krediti SKB banke. Ob nakupu blaga ali plačilu storitev zahtevajte kreditne obrazce, izpolnjene prinesite v poslovalnico SKB banke in v nekaj dneh vam bomo odobrili kredit. Za kredit lahko zaprosite, tudi če niste stranka banke. Vsem, ki si želite pridobiti znanje ali brezskrbno preživeti prosti čas, bomo pomagali uresničiti vaše želje.

S KREDITOM DO ZNANJA

Znanje je naložba prihodnosti in mi vam tu stojimo ob strani. Bi se radi naučili novega tujega jezika, vpisali v tečaj ali šolanje po vašem okusu, kupili osebni računalnik z dodatno opremo ali posodobili starega? Ker se naložbe v znanje večkrat povrnejo, ne odlašajte predolgo. Oznaka **STOP! SKB KREDIT** vam kaže pot do znanja. Nikar je ne spreglejte!

PROSTI ČAS PO VAŠI MERI

Dopust je čas, ko si nabiramo moči za nadaljnje delo. Zakaj ne bi šli res tja, kamor si želite, in počeli tisto, kar si želite? Zakaj bi vas omejevalo stanje v vaši denarnici? Če plačujete rekreacijske storitve, kupujete športno opremo ali potujete na zaslužene počitnice, ne spreglejte oznake **STOP! SKB KREDIT**. Pove vam, kje si vse to lahko privoščite.

Na Zelenem telefonu **080 15 15** in v poslovalnicah **SKB banke** na Dolenjskem vam bomo z veseljem posredovali informacije, ki vam bodo pomagale pri odločitvi za kredit. Informativne izračune najdete tudi na predstavitveni strani SKB banke na internetu (<http://www.skb.si>).

SKB BANKA D.D.

Za Danes. In za Jutri.

PE KRŠKO

Cesta Krških žrtev 51
Tel.: 232 028

PE NOVO MESTO

Novi trg 3
Tel.: 321 600

PE KOČEVJE

Trg zbora odp. 18
Tel.: 855 222

HRANILNICA in POSOJILNICA

**kmetijsko-gozdarske pokrajine Kočevske, d.d.
Roška c. 8, Kočevje**

Na podlagi 17. člena statuta Hranilnice in posojilnice kmetijske gozdarske pokrajine Kočevske, d.d., Kočevje in v skladu z določili Zakona o gospodarskih družbah, sklicuje uprava družbe v soglasju z nadzornim svetom

8. skupščina

Hranilnice in posojilnice, ki bo v četrtek, dne 6.8.1998 ob 18. uri v prostorih Hotela Valentin v Kočevju

Predlog dnevnega reda:

1. **Otvoritev skupščine, ugotovitev sklepčnosti, izvolitev organov skupščine** ter predstavitev notarke
Predlog sklepa:
Ugotovi se sklepčnost skupščine. Skupščina za predsednika izvoli g. Zdravka Janeša in za preštevalca glasov g. Janka Jurco in g. Petra Medveda.
Ugotovi se, da skupščini prisostvuje notarka mag. Nina Česarek iz Kočevja.
2. **Obravnava in sprejem poročila uprave o poslovanju družbe za leto 1997 z mnenjem revizorja**
Predlog sklepa:
Na predlog uprave ter na podlagi mnenja revizorja se sprejme poročilo o poslovanju za leto 1997 v predloženem besedilu.
3. **Obravnava in sprejem predloga uprave družbe o delitvi dobička za leto 1997**
Predlog sklepa:
Čisti dobiček, ugotovljen v računovodskih izkazih za leto 1997 v znesku 2,463.787,60 SIT, ostane nerazporejen.
4. **Ugotovitev neto dolžnikov hranilnice v skladu s 43. členom Zakona o bankah in hranilnicah**
Predlog sklepa:
Ugotovijo se neto dolžniki hranilnice.
5. **Obravnava in sprejem predloga nadzornega sveta o imenovanju revizorja za poslovno leto 1998**
Predlog sklepa:
Skupščina imenuje za revizorja za poslovno leto 1998 revizijsko družbo ITEO Revizija, d.o.o., Ljubljana.
6. **Vprašanja in pobude delničarjev**

Udeležba na skupščini

Skupščine se lahko udeležijo ter na njej razpravljajo in glasujejo delničarji, zastopniki in njihovi pooblaščenici. Pooblastilo mora biti pisno, v skladu s predpisi in družbi dostavljeno vsaj tri dni pred zasedanjem skupščine.

Prijava udeležbe na skupščini

Pravico do udeležbe na skupščini in glasovalno pravico lahko uresniči delničarji, njihovi pooblaščenici in zastopniki, ki pisno prijavo osebno ali s priporočeno pošiljko s pripisom "za skupščino" dostavijo družbi najkasneje tri dni pred sejo skupščine. Zadnji dan za oddajo prijave je 3.8.1998.

Udeležence prosimo, da se ob prihodu na skupščino pol ure pred začetkom seje prijavijo in s podpisom seznama prisotnih delničarjev potrdijo svojo prisotnost na skupščini ter prevzamejo glasovalne lističe.

Za udeležbo na skupščini se fizične osebe izkažejo z osebnim identifikacijskim dokumentom, pooblaščenici pa s pisnim pooblastilom.

Način glasovanja

Glasuje se javno, z glasovnicami, osebno ali po pooblaščenju.

Gradivo

Gradivo za skupščino s predlogi sklepov je delničarjem na vpogled na sedežu družbe v Kočevju, Roška cesta 8.

Predlogi delničarjev

Vabljeni prosimo, da svoje morebitne predloge k posameznim točkam dnevnega reda ali predloge glede dnevnega reda, za katere želijo, da so o njih pravočasno seznanjeni vsi delničarji, pisno sporočijo upravi v sedmih dneh po objavi sklica skupščine.

Vnovično zasedanje skupščine

Če ob napovedani uri skupščina ne bo sklepčna, nastopi polurni odmor, po katerem se skupščina vnovič začne. V tem primeru je skupščina sklepčna ne glede na število zastopanega kapitala.

Vljudno vabljeni!

Predsednik nadzornega sveta:
Zdravko Janeš

Uprava družbe:
Anuška Kordiš, dipl. oec.

IZŠLA JE DVOJA POLETNA ŠTEVILKA REVIE E-ŠPORT, MODA, AVTO

Na športnih straneh si med drugim lahko preberete:

- **trenjerji - grešni kozli nogometa**
- **košarka: v imenu tivolskih bogov**
- **rokomet: Sead Hasanefendić**
- **Kam gre slovenska odbojka?**
- **Aco Pasternjak o Moniki Seleš**
- **Niko Mihelič o ponudbi bencina in hitrosti itd.**

Modne strani so v znamenju počitniške mode in vas popeljejo avanturam naproti. Predstavljamo v poletni garderobi nepogrešljive t-shirte, neonske barve, črtaste vzorce, seksi drapiranje, sproščeno kaki modo, natikače za vsako nogo...

Svetujemo o negi kože na soncu in poletnih parfumih. Pogovarjali smo se z Evo Longyka, ki bo to poletje brez novih kopalk. Le zakaj?

In še k avtomobilizmu! Predstavljamo in primerjamo poleti najbolj zaželeno moto skuterje. Preizkusili smo Volkswagen golf 1.4, Citroen xantio 1.8 in 2.0 ter Fiat multiplo. Naši jekleni gostje so tudi Peugeot 206, Lancia kappa, Hyundai atos, Nissan primera wagon in micra, Mitsubishi spacestar in še mnogo zapeljivih lepotcev.

DVOJNA POLETNA ŠTEVILKA REVIE E-ŠPORT, MODA, AVTO IN E-ŠPORT KRIŽANKE POLETJE VAS ŽE ČAKATA PRI VAŠEM PRODAJALCU ČASOPISOV!

DAVČNIM ZAVEZANCEM OBČINE METLIKA!

Obveščamo vas, da je Izpostava Metlika pričela dne 24.6.1998 z delom na novi lokaciji, in sicer v II. nadstropju Trgovsko-poslovnega centra v Metliki, Naselje Borisa Kidriča 2.

Nove telefonske številke so: telefon: 63-160, 63-170
telefaks: 63-180

Uradne ure za stranke ostanejo nespremenjene.

Davčna uprava Republike Slovenije, Davčni urad Novo mesto

ZAHVALA

V 84. letu starosti smo izgubili našo drago mamo, staro mamo, prababico, sestro in teto

**MARIJO
RUĐMAN**
roj. Križan

iz Podzemlja 28

Ob tej priložnosti se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani v težkih trenutkih, nam izrazili sožalje, pokojni podarili cvetje in sveče ter se v tako velikem številu poslovili od nje. Posebna zahvala osebju ZD Metlika, še zlasti patronažni sestri Anici Vraničar, g. župniku in pevkam.

Žalujoči: vsi njeni

Zastal je korak,
utihnilo je srce

naše drage mami in stare mame

ANICE AVBAR
roj. Lindič

Iskrena hvala vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, ki ste jo obiskovali in jo imeli radi. Posebna zahvala sosedom in vaščanom za nesebično pomoč in prelepe besede slovesa iz vasi in vsem, ki ste se prišli od nje posloviti. Iskrena hvala za prelepo cvetje, sveče in izrečeno sožalje. Hvala predstavnikom Zveze borcev, g. župniku za obred in pevcem za pesmi v slovo.

Vsi njeni
Jordankal

ZAHVALA

Na nebu zvezdic je milijon,
vsa noč je razsvetljena,
milijon je ptic, milijon cvetic,
a oče je le eden!

V 86. letu starosti nas je tiho zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, stric in svak

MARTIN PLUT
iz Vidošič 11

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč v trenutkih žalosti, za izraze sožalja, darovano cvetje, sveče, svete maše in denarno pomoč ter za tako številno spremstvo pokojnega očeta k večnemu počitku. Zahvalo smo dolžni osebju ZD Metlika, dr. Mlačku in sestri Veri, sodelavcem KZ Metlika, Domu počitka Metlika, konfekciji Beti Metlika, enako tudi Martinu Nemaniču za besede slovesa, g. župniku Florjanu za obred, pevkam za zapete pesmi, Janiju za zaigrano Tišino in g. Piškuriču za lepo in spoštljivo pripravljen pogreb. Vsem in vsakemu posebej še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Človek, kot si ti, ne more umreti, le telesa več ni.
Duh tvoj pa bo vedno z nami, dokler se ne srečamo v večnosti.

V 75. letu starosti nas je zapustil dragi mož, oče, dedek, brat in stric

PAVLE JEVIKAR
iz Mokronoga

Ob boleči izgubi našega očeta se zahvaljujemo vsem prijateljem, sosedom, sodelavcem in sorodnikom, ki ste nam izrekli sožalje, pokojnemu očetu podarili cvetje sveče in svete maše. Posebno se zahvaljujemo dr. Marti Pančur za izredno skrb in topel človeški odnos pri lajšanju bolečin. Zahvaljujemo se tudi Internemu oddelku bolnice Novo mesto, gasilcem za organizacijo pogreba, pevcem, g. župniku, g. Bregantu in g. Zidarju za poslovilne besede pri odprtem grobu ter kolektivom Trima, Petrola in SKŠ Grm. Hvala vsem, ki ste našega očeta imeli radi, ga spoštovali in ga v velikem številu pospremili k večnemu počitku.

Žalujoči: žena Anica, otroci Pavle, Franci in Mojca z družinami ter brat France in ostali sorodniki

OBVESTILO

Občane, podjetja, druge organizacije in skupnosti, organe in društva obveščamo, da bo po sklepu župana Mestne občine Novo mesto potekala

JAVNA RAZGRNITEV

OSNUTKA ODLOKA O SPREMENBAH IN DOPOLNITVAH PROSTORSKIH SESTAVIN DOLGOROČNEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE OD LETA 1986 DO 2000 IN SREDNJEROČNEGA DRUŽBENEGA PLANA OBČINE NOVO MESTO ZA OBDOBJE 1986 DO LETA 1990 ZA OBMOČJE MESTNE OBČINE NOVO MESTO, DOPOLNJENE 1998, KI SE NANAŠA NA DOLOČITEV LOKACIJ ČISTILNIH NAPRAV ZA KANALSKA SISTEMA NASELIJ VELIKE IN MALE BRUSNICE TER RATEŽ, SELA PRI RATEŽU IN GUMBERK.

v času od 6. julija do 6. avgusta 1998

- v prostorih Mestne občine Novo mesto, Novi trg 6, III. nadstropje
- v prostorih gasilskega doma v Velikih Brusnicah

Pisne pripombe k osnutkom lahko vpišete v knjigo pripomb na krâjih razgrnitve ali pošljete na Mestno občino Novo mesto, Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora, Zavod za družbeno planiranje in urbanistično načrtovanje, Novi trg 6, Novo mesto.

Rok za pripombe k razgrnjenemu gradivu poteče zadnji dan razgrnitve.

Javna obravnava osnutkov dokumentov bo v ponedeljek, 20.7.1998, ob 20. uri v prostorih krajevne skupnosti Brusnice (gasilski dom Velike Brusnice).

Na javnih obravnavah bo izdelovalec idejnega projekta podrobneje obrazložil osnutek dokumenta in pristojnim dajal pojasnila.

Vljudno vabljeni!

Mestna občina Novo mesto
Sekretariat za varstvo okolja
in urejanje prostora
Zavod za družbeno planiranje
in urbanistično načrtovanje
Novi trg 6

V SPOMIN

6. julija mineva leto, kar je kruta
zahrbtna bolezen iz naše sredine
iztrgala našega dragega

**JANEZA
NEMANIČA**
iz Novega mesta

Hvala vsem, ki obujate spomin nanj, postojite ob njegovem grobu z dobro mislijo in mu prižigate svečke.

Žalujoči: vsi njegovi

OPRAVIČILO

Pri hkratni objavi štirih nekrologov na 16. strani prejšnje številke Dolenjskega lista se objavljena fotografija pokojnega g. Fifolta zaradi nespretnega grafičnega preloma ne nahaja na mestu, po katerem bi bilo nesporno jasno, za katerega pokojnika gre. Prizadetim se opravičujemo.

Uredništvo DL

novi - tech, d.o.o., Maribor

Za svoj uspeh moraš najprej sam kaj narediti.

Če ste doma iz Zasavja - Ljubljane, Dolenjske ali Pomurja, če vas veseli delo z ljudmi - prodaja pravnim osebam, če niste zadovoljni s povprečnim, imate SSI, lastno vozilo in telefon, vas vabimo, da se ogledate pri nas, pogledate, kako si zaslužimo denar, kako smo uspešni in zadovoljni.

Nudimo vam: samo vaše prodajno področje, možnost zaposlitve ali sodelovanje preko s.p.

Če niste resni raje ne pokličite in pustite priložnost drugim. Boste izpustili to priložnost?

Prijave za osebni razgovor na tel. 062/222-880.

Osnovna šola Trebnje

razpisuje prosta delovna mesta:

- 2 učiteljev razrednega pouka za določen čas s polnim delovnim časom
- 1 učitelja slovenskega jezika za nedoločen čas s polnim delovnim časom

Začetek dela 1. septembra 1998.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev (VI. ali VII. stopnja ustrezne izobrazbe) pošljite na Osnovno šolo, Trebnje, Kidričeva 11, v 8 dneh po objavi razpisa.

ZAHVALA

Zdaj hiša je prazna in tema povsod,
ti luč si nam nosil in kazal nam pot.
Zdaj srca so tukaj osamljena vsa,
vsi iščemo luč in del tvojega srca.

Po zahrbtni bolezni nas je v 67. letu starosti zapustil naš dragi mož, oče, dedek, tast, brat, stric in svak

**ANTON
URBANČIČ**
iz Kriške Rebrti 11, Trebnje

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom, znancem in prijateljem za izrečeno sožalje, za darovano cvetje, sveče in za svete maše ter vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se kolektivu Dolenjka Novo mesto, Šmihelskemu zboru za ubrano petje, predsedniku Društva upokojencev Velika Loka za govor ter gospodu župniku Marku Pajku za lepo opravljen obred. Lepa hvala naštetim in ne naštetim, ki ste nam kakorkoli pomagali v težkih trenutkih.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Naše drage mame

**FRANCKE
KLEMENČIČ**
iz Šegove 7

ni več. Hvala sorodnikom, sosedom, sodelavcem in prijateljem za vso izkazano pomoč, za cvetje in izraze sožalja. Posebna zahvala g. proštu Lapu in šmihelskim pevcem ter Pogrebni službi Novak in Komunali. Vsem in vsakemu posebej še enkrat hvala!

Vsi, ki so jo imeli radi

V SPOMIN NAŠIH DRAGIH

Če solza lahko bi mrtve obudila,
vas ne bi črna zemlja krila.

23. aprila je minilo 29 let, odkar ni več našega očeta

ANTONA MRGOLETA

27. junija je minilo 11 let, odkar ni več naše mame

ANČKE MRGOLE

3. julija pa mineva žalostno leto, odkar ni več našega sina in brata

PETRA MRGOLETA
iz Klenovika 35

Hvala vsem, ki z lepo mislijo postojite ob njihovem grobu, jim prižigate svečke in se jih spominjate.

Žalujoči: otroci z družinami, oziroma oči, mami ter sestri Mojca in Tanja

ZAHVALA

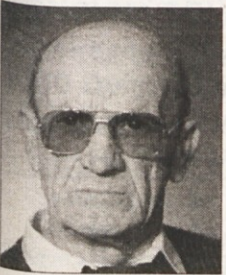
Mrtvi niso vsi mrtvi,
mrtvi živijo v nas
in bodo drugi umrli
z nami in v nas.
(T. Pavček)

V 67. letu starosti nas je tiho
zapustila naša draga mama, tašča in
stara mama

ZOFKA TURK roj. Klobučar

Ob boleči izgubi se najprej iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste
ji v življenju karkoli dobrega storili in ji v bolezni kakorkoli
pomagali. Tu velja še posebna zahvala dr. Blahovi iz
Ljubljane, zdravniškemu osebju ZD Črnomelj in osebju
Visceralnega oddelka bolnišnice Novo mesto. Iskreno se
zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, vaščanom in
sodelavcem, ki ste nam v teh težkih trenutkih kakorkoli
pomagali, nam izrazili sožalje, pokojni darovali cvetje, sveče
in jo pospremili na zadnji poti. Zahvaljujemo se tudi g.
župniku, govornici, pevkam, g. Hitiju in pogrebem.

Žalujoci: vsi njeni

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta
in dedka

ANTONA KRALJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom,
vaščanom, prijateljem in znancem za podarjeno cvetje, sveče
in maše. Hvala vsem, ki ste nam ustno in pisno izrazili sožalje
ter z nami sočustvovali. Hvala dr. Pančurjevi za pomoč in
obiske na domu, dr. Čehovi in sestram za lepo nego v
pokojniških zadnjih dnevih. Še enkrat hvala vsem, ki ste ga
spremili na njegovi zadnji poti, ZB Šentrupert, Mirna,
Mokronog in Trebnje. Zahvaljujemo se govornikom Antonu
Žibertu in Francu Novaku, g. župniku za lepo opravljen
obred, pevcem za zapete pesmi, ter Pogrebni službi Novak.
Še enkrat vsem najlepša hvala!

Vsi njegovi

ZAHVALA

Delo, skromnost in poštenje -
tvoje je bilo življenje.
V naših srcih ti naprej živiš,
zato pot nas vodi tja,
kjer v tišini spiš.

V 72. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi mož, oče, stari oče,
brat in stric

ANTON KLEPEC

iz Jankovičev 9 pri Adlešičih

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom in
vsem, ki ste nam izrazili sožalje in pokojnemu darovali cvetje
in sveče. Posebno se zahvaljujemo dr. Macanu in osebju
Nevrološkega oddelka Splošne bolnišnice Novo mesto,
govornikom Jožetu Rožmanu in Dragu Vlašiču za občutene
besede v slovo, pevcem za odpete pesmi ter g. župniku za lepo
opravljen obred. Hvala vsem, ki ste pokojnika v tako velikem
številu pospremili na zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena
hvala!

Žalujoci: vsi tvoji, ki smo te imeli radi

ZAHVALA

V 59. letu nas je nepričakovano
zapustil mož, oče, tast in brat

FRANC FIFOLT

iz Drenja 7

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem,
znancem in sosedom za izraze sožalja, darovano cvetje, vence
in sveče ter vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.
Zahvaljujemo se gospodu župniku Andreju Severju, bivšim
sodelavcem GG Straža, Kovinski opremi Črtalič, Uradu
kriminalistične službe UNZ Novo mesto, PP Novo mesto,
pevcem, Pogrebni službi Oklešen in sosedu Anici Fifolt.

Žalujoci: vsi njegovi

POGREBNE IN POKOPALIŠKE STORITVE

Leopold Oklešen
K Roku 26, Novo mesto

☎ 068/323-193
mobitel: 0609/625-585
0609/615-239
delovni čas: NON STOP

Vsi, ki so upravičeni do povračila
pogrebniških stroškov, imajo pri celotni
storitvi le minimalno doplačilo.
Opravljamo tudi prevoze v tujino in
v nekdanje jugoslovanske republike.

Za vedno je odšla najina mami

IVANKA KOS - VIČIČ roj. Jakše

Od nje smo se poslovili v sredo, 23. junija, v ožjem družinskem
krogu na pokopališču v Ločni. Zahvaljujemo se g. župniku,
p. Jožetu Urbaniji za obred.

Hčerki Slavka in Katja z družinama, sestre: Mimi, Štefka,
Dragica, brata: Ivan in Slavko z družinami

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je zapustila draga mama, stara mama,
sestra in teta

JOŽEFA KRALJ

s Krivoglavic 9

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so ji v času njene bolezni
lajšali bolečine, nam pa kakorkoli pomagali, zanjo molili, ji
darovali cvetje in sveče ter jo ob uri slovesa v tako velikem
številu pospremili k večnemu počitku.

Vsi njeni

V SPOMIN

Krutá usoda te je prehitela
in ti mlado življenje vzela.
Zdaj v grobu spiš,
v naših srcih še živiš.

3. julija mineva eno leto, odkar nas je
za vedno zapustil najdražji sin

PETER ŠKUFCÁ

Obrh 17 pri Dolenjskih Toplicah

Iskrena hvala vsem, ki obiskujete njegov grob, mu prinašate
cvetje in sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

Zakaj si moral nam umreti,
ko je bilo s teboj lepo živeti.
Bolečine si preстал,
zdaj boš v grobu mirno spal.

V 70. letu nas je nepričakovano
zapustil naš dragi

LUDVIK ŽIBERNA

iz Smolenje vasi 86

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste nam v težkih trenutkih
stali ob strani, darovali cvetje in sveče ter ga v tako velikem
številu pospremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

• Zgodovina je repetentka, ki
nenehno repetira svoje orožje.
(Fridauer)

• Ne misli, da policija računa
nate, če se policisti učijo šteti na
tvojih rebrih. (Fridauer)

• Vseeno mi je, kam odteče vo-
da, le da se v vino ne zameša.
(Chesterton)

• Kdor zna molčati, zna tudi ob
pravem času govoriti. (Tom-
maseo)

ZAHVALA

Zaprta trudne si oči,
spočila žuljave dlani.
Od nas za vedno si odšla,
a v naših srcih nepozabljena.

V 76. letu starosti nas je za vedno
zapustila naša draga mama, stara
mama, sestra, sestrična in teta

MARIJA NOVAK

iz Orešja 21

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem,
vaščanom in znancem, ki so nam v težkih trenutkih pomagali,
podarili cvetje in sveče, darovali za svete maše nam izrazili
sožalje ter pokojno tako številno spremili na zadnji poti.
Hvala tudi Upokojenskem društvu Šmarjeta za zapete
žalostinke in besede slovesa, gasilcem, Parketarstvu Novak,
sodelavcem in učencem 8. a OS Šmarjeta in gospodu župniku
za lepo opravljen obred.

Žalujoci: vsi, ki smo jo imeli radi in jo spoštovali

ZAHVALA

Vsem, ki ste žalovali in pospremili na zadnjo pot našo ljubo

SLAVKO HUDE

se iskreno zahvaljujemo. Hvala obema g.g. duhovnikom za
občuten obred. Zahvaljujemo se sorodnikom, dobrim
sosedom in vaščanom, vsem ki ste jo kropili in molili zanjo.
Hvala tudi za cvetje, sveče in darove za dobra dela. Prisrčna
zahvala vsem za ustno in pisno sožalje.

Njeni najdražji

Mirna Peč, Ljubljana Polje

Na kresni dan, 24. junija 1998

ZAHVALA

V 76. letu starosti nas je za vedno
zapustil naš dragi brat in stric

ANTON PATE

Zahvaljujemo se vsem, ki ste z nami sočustvovali, nam izrazili
sožalje, pokojnemu darovali cvetje in sveče ter ga spremili na
zadnji poti. Hvala tudi gospodu duhovniku za lep obred in
pevcem za zapete pesmi.

Žalujoci: sestra Mici, brata Karol in Stanko z družinami

ZAHVALA

V 77. letu starosti nas je zapustila
naša draga mama, sestra, stara mama,
prababica, teta in tašča

ZOFIJA LAVRIČ

roj. Mrvar

z Gor. Polja 4

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, znancem, vaščanom,
sodelavcem in Sindikatu Novoles - Vezan les, ki ste nam stali
ob strani in pokojni darovali sveče in cvetje. Lepo se
zahvaljujemo osebju Doma starejših občanov za dolgotrajno
nego in skrb ter Splošni bolnišnici Novo mesto. Hvala tudi
g.g. župnikom za lepo opravljen obred, cerkvenemu
pevskemu zboru in g. Košmrlju za izrečene poslovilne besede.

Žalujoci: vsi njeni

tedenski koledar

Četrtek, 2. julija - Marija
Petek, 3. julija - Irenej
Sobota, 4. julija - Urh
Nedelja, 5. julija - Anton
Ponedeljek, 6. julija - Bogomila
Torek, 7. julija - Ciril, Metod
Sreda, 8. julija - Špela

kino

BREŽICE: Od 2. do 5.7. (ob 18.30) komedija Dr. Magoo. Od 2. do 6.7. (ob 20.30) komedija Mož, ki je premalo vedel. 8.7. (ob 20.30) drama Dobrodošli v Sarajevu.

ČRNOMELJ: 3. in 4.7. (ob 21. uri) znanstvenofantastični film Zadnji udarec. 5.7. (ob 19. in 21. uri) komedija Želim si te.

Šentjernejska cesta 13,
8000 Novo mesto,
tel.: 068/323-673, fax: 068/341-673

**PVC
STAVBNO POHIŠTVO**

• OKNA • VRATA • VSEH OBLIK •
na zalogi v 6 barvnih odtenkih

• ROLETE ALU IN PVC
• ŽALUZIJE
• VERTIKALNE ŽALUZIJE
• PLISEJI
• ROLOJI
• TENDE
• KOMARNIKI
• FASADNI PROFILI
• SESTAVNI IN NADOMESTNI
DELI ZA ROLETE IN ŽALUZIJE
• MONTAŽA IN SERVIS

VEKA

PBS.

Poštna banka Slovenije, d.d.
Cigaletova 15, 1000 Ljubljana

Novo!

Stanovanjski krediti že od
TOM + 4,5 % naprej!

Informacije na tel. št. 062/449 24 70

AVTOKLINIKA

☎ 068/323-035

AKCIJA • AKCIJA • AKCIJA

Brezplačna menjava pri nas kupljenega olja in oljnih filtrov:

VALVOLINE TURBO V	-	liter	698 tolarjev
VALVOLINE SINT GARD	-	liter	899 tolarjev
CASTROL GTX 3	-	liter	1.199 tolarjev

sparco

JAMEX

GM

Eibach

K&N

GARANCIJA

MONROE

FILTERCHARGER EQUIPPED

2 LETI

TILIA

NA NOVI LOKACIJI ŠE UGODNEJŠI
TRGOVSKO IN PROIZVODNO PODJETJE, d.o.o.
Ljubljanska c. 89, Novo mesto, tel.: 068/324-442

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja
UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušič Gornik, Tanja Gazvoda, Mojca Leskovec-Svete, Martin Luzar, Milan Markelj, Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 210 tolarjev; naročnina za 2. polletje 5.330 tolarjev, za upokojece 4.797 tolarjev; letna naročnina 10.400 tolarjev, za upokojece 9.360 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 20.800 tolarjev; za tujino letno 130 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomske oglase 2.800 tolarjev (v barvi 2.900 tolarjev), na prvi ali zadnji strani 5.600 tolarjev (v barvi 5.800 tolarjev); za razpise, licitacije ipd. 3.300 tolarjev. Mali oglas do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.800 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-440519 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.
Telefoni: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomska propaganda in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronska pošta: info@dol-list.si Internet: http://www.dol-list.si

Nenaročenih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifarne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniški prelom in filmi: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

ELEKTRONIKA

SINTESIZER, 4 oktave, 100 ritmov, nerabljen, s stolom in kovčkom prodam. ☎ (068) 324-377, po 15. uri. 2671

KMETIJSKI STROJI

ŽITNI KOMBajn Class, širina kose 2 m, in enoosno traktorsko prikolico, nosilnosti 5 t prodam ali menjam za kakršnokoli žival. ☎ (061)785-014. 2606

DEUTUZ 4006, letnik 1974, 4170 delovnih ur, prodam za 800.000 SIT. ☎ (068)58-081.

TRAKTOR TV 821, s strižno kosilnico, oboje zelo malo rabljeno, dobro ohranjeno, prodam skupaj ali samo kosilnico. ☎ (068) 51-694.

ROTACIJSKO KOSILNICO IMT 627-420 v okvari ugodno prodam. ☎ (068)26-724, od 20. do 21. ure. 2646

GUME DUNLOP 14,9/13/24, za kombajn, prodam. ☎ (0608)69-379, po 17. uri. 2666

TRAKTOR s koso in puhalnik za seno prodam. ☎ (068)60-137, zvečer. 2618

PAJKA 230 prodam. ☎ (068)83-443. 2648

MOTOKULTIVATOR Gorenje Muta s priključki prodam. ☎ (068)81-261. 2639

GOZDARSKI TRAKTOR IMT 560, z vso opremo, in Z 128, letnik 1988, prodam. ☎ (068)65-212. 2626

KUPIM

DELNICE Telekom, Žita, Pivovarne Laško in Union, Arkade in ostale ugodno odkupim. ☎ (041)669-221. 2664

BALIRANO SLAMO kupim. Pavel Bobič, Škocjan, ☎ (068)76-223. 2667

MOTORNA VOZILA

OPEL TIGRA 1.4 16 V, letnik 1995, briljantno rdeča, prvi lastnik, 2 x airbag, servo volan, CZ, lepo ohranjeno, prodam ali menjam. ☎ (0609)628-851. 2473

GOLF DJX, letnik 1988, registriran do 11/98, 150.000 km, prodam. ☎ (068)21-638. 2603

JUGO KORAL 65, letnik 1989, registriran do 3/99, prodam. ☎ (068)23-201. 2603

126 P, letnik 1989, dobro ohranjen, registriran za celo leto, prodam. ☎ (068)78-103.

R 5 CAMPUS D, bel, letnik 1993, 70.000 km, prodam za 670.000 SIT. ☎ (068)87-684.

MITSUBISHI COLT 1.5 GLX, bel, prodam. ☎ (068)21-343, popoldan, 312-339, dopoldan. 2634

GOLF D 1.9, letnik 1992, rdeč, prodam. ☎ (068)81-256. 2649

AUDI 100, letnik 1987, odlično ohranjen, prodam. ☎ (068)83-650. 2650

ASTRO 1.4 GLI, letnik 1992, 96.000 km, 3V, kovinsko rdeč, obratomer, deljiva klop, radio, ura, lepo ohranjen, prodam za 1.034.000 SIT. ☎ (068)64-266. 2652

JUGO KORAL 45, letnik 1989, prodam. ☎ (068)21-602. 2658

HYUNDAI SONATO 1.8 GLS, letnik 3/95, 65.000 km, temno modro, prvi lastnik, prodam za 1.550.000 SIT. Faleskini, ☎ (068)83-104. 2661

GILLERO SP 0.1, letnik 1992, registrirano do 10/98, obnovljen motor, nove gume, prodam. ☎ (068)75-134. 2663

R ESPACE quadra, letnik 1995, RXE oprema, zelo lepo ohranjen, prodam. ☎ (0609) 628-851. 2669

R 5 CAMPUS, letnik 1989, 5V, in R traffic 1100 D furgon, letnik 1990, prodam. ☎ (068)83-685. 2636

AKCIJA
SUZUKI GRAND
Izjemno ugodna cena
za izbrane modele '98

ALTO GRAND

že od 1.100.000 SIT

SWIFT GRAND

že od 1.400.000 SIT

BALENO GRAND

že od 1.700.000 SIT

SAMURAI GRAND

že od 2.000.000 SIT

VITARA GRAND

že od 2.800.000 SIT

•

• bogata oprema

• 3-letna garancija

• ugoden kredit

1 - 5 let TOM + 6%

• ugoden leasing

s preostankom vrednosti

Pooblaščen trgovec in serviser
AVTOSERVIS MURN
Resslova 4, Novo mesto
☎ 068/24-791
od 8. do 16. ure

SCOOTER SUZUKI

Cena: 475.000 SIT

Akcija: 360.000 SIT

Pooblaščen trgovec in serviser

AVTOSERVIS MURN

Resslova 4, Novo mesto

☎ 068/24-791

od 8. do 16. ure

Z 101, letnik 1986, registrirano do 3/99, prodam. ☎ (068)75-561. 2645

Z 101 GTL, letnik 1986, registrirano do avgusta, dobro ohranjeno, prodam za 60.000 SIT. ☎ (0608)75-405. 2654

R 4, letnik 1986, registriran do 1/99, R 4, letnik 1990, karamboliran, in lahko traktorsko prikolico, nosilnosti 1500 kg, prodam. ☎ (068)68-137, od 17. do 21. ure. 2665

ŠKODO FAVORIT 135 LX, letnik 1993, registrirano do 2/99, prodam. ☎ (068)42-492, zvečer. 2659

TOMOS APN 4, letnik 1984, 5 brzin, 2 sedeža, v voznom stanju, prodam za simbolično ceno. ☎ (068)42-135. 2604

R 5 CAMPUS, letnik 12/89, 5V, prva barva, prodam. ☎ (068)73-069. 2643

GOLF, letnik 1989, prodam. ☎ (068)65-056, po 16. uri. 2609

126 P, letnik 3/90, registriran, vozen, prodam. ☎ (068)44-407. 2640

POHIŠTVO

SPALNICO in dnevno sobo, dobro ohranjeno, ugodno prodam. ☎ (0608)64-224. 2602

POSEST

NJIVO, 1,5 ha, s 600 trtami amerikan, v enem kosu, prodam na Brezju pri Raki. Cena za 1 m² je 190 SIT. ☎ (0608)75-223, po 20. uri. 2600

VIKEND na Senovem, z urejenim sadovnjakom in vinogradom, 60 a, prodam. ☎ (061)59-107. 2608

DVONADSTROPNO HIŠO v centru Kopra prodam. ☎ (066)32-902. 2620

VINOGRAD v Kančen dolu pri Dolžu prodam. ☎ (068)20-284 ali 89-826. 2637

PARCELO v vinogradu, 23 a in 25 m², na Golušniku na Trški gori prodam. ☎ (068)47-754. 2596

2 HA bukovoga gozda prodam in oddam 2 mlada nemška ovčarja. ☎ (068)87-741. 2621

PRODAJ

OPAŽ in ladijski pod že za 540 SIT z dostavo, smrekov, suh, 7 cm! ☎ (063)451-082.

POHORSKI KAMEN škrljavec, različnih barv, prodajamo in polagamo. Možna dostava. ☎ (063)762-433. 2135

UGODNO PRODAJ stroje za izdelavo vložkov za nagrobne sveče. ☎ (065)136-470 ali (0609)642-122. 2509

REZKALNI STROJ, stružnice, vrtnalne stroje in varilne aparate prodam. ☎ (062) 687-235, zvečer in (041)726-503. 2605

KORUZO v zrnju in traktorsko prikolico domače izdelave prodam. ☎ (068)89-676.

POHORSKI ŠKRLJAVEC, naraven, različnih barv in debelin, prodajamo. Nudimo polaganje kamna in prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478. 2622

STENSKI OPAŽ, brune, ostrešja, late, talni pod in rezan les prodajamo. Nudimo prevoz! ☎ in fax: (063)754-003 ali (041)621-478.

BUKOVA DRVA, prašiče za odojke ali nadaljnjo rejo in belo vino prodam. ☎ (068)78-058. 2632

MEŠANA DRVA, 12 metrov, prodam. ☎ (068)324-097. 2633

SLAMO, balirano, pšenično, na njivi ali z dostavo, prodam. ☎ (062)764-386, (041) 678-386 ali (0609)611-819. 2657

LES ZA OSTREŠJE, obžagan na željeno dimenzijo, plohe, deske, prodam. ☎ (068) 78-105. 2647

BELO VINO šipon, pino, kerner, sovignon in laški rizling prodam. ☎ (068)79-847.

PO POSEZONSKI CENI zelo ugodno prodam bukovke brikete za kurjavo in druga klasa briket, 2t za ceno ene tone. ☎ (068)83-124. 2662

POCINKANE snegobrane prodam. ☎ (068) 42-654. 2607

BRAKO PRIKOLICO s predšotorom prodam. ☎ (068)44-594. 2642

RDEČE VINO cviček ugodno prodam. ☎ (0608)75-038. 2660

RAZNO

UGODNO POLAGAM in brusim vse vrste podov. ☎ (068)49-643. 2612

SANACIJA DIMNIKOV! Vstavljanje Inox cevi v dimnike, vrtnanje dimnikov! Ogled in svetovanje brezplačno! ☎ (068)24-577 ali (041)726-589. 2655

V VARSTVO vzamem otroke iz okolice Straže. ☎ (068)84-530. 2670

DOLENJSKA
BANKA

POSOJILA ZA OBČANE

NENAMENSKA - GOTOVINSKA POSOJILA

Odplačilna doba

Obrestna mera

do 6 mesecev

TOM + 5,00 %

od 7 do 12 mesecev

TOM + 5,50 %

od 13 do 24 mesecev

TOM + 6,80 %

od 25 do 48 mesecev

TOM + 7,50 %

od 49 do 60 mesecev

TOM + 8,00 %

STANOVANJSKA POSOJILA

Odplačilna doba

Obrestna mera

brez depozita

do 48 mesecev

TOM + 6,30 %

od 49 do 84 mesecev

TOM + 6,80 %

od 85 do 120 mesecev

TOM + 7,30 %

nad 120 mesecev

TOM + 8,00 %

za mlade

od 13 do 48 mesecev

TOM + 6,05 %

od 49 do 84 mesecev

TOM + 6,55 %

od 85 do 120 mesecev

TOM + 7,05 %

nad 120 mesecev

TOM + 7,75 %

SLUŽBO DOBI

ZARADI povečanja proizvodnje in širitve programa nudimo pogodbeno terensko delo za prodajo senčil (rolet, žaluzij, markiz). ☎ (061)651-014. 2568

V HARLEY BARU sprejememo dekline za strežbo, redno ali honorarno. ☎ (041)621-890. 2614

NATAKARICO in KUHAJKA
zaposlimo v enem od novomeških bistrojev. ☎ 0609/628-385

ČE STE ambiciozni in ljubite dinamiko in delo z ljudmi, pokličite in se dogovorite za neobvezujoč razgovor. ☎ (068)22-686 ali (041)713-552. 2629

DEKLE za delo v strežbi zaposlimo. Nudimo stanovanje. ☎ (068)52-530. 2635

TRŽENJE - REKLAMIRANJE! V Novem mestu takoj zaposlimo še štiri nove sodelavce! Dijakom in študentom nudimo možnost počitniškega dela. Prijave: četrtek in ponedeljek na ☎ (068)341-153. 2668

STANOVANJA

ENOSOBNO STANOVANJE, 38 m², v Ul. Sl. Gruma 28 v Novem mestu prodam za 5.500.000 SIT. 2598

GARSONJERO ali manjše stanovanje najamem v Novem mestu, v bližini osnovne šole. ☎ (063)452-477, zvečer. 2638

24-LETNI FANT išče sobo v Novem mestu. ☎ (068)52-413 ali (041)697-769. 2651

DIJAKINJE, če želite stanovati v novem šolskem letu v bližini šolskega centra v lepo urejeni hiši, pokličite na ☎ (068)87-226! 2610

ŽIVALI

VALILNICA NA SENOVEM obvešča cenjene kupce, da sprejemamo naročila za vse vrste enodnevni in večdnevni piščancev. Vse informacije dobite na ☎ (0608)71-375. 526

Novi simbol nove storitve

E.P.S. - elektronsko pismo

Elektronska pošta storitev

Uporabniku nudimo celoten servis od oddaje podatkov do dostave naslovniku. Torej:

- izdelavo,
- izpis,
- kuvertiranje,
- dostavo pisem, računov, položnic ali pa reklamnih sporočil.

POŠTA SLOVENIJE

http://www.posta.si
e-mail: info@posta.si

OSNOVNA ŠOLA DOLENJSKE TOPLICE Pionirska cesta 35 8350 Dolenjske Toplice

RAZPISUJEMO PROSTA DELOVNA MESTA:

- **UČITELJA ANGLEŠKEGA JEZIKA**
za nedoločen čas, s polnim delovnim časom
Začetek dela: 1.9.1998.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju z zakonom določenih pogojev pošljite v 15 dneh po objavi razpisa na naslov: Osnovna šola Dolenjske Toplice, Pionirska cesta 35, 8350 Dolenjske Toplice. Kandidati bodo obveščeni o izbiri v zakonitem roku.

ČZD KMEČKI GLAS

Časopisno založnika družba Kmečki glas, d.o.o.
Železna c. 14, Ljubljana

VABI K SODELOVANJU komercialiste za trženje knjižnega in novoletnega programa družbe na področju Dolenjske.

Če Vas zanima dinamično delo in zaslužek, katerega višino boste tudi sami sooblikovali, nas pokličite na tel. št. 061/1735-363, g. Zadel, ali nas obiščite na sedežu družbe. Vaše zanimanje pričakujemo do 10. julija 1998.

IZŽREBANI NAROČNIKI "DOLENJCA" NA IZLETU - Naročnike, ki so od februarja do maja z odgovori na naša vprašanja sodelovali v posebni nagradni igri in bili izžrebani, smo v soboto peljali na izlet po Krasu in v Goriško Brdo. Skupinska slika je nastala pred vhodom v jamo Vilenica, mesnate dobrote pa so nam nad glavami visele v Kobjeglavi, kjer smo jih tudi poskusili. Ogledali smo si tudi Štanjel in izlet zaključili na Dobrovem z ogledom vinske kleti in večerjo na gradu. (Foto: Majda Luzar, EPS)

MIZARSTVO Andrej Bajt, s.p.

V mizarški delavnici takoj
zaposlimo mizarja ali lesnega
tehnika. ☎ 068/22-893

107.5 MHz UKV
Rožna ulica 39, Kočevje
tel./fax 061/855-666

Vi uganete - mi nagradimo!

Odgovor na peto nagradno vprašanje se je pravilno glasilo, da je glasbena lestvica Dolenjskega lista in Studia D naslovljena z **Deset domačih**. Srečo pri žrebanju za **darilni bon** je imela **Tamara Šulc** iz Prečne 22 pri Novem mestu, za knjigo (*J. Dularja Smeh na prepihu*) pa je bila izžrebana **Marija Novak** iz Gubčeve 12 v Mokronogu. Med rednimi plačniki naročnine je žreb določil, da knjigo (*T. Jakšeta Dolenjski obrazi*) prejme **Jože Sepaher** iz Coklovca 1 pri Semiču.

Izpolnite pravilno šesti nagradni kupon in prilepljenega na dopisnici pošljite na naslov uredništva v **Novem mestu**, Glavni trg 24, p.p. 212, in sicer do torka, 7. julija, ko bomo izžrebali dobitnike **treh nagrad**, in sicer **dveh knjig** (ene bo deležen nekdo od rednih plačnikov naročnine) in

darilnega bona
Kovinotehne
za 5.000 tolarjev.

NAGRADNI KUPON št. 6

Vprašanje: Kakšen je skupni naslov strani, na katerih Dolenjski list poroča iz naših občin?

Odgovor:

Moj naslov:

KREKOVA BANKA

ZA

NOVE SODELAVCE

V poslovnih enotah Krekove banke v Novem mestu, ki si z uspešnim poslovanjem v Krekovem duhu nenehno prizadeva negovati zaupanje varčevalcev ter plemeniti njihovo premoženje, si želimo dobrega sodelavca,

REFERENTA - BLAGAJNIKA

Razmislite o sebi in se predstavite!

Ste komunikativni in radi delate z ljudmi?

Imate srednješolsko izobrazbo ekonomske smeri in vsaj dve leti delovnih izkušenj?

Poznate blagajniško poslovanje in osnove računalništva?

Opišite svoja znanja in sposobnosti ter priložite potrdila o izobrazbi.

Svojo prijavo pošljite v osmih dneh na naš naslov:

Krekova banka d.d., Slomškov trg 18, 2000 Maribor.

Spoznavajmo se in prepričajte nas!

Delovno razmerje bomo sklenili za določen čas (nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu), s polnim delovnim časom. Z zanimivim delom, ki ga boste opravljali v prijetnem delovnem okolju, vam zagotavljamo pridobivanje novih izkušenj in osebno zadovoljstvo.

Skupaj si bomo prizadevali uresničevati naše cilje.

Da bo denar v službi človeka

Verjemite ali ne...

Krvavec 104,5
Kum 105,9

TELEVIZIJA NOVO MESTO

**vaš
kanal**

s Trdinovega vrha
na kanalu 41

Če želite vsak četrtek v letu prejeti vsebinsko bogat in oglasno odmeven časopis, ki ga bere blizu sto tisoč ljudi, izpolnite naročilnico in jo pošljite na naslov: **Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p.212.** Za vse drugo bomo poskrbeli mi, vi pa pazite, da si ne bo ob četrtkih sosed iz vašega poštnege nabiralnika pred vami "izposodil" vašega Dolenjskega lista.

Naročilnica za DOLENJSKI LIST

S to naročilnico naročam DOLENJSKI LIST za:

Ime in priimek: _____ Upokojenec: _____ da _____ ne _____

Naslov (kraj, ulica, hišna številka): _____

Pošta: _____

Naročnik izjavlja, da naročilo res velja zanj, dokler naročnine ne bo pisno odpovedal, sicer pa bo naročnino plačeval osebno ali s položnico, ki mu jo bo poslal Dolenjski list. Naročnik bo časopis začel prejemati od prve številke dalje v mesecu: **1998**

Kraj: _____ Datum: _____ Podpis: _____

VI NAM - MI VAM

oglas na kratko s pošto
po ☎ 068/323-610 ali 041/623-116

odmevno objavo v
DOLENJSKEM LISTU

GOTOVINSKA POSOJILA
Muzejska 3
☎ 068/321-751

ZASTAVLJALNICA MONETA vam nudi kratkoročna posojila! Garancija po dogovoru s takojšnjo realizacijo.

GOTOVINSKA POSOJILA
Kolodvorska 45, Črnomelj
☎ 068/53-453, 0609/643-216

ZASTAVLJALNICA vam nudi kratkoročna posojila na osnovi zastave čekovnih blanketonov, delnic in certifikatov. REALIZACIJA POSOJILA TAKOJ!

UMETNI KAMEN
za oblaganje fasad
po najugodnejših cenah!

Izdelujemo ga v sivi, beli in rjavi barvi ter kombinacijah barv. Cena z dostavo in polaganjem cca 2.700 tolarjev 1 m². KOŠMRLJ, s.p., Meniška vas 7, Dolenjske Toplice. ☎ 068/65-882, 65-557.

POCENI
KURJAVA

Izredno ugodno do bukovih briketov v JULIJU. Bréžplačna dostava do 100 km. Pokličite nas: ☎ 068/53-771.

Drago Ivanšek

Drago Ivanšek, učitelj v osnovni šoli Cerklje ob Krki, je doslej sodeloval za na vseh treh razpisih ljubljanske založbe Rokus, s katerimi založniška hiša išče inovativne učitelje v Sloveniji. Letos so izmed 54 prispelih projektov nagradili njegovo zbirko nalog za delo na terenu Spoznavanje domače pokrajine. S tem je prejel laskav naziv inovativni učitelj leta 1998. "Nisem pričakoval, da bom inovativni učitelj leta. Pri odločitvi za mojo nagrado je mogoče prevladalo to, da je naloga uporabna širše," pravi o svojem dosežku Drago Ivanšek, po poklicu učitelj zemljepisa in sociologije.

Po mnenju Zavoda republike Slovenije za šolstvo je Ivanšek poskrbel za prijetno osvežitev med priročniki za učitelje in učence, saj mu je uspelo združiti strokovnost in poljudnost ter konkretnost in splošnost. "Uspešno mu je napraviti prek 200 zanimivih nalog iz orientacije v pokrajini in oblikovanosti površja, vremenskega dogajanja, vode in njenega delovanja, kraškega delovanja, vinogradniške pokrajine in rastlinstva; zadnji del je namenjen izvedbi nalog na območju šolske učne poti, ki je podrobneje opisana v publikaciji "Šolska učna pot", ki je bila izdana lani." Po mnenju zavoda za šolstvo na Slovenskem še ni take zbirke vaj. Ivanškov izdelek se po mnenju zavoda tudi vključuje v šolsko prenovo.

Ivanšek je v nagradi nalogi nekako postavil piko na i vsemu svojemu dosedanemu razisko-

vanju. Prva izmed dosedanjih raziskovalnih nalog je bila Industrija v domačem kraju in Sloveniji, z drugo je predstavil domači kraj - krajevno skupnost Cerklje ob Krki, s tretjo je bralca obvestil o šolski učni poti, ki jo je kot prvo zemljepisno šolsko učno pot v Sloveniji postavil tudi na terenu v širši šolski okolici. Terensko delo, pri vsem skupaj neizogibno, Ivanška najbrž ni posebej izčrpavalo, saj je na Trebežu pri Artičah rojeni nagradjeni cerkljanski učitelj domala zaljubljen v pokrajino pri Cerkljah, v kateri živi zdaj.

Prav domači pokrajini se Ivanšek posveča tudi strokovno najraje, ker kot geograf misli, da je domača pokrajina "laboratorij za številne raziskave". S tem je očitno drugačen od mnogih stanovskih kolegov, o čemer pravi: "Za učitelje geografije velja, da radi in veliko potujejo. Jaz ne potujem, ampak bolj raziskujem domačo pokrajino. Želim, da bi bolje spoznali prav domačo pokrajino, saj kot učitelj ugotavljam, da učenci poznajo najmanj ravno domači kraj."

Kot učitelj se posveča domači pokrajini, sodeč po prejetem nazivu, inovativno in skrbno, bržčas z natančnostjo fotografa, kar ljubiteljsko tudi je. Skrbnosti in inovativnosti se je navzel - spet v domači pokrajini, v domačem kraju - kjer se je svoje čase pravi, tako kot zdaj v cerkljanski osnovni šoli z raziskovalno nalogo, s športom. Vanj je bil kot v mladosti najbrž zaljubljen vsaj tako, kot je v domačo pokrajino; predvsem je častil igro z žogo. Skupaj z Milanom Jazbecem in Zdravkom Dušičem je navdušil Artiče za košarko.

Ivanšek o sebi pravi, da je naravnost pozitivno. Človeka ima za dobrega in v njem išče pozitivne lastnosti. Tako se obnaša tudi do otrok, učencev ali še zlasti do njih. Pri otrocih sprejema in upošteva njihovo različnost in drugačnost, vendar je njegovega razumevanja verjetno kmalu konec, če učenci ne pokažejo volje za delo. Razumljivo, saj tudi sam stavi na vestno delo, brez kakršnega tudi ne bi bilo naziva inovativni učitelj leta.

MARTIN LUZAR

Music & dance

Plavi orkestar navdušuje mlade in stare na slovenski turneji, jutri, v petek, pa bo fantom mogoče prisluhniti na Rock festivalu na Otočcu pri Novem mestu. V Clubu diskoteki na Otočcu vabijo danes na dobre četrtkovne evergreene, v petek na party night in v soboto na dance party. Zabaven konec tedna se obeta tudi v Clubu Termopolis v Termah Čatež. Danes, v četrtek, bo od 19. do 21. ure matineja osnovnih šol, od 21. do 2. ure jutraj evergreen party, v petek od 22. do 5. ure jutraj pa disco večer - vse tri večere bo D.J. Matjaž, vstopnine pa ni. V soboto bo ob 22. uri v Clubu Termopolis nastopila skupina Spen.D.D., vstopnina za koncert stane tisoč tolarjev. V trebanjski Africi vabijo v soboto na trendovski večer, v Gabrijelah Bruno pa bo v petek mogoče prisluhniti fantom iz skupine Rock n Band. V Kosovem hramu v Vrhopolju se v petek zvečer obeta večer nostalgije in stoc cola party, v soboto disco večer z D.J. Gajo, v nedeljo pa glasba po izboru poslušalcev.

Prav kmalu, v soboto, 11. julija, pa se v restavraciji Tango na Otočcu v organizaciji Krke Zdravilišča PE Hoteli Otočec in Cluba Diskoteke Otočec obeta regionalni izbor dolenske lepote za miss Slovenije 1998 in miss sveta 1998. L. M.

BLEJCI UGNALI DOMAČINE

OSILNICA - Mednarodnega tekmovanja v ulovu največje ribe Kolpa 98, ki je bilo 27. junija na Kolpi od Osilnice pa do Mirtovičev, se je udeležilo 58 tekmovalcev (19 ekip) iz Slovenije, Hrvaške in Avstrije. Tekmovalna komisija, ki jo je vodil predsednik osilniške sekcije RD Kočevje Janez Ožura, je ugotovila, da je bilo v triurnem tekmovanju uplenjenih 32 rib in da je med njimi le ena potočna postrv, ostalo pa lipani. Natančne meritve so pokazale, da je uplenil najdaljšo ribo, lipana 42,7 cm, Emil Pintar z Bleda, drugo najdaljšo, lipana z 42,1 cm, Stih iz Kranja in tretjo, lipana z 41,7 cm, Vrbanić iz Zagreba. Vsi trije so bili nagradjeni s pokali. Ekipni rezultati: 1. RD Bled II (Bremec, Strgar, Mulič) 113,1 cm (tri ribe), 2. RD Bled I (Pintar, Sotlić Rupret) 77 cm (dve ribi), 3. RD Kočevje II (F. in I. Mestek ter Benčina) 74,8 cm itd. Najboljša ekipa je dobila pokal, člani pa zlate medalje, člani druge najboljše ekipe so prejeli srebrne, tretje pa bronaste medalje. J. P.

Zadnje gnezdo orlov belorepcev

Kočevski lovci opozarjajo na ogroženost orlov belorepcev, ki jih je na svetu le še okoli tisoč parov - Iz zavarovanega gnezda na Kočevskem letos poletela dva mladiča

KOČEVSKA REKA - Po ocenah strokovnjakov živi na svetu le še okoli tisoč parov belorepih orlov. Zaradi uničevanja njihovega življenjskega okolja in onesnaževanja narave vrsti grozi izumrtje, zato so te velike ujede povsod zaščitene. Da bi jih obvarovali pred objestneži, ki se na lovu za trofejami ne ustrašijo ničesar, pa po mnenju kočevskih lovcev in gozdarjev samo kazni niso dovolj.

Med vse redkejšimi gnezdi orlov belorepcev, ki dosežejo spolno zrelost dosežejo šele s petim letom starosti, imamo eno gnezdo tudi v Sloveniji, in sicer v neokrnjenih kočevskih gozdovih na območju krajevnih skupnosti Kočevska Reka. Kje je v krošnji dreves spleteno nekaj metrov veliko gnezdo te mogočne ptice, ki zraste v višino 90 do 95 centimetrov in ima razpon kril tudi do 2 metra in pol, vedo le redki. Strah gozdarjev in lovcev pred krivolovci in radovedneži, ki bi utegnili ogroziti za to redko ptico prepotrebni mir, je prevelik, da bi razkrili, kje natančno domuje belorepec, ki so ga na Kočevskem prvič opazili pred 15 leti.

Za zavarovanje edinega do sedaj znanega gnezda belorepih orlov v Sloveniji so kočevski gozdarji izločili iz gospodarjenja šest hektarjev gozda. Na zavarovanem območju okoli gnezda, iz katerega sta se ravno v teh dneh spustila dva mladiča na svoj prvi polet, v času gnezdenja ne sekajo in ne vzdržujejo prometnic, celo leto pa sta tudi prepovedana lov in gradnja lovskega objekta. Prav tako je omejen ribolov le na 30 odstotkov 18 hektarjev obsežnega umetnega jezera v bližini Kočevske Reke, ki je, kot menijo lovci, tudi pripomoglo k naselitvi belorepega orla na Kočevskem.

Za izginjanje belorepih orlov je kriv človek, pa najsi je razlog v onesnaževanju narave in uničevanju orlovega življenjskega prostora ali v ropanju njegovih gnezd in streljanju za trofeje. Zato kočevski lovci in gozdarji opozarjajo na pomen orla belorepca in na njegovo ogroženost s plakati, razglednicami in majicami z izpisanim slovenskim reklom "Slava prednikov je svetloba potomcem". Samo kazni - pa še to le v višini borih 210 tisoč tolarjev! - za zaščito orla belorepca namreč niso dovolj. M. LESKOVŠEK-SVETE

ŽRTEV KRIVOLOVA - Pred dobrim letom poginuli orel belorepec, ki so ga našli na območju Gojitvenega lovišča Medved, je bil žrtev krivolova. O krutosti tovrstnega početja govori podatek, da ptice ni pokončal strel, marveč je shirala od lakote, ker ji je strel odbil dve tretjini kljuna. (Foto: M. L.-S.)

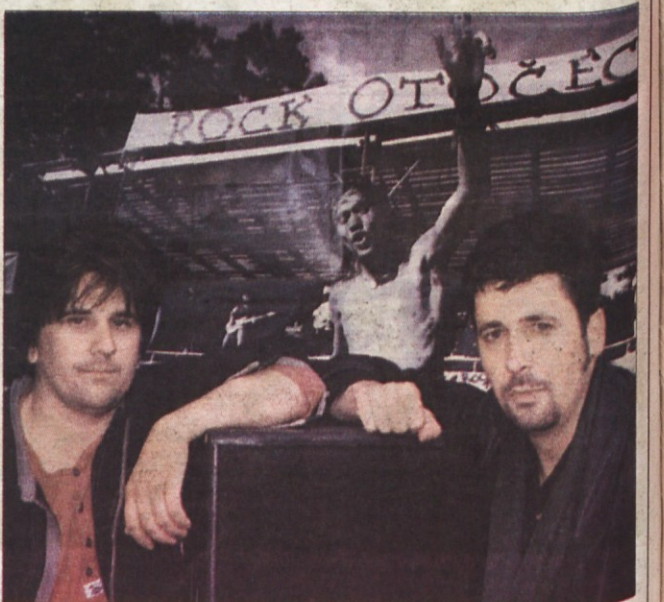

OGROŽENI DOLENJSKI LEPOTEC - Kozolec topolar v Šentjakobu, ki je nekaj mogočen in lep kraljeval ob domačiji Rangusovih ter razglašal svetu imovitost svojega gospodarja in umetnost ljudskih stavbarjev, ki so ga postavili brez enega samega žebila, zdaj nudi bolj žalostno podobo. Streho ima že nekaj let močno načeto, dež in sneg pridno zamakata notranjost in zob časa nagiba kozolec v propad. Na kmetiji živi sama 70-letna Marija Rangus. Pravi, da bi rada popravila streho na toplarju, če bi dobila kakšno pomoč. Morda se bo našel kdo, ki bo ženi priskočil na pomoč, da bo "kmečka palača" ob njeni domačiji še naprej pričala o dolenski ljudski stavbarstvu. (Foto: M. Markelj)

Rock Otočec jutri in v soboto

NOVO MESTO - Jutri in v soboto bo na jasi na Otočcu na dvodnevem glasbenem koncertu nastopila večina najbolj priljubljenih domačih rockovskih zasedb, privlačna pa so tudi imena tujih ansambljev. Jutri, 3. julija, bodo od 17. do 2. ure ponoči muzicirali Plavi orkestar, Temni angeli usode, Schal Sick Brass Band, Dan D, Adi Smolar, Borut Veselko s Projektom debela denarnica, Društvo mrtvih pesnikov, Garret Wall, Dicky B Hardy, Indust Bag in Warpings. Še bogatejši je sobotni program, ki je razdeljen na dva dela. Od 11. do 13. ure bodo nastopili Flirt, The Rings, Abadon, Dunke, Sarcom, Stara pravda, Tropsi, New Breed, Drzni in lepi in Budhas Gravity. Po triurnem odmoru bo šlo spet zares z Zabranjenim pušenjem, Rambo Amadeusom, Buldožerjem, Rokom Otočcem in njegovimi fanti, Zoranom Predinom, Velikim bijelim slonom, Terro Mystico, Big Foot Mamo, Ž Kovači,

Skoz, Wet bed, Durhmarshem in zasedbo Hic et Nunc. Prireditve je tako podprlo ministrstvo za kulturo, ima podporo lokalnih oblasti, Televizija Slovenija pa bo celotno dogajanje posnela, za kar si je s pogodbo pridobila izključno pravico. Televiziji računajo, da bo Rock Otočec sčasoma postal eden izmed najpomembnejših glasbenih dogodkov v srednji Evropi. Vse je odvisno od vodstvenih mož Krki, ki so se letos organizatorji zelo težko pogodili. Posluha za Rock Otočec pri zdraviliškem vodstvu ni, saj je organizatorjem močno zagodlo s prepovedjo parkiranja na Otočcu in prepovedjo prehoda udeležencev festivala čez most pri otoškem gradu. Tako bodo morali tisti udeleženci prireditve, ki bodo tja želeli z avtomobilom, parkirati na koncu Rateža in ob cesti med Ratežem in Strugo, od koder bodo stalno vozili posebni avtobusi. I. V.

OČETA ROCK OTOČCA - Utrujena glavna organizatorja Rock Otočca Marjan Pirnar (levo) in Franci Kek, lastnika podjetja Festival Novo mesto, bosta jutri končno dočakala svoj veliki dogodek. Lanski Rock Otočec je doživel izjemen medijski odmev in je bil proglašen za največji rockovski prireditev lanskega leta, Borut Peterlin pa je s fotografijami (v ozadju nagradjena fotografija) z Otočca postal fotograf leta.

Halo, tukaj je bralec Dolenjca!

Pri vulkanizerstvu Vidic kar 100 m širok izhod na cesto - Motorist na pločniku, ker je cesta zanj prenevarna - Na novomeški Komunalni so nekaterim povišali plače

Ker smo zaradi praznika dneva državnosti prestavili dežuranje na petek, je bilo klincev naših bralcev manj kot običajno. Prvi nas je poklical Andrej F. iz Dolenjih Kamenc in opozoril, da je že nekaj časa pri vulkanizerstvu Vidic na Ljubljanski cesti okrog 100 metrov širok izhod na glavno cesto, čeprav predpisi tega ne dovoljujejo. Ker je makadamski, se pogosto precej peska znajde tudi na glavni cesti, zato je tak izhod nevaren. Andreja zanima, ali je to inšpekcija sploh opazila, sicer pa za zgled, kako se lahko lepo uredi izhod na cesto, navaja kar sosed preko ceste. Andrej je želel preko te rubrike tudi pohvaliti, in sicer Foto Asja, kjer so ga prijazno sprejeli in željeno tudi hitro opravili. Andrej pravi, da bi morali tako delati tudi vsi drugi, ki imajo kakršen koli opredek z ljudmi.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefonirati. Če vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga pohvaliti, ali pa le opozoriti na zanimiv dogodek iz domačih krajev - pokličite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dali kakšen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (066) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnil.

S. F. iz Novega mesta opaža, da na Kandijskem mostu v Novem mestu še vedno ni nazaj postavljene table, da bi opozorila pešce, naj hodijo po levi, kot je to opozarjala pred obnovo mostu. Opozoril je tudi na živo mejo pri Windischerjevem vrtu v Kandiji, ki da se je že tako razrastla, da pešci ne morejo več mimo. Sekretar za komunalne dejavnosti na novomeški občini Feliks Strmole je glede table na Kandijskem mostu pojasnil, da so o tem že razpravljali na komisiji za promet, vendar so sklenili, da table ni potrebna, saj bi le povečalo frekvenco na prehodih, s tem pa bi se poslabšala prepustnost za promet, poleg tega so pločniki po obnovi mostu širši in tudi promet je sedaj dovoljen le za osebna vozila. Glede žive meje pri Windischerju pa je dejal, da so veseli opozorila, zato so že naročili njihovega izvajalca - Trati, naj jo poreže.

Našega bralca moti tudi to, da se nekateri kljub novemu zakonu o varnosti v cestnem prometu, še vedno poživljajo na red. "Po pločnikih se še naprej vozijo kolesarji, oni dan pa se je peljal celo motorist in me že na daleč, podil naj se umaknem. Ko sem mu

odvrnil, da je njemu mesto na cesti, se je zadržal nazaj, naj grem kar jaz na cesto, da me bo povozil avto, on že ne bo tvegaj," je nazorno razložil. Red pa tak!

Novomeščana, ki nas je poklical zadnji, zanima, zakaj so si vodilni na Komunalni povečali plače kar za 100 odst., medtem ko imajo delavci še vedno enake. Na te očitke je odgovorila vodja kadrovske splošne službe na novomeški Komunalni Jožica Fabjan. Povedala je, da so na Komunalni pred kratkim dopolnili katalog delovnih mest in vanj vnesli nekatere spremembe, predvsem za tista visoko strokovno usposobljena delovna mesta, ki so jih zadnje čase delavci pogosto zapuščali (v nekaj mesecih kar trije), in tudi za nekatera delovna mesta v proizvodnji, ki so bila do sedaj podcenjena glede na posebne delovne pogoje. Za tista delovna mesta, za katere je na trgu dovolj delovne sile, pa so ostala nespremenjena in v skladu z zakonodajo, vendar se plače nikjer niso povečale za 100 odst. Ta katalog sprememb in dopolnitev so s planom za letošnje leto potrdili vsi trije občinski sveti, potem nadzorni svet in tudi sindikat Komunale. J. D.

ARS RAMOVŠ (061) 125 33 66

Visoko umetnost boste našli tudi v Metropolitanki, Veroni ali Salzburgu in glamur tudi v Parizu ali na Dunaju...

Z manj milijami pa je bolj prijazno...

V Brežicah bo lepše.

mobitel

II. Festival Brežice '98 18.7. - 1.8.